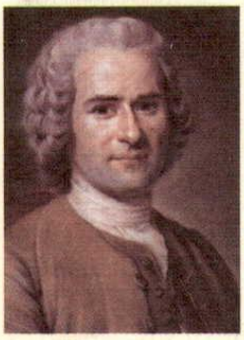

མི་དང་མིའི་དགར་
འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྩེ་གཅིག།

[ཐུ་རན་གི] རྒྱ་སོས་བཙུམས། རང་བས་བསྒྲན་འཛིན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར།

1

འཛམ་གླིང་
གསུང་རྩོམ་གྲགས་ཆེན
བོད་འགྱུར་དཔེ་ཚོགས།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།

民族文字出版专项资金资助项目

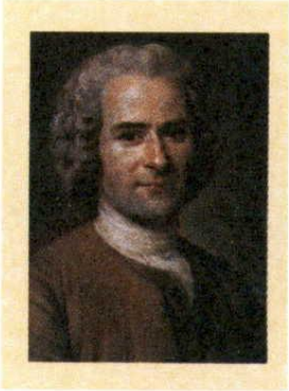

མི་དང་མིའི་དགར་

འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་གྱིང་།

[ཕྲེ་རན་སི]ཏུ་སོས་བརྩམས།　　ར་སས་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར།

གཙང་སྒྲུག་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

图书在版编目（CIP）数据

论人与人之间不平等的起因和基础：藏文 /（法）卢梭著；旦增曲扎译. -- 兰州：甘肃民族出版社，2014.12
（藏译世界名著丛书）
ISBN 978-7-5421-2569-9

Ⅰ.①论… Ⅱ.①卢… ②旦… Ⅲ.①政治思想 - 法国 - 近代 - 藏语 Ⅳ.①D095.654.1 ②B565.26

中国版本图书馆CIP数据核字(2014)第282351号

书　　名：论人与人之间不平等的起因和基础
作　　者：[法]卢梭 著　旦增曲扎　译
出 版 人：吉西平
责任编辑：交巴李加
装帧设计：多本
出　　版：甘肃民族出版社(730030　兰州市城关区读者大道568号)
发　　行：甘肃民族出版社发行部(730030　兰州市城关区读者大道568号)
印　　刷：兰州德辉印刷有限责任公司
开　　本：850毫米×1168毫米　1/32　印张：10.875　插　页：3
字　　数：170千
版　　次：2014年12月第1版　2014年12月第1次印刷
印　　数：1~2 000册
书　　号：ISBN 978-7-5421-2569-9
定　　价：25.00元(民文)

甘肃民族出版社图书若有破损、缺页或无文字现象，可直接与本社联系调换。
邮编：730030　地址：兰州市城关区读者大道568号　网址：http：//www.gansumz.com
投稿邮箱：448925720·@qq. com
发行部：张楠　联系电话：0931-8773312(传真) E-mail: 993177333@qq.com

版权所有　翻印必究

དཀར་ཆག

སྒྲུར་པ་པོའི་གཏམ།.....1

རེ་ཏེ་ལ་སྒྲོ་མཐུན་རྒྱལ་བས་ལ་འབུལ་བའི་ཞུ་མཆོད།.....1

གླེང་གཞི།.....32

མཆན་འགྲེལ་ཐང་ཀྱི་གསལ་བཤད།.....48

ཏེ་རོང་ཚན་རིག་གི་རྩོམ་བསྡུའི་ལས་ཁུངས།.....49

ཆ་ཤས་དང་པོ།.....59

ཆ་ཤས་གཉིས་པ།.....139

མཆན་འགྲེལ།.....233

མཇུག་གཏམ།.....335

སྒྲུར་བ་པོའི་གཏམ།

བསམ་བློ་བ་རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི 《མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་གླེང་བ》ཞེས་པ་ནི། ཁོང་གི་ཆབ་སྲིད་དགོངས་གཞི་མཆོན་པའི་བརྒྱུད་ཆེས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གསུང་རྒྱོམ་དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཏི་རོང་ཚན་རིག་གླིང་གིས "མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་གང་ཡིན་ནམ། སྣང་ཚུལ་དེ་རིགས་རང་བྱུང་ཁྱིམས་ནང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།" ཞེས་པ་བཏོན་པར། རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་དེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་དོན་དང་མཐུན་ཕབས་མེད་པ་སྟེ། མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་བྱུང་བའི་ཐུ་རོལ་ན། རང་བྱུང་ཁྱིམས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་རུང་དུ་མི་བཅུག་སྟེ། འདྲ་མཉམ་མེད་པ་རུང་དུ་མི་ཚོག་ལ། འདྲ་མཉམ་དུ་རུང་དུ་མི་ཚོག་པས། དེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་བསྒྲུར་ཏེ། "མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་གླེང་བ"ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ། གསུང་རྒྱོམ་དེ་ཉིད་ཚན་པ་གསུམ་དུ་བཀར་འདུག་སྟེ། ཆ་ཤས་དང་པོ་དང་། ཆ་ཤས་གཉིས་པ། མཆན་འགྲེལ་དང་གསུམ་མོ།། ཆ་ཤས་དང་པོའི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ཁོང་ཀྱི་གདོང་མའི་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ཞིབ་འཕྲི་གནང་བ་དང་། ཆ་ཤས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོའི་

བདེ་སྐྱིད་ལྷན་པའི་འཚོ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་འགྱུར་ཚུལ་བཀོད་ཡོད། མཆན་འགྲེལ་ནང་དུ་གོང་གི་ཆ་ཤས་དང་པོ་དང་། ཆ་ཤས་གཉིས་པའི་ནང་གི་ནང་དོན་འགའ་རེར་རྟོམ་པ་པོས་སྟར་ཡང་དེ་ལ་མཆན་འགོད་དང་། དེ་འདྲེལ་གྱི་ནང་དོན་ཁ་གསལ་གནང་ཡོད།

ཁོང་གི་གསུང་རྟོམ་འདིར། སྐབས་དེའི་ཏི་ཪོང་ཚན་རིག་གྲྭང་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་ཡོད་ལ། ཁོང་དང་དུས་མཉམ་གྱི་བསམ་བློ་བ་ཆེན་མོ་ཕུར་ཐེ་ཞུ་བས་ཀྱང་དགག་ལན་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱང་ནན་པོ་གནང་ཡོད། འོན་ཏེ། རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་དེ་དག་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པར་ཐུར་བཞིན་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱལ་ལས་འཁྱུངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་སྦྱག་དེ་ཉིད་ནམ་ཡང་འཕྲོ་ཆེད་ཚོ་གང་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་བ་དང་། མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲུང་རྒྱ་དེ་ཉིད་ "མི" ཉིད་ཐོག་གི་གོང་འཕེལ་སྟེང་ནས་དཔྱད་ཞིབ་གསེད་བགྱོལ་གནང་བས། སྐབས་དེར་གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཡོད་ཚད "འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོས" བསྐྱེན་པའི་རིག་གནས་མཁའ་དབྱགས་ཁྲོད་ན་ཇི་འདྲའི་དཔའ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཞིག་ཏུའང་མཐོང་། གསུང་རྟོམ་དེར་ཏོག་ཀྱིས་བལྟས་ན་རྟོམ་པ་པོས་མི་རྣམས་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ཁྲོད་དུ་གནས་དགོས་པ་ལས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁྲོད་དུ་གནས་མི་རྒྱང་བ་ལྟ་བུར་ཡོད་རྒྱང་། གསུང་རྟོམ་ལ་ཞིབ་ཀྱིས་མཇལ་ན། རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་མི་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་

མེད་པར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི། ལྷོག་ཏु་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཅིག་ཡིན་པ་མཐུན་ཡོད་ལ། རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ཁྲོད་དུ་གནས་ན་
མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་འདོན་སྒེལ་མི་ཐུབ་ཚུལ་ཡང་གསལ་པོར་མཐུན་གྱི་
ཡོད། དེས་ན། ཁོང་གིས་གསུང་རྒྱས་ཁྲོད་དུ་ཐེར་འདོན་གནང་ཡུལ་ནི།
མ་རྒྱ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོང་འཕེལ་དེ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དེའང་ཕྱུག་
བདག་དང་དབང་འཛིན་པ་ཚོའི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་གནས་པ་ཞིག་ལས། མི་
སྤྱིའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བ། ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་
པའི་རིགས་པས་ཁྱེངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་གནང་ཡོད་པས། གསུང་རྒྱས་འདིའི་
ནང་ནས་རྒྱས་པ་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣོ་ངར་ཚོང་ཐུབ་ལ། དུས་རབས་ཀྱི་
འཕར་རྒྱ་དང་ཤེས་ཡོན་པའི་ཞུམ་མེད་ཀྱི་དཔའ་སྟོབས་ཤིག་ཀྱང་ངང་
ངམ་ཕྱུགས་སུ་ཐོན་ཡོད་པས། ཀློག་པ་པོས་གསུང་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཞིབ་པར་
གཟིགས་ན་ཤེས་ཐུབ་པོ།

སྒྲུར་པ་པོས།

རི་ཆེ་ལྷ་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཞུ་མཆིད།[1]

མཁྱེན་དགྱོད་ཡངས་ཤིང་གུས་པར་འོས་པ། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱག་ཏु་བཞེས་པའི་སྐུ་ངོ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག ཁང་གི་མེས་རྒྱལ་མ་ཡུམ་མཆོག་གིས་ཕེག་པར་ནུས་པའི་གཟི་བརྗིད་མཚན་སྙན་གང་རྡང་ཞིག་མེས་རྒྱལ་མ་ཡུམ་མཆོག་ལ་ཁང་ནུས་ཅི་ལྟོགས་ཐོག་ནས་དབུལ་རྒྱ་དེ་ནི། སྲི་དམངས་ཡ་རབས་ཚད་ལྷན་ཞིག་གིས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པར་འོས་པའི་འགན་འཛིན་ཡིན་པ་ཕན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་གཏིང་ནས་བྱེད། དེས་ན་ཕན་གྱིས་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་། བྱ་བ་འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཁེར་

---

[1] རི་ཆེ་ལྷ་ནི་སྲི་ལོ་༡༩༥༧ལོ་ནས་བཟུང་ཆོས་ལུགས་བཙོས་སྒྲུར་པ་ཁེའུར་ལྷན་གྱི་གྲྭབ་མཐར་དང་མོས་བྱེད། དེ་དང་སྐབས་དེའི་ཚོ་དཔོན་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་དང་འཛེལ་བ་མེད་ཅིང་། ཁང་ཚུགས་ཕྱག་པའི་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་དུ་འཛུགས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་འཛུགས་དང་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་ལས་སྐོ་ཀུན་སྲི་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གོས་ཚོགས་ཆེན་མོ་དང་། གོས་མི་ཉིས་བཅུའི་གོས་ཚོགས་ནས་འཕེལས་བསྐོ་བྱས་པའི་ཁོངས་མི་ཉིས་ལྔའི་གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུས་བདག་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། དབང་ཆ་གཙོ་བོ་དེ་གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུའི་གོས་མི་ཉིས་ལྔས་བཟུང་ཡོད།

འདིར་བཤད་པའི“རི་ཆེ་ལྷ་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཞུ་མཆིད། ” ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི། སྲི་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་གོས་ཚོགས་ཆེན་མོར་ཞུ་མཆིད་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་ལས་བྱའི་གོ་རིམ་ལྟར་ན། ཕོག་མར་དབང་ཆ་གཙོ་བོ་བཟུང་མཁན་གྱི་གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུའི་མོས་མཐུན་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁེ་ལྟར་བགྱིས་ན། དཔྱད་རྩོམ་གྱི་མ་ཟིན་དེ་ཕོག་མར་གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུར་ཐུན་བསྟར་ཞུ་དགོས་པས། འདིར་ནུ་ས་མཚོག་གིས་འཕད་མོས་གནང་གི་མེད་དེ། མི་གཞན་གྱིས་ཁོང་གི་དཔྱད་རྩོམ་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་བཅུག་འདོད་མེད་པས་རེད། དེར་བརྟེན། དཔྱད་རྩོམ་འགྲེམས་ཐེལ་བྱས་ཟིས། གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུའི་བློ་ངོར་བབས་ཐུབ་མེད། གནས་ཚུལ་དེའི་སྐོར་ནུ་ས་མཚོག་གི《གཞོང་འགྱོད་ཀྱི་བཤད་བྱང》ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཡོད་དེ། “《འབྲ་མཉམ་མེད་ཚུལ》དེའི་དབང་གིས་རི་ཆེ་ལྷའི་གོས་ཚོགས་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་བདག་ལ་འགོན་དུ་འཛིན་མཁན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགོན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཇི་ཙམ་ཕྱི་ནུ་མི་མངོན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་ལ་དགྱ་ལན་སྐོག་པའི་ཉེན་ཁའང་དེ་ཙམ་ཆེ་བ་ཡོད། ” ཅེས་གསུངས། —སྒྲུར་པ་པོས།

ཆོས་པས་དེ། འདིར་བཞུགས་སྒྲ་ངོ་རྣམས་ལ་བཀུར་གཟོས་ཞུ་བའི་རྒྱུ་རྡ་འགྲོ་བར་སྨོན་ཞིང་ཡོད། ད་ཆ། བདག་གི་འབབ་འབྲུངས་ཁྲོད་ན་ད་དུང་ལུས་པའི་སྐྱོན་ཆ་དག། ཤོང་སེལ་བྱེད་པའི་སྒལ་བཟང་ཞིག་ཀྱང་གཞི་ནས་ཤར་བྱུང་བས། བདག་གི་ཞུ་མཆིད་འདི་ཡི་ཡིག་འབྲུ་མང་པོ་ཞིག་བདག་ལ་སྐུལ་ལྟག་བྱེད་པའི་སྤྱོ་བ་འདི་ཡི་ཕྱོགས་སུ་འཚོར་བ་ལས། བདག་ལ་དབང་བའི་ཁེ་ཕན་ཐོག་ལ་དེ་ཙམ་གཞོལ་རྒྱུ་མིན། ང་རང་ཁྱོད་ཅག་ཁྲོད་དུ་འཚར་སྐྱེས་བྱེད་པའི་སྒལ་བ་ལྟན་གྱུར་པས། ཕན་གྱིས་ཀྱང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་དང་། མི་ཆོའི་རྩོལ་བས་བསྒྲུན་པའི་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ཐང་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། མི་ཆོས་རང་གི་བློ་གྲོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་རྩལ་དུ་སྤྱིགས་ཏེ་བཙན་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆེས་མཐུན་ཞིང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཏ་ཅང་སྣན་པའི་བྱ་ཐབས་གཉིས་པོ་དེ། རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་ཟུང་སྦྲེལ་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཉེར་ཆོགས་ཀྱིས། སྤྱི་ཆོགས་སྒྲིག་གཞི་ལེགས་སྒྲོང་དང་མི་ཆོའི་ཕན་བདེར་སྦྱང་བརྩེ་ཞུ་གིན་ཡོད་པའི་ཐང་ལའང་དཔྱད་གླེང་མི་བྱེད་ཅི་ལ་སྲིད། གཙོ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་གཤིས་ཤིག་གིས་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་གཞི་ལེགས་ཤོས་ཤིག་ལ་བསྟུན་ཐུབ་དགོས་པའི་ཐང་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་པའི་ཚེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཆོའི་སྲིད་གཞུང་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་

ཡོད་པ་ཤེས་པས་ང་རང་ངོ་མ་ཏ་ལས་སོང་། དེའི་སྐབས་ཀྱིས། སྤྱིར་ན་ང་རང་ནི། ཁྱོད་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་མི་ཞིག་མིན་གྱུར་རུང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ཉིད་མངོན་པར་མཚོན་པའི་དཔེ་རིས་འདི། ཁྱོད་ཚོའི་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་བཤམས་ཡོས་ཏེ། ཁྱོད་ཚོ་ནི། འཛོམ་གླིང་མི་རིགས་ཚང་མའི་ཁྲོད་ནས་གཞུང་གི་ཁེ་དབང་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་ལ། གཞུང་གི་ཞན་ཆ་ཡོད་ཚད་ཕན་ཕྱོད་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་འགྲོག་བྱས་པའི་མི་དམངས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་བདག་ལ་སྐྱེ་ཞུངས་འདེམས་གསོས་བྱེད་པའི་རང་དབང་སྤྱིན་གྱུར་ན། བདག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲ་ཞིག་འདེམས་ཡོས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་མི་ཡི་རྩོལ་བའི་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་སྟེ། ཕན་ཕྱོད་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་ལེགས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཚད་ཙམ་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་རེ་བའོ། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་ནང་། མི་ཚོས་རང་གི་ནུས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ན་རང་གི་ལས་འགན་ཡོད་ཚད་འགྲུབ་ནུས་ཤིང་། སུ་ཡིས་ཀྱང་། རང་གི་ཕྱག་ཏུ་འཕྲུར་བའི་ལས་འགན་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་ཞིག་གི་ཕྱག་ཏུ་བཀལ་མི་སྲིད། ལྟག་པར་དུ། རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་འཚོ་ཞིང་བཞེས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཚང་མ་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་པས། མི་དགེའི་བྱ་བ་ཇི་ཙམ་སྒྲུབ་ཀྱང་རུང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཇི་ཙམ་མངོན་ཚུང་ཡང་། ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བོའི་ཁ་དང་མིག་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཐར་དཀའ་ཞིང་། མི་རྣམས་རྒྱུན་

དུ་ཕན་ཚུན་འཕྲད་ཅིང་འདྲིས་པའི་གོམས་སྒོལ་བཟང་པོ་ཡོད་སྟབས་ཀྱིས། མི་ཆོས་མེས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལ་དགའ་ཞིང་གཅེས་པའི་སེམས་པ་དེ་ས་ཁོངས་ཙམ་ལ་དགའ་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། དམངས་ལ་དགའ་ཞིང་གཅེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་ནས་ཡོད།

ང་རང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་འདོད་དེ། རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡི་ནང་། སྲིད་སྐྱོང་མཁན་དང་མི་དམངས་དབར་དུ་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་གྱུབ་པའི་ལེ་ཕན་མ་གཏོགས་མེད་སྟབས་ཀྱིས། གཞུང་གི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནམ་ཡང་ཐུན་མོང་ཐོག་གི་ཕན་བདེ་རྒྱ་བར་འཛིན་པར་རྗེ་ཐོགས་ཐུབ། ཡང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་དགོས་ན། ངེས་པར་དུ་སྲིད་སྐྱོང་མཁན་དང་། མི་དམངས་གཉིས་པོ་དབྱེར་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་དགོས། དེས་ན། ང་རང་ཞི་ཞིང་འཇམ་པའི་དམངས་གཅོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་པ་ཚོ་བསྐྱེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ན་འདོད།

ང་རང་གསོན་པའི་དུས་སུ་རང་དབང་ཡིན་འདོད་ལ། འཆི་བའི་དུས་སུའང་རང་དབང་དེ་ཉིད་དོར་འདོད་མེད། དེ་ལྟར་བརྗོད་དོན་ཡང་། བདག་གིས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ངང་ནས་ཁྱིམས་ལ་སྡུང་བརྩེ་ཞུས་ཡོད་ལ། བདག་གམ་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་། ཆུ་ན་མེད་པའི་ཁྱིམས་ཀྱི་དོ་དམ་འོག་ནས་ཐར་ཐབས་གཏན་ནས་མེད། དེ་འདྲའི་དོ་དམ་ནི། ཕན་ཐོགས་ལྷན་ལ་ཞི་འཇམ་པས། ཁེངས་ཤིང་ཏེགས་

པས་རྒྱོས་པའི་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱང་བརྡེ་ཞུ་ངེས་ཏེ། ཁོང་ཚོ་དོ་
དམ་གཞན་པ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་འཚོ་འདོད་མེད་པས་སོ། ।[2]

བདག་གི་རེ་བར་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་ནང་། སུ་ཡིས་ཀྱང་། རང་ཉིད་
ཁྱིམས་ལས་མཐོ་ཞིང་བཙན་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་མི་ཚེག་ལ། རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་། ཏྲག་ཤུལ་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གང་ལ་དབང་
གྲགས་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་འདོད་མི་རུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲིད་གཞུང་
ཞིག་གི་སྒྲིག་གཞི་ལམ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གཅིག་
ཙམ་ཁྱིམས་ཀྱི་དོ་དམ་འོག་ཏུ་མ་འཚུན་ན། ཁོ་པས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཚོར་
རང་འདོད་ངང་ནས་ཁ་ལོ་གནོས་ཅེས་རེད། (ཀ)[3] གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་འདི་
གའི་མི་ཞིག་འགོ་ཁྱེད་ཡིན་པ་དང་། དུས་མཚུངས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་
མི་ཞིག་གིས་ཀྱང་། དེའི་དགུ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་འཐུར་ན། [4] ཁོང་
གཉིས་དབར་ལ་དབང་ཤུགས་ཇི་ཙམ་དོ་སྙོམས་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཁོ་པ་

---

[2] རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས་ཁྱིམས་ལ་སྦྱང་བརྡེ་ཞུས་པ་ནི་རིགས་ཤེས་ལ་སྦྱང་བརྡེ་བྱས་པར་འདོད་དེ། ཁྱིམས་ནི་
རིགས་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་སོ། སྒྲི་ཁ་ཀ་ཤ་ཁ་ཁོང་གིས་རི་ནི་ལྷའི་ཐུ་སྦས་དེ་མེ་ཆེ་ཆགས་ཅེས་བྱ་བའི་མི་ཞིག
ལ་སྒྲོངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་ཏུ་"བདག་ནི་ཐུན་གཡོག་ཁྱོད་དུ་འཚོ་གནས་བྱས་པའི་ངལ་ཞིས། བདག
གིས་རང་ངལ་ལ་རིན་ཐང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་རྟོགས་ཀྱི་འདུག འོན་ཏེ་ཁྱོད་ཉིད་རང་གི་ཁྱིམ་ངང་རང
གི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་འཚོ་ཞིང་ཡོད་པ་ངང་། རང་ངལ་ལྷན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ཁྱིམས་ལ་མ་གཏོགས་སྦྱང་བརྡེ་ཞུ་ངོས་མེད་པས། ངའི་ངང་རིགས་ཤེས་ལ་མ་གཏོགས་སྦྱང་བརྡེ་ཞུ་མི་ངོས་
པས། ཁྱོད་ནི་ཇི་འདྲའི་བདེ་སྐྱིད་ངང་ལྷན་པ་ཞིག་རེད་ཡང་།" ཞེས་བསྟན། 《རྒྱ་སྒྲའི་འཕྲིན་ཡིག་རྒྱབ
བསྡུས》ལས། —ཐྲྱང་པ་ཡོས།

[3] གཞུང་ངའོས་ཟླས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡོའི་མཚན་འགྱེལ་ལ་གཟིགས་པར་འཚོལ།

[4] རོ་མའི་ཚོས་ངལོན་ལ་གོ

གཤིས་པོས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྟེན་ལེགས་པོ་མི་ཐུབ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ལེགས་པོ་སྐྱོང་ཡང་མི་ཐུབ་བོ། །

གསར་དུ་ཚུགས་མ་ཐག་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ལ། ཁྲིམས་ལུགས་ཇི་ཙམ་ལེགས་པོ་ཡོད་སྲིད་བྱང་། ང་རང་དེ་བུ་འཚོ་གནས་གཏན་ནས་བྱ་འདོད་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྟེན་མེད་པར་བཙུགས་པའི་སྲིད་གཞུང་དེ། སྤྱི་དམངས་གསར་པར་འཚོམས་པོ་མེད་པའམ། ཡང་ན་དེ་བུ་འཚོ་བའི་སྤྱི་དམངས་ཚོ། སྲིད་གཞུང་གསར་པར་ཕེ་འཚོམས་སྐམ་པའི་སེམས་བྲལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སོ། ། དེས་ན། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་ཚུགས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཕྲུག་ལོང་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་འཕོར་ཞིག་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲུབ་ནས་འདུག ཟས་དང་རང་དབང་གཉིས་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཏེ། མི་ལ་ཕན་ནུས་ཕོན་མེན་དེ། སྐྱེ་བོ་སོ་སོར་མི་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། ཟས་རིགས་ཕྱུ་བུར་དཔེ་མཚོན་ན། རོ་བཏུ་ལྟན་ཞིང་སྦ་བར་གྱུར་པའི་ཟས་རིགས་ཤིག ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་རྒྱུན་དུ་དེ་ལྟར་བཟའ་བའི་མི་ལ་མཚོན་ན། ལུས་སྟོབས་བརྟས་པའི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་ངེས་མོད། ལུས་སྟོབས་ཞན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་སྣུད་བྱས་ན། འཇུ་བར་དཀའ་ཞིང་ཕོ་བའི་ཁུར་པོར་གྱུར་ངེས་ཏེ། ལུས་ཕུང་ཟད་པའི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་བའོ། མི་རྣམས་དབང་སྒྱུར་འོག་ཏུ་འཚོ་ཡུན་རིང་དགོས་ན། དེ་འདྲའི་འཚོ་བར་གོམས་འདྲིས་སོང་སྟེ་དེ་ལས་

ཐར་དཀའ་ཞིང་། ཁོ་ཚོས་དེ་ལྟའི་ལྷག་སྒོམ་བྱེད་པ་ནས་ཐར་ཐབས་བྱས་
པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། རང་དབང་དེ་ཉིད་ཁོ་ཚོ་
ཉིད་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་འདོད་རེད། ཁོ་ཚོས་རང་དབང་གི་ལྡོག
ཟླར་གྱུར་པའི་བྱ་བཞག། ཁྱིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་རྩིང་སྤྱོད་དག་རང
དབང་ཡིན་པར་སེམས་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་གསར་བརྗེ་དེའང་མཐར་ཐུག
ཁོ་ཚོ་མགོ་བའི་གླགས་འཚོལ་ཐང་ལ་བྱང་བའི་སྐྱེ་བོའི་ལག་ཏু་ལྟུང་སྟེ།
ཁོ་ཚོའི་ལུས་ལ་འཁྱལ་བའི་ལྟུགས་སྒྲོག་དེ་ཉིད་ཇེ་དམ་ཇེ་དམ་འགྲོ་འདོད
རེད། རང་དབང་མངའ་བའི་མི་དམངས་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འཛིན་པའི
རོ་མན་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ནའང་། ཐུར་གན་ཆུལ་རབས་ཀྱི
གཤའ་གནོན་ལས་ཐར་མོད་ཀྱང་། རང་གིས་རང་ཉིད་བདག་སྐྱོང་བྱེད
པའི་ནུས་པ་ལྡར་བཞིན་མེད། དེ་ནི་ཐུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་དང་ཐུར
གན་ཆུལ་རབས་ཀྱིས། ཁོང་ཚོར་ཐ་དམན་གྱི་བྱ་བ་ཤ་ལྡན་བགྱིས་ནུ
བཅུག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། ཁོང་ཚོའི་རང་གཤིས་བཟང་པོ་བསྟད་པའི
དབང་གིས་ཡིན། དེས་ན། གཤའ་གནོན་ལས་ཐར་ཅམ་གྱི་ཁོང་ཚོ་ནི།
གླེན་ཞིང་རྩོངས་པའི་མི་ཁུ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཐེག་པས། ངེས་པར་དུ། ཟླ
ཀྱིས་ཡོད་ཀུ་ཆུལ་དུ་སྣུགས་ཏེ་སེམས་གསོ་དང་བདག་སྐྱོང་བྱས་ན། ད
གཟོད་ག་ལེར་རང་དབང་ཞེས་པའི་ཏྲི་བསུང་སྟོམ་པར་དགའ་བའི
གོམས་གཤིས་འཛགས་ཐུབ་ལ། ད་གཟོད་བཅན་དབང་འོག་ཏু་གླེན་ཞིང

རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཁམས་དེའང་རིམ་གྱིས་དྭངས་ཤིང་གསལ་ལ་ངར་ཞིང་དཔའ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེས་པས། མཐར་ཐུག་འཛོམ་གླིང་མི་རིགས་ཚང་མས་གོང་དུ་བཀུར་བའི་མི་དམངས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་གོ། དེས་ན། བདག་གིས་དར་ཆུས་ཆེ་ཞིང་ཞི་བའི་ལྷན་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བདག་གི་མེས་རྒྱལ་ཡིན་པར་སྨོན་ཞིང་ཡོད། མེས་རྒྱལ་འདི་ཡི་གནའ་སྒོལ་འགའ་ཞིག་དུས་ཀྱི་ཆུང་བུས་བསུབ་སྟེ་ད་ཆ་མཐོང་བྱེད་ཡུལ་ལས་འདས་ནའང། ལོ་ཆུས་ཀྱི་དབའ་ཀློང་སྦུབས་ནས་བསྒྲགས་ཚུངས་ཡོད་པའི་ངར་སྒྲ་དེས། གནས་འདིར་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་མི་ཚོའི་བློ་སྤོས་ཆུས་སུ་བཅུག་ངེས་ལ། མེས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལ་བཅངས་པའི་ཏུང་བ་ལྟར་ལས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་ཡང་ཐུབ། དེ་དེ་བཞིན། གནས་འདིར་འཚོ་བའི་སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐྲེང་སྟོབས་ཟླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་རང་ཚས་ཉིད་ནས་མངའ་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོ་ནི། རང་དབང་ལྷན་པའི་རྒྱ་བོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དེ་ཉིད་ཁོ་ཚོར་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཞིག་ཀྱང་ལགས།

བདག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲ་ཞིག་རང་གི་མེས་རྒྱལ་ཡིན་པར་སྨོན་ཞིང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ནི་སྟོབས་ཤུགས་ཆུང་བའི་སྡེབས་ཀྱིས་དམག་ཤུགས་བགོལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་དབང་དུ་བསྡུ་བའི་ཉམ་ཐེམས་མེད་ལ། དེ་བས་དགའ་བར་འོས་པ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་ས་ཁམས་ཆགས་

ལྷངས་ལེགས་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བཅས་གཞན་གྱིས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་ འཇིགས་སྣང་དེའང་འཚུར་མི་དགོས། རང་དབང་གི་གོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་ འགོར་གྱི་རྒྱལ་བཅས[5] དག་གིས་དེ་ལ་བཙན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཉམ་ས་ལེམས་ མི་བཅངས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་བཅས་གཞན་གྱིས་བཙན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཆོ་ ནའང། ཆོང་མས་དེ་ལ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད། མངོར་ན། ཕྱི་མཐུན་རྒྱལ་བཅས་འདིར། ཁྱེམ་མཆོས་རྒྱལ་བཅས་གཞན་གྱིས་ཉམ་ས་ལེམས་ ཀྱི་རེ་ཞགས་མི་འཕེན་པ་མ་ཟད། སྐབས་འགར་དགོས་མཚོ་ཡོད་པའི་ སྐབས་སུ་ཁྱེམ་མཆོས་རྒྱལ་བཅས་གཞན་གྱིས་རོགས་ཀྱང་བྱ་ངེས་ཡིན། དེས་ ན། རྒྱལ་བཅས་འདི་ཡི་གནས་བབ་ཉ་ཅང་བཟང་སྟབས་ཀྱིས། རང་ཉིད་མ་ གཏོགས་གཞན་པ་སུ་ལའང་སྐྲག་དོན་མེད།[6] རྒྱལ་བཅས་འདི་པའི་ཕྱི་

---

[5] "རང་དབང་གི་གོང་ཁྱེར"ཞེས་པ་ནི་རི་ནི་ལྷ་དང་། "ཉེ་འཚོར་གྱི་རྒྱལ་བཅས"ཅེས་པ་ནི་ཐྭ་རན་ས་ཏང་ ས་ཏིང་རྒྱལ་བཅས། སུད་ས་ཝིའི་རྒྱལ་ཕྱན་བཅག་ལ་གོ

[6] རི་ནི་ལྷ་ཕྱི་མཐུན་རྒྱལ་བཅས་དང་རྒྱལ་བཅས་གཞན་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད། ཏྲ་ལང་པཎིར་མཆོག་གི 《ཆེས་བྱ་ཀུན་བཏུས》 ཀྱི་ཡོད་བདུན་པའི། "རི་ནི་ལྷ"ཞེས་པའི་མིང་ཚན་གྱི་ནང་དུ་ཞེས་བརྗོད་དེ་འདུ་ཞེས་ བྱས་ཡོད་དེ། "གནས་ཚུལ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་ཡ་མཚན་ཞེས་སྟེ། ཕྱི་འབངས་ཉེ་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མ་གཏོགས་མེད་ པའི་གོང་ཁྱེར་འདིའི་ནང་དུ། ཐེ་ལྷུལ་སུམ་ཅུ་མ་ལོན་ཙམ་ཞིག་ཐ་ཐོར་གྱུར་པའི་ས་ཆ་འདིའི་ཐོག་གནས་ ཡོད་ཅིང་། ཐེ་ལྷུལ་འདི་དག་ཀྱང་། བདག་དབང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བཅས་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་གྱིང་ཐོག་ཏུ་ ཀླ་རྒྱས་ཀོས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གོང་ཁྱེར་དེ་ནི་རང་དབང་ལྡན་ཞིང་ཆོང་ལས་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ དཔལ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་རྒྱལ་བཅས་ཅིག་ཏུ་མངོན་པར་བཤད་པས། གོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་མཐའ་གོར་ཀུན་ཏུ་ངམག་གི་ དུད་ནག་ཆང་མེད་འཕྱུར་སྲིད་ཅང་། དེ་ལ་ངམག་གི་ཕྱག་བལྟལ་ཆེན་ཡོས་ནམ་ཡང་གཅོས་པར་མི་ནུས་ལ། ཡོན་གྱིང་ཁྱོན་དུ་སྐད་ཀྱིས་གླགས་པའི་དོན་ཏེའི་དག་ཀྱང་། གོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་ངོ་ན་རྡོ་ལམ་ཕྲུན་ཅིག་ལྟ་བུ་ ཡོད། དེ་ལ་མིག་གི་ཟུར་ཞགས་འཕེན་པ་ལས། དེ་ལ་ཐེ་ཏུས་གཏན་ནས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་དང་ཐྭ་རན་སིའི་ ངལས་ཆོང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ། དེ་དང་ངན་ཇིའི་ངལས་ལ་ཆོས་ངང་ཆོང་ལས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའང་ ལྡན། འོན་ཀྱང། རྒྱལ་བཅས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ངམག་འཚུག་འགྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ས་ལའང་ཕྱོགས་རིས་ གཏན་ནས་མི་ཐུབ་པར། རྒྱལ་བཅས་དེ་གཉིས་ངལས་ཏུ་བདེན་པའི་ཆུ་ཐང་འཕྲེད་ཏུ་བཙལ་ཀི། རྒྱལ་བཅས་ཕན་

དམངས་ཀྱིས། དམག་དོན་སྤྱོང་བརྟར་བྱེད་སྒྲིད་ཀྱང་དེ་ནི་འགོག་སྤྱང་བྱ་ཆེད་མ་ཡིན་པར། ཏྲག་པོའི་ཐབས་ལ་གཅོགས་སུ་འཛིན་པའི་དཔའ་སྟོབས་ཉམས་མེད་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་ཆེད་དང་། དེ་འདྲའི་དཔའ་ཞིང་མཛངས་པའི་སློབས་པ་ནི། རང་དབང་སྤྱང་ཞིང་རང་དབང་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་གཤིས་ཀ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་ངེས་པར་མཚོ་བའི་གཤིས་རྒྱུད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།

བདག་གིས་ཁྱིམས་འཛུགས་དབང་ཆ་སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ལ་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་དབང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་རེ་ཞིང་སྙེགས་ཀྱིན་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གནས་བབ་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དགོངས་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་ཐུབ་མིན་དེ། སྤྱི་དམངས་ཁོ་ནས་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་སོ། འོན་ཏེ། བདག་གིས་ཇི་མན་མི་ཚོས་ལག་ཏུ་བསྟར་བའི"མི་ས་ངར་ཏཱུས་མས་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་ཐག་གཅོད་བྱེད" ཚུལ་དེ་ལ་མོས་མཐུན་མེད། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ངན་འབྲས་ནི། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་དགུ་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱང་བར་འཕྲེལ་བ་ལྟག་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆགས་འཛིག་དང་འཕྲེལ་བའི་ཕྱོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཞུགས་ཐབས་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་བས་ཁྱུངས་ལུང་བྱལ་བ་ནི། སྤྱི་

གི་རྒྱལ་པོར་ཤན་འབྱེད་བྱེད་པ་ལས། སུ་ལའང་དགའ་བའི་ངོ་བསྟོད་མི་བྱེད་ཅིང་། བར་ཆད་པའི་ཐེག་མོ་སུ་ལའང་མི་བྱེད་ལ། སུ་ལའང་དེ་བས་སྐྱག་པར་མི་བྱེད་དོ། "ཅེས་འགོད་འདུག། —སྐྱར་པ་པོས།

དམངས་དགུས་མ་ཞིག་ལ་མངའ་བའི་ཁེ་དབང་དེ། སྲིད་འཛིན་དགོན་པོས་ལོངས་གྱུ་སྤྱོད་དབང་མེད་པ་དེ་ཉིད་རེད།

དེ་ལས་སྔོག་སྟེ། རང་དོན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པ་དང་། ཞིབ་ཚ་བྱལ་ཞིང་གྱ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པའི་ཁྲིམས། ང་དུང་གྲེ་རི་ཞིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཐེན་གི་བའི་མི་རྣམས་མཐར་ཐུག་རྒྱད་པའི་གཞི་ཅུ་གྱུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ལྟན་པའི་བཅོས་སྒྲུར་འཚར་གཞི་ལྟ་བུ་སྟོན་འགོག་བྱེད་དགོས། ཕན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ། ཁྲིམས་གསར་འཛུགས་པའི་དབང་ཚ་དེ། ལས་སྟེའི་དགོན་རིགས་ཁོ་ནར་ལྟན་པ་ལས། དེ་མིན་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་སུ་ལའང་ཡོད་མི་རུང་། བདག་གི་རེ་བར་ལས་སྟེའི་དགོན་རིགས་ཆོས་ཀྱང་ཅ་ཅང་གཟབ་བཟློང་ངང་ཁེ་དབང་དེ་ཉིད་བཀོལ་སྤྱོད་དང་། མི་དམངས་ཆོས་ཀྱང་བསམ་གཞིག་ནན་ཏན་ཕོག་ནས་ཁྲིམས་འཛུགས་ཐད་ཀྱི་གནས་དོན་དག་ལ་མོས་མཐུན་བྱེད་རོགས་མཛོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། ཁྲིམས་དེ་སྤྱི་བསྒྲགས་བྱེད་པ་དེ། ཅ་ཅང་ཟླལ་ཏམ་ལྟན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཏུའང་ངོས་འཛིན་དགོས། རྒ་ཁྲིམས་དེ་ལ་གཡོ་འགྱལ་མེད་གྱུར་ན། མི་དམངས་ཆོས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་བཞུར་རྒྱུན་ཁྲོད་ནས་ཁྲིམས་ལ་བློ་ན་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། མི་ཆོས་གོང་བཀུར་བྱེད་དོན་ནི། དེ་ལ་ལོ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ལྟན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་གལ་ཅིག་ཤེས་ངེས་རེད། དེ་ལས་སྔོག་སྟེ། ཁྲིམས་ལ་བར་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་གཏོང་ཉེས་ན། མི་དམངས་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལ་སྟོང་ཆུང་བྱ་ངེས་རེད། དེ་

ཡང་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལེགས་པར་འགྲུབ་ངེས་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་འདུན་པ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་དུ་བཏང་བྱས་ཏེ། གནའ་བོའི་སྒོལ་བཟང་དག་ལ་སྣང་འཛིག་མ་བྱས་ན། རྒྱོན་ཆ་ཏིལ་ཙམ་ཡོ་བསྒང་བྱེད་པའི་རིན་དོད་ལ། ཉེས་པའི་ཕུང་པོ་རི་ཙམ་བྱུང་ངེས་ཡིན་པའང་ཤེས་དགོས་སོ། །

བདག་ནི་བདག་སྒྲོང་ལེགས་པོ་གཏན་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲར་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་མི་དམངས་ཚོས། ཁྱེད་འཛིན་དཔོན་རིགས་མེད་ན་ཆོག་པར་འདོད་པཱུ། ཡང་ན་ཁྱེད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་དབང་ཆ་ངེས་གཏན་ཞིག་དང་། ཁ་གསལ་མེད་པར་རང་གི་དོན་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བར་ཐེ་ཏུས་ཀྱིས། དམངས་ཁྱེད་དམ་དུ་བཟུང་ཞིང་ཁྲིམས་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་པའོ། ། ཁྱེད་གཞུང་གང་ཞིག་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་ཏེ་གསར་དུ་ཚུགས་སྐབས་གནས་དོན་དེ་འདྲ་ཐོན་ཁྱེད་ཅིང་། གླེ་རི་ས་ཡིའི་རྒྱལ་ས་ཆ་ཐེན་ས་ཁྱེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཐོར་ཞིག་ཤོང་བའི་ཆུ་ཀླུང་གཅིག་ནི་དེ་ཉིད་རེད།

བདག་གིས་ཁྱེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རེ་ཞིང་སྨོན་གྱིན་ཡོད། ཁྱེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་མི་དམངས་ཚོས་རང་མོས་ཀྱིས་རང་གི་དབང་ནས་ཡོད་ཚད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞིབ་བཤེར་ཆོག་མཆན་ཁོངས་སུ་བཅུད་

པ་དང་། དགུ་འཛིན་གྱི་སྟན་ཞུར་གཞིགས་ཏེ་ཐུན་མོང་ཐོག་ནས་སྤྱི་དོན་
གལ་ཆེན་རིགས་རྣམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཁོངས་ལས་མི་བརྒལ་བས།
ཁོང་ཚོས་བཙུགས་པའི་ལས་ཁུངས་ནི་མི་ཚོས་གོང་བཀུར་བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་
མ་ཟད། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་ཏན་ཐོག་ནས་བགོ་
ངེས་རེད། སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་མི་དམངས་ཚོས། ལོ་རེ་བཞིན། ཁོང་
ཚོའི་ཁྲོད་ནས་འཛིན་ནུས་ཆེ་ཤོས་དང་སྤྱི་ཞེམས་ལྡན་པའི་ཐུན་ཟླ་འདེམས་
གསེས་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁབ་བདག་སྐྱོང་བྱ་ཏ་བཙུག་གི་
ཡོད། སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་། ཁྲིད་འཛིན་དཔོན་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་
གྱི་ཐོག་ནས། མི་དམངས་ཀྱི་མཁས་མཛངས་འོས་འཚམས་ངང་ནས་
མངོན་ཕྱབ་སྟེ། དཔོན་རིགས་དང་དམངས་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྩེ་ཞིང་
བཀུར་བའོ། དེས་ན། སྐབས་འགར་གོ་འཛོལ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཕན་
ཚུན་ནང་འགལ་ཅུང་ཞིག་བྱུང་བའམ། ཏོལ་རྒྱུགས་ཆེ་བའི་བྱ་སྤྱོད་དང་།
ནོར་འཛོལ་ཆད་མེད་བྱུང་བའི་དུས་སུའང་། ཕན་ཚུན་གྱས་ཤིང་བརྩེ
བཀུར་ལྟག་ཏু་ལྡན་པ་མ་ཟད། ཐམས་ཅད་ཁྲིམས་བཞིན་ཐག་གཅོད
བྱེད་ཀྱིན་པས། དེ་ནི་ཐོལ་ལྟད་མེད་ཅིང་ཡུན་རིང་གཏུང་ཤུགས་གཅིག
སྒྲོལ་བྱས་པའི་མངོན་རྟགས་དང་འགན་སྤུང་ཞིག་ཡིན།

མཁྱེན་དགྱོད་ཡངས་ཤིང་གྱས་པར་འོས་པ། ང་ཏུང་རྒྱལ་སྲིད
ཕྱག་ཏু་བཞེས་པའི་སྐུ་ངོ་ལྟན་ཆུས་མཆོག ཞོང་ཏু་ཞུས་པ་དེ་དག་ནི།

བདག་གིས་རེ་ཞིང་སྨོན་པའི་མེས་རྒྱལ་ཁྱོད་ནས་འཚོལ་སྟེགས་བྱས་པའི་
དགེ་མཚན་ཡིན། གོང་གི་དགེ་མཚན་དེ་དག་ཕུད། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་
འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོས་བཙུན་གཟིགས་བསྐྱངས་གྱུར་ན། རྒྱལ་བཤད་འདིར། ས་
ལ་དགེ་མཚན་མངའ་བ་དང་། གནས་གཤིས་དྲོ་ཞིང་འཇམ་པ། ས་རྒྱ་
གཤིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་འདི་ཐོག་བཀོད་པ་ལེགས་ཤོས་ཡིན་ངེས་རེད། ང
ཏུང་བདག་གི་བདེ་སྐྱིད་ཡོངས་ལུ་ཇོ་གས་ཆེད་བདག་གི་རེ་བ་གཅིག་ཏུ
ནི། དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་མེས་རྒྱལ་འདི་ཡི་ཕང་བའི་དབུས་ན་དགེ་མཚན
དེ་དག་ཡོངས་ལུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཐུན་ཟླ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་ལྷོད་ལྡན
པའི་ཐུ་ཆོགས་ཁྱོད་ན་བདེ་བདེ་ལྷོད་ལྷོད་ངང་ནས་འཚོ་བར་རོལ་བ་མ
ཟད། ཁོང་ཆོ་མཉམ་དུ་ལྷོང་ཟླའི་ས་ཞེས་དང་བཙུ་བའི་ཡིད་གཉིས་ཕན
ཚུན་འོ་ཚু་བཞིན་དུ་འདྲེས་པ་དང་། ཀུན་ལྷོད་གཙང་མ་རིང་དུ་བསྐྱངས
པའི་ཉེར་འཕྲས་ལུ། རང་ཉིད་འཆི་བའི་རྟེས་ལུའང་། མཇོངས་ཤིང་དེས
ལ། ཀུན་ལྷོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་གཅེས་མི་ལྟའི་མཚན་གྱི་དྲི
བསུང་ཡུན་རིང་འཐུལ་བར་རེ་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་དོ།

ལྷོར་ན་བདག་གི་ལས་སྒལ་དམན་པ་དང་། བྱ་བའི་ཆ་ལ་རྩོངས
པ་སེལ་རྒྱ་འགོར་བའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡིད་མུག་ཁོ་ཐག་ཆད
དེ་མི་ཚེའི་ཕྱིང་ཐག་དེ་ཉིད་མི་ཟད་ཕུབ་མེད་གྱུར་པ་དེ། བདག་གིས
ཚུང་ཏུའི་དུས་ལུ་བྱ་བར་ཧོལ་ཆུགས་ཤོར་བའི་དབང་གིས་བོར་ལྟོར་ས་ཁོང

པའི་བདེ་བ་དག་ལ་ཕྱིར་དྲན་འགྱོད་བཤགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། འོན་ཏེ་བདག་གིས་མ་མཐར་རྒྱལ་བའ་ཕྱོགས་ལ་བསྲུངས་པའི་དུང་སེམས་རྣ་ཀ་ཀྱི་ཁ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་བསྐྱངས་ཡོད་ལ། རྒྱང་གིས་ཆོད་པའི་བདག་གི་སྒྲན་ཟླ་ཆོར་ཡང་གཡོ་ལྟད་བྱས་པའི་དུང་སེམས་ཟབ་མོ་བཅངས་ཡོད་པས། བདག་གིས་ཁོང་ཆོར་རང་གི་སྙིང་དང་འདྲ་བའི་གཏམ་རྣམས་ལྟུག་པར་བརྗོད་པ་ལ།

བདག་གི་བཙུ་བའི་སྒྲན་ཟླ་རྣམས་པ་ཆོ། ཡང་ན་དེ་བས་གནད་འཕེགས་ཐོག་ནས་བརྗོད་ན། བདག་གི་བཙུ་བའི་གཅེན་གཞུང་རྣམས་པ་ཆོ། ཁྲིམས་དང་ཤ་ཟས་གཅིག་པའི་དབང་གིས་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་སྡད་བྱ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏু་སྟེལ་ནས་ཡོད། དེས་ན་ང་རང་དགའ་བས་མྱོས་དོན་ནི། བདག་གིས་ཁྱོད་ཅག་དྲན་པའི་མོད། ཁྱོད་ཆོར་དབང་བའི་དཔལ་དང་བདེ་བ་དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ངོས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་འཆར་བས་ཡིན། ཁྱོད་ཆོའི་ཁྲོད། བདེ་བ་དེ་དག་ཤོར་བའི་ཐུག་བསྡལ་གཅ་ཀྱོད་ཡོད་མིན་ཤེས་མཁན་ང་དང་འདྲ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་བདག་གིས་ཆོག་ཐག་བཅད་དེ་བཤད་ན་ཆོག། བདག་གིས་ཁྱོད་ཆོ་འཆོ་ཞིང་བཞེས་པའི་ཆབ་སྲིད་དང། ཐུ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཐུང་ས་ལ་བསམ་གཞིག་ཇི་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས། འཇིག་རྟེན་ན་ཁྱོད་ཆོའི་གནས་བབ་ལས་ཀྱང་ལྟག་པ་ཞིག་ནི་ཅིས་ཀྱང་མེད་པར་སེམས། རྒྱལ་བས་གཞན་གྱི་སྲོད་གཞུང་ནང། རྒྱལ་བས་

གང་གི་ལེ་དབང་གྲ་མེད་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགན་སྲུང་བྱ་མིན་གྱེང་བའི་
སྐབས། ཚང་མས་བྱ་ཐབས་འདི་དང་དེ་ཞེས་ངོན་ཀྱིས་དབེན་པའི་སྟོང་
གཏམ་གོ་ན་གྱེང་བཞམ། ཡང་ན་ལག་ཏु་བསྟར་ན་འགྲིག་ལས་ཆེ་ཞེས་
འགྲིག་ཙམ་འཐུས་ཙམ་གོ་ནས་འཕྱོལ་ཐབས་བྱེད། འོན་ཏེ་ཁྱོད་ཚོ་ནི།
ཁྱོད་ཚོའི་བདེ་བ་སྐར་ནས་གྱུབ་ཟིན་པས། ཁྱོད་ཚོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་
པར་སྒྲུག་ནས་འདུག བདེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མི་ཞིག་བྱ་བའི་སྐད།
ཁྱོད་ཚོས་དེང་གི་གནས་སྟངས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུན་མིན་ཤེས་ན་ཆོག་པ་ཡིན།
ཁྱོད་ཚོའི་གྲི་དང་མདུང་གིས་རྩོད་ལེན་བྱས་པའི་བདག་དབང་དེ། ཁྱོད་
ཚོའི་དཔའ་དང་བློ་གྲོས་གཉིས་པོར་བརྟེན་ཏེ་དུས་རབས་གཉིས་ཙམ་སྲུང་
སྐྱོང་ཐུབ་ཡོད་ལ། མཐུག་མཐར་འཛོམ་གྲོང་ཁྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཡིད་
ཆེས་ཁས་ལེན་ཐོབ་པ་རེད། ཁྱོད་ཚོས་ཁྱལ་ཁབ་གཞན་དང་སྒམ་ནན་
ངང་ནས་བཞག་པའི་མནའ་ཆེངས་དེས། ཁྱོད་ཚོའི་ས་མཚོམས་ལེགས་
པར་འཇུག་པས། ཁྱོད་ཚོའི་དབང་དང་བདེ་བར་འགན་སྲུང་ཐོབ་པ་
ལགས། ཁྱོད་ཚོའི་ཁྱལ་ཁབ་ནི། དམག་འཁྲུག་མེད་པས་ཞི་ཞིང་བདེ་ལ།
ཁྱལ་ཁབ་གཞན་ཀྱིས་བཙན་འཛུལ་བྱེད་ངེས་སྙམ་པའི་རེ་དོགས་དེ་ཡང་
ཡོང་དོན་མེད། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཚོས་འདེམས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
དཔོན་རིགས་ཏང་བདེན་དེ་དག་གིས། ལག་ཏु་བསྟར་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་
ལུགས་མཐུན་དེ་ཉིད་ཕུད། ཁྱོད་ཚོར་བདག་བཟུང་བྱེད་མཁན་གཞན་པ་

ས་ཤའང་མེད། ཁྱོད་ཚོར་དབང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ། དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་གང་དགོས་ཅི་འདོད་ཆར་བཞིན་བསྐོལ་བ་དེ་འདྲ་མེད་སྦྱབས་ཀྱིས། རྒྱས་སྤྲོས་ལོངས་སྤྱོད་ཁོད་ན་རང་གི་ཕུགས་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་ཞིང་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་རྒྱང་ནས་གཞིལ་བའི་ཉེན་ཁ་མེད། ཡང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲང་སྨོང་ཇི་བཞིན་རང་གི་རྟོལ་བ་ལས་གཞན་ད་དུང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དབུལ་སྐྱོབ་ལའང་བསྟེན་མི་དགོས། སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དག་ལ་ཏ་ཙང་ལྟེ་བའི་དཔྱ་ཁྲལ་འཇལ་བྱས་ཏེ། ད་གཟོད་ལུགས་པའི་རིན་ཐང་བྱལ་བའི་རང་དབང་དེ། ཁྱོད་ཚོར་མཆོན་ན་སྐར་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤྱིན་ནའང་ལོངས་ཤུ་སྤྱོད་དབང་ཡོད་པས་ཆ་རེ་དགའ།

སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་དང་མི་དམངས་ཁག་ལ་མིག་དཔེ་སྟོན་པའི་ཚེད། གྲ་རྒྱས་འཕྲས་ཚང་ཡིན་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་ཇི་སྲིད་བར་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག། འདི་ནི་ཁྱོད་ཚོས་མ་འོངས་རེ་སྨོན་བྱ་ཡུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་འདུག་ལ། ཁྱོད་ཚོས་མ་འོངས་ས་མས་ལུར་བྱ་ཡུལ་དེའང་འདི་ཉིད་ཥོ་ན་རེད། ཁྱོད་ཚོས་སྒྲུབ་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་ནི། བདེ་བ་བསྐྱན་རྒྱ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པར (གང་ལགས་ཤེ་ན་ཁྱོད་ཚོའི་མེས་པོས་ཁྱོད་ཚོར་བདེ་བ་སྤར་ནས་བསྐྱན་ཟིན་པའོ) མཐོང་ཚོས་མྱོང་གྱུབ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ངང་ནས། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་ནུབ་རྒྱུན་བསྲིངས་ཐུབ་ཚེད་བརྟེན་དགོས་སོ། ।ཁྱོད་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་འཚོ'

གནས་ཐུབ་མིན་ནི། ཁྱོད་ཅག་ནམ་ཡང་མཐུན་སྒྲིལ་ཐུབ་མིན་དང་ཁྱིམས་དང་། ཁྱིམས་འཛིན་མི་སྣར་གོང་བཀུར་བྱ་མིན་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཡོད། ཁྱོད་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་རང་སྒྲོན་གཞན་ལ་འགེལ་བ་དང་ཕན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་བྱལ་བའི་ཉེས་སྒྲོན་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཞིག་འཕྲུང་ངེས་ན། ཕལ་དུ་དགེ་གི་སྟོང་པོ་ཇི་བཞིན་རྩད་ནས་གཅོད་པ་གནད་དུ་ཆེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཉེས་སྒྲོན་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་དང་། རྒྱལ་བཙན་ཉམས་པའི་ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་རེ་བར་ཁྱོད་ཚོས་བྱ་བྱེད་ཅི་ཞིག་བགྱིས་ནའང་། ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གཏིང་དུ་ཅུམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚོས་ཉིད་རྟེན་པར་གསལ་བའི་བློ་ལ་ཅིས་ནས་བསྟུན་ཐབས་བྱེད་དགོས་སོ། ། འཛམ་གླིང་དབུས་ན་ཁྱོད་ཚོའི་སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ལྟ་བུ་དང་ཞིང་མཛངས་ལ། གོང་དུ་བཀུར་པར་འོས་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁྱོད་ཚོས་མཐོང་མྱོང་ངམ། ཁོང་ཚོས་བགྱིས་པའི་བྱ་བ་ནི་གཟབ་བརྩོང་ལྟར་ལ། རྒྱལ་དང་མཐུན་ལ་བབ་ཆགས་ཤིང་། ཁྱིམས་ལ་བསྟུན་ཞིང་ཟོལ་བསླད་བྱལ་བས་ཁོང་ཚོས་མིག་དཔེ་སྟོན་གྱིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན། ཁྱོད་ཚོས་ཀྱང་། བློ་གྲོས་ལྟར་པ་ཞིག་གིས་ཀུན་སྟོང་གཙང་བའི་སྒྲ་བོ་ཞིག་ལ་ཡི་རངས་གོང་བཀུར་བྱེད་པ་ལྟར་མཛངས་ཤིང་། དེས་པའི་དཔོན་རིགས་དག་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟེ་ཚོམ་སྒངས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་སྙམ། ཁྱོད་ཚོས་ནམ་ནམ་ཞར་ཞར་ཡིད་ལ་ངེས་བྱ་ནི། ཁོང་

ཚོ་ནི་ཁྱོད་ཚོས་བདམས་པ་ཡིན་པས། ཁོང་ཚོར་བྱས་རྗེས་ཇི་ཙམ་ཐོན་པ་
དེ་ཙམ་གྱིས། ཁྱོད་ཚོའི་གཙམ་ང་དེའང་ཡང་དག་ཡིན་པ་ར་སྤྲོད་བྱུང
བ་རེད། ཁྱོད་ཚོས་གཟབ་ནན་ངང་ནས་བདམས་པའི་མི་སྣར་ཐོབ་པའི
བྱས་རྗེས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བཤད་ན་ཁྱོད་ཚོར་དབང་བཞང་ཡིན། ཁྱོད
ཚོའི་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་མི་སྣ་སུ་ཞིག་ཡིན་གྱུར་ཅང། ཁྱེམས་ཀྱི་ནུས་པ
ཉམས་དམས་སོང་ཞིང། ཁྱེམས་འཛིན་མི་སྣའི་གོ་འཕང་སྣང་པའི་ཉིན
ནས་བཟུང། སྐྱེ་བོ་ཚང་མའི་བདེ་འཇགས་དང་རང་དབང་དེའང་མེད
པར་འགྱུར་ངེས་ཡིན་པ་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ་གླེན་པ་གཏི་ཐུག་དེ་འདྲ
ཡོད་མི་སྲིད། ཆུ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ཇི་ལྟར་བློ་སེམས
ཕན་ཚུན་གཏོང་པ་དང། ཁེ་ཕན་དང་འགན་འཁྱི། བློ་གྲོས་དག་ལ
གཞིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཚོས་སྒྲུབ་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་ཅོས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་གལ
འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་བདག་གིས་ད་དུང་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་བརྗོད
པའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚོས་རྒྱ་ཁྱེམས་ཐད་ལ་སྲུང
སྐྱོང་བྱ་ཆུ་སྣང་མེད་ཕྱོད་གཡེང་དབང་དུ་སོང་ཞེས་ན། དགོས་པ་ལྟག་ཏུ
ཆེ་བའི་དུས་སུ། དཔའ་ཞིང་མཛངས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གི་ཐུ་མེད་མཐུས
ཕྱོན་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཕྱ་བར་མི་གྱུར་གང། རེ་བར་ཁྱོད་ཚོས་མུ་མཐུད
སྐམ་བཟློང་དང། ནམ་ཡང་མགོ་འཕང་མཐོན་པོར་བསྐྱེངས་པའི་རྒྱ
དོན་ཆུན་འཁྱོངས་ཀྱིས། འཇམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཚོའི་སྤྲོས

པ་ལྟར་ལ་ཁེངས་པའང་སྐྱེངས་བ་དང་། གཟི་བརྗིད་རྩོད་ལ་རང་དབང་ལའང་དགའ་བའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་མིག་ལྟེས་ཡོང་བའང་བྱེད་དགོས་སོ། ། བདག་གི་མཇུག་མཐའི་ཤ་ཚའི་སྙིང་གཏམ་ནི། ཁྱོད་ཚོས་མི་བདེན་རྫུན་འགྲིག་དང་དུག་ཚོར་ལྟ་བའི་བཤད་ཡམས་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་བྱ་མི་རུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། བཤད་ཡམས་དག་གི་འོག་ན་བསྐྱངས་པའི་ཀུན་སློང་ངན་པ་དེ། ཀུན་སློང་དེ་ཡིས་བསྐྱན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད་པས་སོ། ། དཔེར་ན། ཀུན་མ་ཁྱེམ་གྱི་སྒོ་རྩར་སྐྱེབས་མ་ཐག ད་གཟོད་ཟླག་ལ་དགའ་བའི་ཁྱེ་ཏན་གྱིས། ཟླག་སྐད་ཕེངས་གཅིག་སྒྲོག་མ་ཐག་ཏु་ཁྱེམ་མི་ཚང་མ་ཡར་ལངས་ཉེན་ཟོན་བྱེད་མོད་ཀྱང། འོན་ཏེ་དོན་མེད་ཀུ་ཙོ་འདོན་པའི་ཁྱེ་ཏན་གྱིས་མི་ལ་བསྲུན་སྟང་སྤྱིན་པའམ་གནས་འདིའི་སྙིང་འཇགས་དགོགས་པ་ཅམ་ལས་ནུས་པ་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་ལ། རེ་ཞིག་དོན་དང་ལྟན་པ་ཡིན་གྱིང་ཚང་མས་དེ་ལ་དོ་སྣང་གཏན་ནས་བྱ་མི་གྱིད།

མཁྱེན་དགྱོད་ཡངས་ཤིང་གུས་པར་འོས་པ། དཀའ་ངལ་གྱི་ཐུན་ཞིག་ཕྱུག་ཏु་བཞེས་པའི་སྐུ་ངོ་དང་། རང་དབང་མི་དམངས་ཀྱི་ཐུན་ཞིང་གུས་པར་འོས་པའི་དགོན་རིགས་ལྟན་ནས་ལ། བདག་གིས་ཁྱེད་ཚོར་སྙིང་གི་དགུས་ནས་གུས་ས་ཆེས་ཞུ་བའི་གནང་བ་ཅིས་ཀྱང་སྨྱོལ་རོགས་གནང། འཇམ་གླིང་ཐོག་ན་ཐོབ་ཐང་ཞིག་གིས་ཐོབ་ཐང་དེ་ཉིད་ལྟན་པའི་སྐུ་བོ་

གང་དེར་གཟི་བརྗིད་བསྟོལ་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཁྱེད་ཚོར་འཇོན་ནུས་ལྡན་ཞིང་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སུ་ཡིས་བསྟོན། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁྱེད་རྣམས་མིང་དོན་མཚུངས་པས་ངོ་གནོངས་མི་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཚོའི་ལུས་ཟུགས་ཁྱོད་ཅག་གནས་བབ་འདིའི་ཐོག་བཞག་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་བྱས་རྗེས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཚོའི་བྱས་རྗེས་ལའང་གཟི་འོད་གསར་པ་བསྟན་པ་ལགས། བདག་གིས་རྟོགས་གསལ། རང་དབང་གི་མི་རིགས་ཤིག་དང་འདྲ་བའམ། ལྷག་པར་དུ་ཁྱོད་ཚོར་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་སྟེ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལྡན་པ་དང་། ཁྱོད་ཚོའང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལས་འཇོན་ནུས་ཆེ་བ་སྟེ། ཁྱོད་ཚོ་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་བདག་སྐྱོང་ཐུབ་པའི་མི་ཚོས་འདེམས་གསོས་བྱས་པ་དང་། སྣར་ཡང་འཇོན་ནུས་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཚོར་བདག་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སོ། །

སྐབས་འདིར་བདག་ལ་ང་ལྟའི་བར་དུ་དྲན་པའི་ངོས་སུ་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་བཞག་པའི་འཚར་སྣང་ཉམས་སུ་དགའ་བ་དེ་ཉིད་དགེ་མཚོན་ཐོག་ནས་ཞུ་བའི་གནང་བ་སྟོལ་རོགས་གནངས། བདག་ལ་ཚེ་སྲོག་བསྟལ་ཞིང་ཀུན་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཐུ་དམངས་ཁོང་ཉིད [7] དྲན་པའི་ངོས་སུ་འཚར་ཐེངས་རེར། བདག་གི་ཡིད་ལ་རང་དབང་མེད་པར་

[7] འདི་ནི་རྒྱ་སོ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་དཔྱི་ས་ཁ · རྒྱ་སོ་ལ་གོ་བ་ཡིན། —སྒྲུར་པ་པོས།

དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག་པ་སྟེ། ཁོང་གིས་བདག་ལ་ཆུང་ངུའི་ངོས་ནས་ཁྱེད་ཚོར་གོང་བཀུར་ལེགས་པོ་དགོས་པའི་སྨོན་སྒྲོང་གནང་གི་ཡོད། ང་ལྟར། བདག་གི་ཡིད་དུ་ཁོང་གིས་ཕྱག་ཟུང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཚོ་བ་འཕྲིད་ཐབས་གནང་བ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོས་ཁོང་གི་ཡིད་ཁོངས་དགེ་བའི་ཐད་དུ་ཕྱོགས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱིན་འདུག ཁོང་གིས་ང་ཌང་མཁས་དབང་ཐ་ཞི་ཐོ་ངང་ཕུ་ཏ་ཐ་ཁ། ལའོ་ཞའུ་སིའི་གསུང་རྟེམ་ངང། ངལ་རྩོལ་ལག་ཆ་མཉམ་དུ་ཁོང་གི་མདུན་དུ་བཞག་པ་འདྲེན་བྱེད་ཡུལ་དུ་འཆར་ནས་ཡོང་གིན་འདུག ཁོང་གི་བརྩེ་བའི་བུ་ཆུང་དེའང་སྨོན་གསོའི་ཆ་ཀྱིན་ཏ་ཅང་ཞན་ལྷུར་ཡང། ཁོང་གི་གམ་ནས་སྨོན་སྒྲོང་ལེགས་པོ་ཐོབ་ཚུལ། ཡིད་ཀྱི་ངོགས་སུ་ཏན་ཀྱིའང་འདུག ཐྲོར་ན་བདག་གི་ཕྱིང་པོས་དབེན་པའི་ན་གཞོན་ངོས་སུ་གོལ་ལམ་ཆུང་ཞིག་ལྷེགས་པའི་དབང་གིས། ངར་ཅིག་ཐོབ་པའི་སྨོན་གསོ་དེ་དག་ཆུབ་ཏུ་བསྒྲུར་ནའང། ང་རང་ལྟར་བཞིན་སྤྱོ་བ་བརྟས་དོན་ནི། སྐྱེ་བོ་སུ་འདྲ་ཞིག་ལའང་སྐྱོན་ཀྱི་དཔེ་མ་ཆེན་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཐེད་ཅང། ཁོ་པའི་ཨ་ཕས་སེམས་ནུས་ཡོད་ཀུ་རྩལ་ཏུ་སྤྱགས་ཏེ། སྨོན་སྒྲོང་བྱས་པ་དེ་དག་གཅིག་ཀྱང་ལུས་པ་མེད་པ་འཇའ་བཞིན་ཡལ་བ་ནམ་ཡང་འཕྲུང་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར།

མཁྱེན་དཔྱོད་ཡངས་ཤིང་གུས་པར་འོས་པའི་སྐུ་ངོ་ལྷན་ཀྱས་

མཆོག ཁྱེད་ཆོས་བདག་ཏུ་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲོ་ངམངས་དང་མཐའ་ན་ཕྱོང་མི་དགྱུས་མ་ནུ་ཡིན་རྡུང། གནས་བབ་བཟང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་ངེས་ལ། རིག་གནས་ཡོད་ཅིང་བྱ་བའི་ཚ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོའང་སྟར་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡིན། འོན་ཏེ། དེ་འདྲའི་མི་ལ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་བཙོ་པ་དང་མི་སེར་ངན་ལ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང། དེ་དག་ཏུ་ཅང་ཐ་རལ་ཞིག་དང་ལྟ་ཚུལ་ལེགས་པོ་འཛིན་གྱི་མེད། བདག་གིས་དགའ་སྟོའི་ངང་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། བདག་གི་ཕ་ནི་སྒྲུན་ཟླའི་ཁྲོད་ན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མི་ཞིག་མིན་པར་གཞན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཁོང་ཉིད་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་སོང་ནའང། གཞུང་དང་གཡོ་ལྟད་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོས་ཁོང་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་བྱ་ངེས་ལ། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མཛའ་གཏུགས་ཟེ་ཟབ་སོང་སྟེ་གྲོགས་ཀྱི་དྲངས་མར་འགྱུར་ཡང་ངེས། གཤིས་བཟང་དེ་འདྲ་ལྟན་པ་ཁོང་ལྟ་བུར། ཁྱེད་ཆོས་གྱས་བརྩེ་བྱ་བར་འོས་སོ་ཞེས་བདག་གིས་འདི་ཅུ་ཉི་མར་སྒྲོན་མེའི་དཔེ་ལྟར་འདི་ཅུ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་དེ་ཙམ་མིན་འདུག་ལ། བདག་གིས་ཁྱོད་ཆོར་འདི་ཐད་གླེང་སྒྲོང་ཙམ་ཡང་མི་གནངས་ཞེས། ནམ་མཁའ་དཔང་དུ་བཙུགས་ཏེ་བརྗོད་ནའང་ཆོག ཁང་ལགས་ཤེ་ན། སྒྲོབ་གསོ་ཉམས་ནུ་ལྷང་རྒྱའམ། རང་ཆས་ནས་མངའ་བའི་ཁེ་དཔང་དང་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་མངའ་བའི་ཁེ་དཔང་ཐད། ཁྱེད་ཅག་ཁོང་ཆོ་

རྣམས་དང་འདྲ་མཉམ་ཡིན། འོན་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཕྱེད་ཅཱ་འོག་ན་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོང་ཚོ་རང་གིས་བདམས་པའི་གཤམ་ང་དང་། ཕྱེད་ཚོའི་བྱས་རྗེས་ལའང་ཁས་ལེན་བཟློ་འཛིན་བྱས་པའི་དན་ཏྲགས་སོ། ། ཁོང་ཚོས་ཕྱེད་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་གོང་བཀུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། ཕྱེད་ཅཱ་ཚོས། ཁོང་ཚོར་དྲིན་གཟིའི་སེམས་པ་བཅངས་དགོས་ཆང་།[8] ང་རང་ཏུ་ཅང་བློ་མོས་ཡིད་ཚོམས་འཛིན་རྒྱུན་ནི། ཕྱེད་ཚོའི་ངང་རྒྱུད་རིང་བའི་སྒོག་ཏོག ཆུལ་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་རྣམས་པར་མངའ་བའི་བཀ་ཚད་ལ་བཀའ་རྒྱུར་དེ་ཡང་ཞི་ཞིང་ལྟོད་པར་གྱུར། ཁོང་ཚོས་ཕྱེད་ཚོར་ཡིད་མོས་བརྩི་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱེད་ཚོས་ཀྱང་ཁོང་ཚོར་བློ་དཀར་གཞུང་དང་དང་ཐུགས་ལུར་ཟབ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་འདྲ་མཉམ་ལྟན་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེས། སྟོན་ཆང་ཡིད་དུ་བརྟགས་པའི་སྐྱོ་ངལ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འཇའ་ལྟར་ཡལ་ནས་རེད། ཕྱེད་ཚོའི་མཇུད་ཐབས་དེ་ཇི་འདྲའི་མཇུངས་ཤིང་དེས་པས་

---

[8] རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས་འདིར་རང་གི་ཕ་ལ་བརྩི་བཀུར་དེ་ལྟར་ཕྱེད་ངོན་ནི། ཁོང་གི་རང་གི་ཕ་ལ་དག་འབྱུང་བྱ་ཚེད་ཏུའོ། རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས《གནོད་འགྲོད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང》ཏུ་གསུངས་པོན། ཁོང་གི་ཕ་ཏཱི་ས་ཁ་ · རྒྱ་སོ་ངང་ལས་འཕྱུར་བྱས་པའི་དམག་དཔོན་པོ་ཚེའར · གཅེ་ཏཱི་ཏཱི་ཀཱ་ཁེངས་མོ་བྱས་རྗེས། "ཁྲིམས་ཁང་གིས་བདག་གི་ཚ་ཕ་བཅོན་ཏུ་བཟུང། ཚ་ཕས་ངམག་ངལ་བཅོན་ངེ་ཁང་ཁོས་པའི་རེ་ཞུ་བྱས། རེ་འཕྲས་ངོན་སྨིན་མ་བྱུང་ཀྱིན། རེ་ནི་ལྷ་ནས་ཁ་གསོས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཡུལ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ངང། མཚན་སྟན་ངང་རང་ངབང་ཐང་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཙམ་ལའང། ཁོང་གིས་བཟོད་སྙོམ་བྱ་ཐབས་མེད་པ་རེད། " —སྐྱར་པ་པོས།

གཞུང་དྲང་གཡོ་ལྟད་མེད་པའི་མི་དམངས་ཚོས་ཀྱང་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་དེ་ཉིད་སྤྱོ་སྟངས་ཞིག་ཏུ་འཇོན་པ་དང་། རང་འགུལ་ངང་ནས་ཁྱེད་ཚོར་གོང་བཀུར་བྱ་ངེས་ཡིན། རང་གི་ཁེ་དབང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་བརྩོན་པ་ཆེ་ཤོས་བྱེད་མཁན་དང་། ཁྱེད་ཚོའི་ཁེ་དབང་ལའང་ལྟག་བསམ་རྒྱ་མེད་ཐོག་ནས་གོང་བཀུར་བྱེད་མཁན་དག་ཀྱང་ཡིན།

ཤེས་རིག་ལྟན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་པ་ནི། གཟི་བརྗིད་དང་བདེ་བ་དོན་ཏུ་གཉེར་མཁན་ཡིན་པའི་དབང་གིས། ཁོང་ཚོར་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་པར་མཛད་མཁན་མེས་རྒྱལ་མ་ཡུམ་ལ། ཏུང་སེམས་ལྟན་ཞེས་བརྗོད་ན་འཐད་མོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་གཞན་ལས་མཐོ་བར་རྟོམ་པའི་དཔོན་ཏེགས་དང་། ཡང་ན་གནད་འཕེགས་ཐོག་ནས་བརྗོད་ན། ཐུ་ན་མེད་པའི་མེས་རྒྱལ་འདི་ཡི་ཁ་ལོ་སྐྱུར་པོར་རྟོམ་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ཀྱང་། མེས་རྒྱལ་མ་ཡུམ་ལ་ཏུང་སེམས་དེ་ཙམ་ལྟན་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཡ་མཚན་སྐྱེ་གིན་འདུག། སྐབས་འདིར། བདག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་ཏུ་ཐུང་བའི་དཔེ་མཚོན་དགོན་གྲས་ཤིག་འདི་ཏུ་བརྗོད་པའི་གནང་བ་གསོལ་རོགས་ཞུ། ཁྱིམས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁོངས་ནང་དུ་ཐུང་བའི་ཚོས་ལུགས་གང་ཐུང་སྟེལ་བར་དགའ་བ་དང་། མིའི་རིགས་གང་གི་ཐུ་སྲོག་ལྟར་བཀུར་ཅིང་གུས་པར་འོས་པའི་ཚོས་དཔོན་རྣམས་པ་སྤྱི་དམངས་ལེགས་ཤོས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ན་འོས། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོས་སྣྲན་

ཞིང་འཛིགས་པའི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་འཕྲིན་བཟང་ནང་གི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་སྐྱེ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་ཁོང་དུ་ལེགས་པར་གཏོར་བ་དང་། རང་གིས་དེ་དག་དངོས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་སོ། །ཚོང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལ། ཆོས་ལུགས་སྟེལ་བ་ཞེས་པའི་བློ་ནས་མེད་པའི་སྒྲུ་རྩལ་དེ། རེ་ཏི་ལྷ་ཏུ་བསྒོ་བློང་བྱ་རྒྱུ་ཅང་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་། འོན་ཏེ། ཁ་དང་ལག་ལེན་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་མང་པོ་མི་ཚོས་མཐོང་བའི་ཀུན་བྱས་ཏེ། ང་ཚོའི་ཆོས་པ་ཚོ་ལའང་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་མངའ་བའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྟོམ་ཁྲིམས། གཞན་ལ་བཟོད་ཡངས་བྱེད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལྟར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ཏ་ཅང་ཁུང་། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། གོང་ཁྱེར་རེ་ཏིའི་ལྷས། ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་རིག་གནས་ཁྱབ་གཏོངས་གཞི་མི་སྣ་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་བྱེད་པའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་གཏོད་ཡོད། བདག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་ལ་འགོད་པའི་རེ་བ་དེ་ཀུན་གྱིས་མཐོན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་ངང་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ཁོང་ཚོའི་མིག་རྒྱང་རིང་བའི་བློ་གྲོས་དང་སྒོར་སེམས་བྱལ་བའི་སྙིང་སྟོབས། ང་དུང་རྒྱལ་ཁབ་ནམ་ཡང་དར་རྒྱས་ཡོང་བའི་དད་སེམས་ཐོག་ཏུ་བཅོལ་རྒྱ་ཡིན། བདག་ཉིད་ངོ་མཚར་འབྲུམ་གྱིས་བརྟས་ཤིང་གུས་བརྩི་ལྟར་དགོས་པའི་གནད་དོན་ནི། ཁོང་ཚོས་ལོ་རྒྱས་ཐོག་ཏུ་རྒྱུན་དུ་ཐོན་པའི་ཕྱི་ཡི་སྤྱོད་པ་སྣམ་

ཚུགས་བཟུང་ཞིང་དོན་དུ་བྱ་སྟོང་ཁྱོད་བའི་རྒྱུ་བོ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གྱུས་བརྩི་ཞུ་བའི་མིང་ཐོག་ནས། རང་གི་སྒེར་དོན་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཚེ་སྲོག་ཕེད་དུ་བོར་ཏེ་རང་གི་ཚེ་སྲོག་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་མི་ངན་དག་ལ་ཡིད་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཞེན་ལོག་འཚོག་ཟ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་དོ།[9]

བདག་གིས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་བརྒྱ་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་ཟིན་ཞིང་གྱས་པར་འོས་པའི་སྐྱེས་མ་རྣམས་པ་བརྟེད་སྒྲིད་དམ། ཁོ་མོ་རྣམས་པས་རང་གི་བླ་བོ་ཚོ་ལ་བདེ་སྐྱིད་བསྐྱེན་པ་རེད་ལ། ཁོ་མོ་ཚོ་ཡི་བལ་བཞིན་འཇམ་པའི་གཤིས་ཀ་དང་ཁབ་བཞིན་རྟོ་བའི་བློ་གཏོས་ཀྱིས། རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་ཞི་ལྷོད་དང་གཅེས་སེམས་ཆེ་བའི་སྲོལ་བཟང་དེའང་སྲུང་བཞིན་ཡོད། གཅེས་པར་འོས་ཤིང་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བའི་སྤྱི་དམངས་སྐྱེས་མ་ཚོ། ཁྱོད་ཚོའི་ལས་དབང་དེ་ཉིད་ང་ཚོའི་ལས་དབང་དང་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྟེལ་ནས་ཡོད། ཁྱོད་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡི་གཟི་བརྗིད་དང་ཕུན་མོང་ཐོག་གི་བདེ་རྩའི་སྟད། ཕོ་མོའི་འཕེལ་བའི་ཐད་དུ་མངའ་བའི་དཔལ་གཙང་བསྣད་སྐྱོན་བྱལ་བའི་གཤིས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་སྐབས། སྐྱེས་པ་ཚོ་ནི་ཇི་འདྲའི་བདེ་སྐྱིད་ལྷན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། ས་པ་ཏ་བའི་སྐྱེས་

[9] སྐད་ཆ་དུམ་བུ་འདི་ཚོག་ནང་རྒྱབ་ཡོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཤུགས་ཐུ་རི་ནི་ལྷའི་ཚོས་སྒྲིད་ཟུང་འཕྲེལ་གྱི་འགོ་གཙོ་ཨེའར་ལྷན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་བས་དེ་སྔོན་བཀའ་བསྒོས་ཏེ་ལྷ་མང་སྒྲ་བའི་ལྷ་ཚོས་རིག་པ་བ་གླགས་ཅན་གྱི་ཞེའར་ཝེ་གསོན་བསྲེགས་བྱས་པར་བཤད། —སྒྲུར་པ་པོས།

ཨ་ཚོས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཚོད་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི་དེ་ཁྱོད་ཡིན། ཁྱེད་ཚོས་རི་ཏི་ལྷའི་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྣང་འཛིན་ཐུབ་པའི་དོན་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེའང་དེ་ཁྱོད་ལགས། རྒྱབ་སྤྱོད་རྗེ་ཙམ་ཆེ་བའི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། གཟི་བརྗིད་དང་བདེན་དོན་ཆེད་དུ་རྟོལ་བ་སྐྱེས་པར་འོས་པའི་ཆུང་མའི་ཞི་ཞིང་འཇམ་པའི་གཏམ་ལ་གླུ་ཡིས་ཕོལ་བར་ནུས། ཁྱེད་ཚོའི་ལུས་གླུ་གཟི་འོད་འཕྲོ་རྡུ་བཅུག་ཅིང་བབ་ཆགས་ལྡན་པའི་ཁྱོན་གོས་དེ་དག་གིས། བུད་མེད་དེ་དག་སྟར་བས་མཇོས་པར་གྱུར་པ་ང་ཚོས་མཐོང་བའི་སྣབས། ད་དུང་གླུ་ཞིག་གིས་རྒྱས་སྤྲོས་ཆེ་ཞིང་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་རེག་པར་བྱེད། ཁྱེད་ཚོས་རང་ལ་མངའ་བའི་ཁྲོ་བ་མེད་ལ་བཟོད་ཆེ་བ། ངང་རྒྱུད་རིང་པོས་དཔེ་སྟོན་བྱེད་པར་མཁས་པའི་གཤིས་བཟང་དེས། སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྲུང་ཞིང་སྤྱི་དམངས་དབར་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་པར་བསྐུལ་བ་མ་ཟད། ཐོར་ལ་ཉེ་བའི་ཁྱིམ་ཚང་ཡང་སྐར་གསོ་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་བྱུང་། ལྷག་པར་དུ། གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལས་བླངས་པའི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་དག ཁྱོད་ཚོས་དང་ལེན་བྱེད་པར་སྣ་བའི་ཁྲིད་སྟོན་དང་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པར་བརྟེན་ཏེ་ཡོ་བསྟང་བྱེད་ཀྱང་དགོས། གཞོན་ནུ་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལས་རང་ལ་མཁོ་བའི་ལེགས་ཆ་མ་བླངས་པར། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་བུད་མེད་ངན་པ་དག་བཞིན་ངན་ལངས་ཤོར་བའི་སྒྲ་བརྗོད་དང་ཡ་

ཨ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱན་དུ་བཟུང་བ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་འཚལ་བའི་ཐུས་པོ་དག་གི་གཤིས་ཅན་མིག་དཔེར་བཟུང་བ་དེ། ངོན་དུ་རང་གི་ཡིད་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གསོག་གསོབ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྐོང་ཆེད་ཅོམ་དུ་ཟད། དེ་ནི་དཔའ་ཞིང་བརྟེད་པའི་རང་དབང་ཞེས་པ་དང་ཡང་རྒྱང་ནས་རྒྱང་དུ་ཆོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ངོ། །བདག་གི་རེ་བ་ལ། ཁྱོད་ཚོ་ནམ་ཡང་དེང་གི་གནས་བབ་ལྟར། སྨོལ་བཟང་ལེགས་པར་སྒང་བའི་སྒང་དམག་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བདེ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲེལ་ཟམ་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་ལ། ཡུལ་དུས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་རུང་། རང་གི་འགན་འཛིན་ཕྱག་ཏུ་འཕྲུར་ཞིང་ཚུལ་མཐུན་སྤྱོད་བཟང་ལག་ཏུ་བསྟར་བ་དང་། ཁྱོད་ཚོས་སྤྱོ་ས་ཡི	s་ཡོད་རྒྱ་ཕྱུངས་བྱས་ནས། ཁྱོད་ཚོར་གདོང་ནས་མངའ་བའི་ཁ་དབང་དེ་ཉིད་མུ་མཐུད་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིག་གྱ།

བདག་ཉིད་དགའ་བས་ཆོས་ངོན་ནི། སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་རྩ་དང་། སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ནམ་ཡང་སྒང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་རེ་བ་དེ། བདག་གིས་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཆང་ཏོ་དག་གི་ཐོག་ཏུ་ཚུགས་རེ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་བས་ཡིན། སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་དགེ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་། དེག་ཤམས་ཆེན་པོས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་འདྲེན་བྱེད་འགྲུལ་བར་བྱེད་པའི་བོད་ཟེར་བཀྲོད་ཀྱི་མེད། བོད་ཟེར་བཀྲོད་པར་དགའ་བ་ནི། ཕྱིས་པའི་རང་

རྒྱས་མངོན་པ་ཙམ་དང་། རྒྱོན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་གམ ཡང་ན་བདེ་བ་ དང་རང་དབང་གི་དགྱེ་བོའང་ཡིན། བྱ་སྤྱོད་འཆལ་བར་གྱུར་པའི་ གཞོན་ནུ་དག ས་ཡུལ་གཞན་དུ་དོན་གྱིས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཉེ་ཚེ་བ་ དེ་འཚོལ་བར་སོང་དུ་བཅུག ཁོ་ཚོ་ནམ་ཞིག་འགྱོད་པས་གང་ངེས་ ཡིན། སྒོམ་ཚུགས་ཆེ་ཚུལ་སྟོན་ལ་དགའ་བའི་སྐྱེ་བོ་དག ཡུལ་ཕྱོགས་ གཞན་དུ་བཀོད་པས་བརྒྱན་པའི་བ་གམ་དང་། ཆེ་ཞིང་ཡངས་པའི་ ཆྱངས་འགོར་རམ། ཟང་ཟིང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ ཕྱོགས་ཀྱི་བདེ་བ་དག་ལ་རོལ་དུ་ཚུགས། རེ་ཏེ་ལྷ་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནི། ཀ་ཅང་བབ་ཆགས་བབ་ཆགས་ཡིན་ངེས་མོད། དེ་ལས་ཕྱུངས་པའི་དོན་ ལྡེང་ནི། ཟབ་ཅིང་བཏྲིང་བས་གཞན་གྱིས་དོ་ཟླར་ཅི་ལ་ནུས། རེ་ཏེ་ལྷ་ཏུ་ དངོས་དོན་འདི་ཉིད་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་ཡོང་མཁན་ཚོར། དངོས་པོ་ གཞན་གྱི་མཛོས་པར་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་། བསྟོད་པའི་མཛེ་ བོང་དགུང་དུ་བསྒྲེངས་ངེས་ཡིན།

མཁྱེན་དགྱོད་ཡངས་ཤིང་གུས་པར་འོས་པ། ང་དུང་ཆུལ་སྲིད་ ཕྱག་ཏུ་བཞེས་པའི་སྐུ་ངོ་ལྟན་ཆུས་མཆོག བདག་གིས་ཁྱེད་ཚོ་བདེ་བར་ སྨོན་པའི་འདུན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་དགྱེས་བཞེས་ཡོད་པ་ཞུ། གལ་ ཏེ་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་དབུས་ནས་ཐོན་པའི་ཞུ་མཆིད་དེར། སྐུ་ངོ་ལྟན་ ཆུས་མཆོག་གི་ཕྱག་དགོངས་ངལ་གྱུགས་པའི་ཆ་རེ་ཡོད་སྲིད་ན། བདག་

གཡས་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ལ་བཅངས་པའི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་པ་དང་། ཁྱེད་རྣམས་བདེ་བར་བཞུགས་ཐུ་འཚལ་ན་ང་གཙོང་ཐོ་སེམས་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་བདག་གི་རྒྱ་མེད་ཡིད་ཚོང་དེ་ལ་དགོངས་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་དགོངས་དཔེས་བར་མཁྱེན་ཞེས་ལན་བརྒྱར་ཞུ་བ་ལགས།

མཁྱེན་དགྱོད་ཡངས་ཤིང་གུས་པར་འོས་པ། ང་དུང་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་པའི་སྐུ་ངོ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག ཐད་གཏི་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་གུས་བརྩི་འདི་ཁྱེད་ཆོས་དགྱེས་བཞེས་ཡོད་པར་འཚལ།

ཁྱེད་ཆོའི་ཞབས་འཕྲིང་དུ་གཏོགས་ཤིང་ཐ་
ཚད་དུ་གྱུར་པའི་སྡེན་ཟླ།
རང--ཡ་ཁ--ཏུ་ས་ཡིས།
ལྷུ་ལོ1754ལོའི་ཟླ་བ6པའི་ཚེས12ཉིན།
ཏྲང་པ་ལི་ཏུ།

གླེང་གཞི།

མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁྱོད། ང་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཆུ་ཙང་ཆེ་ལ། ཡང་ངོས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ནི་མི་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བདག་གིས་འདོད་བཞིན་ཡོད། (པ) ཏེར་ཐྲེ་གྲོང་གྱི [10] ལྷ་ཁང་ངོགས་སུ་བཀོས་པའི་ཡིག་ཕྲེང་ཐུང་ཐུང [11] འདི་ལས་ཕྱུངས་བའི་སྙིང་པོ་ནི། མི་ཚོས་མཁན་པོས་བརྩམས་པའི་གསུང་རྟོམ་ཡོད་ཚད་ལས་དོན་སྙིང་ཆེ་ཞིང་། འགྲུབ་ཐབས་བྱལ་བ་རེད་ཅེས་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོག ངེས་ན། བདག་གིས་དཔྱད་རྟོམ་འདི་ཡི་ཁ་བྱང་དེ། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁྱོད་ནས་དོན་སྙིང་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པའི་

---

[10] ཏེར་ཐྲེ་གྲོང་ཞེས་པ་དེ་ནི་པ་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཁོའི་ཁོལ་དུ་ཆགས་པའི་གནའ་བོའི་གླེ་རི་ས་ཁོའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། —སྒྲུར་པ་པོས།

[11] ལྷ་ཁང་ངོགས་སུ་བཀོས་པའི་ཡིག་ཕྲེང་ཐུང་ཐུང་འདི་ནི "རང་གིས་རང་ལའང་རྒྱས་པོན་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས།" ཞེས་པ་དེའོ། —སྒྲུར་པ་པོས།

གནས་དོན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་མོད། འོན་ཏེ་གནས་དོན་དེ་ནི་ཏག་ཏག་
མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་རྣམས་པའང། མགུལ་བ་འཁྱོག་ལ་འཕྱང་དུ་
བཅུག་པའི་གནས་དོན་ཞིག་ཀྱང་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གལ་ཏེ་མི་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་ཅུང་ཞིག་མེད་གྱུར་ན། མི་དང་མིའི་
དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་ཇི་ལྟར་རྟེད་ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་
དུས་ཀྱི་འཕར་འགྲོས་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་
བྱུང་བ་དག་ མི་ཡི་ངོ་བོའི་ཐོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ཐད་ནས
ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་ན། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བསྐྲུན་པའི་མི་དེ
ཇི་ལྟར་ཡིན་པར་རྒྱུས་ལོན་མི་ཐུབ་ལ། མི་ལ་གདོང་ནས་མངའ་བའི་རང
གཤིས་དང་། ཁོར་ཡུག་གམ་མི་ཉིད་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་འཕེལ་རྒྱས
ཀྱིས། གདོང་མའི་རང་གཤིས་དེ་ལ་འགྱུར་བ་ཇི་འདྲ་གཏོང་མིན་དབར
ལ་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་འཕྱེད་ནུས་ས་མ། དཔེར་ན། གཡོ་ཅུས་ས་ཀྱ་བའི
འཇིམ་བཟློན་དེར། ཡུན་རིང་མཚོ་མོའི་ཆུབས་ཀྱིས་བརྡབ་ཅིང་ཆར
དུག་ཆུང་བུས་གཅོས་པའི་དབང་གིས་ད་ཆ་མཚོ་ལྟའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ
འགྱུར་ཏེ་གཤིན་འདྲེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་འདུག མི་ཡི་ས་ཁམས་ཀྱང་དེ
དང་འདྲ་མཚུངས་ཏེ། ཐྲི་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཁོར་ཡུག་རབ་དང་རིམ་པ་དེ
ཉིད་དང་། བྱུང་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཀྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཤན
ཞུགས། ད་དུང་ཤེས་བྱ་དུ་མ་རྒྱུད་ལ་འཇུགས་པ་དང་སྒྲགས་ལོག་ལྟ་མང

པོ་ཞིག་ཀྱང་དེ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་འཚངས་པ་དང་། གཟུགས་པོའི་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ཆགས་སྡང་ཀུན་ནས་གཡོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་
རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། མི་ཡི་ས་མས་པ་དེའང་ཏ་ལམ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་
ཐབས་བྱལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་། ཁོ་པ་ཚོས་རྒྱ་དོན་ཐོག་ནས་བྱ་བ་མི་སྣྲུབ་ལ།
ཁོ་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡང་། འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཐོག་མར་བསྒྲུན་པའི་
སྒོམ་ཞིང་བབ་ཆགས་ལྡན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ། རང་
གིས་རང་ངོ་མི་ཤེས་ཤིང་། བློ་གྲོས་དེའང་ཆགས་སྡང་དབང་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། ཡིད་ནི་སྒོམ་བཟློང་བྱལ་ཏེ། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་འཛར་སྒྲོ་
ཙམ་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་གིན་ཡོད།

དེ་བས་བཟོད་ཐབས་བྱལ་བ་ནི། མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཇི་ཙམ་
སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁོ་པའི་སྡུར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལས་རྒྱང་དུ་ཕྱོགས་བཞིན་
པས། ཤེས་བྱ་གསར་པ་ཇི་ཙམ་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས། ང
ཚོས་ཤེས་བྱ་སྡུངས་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཉིད
སྟོར་གྱིན་འདུག། ལྟག་པར་ང་ཚོས་མི་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཇི་ཙམ་བྱས་གྱུར
ཀྱང་། མི་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྒོ་མོ་དེ་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་མེད་དེ་བས
ཆེད་ཀྱི་མེད།

གསལ་པོར་མཐོང་གསལ་ལ། མིའི་དབར་ཁྱད་པར་བྱུང་བའི་ཐོག
མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ཉིད་འཚོལ་དགོས་ན། ངེས་པར་དུ་གཅིག་རྟེས་གཉིས

མཐུད་ངང་ནས་འགྱུར་བ་བར་མེད་འགྲོ་བའི་སྣང་ཚུལ་བྱོད་ནས་རྩད་འཚོལ་བྱས་ན་ད་གཟོད་རྟེད་ཐུབ་བོ། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། མི་དང་མིའི་དབར་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཞིང། ངེ་ནི་སྨོག་ཆགས་གཞན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཏེ། སྨོག་ཆགས་འགར་རྒྱ་ཀྱེན་སྣ་ཆོགས་དབང་གིས་ང་ཆོས་ད་ཆ་མཐོང་ཐབས་བྱལ་བའི་འགྱུར་བ་དེ་དག་མ་བྱུང་བའི་ཐོན་རོལ་ན། སྨོག་ཆགས་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འདྲ་མཉམ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང། སྐབས་དེར་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་ནའང། ང་ཆོས་དེ་དག་དུས་ཆོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་བྱ་ཐབས་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་སྐྱེ་བོ་ཚང་མ་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ཐད་ལ་བློས་དཔོག་བྱ་ཐབས་བྱལ་བ་རེད། ཁོ་ཆོའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་འགར་སྤར་ན་མེད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཞན་རེ་རེ་ཐོག་ཡོད་མོད། འགའ་རེ་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་སྤར་བཞིན་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་གནས་ནས་ཡོད། འདི་ནི་མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་ཐོན་པའི་ཐོག་མའི་འཁྲུང་རྒྱ་ཡིན། འོན་ཀྱང། ངེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་ནུང་ཟད་སྣ་མོད་ཀྱང། ཡང་དག་ཏུང་བཙུན་ཐོག་ནས་རྒྱ་ཀྱེན་ངོ་མ་འཚོལ་དགོས་ན། དེ་ཡང་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།

གློག་པ་ཡོ་རྣམས་པ། ཕྱ་ཞིང་ཏོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་དོན་

གང་ཞིག་བདག་གིས་རྟོགས་སོ་ཞེས། རང་བསྟོད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་གཏན་ནས་མ་འདོད་རོགས། བདག་གིས་གནས་དོན་འགའ་རེར་རིགས་འདིད་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་དང་། བློ་སྦྱོངས་ཆེན་པོས་ཚོད་དཔག་བྱས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། གནས་དོན་འདི་ལ་དྲིས་ལན་གང་བ་ཆུའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པར། གནས་དོན་དེ་ཉིད་མི་ཚོས་སྟབས་བདེའི་ངང་ནས་གོ་བ་ལོན་ཆེད་དང་བདེན་པའི་བཞིན་རས་དངོས་སུ་གསལ་ཆེད་ཡིན། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་ལམ་བུའི་དེའི་ཐོག་དཀའ་བ་མེད་པར་ཆུང་རིང་ཞིག་ཏུ་ཚོད་སྒྲིད་རྒྱང་། ཁོ་ཚོ་ཚང་མ་མཐའ་མའི་ས་ཚོགས་ཕ་གོར་སྣེས་ཆུ་དཀའ་ཙམ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟེ། མིར་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་གཤིས་སྟོད་ཁོད། གང་ཞིག་སྟར་ནས་ཡོད་པཙམ། ཡང་ན་གང་ཞིག་ཕྱིས་སུ་འབྲུང་མིན་དགེ་བ་འགྲེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དེང་སྐབས་གང་ཞིག་མེད་པར་གྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་སྟོན་ཆད་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཉིད་ནས་བྱུང་མྱོང་མེད་ལ། མ་འོངས་སྐབས་སུའང་ནམ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས་མཁྱེན་པ་གཟེངས་སུ་བཏེགས་ཏེ་ཞིབ་བརྟོད་བྱ་ཆུ་དེ་ནི་སྟབས་བདེ་གা་ལ་ཡིན། འོན་ཏེ་ང་ཚོས་རྣམ་པ་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་གྱུར་ན། ང་ཚོའི་ང་ལྟའི་གནས་བབ་དེ་ལའང་ཞིག་རྟོག་ལེགས་པོ་ཡོང་ངེས་ཡིན། གནད་འགག་གང་ལ་ངེས་པར་གཟབ་ནན་གྱིས་གནས་དོན་འདིའི་ཐོག་སྣུབ་ཅིང་ཤུགས་བཙན་ཐོག་ནས་གསལ་བཤད་གནད་འཕེགས་

བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཐབས་ལམ་ཆ་ལག་ཚང་བ་དགོས་ངེས་རེད། ས་ཞིག་གིས་མཇུག་གི་གནས་དོན་དེ་ལ་ལན་ཁ་གསལ་ཞིག་བཏབ་ན། དེ་ནི་ང་ཚོའི་དུས་ཀྱི་ཨ་རྒ་སི་ཏོ་ཏལ[12] དང་ཕུ་ལིན་ཏེ[13] ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྟོན་པ། "ངེས་པར་དུ་ཚོད་ལྟ་གང་ཞིག་བྱས་ན་དཀའ་རང་བྱུང་མི[14] ལ་རྒྱུས་ལོན་ཐུབ་པ་དང་། དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད། ངེས་པར་དུ་བྱ་ཐབས་གང་ཞིག་སྤྱད་ན་དཀའ་ཚོད་དེ་རིགས་བྱ་འོས་ས་མ།" སྤྱིར་ན་བདག་གིས་གནས་དོན་དག་གི་དཀའ་གནད་བཀྲོལ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་སྨོན་མོད། སྟོན་ཆད་གནས་དོན་དེ་དག་ཐད་ལ་བསམ་གཞིག་མང་པོ་བྱས་ཞེས་སྨྲ་བར་སྨོན། དེས་ན་བློ་སྨོན་ཆེན་པོས་བརྗོད་རྒྱར། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཆགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་དུ་ཟད་ཀྱང་། ཚོད་ལྟའི་ལས་འགན་དེ་ལ་མཇུག་སྟོན་བྱེད་པའི་གདེང་སྨོན་མི་མངའ་ལ། དབང་ཕྱུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནའང། ཚོད་

---

12 ཨ་རྒ་སི་ཏོ་ཏལ (སྤྱི་ལོའི་སྟོན་ཀྱི་༡༥༩—སྤྱི་ལོའི་སྟོན་ཀྱི་༡༩༩) གནའ་བོའི་སྤྱི་རི་ས་ཡིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཡིན།

13 ཕུ་ལིན་ཏེ (སྤྱི་ལོ་༢༦—སྤྱི་ལོ་᠐᠓) གནའ་བོའི་རོ་མན་ཀྱི་ངོས་མང་རིག་པ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ལ་གསུང་རྒྱུན་རྣམ་མང་དུ་ཡོད་མོད། ཕྱིས་རབས་དག་གི་མཐོང་ཚོས་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་བྱ་སྟ་མང་འདུས་པའི《ངོས་མང་རིག་པ》ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོན་ཡོངས་᠓᠓ཡོད།

14 སྐབས་འདིའི"རང་བྱུང་གི་མི"ཞེས་པ་ནི་ཡོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་མ་སྐྱེས་མ་འགག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཙམ་གྱི་རང་བྱུང་ལྟུན་གྱུབ་ལྟ་བུར་མི་བརྗོད་པར། དེ་ནི"སྤྱི་ཚོགས"ངང་སྟོས་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་མིར་འགོད་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཙམ་དུ་མ་གྱུར་པཱའམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་མིར"རང་བྱུང་གི་མི"ཞེས་འགོད། "རང་བྱུང"དང"སྤྱི་ཚོགས"གཉིས་སྟོས་བཅས་སུ་གྱུར་ཚུལ་དེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ནང་དུ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། —སྒྲུར་པ་པོས།

ལྷའི་ལས་འགན་དེ་ལ་ཁ་ལོ་ཆུར་བའི་སྨོན་པ་མངའ་མི་སྲིད། དེ་གཤིས་ཟུང་དུ་སྒྲོལ་ཏེ་ཚོང་ལྷ་དེ་ཤིང་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་རེ་བྱེད་པ་ནི་དེ་བས་ནམ་མཁའི་མཐའ་བཞིན་རིང་བའོ། དེས་ན། ཚོང་ལྷ་དེ་ཤིང་ལེགས་འགྲུབ་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་འགྲུས་ཀྱི་བརྩོན་པ་བསྟེན་དགོས་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་དགེ་སེམས་ཤིག་ཀྱང་ལྡན་གྱུར་ན། ང་གཟོད་ལེགས་འགྲུབ་ཐུབ་ངེས་ཡིན།

དེའི་ཐང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་དཀའ་ཚེགས་ཆ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས། དེང་གི་དུས་སུའང་དེ་ལ་རེག་མཁན་ཆ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན། འོན་ཏེ་དེ་ནི་མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དངོས་ཀྱི་ཐང་ལ་ཞིབ་རྟོག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཕྲད་པའི་དཀའ་གནད་ཡོད་ཚད་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ཡིན། ང་ཚོར་དེ་འདྲའི་དཀའ་ཚེགས་འཕྲད་དོན་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་ལ་རྒྱུས་ལོན་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞིང་། རང་བྱུང་གི་ཁེ་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གནད་དུ་འཚེལ་བ་ཞིག་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕུའར་ལ་མ་ཅི[15] ཡིས་གསུངས་པ་བཞིན། ཁེ་དབང་གི་

[15] ཕུའར་ལ་མ་ཅི (སྤྱི་བོ་༡༧༨༤—༡༧༩༢) རི་ནི་ལྷའི་ཚན་རིག་སློབ་གྲྭ་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡིན་ཞིང་། གསུང་རྩོམ་ཐད། 《རང་བྱུང་ཁེ་དབང་གི་གཞི་རྩའི་གཞུང་ལུགས》《ཆབ་སྲིད་ཁེ་དབང་གི་གཞུང་ལུགས》 སོགས་བཞུགས།

འདུ་ཤེས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རང་བྱུང་གི་ཁེ་དབང་གི་འདུ་ཤེས་ནི་མི་ཡི་ལྷན་སྐྱེས་རང་གཤིས་དང་འཕྲེལ་བ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ད་དུང་གསུང་དོན། འདུ་ཤེས་འདིའི་རྒྱ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རེགས་འདེད་བྱ་དགོས་ན། མི་ཡི་ལྷན་སྐྱེས་རང་གཤིས་ཁོ་ན་ཉིད་ནས་འཇུག་པ་དང་། མི་ཡི་ལུས་ཕུང་དང་མི་ཉིད་གནས་སའི་གནས་སྟངས་ཉིད་ནས་འཇུག་དགོས་ཞེས་གསུངས།

འོན་ཏེ། མི་རྣམས་ཀ་ལས་དགོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་བྱ་ཐབས་བྱལ་བ་ནི། གནས་དོན་གལ་ཆེན་འདི་ཉིད་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཁྲོད། དགོངས་བཞེས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་ཀ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན་ངེས་ལ། རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ལ་ནང་བྱན་ཆུབ་པའི་མཁས་དབང་ཁྲོད་དུའང་། གནས་དོན་འདི་ལ་དགོངས་བཞེས་གཅིག་འདྲ་བྱུང་བ་ཁྱེད་མཐའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ཆེས་གཞི་རྩར་གྱུར་པའི་རྒྱ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཐད་ལ་ཕན་ཚུན་རྩོད་ཅིང་། ཕ་རོལ་དགག་པར་འདོད་པའི་གནའ་བོའི་མཚན་ཉིད་མཁས་ཅན་དག་གི་བཞེད་དགོངས་གཅིག་འདྲ་བྱུང་བ་དེ་བས་ཁྱེད་ཐབས་མེད། རོ་མན་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་བས་ཀྱང་དཔྱེ་འཕྲེད་མེད་པར་མིའི་རིགས་དང་། ཐོག་ཚགས་གཞན་ཀུན་འདྲ་མཉམ་ཐོག་ནས་རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ལ་བསྟུན་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཚོའི་བཞེད་དགོངས་ལ། རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ཞེས་

པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་རང་བྱུང་ཚམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཚམས་ལ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ལས། རང་བྱུང་ཚམས་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིག་མིན་པར་འདོད་པཝམ། ཡང་ན་གསལ་བར་འཆད་ན། ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་བ་དེ་དག་གིས་གོ་བ་དམིགས་བསལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ཞེས་པ་དེར་རྒྱས་འོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ཁོ་ཆོས་དེའི་ཐད་ཐ་སྙད་དེ་ཡི་བསྟན་དོན་ནི། རང་བྱུང་ཚམས་དེས་ནང་བཅུད་སེམས་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་དབར་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་མཉམ་གནས་ཡོང་ཕྱིར་གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ནམ་སྙམ། དེང་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་བ་ཆོའི་བཞེད་དགོངས་ལ། "ཁྲིམས" ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དེ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མངའ་བའི་སྐྱེ་ལྡན་ཀུན་ལ་གཏན་འཁེལས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིག་དང་། དེ་ནི་བློ་གཞོས་ལྡན་ཞིང་རང་དབང་ཡོད་པ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་འཇུག་པའི་ཁྲོད་དུ་གོ་བཞ་གལ་ཆེན་བརྒྱང་བ་དག་ལ་གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཡིན་པས། ཁྲིམས་དེའི་ཕན་ནུས་དེའང་བློ་གཞོས་ལྡན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཁོ་ནར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པས། དེ་ནི་མི་ཁོ་ནར་བཀོལ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཏེ། ཁོང་རྣམ་ཆོས་རང་རང་སོ་སོའི་གོ་སྒྲིགས་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་སྲོལ་དེ་ལ་གོ་བ་ལེན་པས། ཁོང་ཆོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྒ་བའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ནི་ཇི་འདྲའི་ཤོག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་དགོག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ང་

ཚོའི་ཁྲོད་དུ་རྩ་བའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ལ་གོ་བ་ལོན་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ལ། དེ་ཡི་གཏིང་དཔོག་ལོན་མཁན་དེ་བས་མེད། མཁས་དབང་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ནང་འགལ་མང་ཞིང་འགྲིག་མེན་མཐའ་དཔྱོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། འོན་ཏེ་ཁོང་རྣམ་ཚོ་གནས་དོན་འདིའི་ཐད་བཞེད་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་འདུག་སྟེ། གཏན་ཚོགས་མཁན་དང་དཔག་དཀའི་རིག་པར་བྱང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་མེན་ན། རང་བྱང་ཁྲིམས་ལ་གོ་བ་མི་ལོན་ལ། རང་བྱང་ཁམས་ལ་སྦྱང་བརྩེ་ཞེས་པ་དེ་བས་སྒྲ་ཐབས་མེད། དེས་ན་སྒྲུ་ཚོགས་འཛུགས་པའི་སྒོད། མིའི་རིགས་ཀྱིས་དེང་གི་ཏུས་ས་ཡིན་དཀའ་བའི་གནས་ས་གྱུར་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་ཁྱད་ཏུར་མ་གཏོགས་མེད་པའི་ཐོ་ཡིག་ཏུ་ཕྱུགས་ཀྱང་མྱོང་། [16]

རང་བྱང་ཁམས་ལ་རྒྱས་མཐའ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དང་། "ཁྲིམས"ལ་

---

[16] ཏུ་སོ་མཆོག་གི་བཞེད་དགོངས་ལ། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཚོས་རིགས་འདིད་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ རང་བྱང་གི་ཁྲིམས་འདི་ནི། རིགས་འདིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མི་ཚོས་སྦྱང་བྱར་ཐུར་པའི་ རང་བྱང་གི་ཁྲིམས་འདི་ཉིད་ཡིན་མི་སྲིད་པར་འདོད། བཞེད་དགོངས་དེའི་ཐད་དུ། ཁོང་དང་རྒྱང་ཏེ་ས་ཅི་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤྱིར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། རྒྱང་ཏེ་ས་ཅི་མཚོག་གིས་རང་བྱང་གི་གནས་སྐབས་ས་གནས་པའི་མི་དེ་དག"རིགས་འདིད་པ་མཁས་པ"ཞེས་ཏུ་བརྗོས་གནང་མེད་དེ། ཁོང་གིས"རང་བྱང་གི་ཁྲིམས་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་ཅིག་ཐོབ་དགོས་ན། སྤྱི་ཚོགས་མ་ཚུགས་སྔོན་གྱི་མིའི་རིགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ གལ་ཆེ། རང་བྱང་གི་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་མ་ཚུགས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་དང་ལེན་བྱེད་ པའི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེས་ན། སྐབས་དེའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ནི་རིགས་འདིད་ཀྱི་ནུས་པ་ ཡོང་པའི་ཚད་ལ་ཐོན་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མེན་པར། ཁོ་པ་ཚོས་ཐོག་མར་རང་གི་ཚེ་སྲོག་རྩ་ཇ་ཙམ་དེ་ཇི་ལྟར་ ཐུང་སྐྱོབ་བྱ་མེན་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་། ད་གཟོད་ཁོ་པའི་ཚེ་སྲོག་ཇི་ལྟར་ཐུང་བའི་ལྷན་ལ་བསམ་ གཞིག་བྱེད་པ་ཡིན། "（རྒྱང་ཏེ་ས་ཅི་ཉིད་མཚོག་གི《ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་སྙིང》ཞེས་པའི་ཡོད་དང་ཡོའི་ལེའུ་ གཞིས་པའི་ས་བཅད་གཞིས་པ《རང་བྱང་གི་ཁྲིམས》ཞེས་པ་ལས་བཏུས། ） —ཐུང་པ་ཡོས།

འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རང་བྱུང་ཁྲིམས ① ལ་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་ཞིག་འཛིན་ཀྱི་ཅང་དཀའ། མཁས་དབང་རྣམ་པའི་གསུང་རྟོམ་ཁྲོད། མཚན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཆ་ཕུད། ང་དུང་ཞན་ཆ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི། མིའི་རིགས་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཤེས་བྱ་འཁའ་ཞིག་དགྱེ་བསྡུ་བྱས་པ་དང་། མིའི་རིགས་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྟེས་སུ་ང་གཙོང་རྟོག་པར་འཆར་བའི་འཆོ་གནས་ཐང་ལ་དགེ་མཚན་མངའ་བའི་གནས་སྟངས་དག་གི་ཁྲོད་ནས་དགྱེ་བསྡུ་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཚོས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ལམ་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་ཕན་ཚུན་བློ་མོས་བྱུང་བའི་ཁྲིམས་སྲོལ་དེ་དག་འཚོལ་བ་དང་། དེ་རྟེས་དེ་དག་ཕྱོགས་སྡོམ་བགྱིས་ཏེ་དེ་ལ་རང་བྱུང་ཁྲིམས་ཞེས་བཏགས་པའོ། ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་བགྱིས་པའི་རྟེན་གཞི་གཅིག་ཏུ་ནི། ཁྲིམས་སྲོལ་དེ་དག་ལ། མི་ཚོས་ཐུན་མོང་ཐོག་ཏུ་ལག་བསྟར་ཐུབ་པའི་ཕན་ཚུས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་ལྟན་པས་སོ། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་འཛིན་ཚུལ་ཏུ་ཅང་སྟབས་བདེ་ཞིག་དང་། རང་འདོད་ཐོག་ནས་ངོས་པོའི་ངོ་བོར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྣ་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

འོན་ཀྱང། གང་ལྟར་ང་ཚོར་རང་བྱུང་གི་མི་ལ་ངེས་ཤེས་ཐུང་ཙམ་མེད་ཚེ། རང་བྱུང་གི་མི་ཚོས་བསྡུན་འདོད་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་

སྨོལ་ལམ་ཁོ་པའི་གཟུགས་གཞིའི་ཚོས་ཉིད་དེའང་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐབས་བྱལ། "ཁྲིམས" ཞེས་བྱ་བའི་གནས་དོན་ཐང་དུ་ང་ཚོས་གསལ་ཤོས་ཤེས་པ་མེ། "ཁྲིམས" དེ "ཁྲིམས" སུ་གྱུར་པ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གནོད་སྦྱོར་བྱ་གཞིར་གྱུར་པའི་མི་ཚོས་རང་མོས་ངང་ནས་མོས་མཐུན་བྱ་དགོས་ལ། ང་དུང་ཐང་གར་རང་བྱུང་བཅོས་བསླད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མཚོན་ཐུབ་ན། "ཁྲིམས" དེ་ད་གཟོད་རང་བྱུང་ཉིད་དང་མཐུན་པའོ།།

ང་ཚོས་རང་ཅག་གི་ད་ཆའི་གནས་སྟངས་བརྗོད་པའི་གསུང་རྟོམ་དག་ལ་མགོ་བོ་གཏུགས་ལྟར་འགོར་ཏེ་མི་སྟོད་པར། མིའི་གངོད་མའི་སེམས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་ཏ་ཅང་བབ་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་དག་ལ་ཞིབ་ནན་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིག་བགྱིས་ན། ང་ཚོས་རིགས་ཤེས་ལས་ཀྱང་སྟ་བའི་གངོད་ནས་གྱུབ་པའི་འགལ་ཤུགས་གཉིས [17] རྟེད་ཐུབ་ཅེས་ཚོག་ཐབ་བཅད་དེ་སྣ་ནས་ཏེ། གཅིག་གིས་ང་ཚོ་རང་གི་བདེ་རྩར་སེམས་ཁུར་བྱ་ཤུགས་ཆེ་རྒ་གཏོང་ཐུབ་ལ། གཞན་དེས་ཚོར་བ་ལྟན་པའི་སྐྱེ་དངོས་དང། ལྟག་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་རྣམས་འཆི་ཞིང་སྨག་བསྟལ་བྱུང་བའི་སྐབས་གུ་སེམས་ནས་བཅོས་མ་མེན་པའི་གཏུང་ཤུགས་དྲག་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ངེས་ཡིན། ང་ཚོའི་ཡིད་ཀྱིས་འགལ་ཤུགས་དེ་གཉིས་ཟུང་

[17] རང་ཉིད་ལ་གཅེས་པ་དང་གཞན་ལ་བརྩེ་བ་མེ། སེམས་ལ་རང་ཚས་གུ་མངའ་བའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རྩོལ་ནུས་ཤིག་ཡིན། དེའི་ཐང་དུ་ས་མཚོག་གི་ངལ་རྩོལ་ཁམས་འདིའི་ཆ་ཤས་དང་པོ་དང་གཞུང་དངོས་རྟེས་ཀྱི་མཚན(བ)དུ་ཞིབ་བརྗོད་གནང་འདུག —སྒྲུར་པ་པོས།

ལྷོལ་མཐུན་སྦྱོར་ལེགས་པར་བྱས་གྱུར་ན། སྐྱེ་བའི་བློ་རིག་གིས་བསྐྱེན་
པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་འགལ་ཤུགས་དེ་མེད་ནའང། རང་བྱུང་ཁྲིམས་
ཀྱི་ངེས་སྒོལ་ཡོད་ཚད་དེའི་ཐོག་འཕྲུང་ངེས་ཡིན། འོན་ཏེ། ཕྱིས་སུ་རིགས་
ཤེས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་མཐུད་སོང་སྟེ་མཐའ་མར་ལྟེན་སྐྱེས་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་
བཅོམ་པས། ངེས་སྒོལ་འདི་དག་ཀྱང་རྩང་གཞི་གཞན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་
མ་ཚུགས་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར།

དེ་ལྟར། ང་ཚོས་ཐོག་མར་མི་ཉིད་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་ཞིག་ཏུ་
གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྗེས་བོ་པ་མི་རྒྱ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ངལ་བ་
དེ་དག་བསྟེན་མི་དགོས་ལ། བོ་པས་ཀྱང་། ཕྱིས་ཀྱི་འབད་པས་ཐོབ་པའི་
རིགས་ཤེས་དེ་ཡི་སྐལ་སྦོང་ལས། གཞན་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་པའི་སློབ
སྐྱོང་དེ་བས་སྐྱག་ཀྱང་མི་དགོས་པར། བོ་པར་གཙོད་ནས་མངའ་བའི
སྟོང་རྗེའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་ན། བོ་པས་གཞན་ལ
གནོད་པ་མི་བྱེད་ལ། བོ་བོའི་སྒོག་ལ་ཆོལ་བའི་འཚེ་བ་བྱུང་བའི་སྐབས
སུའང་རང་སྲུང་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྒྱག་པར་བྱེད་པ་ལས། གཞན་གྱི་སྒོག
ཆགས་དུད་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ལའང་གནོད་པའི་སེམས་པ་ཅིས་ཀྱང་འཕྲུང
མི་སྲིད། ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་འདི་ཉིད་སྤྱད་ན། དུད་འགྲོས་རང་བྱུང
ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཆུང་དགོས་སོ་ཅིར་ཟེར་མོ་དེ་ཉིད་ཟློག
ངེས་ཏེ། དུད་འགྲོར་བློ་གྲོས་མི་མངའ་ལ་རང་དབང་གི་འདུ་ཤེས་མེད

པས། དེ་དག་གིས་ངེས་སྦོལ་ཞེས་པར་ངོས་འཛིན་ཡོང་ཐབས་མེད། འོན་ཏེ། དུད་འགྲོའི་ཚོགས་ལའང་ཆོར་བ་ལྟན་ལ། ཕྱོགས་འགའི་ཐད་དུ་ང་ཆོར་དབང་བའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་འདྲ་བའི་ཆའང་ཡོད་པས་རང་བྱུང་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ཐེབས་པས། མིའི་རིགས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སེམས་ལྟར་བྱེད་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་བདག་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་དག་ལ་གནོད་འཚེ་སྤྱོངས་པ་ནི། གང་ལ་རིགས་ཤིས་ཡོད་མེད་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར། དེ་ལ་ཆོར་བ་ལྟན་མིན་དབང་གིས་ཡིན། དེ་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཚང་མར་མངའ་བའི་དགེ་མཚན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་བདེ་བར་འཚོ་བ་ནི་དུད་འགྲོ་ཆུན་ཆད་ལའང་ལྟན་པའི་ཁེ་དབང་ཡིན་པས་སོ། །གང་ངོད་མའི་མི་དང་ཁོ་ཚོའི་དགོས་མཁོ་ངོ་མཚམ། ཁོ་ཚོའི་རྒྱུན་གཏན་བྱ་བྱེད་ཁྲོད་ཀྱི་རྩ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ལ་དཔྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་ནི། བསམ་བློའི་ཐོག་ཏུ་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྩར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཆེད་བཀོལ་ཚོག་ལ། ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་རྒྱང་གཞི་ངོ་མ་དང་། དེ་ཡི་ཁོངས་མིའི་དབར་གྱི་ཁེ་དབང་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་སྦྱང་ནའང་འགྲིག། དེ་དང་འདྲ་བའི་གནད་འགག་ཆེ་ལ་ཞིབ་བརྗོད་གསལ་པོ་མེད་པའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་སེལ་བའི་ཐབས་མཚོག་གཅིག་བྱ་དེའང་ཡིན།

ང་ཚོས་བློ་རྩེ་རྣལ་དུ་ཕབ་སྟེ་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་

ཐོག་ནས་མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ན། ཐོག་མར་བློ་ལ་འཛར་བ་ནི་བཅོན་པོས་གཉོམ་ཆུང་ལ་བརླས་བཅོས་བྱེད་པའི་སྟང་ཚུལ་ཡིན་པས། ང་ཚོའི་སེམས་ཤུ་སྐྱེ་བོ་འགའ་རེའི་རྩིང་སྤྱོད་དག་ལ་ཁྲོ་སེམས་དང་། སྐྱེ་བོ་འགའ་རེའི་བློན་ཞིང་རྒོངས་པའི་སྤྱོད་པར་གཏུང་བ་སྐྱེས་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ཙམ་མ་ཟད། མི་དང་མིའི་དབར་སྟོབས་ཆེན་དང་གཉོམ་ཆུང་། ཕྱུག་པོ་དང་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་བློ་གཞོས་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཞིང་། གློ་བུར་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱི་ཡི་རྒྱུན་གྱི་འཕྲེལ་བ་དེ་དག་ནི་གཡོ་ཞིང་བརྟན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན། གློ་བུར་དོན་ཀྱིས་བསམ་གྱུར་ན། མིའི་རིགས་དེ་ཉིད་གཡོ་ཞིང་བཞུར་བའི་བྱེ་མའི་ཕུང་གསོག་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བསྒྲུན་ནས་ཡོད། ལྟ་ཞིབ་ཞིབ་ཕ་བརྒྱུད་པའི་རྟེས། ཁང་བཀྲེགས་འདི་ཡི་ཉེ་ས་ཡོད་པའི་བྱེ་རྩལ་ཚང་མ་ལེགས་པར་སེལ་ཐུབ་ན། མི་ཚོས་ད་གཟོད་དེ་ཡི་བརྟན་ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྩིག་རྩང་མཐོང་ཐུབ་ལ། ད་གཟོད་དེ་ཡི་གཞི་རྩར་ཇི་ལྟར་གྱུས་བཙུན་དགོས་མིན་དེའང་རྟོགས་ཐུབ་པོ། ཁགས་ཏེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་ལྟན་སྐྱེས་ནུས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་མ་བགྱིས་ན། ང་ཚོས་དབྱེ་འབྱེད་འདི་དག་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ། ད་ལྟའི་ངང་ཡོའི་གནས་བབ་ཁྲོད་ནས་གང་གང་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པའི་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབས་པ་དང་། གང་གང་མི་ཡི་རྩོལ་བས་སྐྱེ་མིན་དེའང་

དགེ་འགེངས་མི་ཐུབ་པོ། །བདག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བགྱིས་པའི་གནས་དོན་ཆེ་གྲས་ཁག་ནས་ཕྱུངས་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་དེ་ཕྱོགས་ཆ་གང་ནས་བསམ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། བདག་གིས་བློས་རྟོག་བྱས་པའི་སྒྲིད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒོལ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་མིའི་རིགས་ཀྱིས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཚོད་འཛིན་མེད་པར་མདུན་སྐྱོང་དམ་འཛིལ་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ། ང་ཚོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པའི་སྐབས། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་བོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྨོན་འདུན་ཞུ་རོགས་མཛོད་ཅེས་གསོལ་རྒྱ་སྟེ། ཁོ་པས་མིའི་རིགས་བདེ་བར་འགོད་པར་འདོད་པའི་ཁོ་པའི་ལག་རྩུང་གཉིས་པོ་དེས། ང་ཚོའི་ལམ་ལུགས་ཁྲོད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཡོ་བསྒང་བྱས་པ་དང་། ལམ་ལུགས་དེ་དག་ལ་སྒ་ཞིང་བརྟན་པའི་རྩང་གཞི་བཙུགས་ཤིང་། ཁོ་པས་ལམ་ལུགས་དེ་དག་ཁྲོད་དུ་བྱུང་སྲིད་པའི་རྟོག་འཛིང་མང་པོ་གཏན་འགོག་བྱེད་པ་མ་ཟད། བལྟས་ཚོད་སྟང་ཚོད་ཙམ་དུ་ང་ཚོ་སྟུག་ལ་སྟར་དོགས་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག་སྟུད་དེ་ང་ཚོར་བདེ་སྐྱིད་བསྐྱེན་གྱི་ཡོད།

འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཁྱོད་ཤེད་སྐྱེ་བོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བར་གསོལ་བ་དང་། མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཏུ་གོ་བཤད་ཇི་འདྲ་བཟུང་བ་

གཤིས། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་གསལ་པོར་རྟོགས་དགོས་སོ། ।[18]

མཆན་འགྲེལ་ཐང་ཀྱི་གསལ་བཤད།

བདག་གིས་རྒྱུན་བསྲིངས་མེད་པར་འཕྲོ་བཅད་འཕྲོ་མཐུད་ཐོག་ནས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་དགའ་བའི་གཤིས་ངན་དེས། དཔྱད་རྩོམ་འདིར་ཡང་སྐབས་ཐོབ་གང་རུང་ཐོག་ནས་མཆན་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལས་སྟོན་བྱས། མཆན་འགྲེལ་འདི་དག་ནི། སྐབས་རེ་གཞུང་དོན་དངོས་དང་བར་ཐག་རིང་པོ་བཀྱེད་ཡོད་པས། གཞུང་དོན་དངོས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལྟ་གློག་བྱས་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་བསྟེར་ཀྱང་སྲིད། དེས་ན། བདག་གིས་དེ་དག་དཔྱད་རྩོམ་ཡོངས་ཀྱི་གཞུག་ཏু་བཀོད་ནས་ཡོད། འོན་ཏེ། གཞུང་དོན་དངོས་དེ་བདག་གིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཁ་བྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཐུབ་བྱས། དཔྱད་རྩོམ་འདི་ཉིད་གློག་པར་སྤྱོ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཚོས། དཔྱད་རྩོམ་འདི་ཉིད་སྣར་ཡང་ལྟ་གློག་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། མཆན་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ཞོར་ལྟའི་ཚུལ་དུ་མིག་བཤེར་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་དོན་དངོས་སུ་བརྟོད་མེད་པའི་ནང་དོན་འགའ་རེ་ལྟ་འཚོལ་གནང་ཡང་འཐུས། དེ་ལས་ལྟོག་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། མཆན་འགྲེལ་འདི་ལ་མིག་ཞགས་ཙམ་ཡང་མི་འཕེན་རུང་། དགེ་སློན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཞུ་བ་

---

[18] ཕེའུར་ཞི་མཚོག་གི། 《ཟུར་ཟའི་དགེ་མཚོན་སྣན་ངག》 Ⅲ ལས་དྲངས། —སྒྲུར་པ་པོས།

ལས་གསུམ།

ཏི་རོང་ཚན་རིག་ཁང་གི་རྩོམ་བསྡུའི་ཁ་བྱང་།

མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྣང་ཚུལ་དེ་རིགས་རང་བྱུང་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།[19]

[19] རྒྱ་གཙོ་མཆོག་གིས་རྩོམ་བསྡུའི་ཁ་བྱང་འདིར་མོས་མཐུན་གནང་གི་མེད། དེའི་ཐད་ཞལས་མཚན་དང་བོར་གཟིགས་པར་འཚལ།

མི་ནི་ངས་དཔྱད་གླེང་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡིན། ངས་མཁྱེན་ལྡན་པ་ཆོས་གནད་དོན་འདི་ཞུ་དོན་ནི། གལ་ཏེ་མཁྱེན་ལྡན་པ་ཆོས་གནད་དོན་འདིའི་གནད་ལུགས་གསལ་སྟོན་བྱེད་པར་ཡིད་ཞུམ་ན། ཁོ་ཆོས་ཀྱང་གནད་དོན་འདིའི་རིགས་བཏོན་མི་སྲིད། དེས་ན། བདག་གིས་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས། ང་རང་དཔྱད་རྩོམ་འགྲན་བསྡུར་ནང་དུ་ཞུགས་ནུ་བཅུག་མཁན་གྱི་མཁྱེན་ལྡན་དག་གི་ངོར། མིའི་རིགས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལ་དག་འབྱུང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཕྱན་གྱིས་བཅའ་བཅོས[20] བྱས་པའི་ཁ་བྱང་འདིར་ཕྱན་གྱིས་གསལ་བཤད་ལེགས་པར་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། འདིར་བཞུགས་དཔྱད་འདེམས་པ་ཆོས་ཀྱང་གཏེང་འཛིག་ལེགས་པར་གནང་བའི་རྒྱུ་རྣ་འགྲོ་ན། བདག་ལ་བློ་ཡིད་དེ་ལས་ཆོམས་པ་གང་ཞིག་ཡོད།

ཕྱན་གྱི་ལྟ་བ་ལྟར་ན། མིའི་རིགས་ཁྲོད་དུ་འདྲ་མཉམ་མིན་ཚུལ་གཉིས་མཚོས་ཏེ། གཅིག་ནི་རང་བྱུང་ངམ་ལུས་ཁམས་ཐོག་གི་འདྲ་

---

[20] ཏེ་ཙོང་ཚན་རིག་ཁང་གིས་བཏོན་པའི་རྩོམ་བྱང་ནི་"མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འཕྲུང་རྒྱས་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྔོང་ཚུལ་དེ་རིགས་རང་བྱུང་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ།" ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཏ་ཕོ་མཆོག་གིས་རྩོམ་བྱང་འདིའི་དྲི་བ་ཕྱི་མ་དེ་མི་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐུ་རོལ་ན་རང་བྱུང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མི་རྒྱང་བར་འདོད་ཅིང་། འདྲ་མཉམ་མི་རྒྱང་ལ། འདྲ་མཉམ་མིན་པཱའང་མི་རྒྱང་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན། ཁོང་གིས་རྩོམ་བྱང་གི་དྲི་བ་ཕྱི་མ་དེ་མ་བཀོལ་བར། རྩོམ་བྱང་དུ"མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འཕྲུང་རྒྱས་བ། "ཞེས་བཅོས་པའོ། ---སྒྲུར་བ་པོས།

མཉམ་མིན་ཚུལ་ཏེ། ངེ་ནི་རང་བཞིན་ནམ་གངོངས་ནས་གཏན་འཚེལ་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལོ་གྲངས་དང་བདེ་ཐང་གི་གནས་ཚུལ། ལུས་སྟོབས་དང་རིག་སྟོབས་སམ། སེམས་ཁམས་བྱང་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་། གཞན་པ་དེར་བསམ་བློའི་ཐོག་གམ་ཡང་ན་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཏु་འདྲ་མཉམ་མིན་ཚུལ་ཏེ། ངེ་ནི་གོམས་འདྲིས་གང་རུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཞིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་བྱས་པའམ་མ་མཐར་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་། ངེ་ལྟའི་འདྲ་མཉམ་མིན་ཚུལ་དེ་ནི། སྐྱེ་བོ་འགའ་རེས་ངེས་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་ཞིག་ལ་གནོད་འཚེ་བཏང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གྱི་ཁེ་དབང་མང་པོར་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་མངོན་གྱིན་ཡོད་པ་སྟེ།ངལ་ན། སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་ཆོ་ངང་བསྡུར་ན་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་ཅིང་། གཟི་དཔལ་དཔའ་བ། དབང་ཕྱུགས་ལྡན་པའམ། མ་མཐར་ཡང་སྐྱེ་བོ་གཞན་པས་རང་ལ་གོང་བཀུར་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ང་ཚོས་རང་བཞིན་ནམ་ལུས་ཁམས་ཐོག་གི་འདྲ་མཉམ་མིན་ཚུལ་གྱི་གཞི་ལྟེངས་གང་ཞིག་ཡིན་པར་དྲི་བ་འདོན་དོན་མེད་དེ། དྲི་ལན་ནི་ཚོག་རིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཏ་གོ་དོན་རྟོགས་ཡིན། ཡང་ང་ཚོས་འདྲ་མཉམ་མིན་ཚུལ་དེ་གཉིས་དབར་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འཕྲེལ་བ་གྲུབ་མིན་ཐད་ལའང་བསམ་གཞིག་བྱེད་དོན་མེད་དེ། དྲི་བ་དེས་ནི་དོན་དུ་སྐད་ཆ་གཞན་པ་ཞིག་ནི། ཐོག་ནས་བཀའ་འགྱོལ་བྱེད་མཁན་དེ་ནི་ངེས་པར་དུ

བཀའ་གསུང་དང་ལེན་བྱེད་མཁན་དག་ལས་ཕུལ་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཁོ་ཚོའི་ལུས་སྟོབས་དང་རིག་སྟོབས་ཆམ། ཡང་ན་ཀུན་སྤྱོད་དེ་ཁོ་ཚོར་མངའ་བའི་དབང་ཕྱུག་དང་། རྒྱུ་ནོར་གཅིག་ལ་ཟླ་ལ་གཅིག་དོ་སྲིད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་བཏོན་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གནད་དོན་དེ་རིགས་ནི། བཀའ་གསུང་ཅི་སྨྲས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཐུན་གཡོག་ཚོར་དྲིས་ན་ཆོག་པ་ལས། བདེན་དོན་འཆོལ་བའི་ཤེས་རབ་ལྟན་ཞིང་རང་ཚུགས་ཀྱི་བསམ་གཞིག་ལྟན་པའི་སྐྱེ་བོར་དྲིས་ན་འོས་སུ་མ་མཆིས།

དེས་ན། དཔྱད་རྩོམ་འདིར་གསེད་བགྱོལ་ཞུ་བའི་དོན་གྱི་རྩོག་ཁ་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། ཐུ་དངོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ། དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཁེ་དབང་གིས་དྲག་ཕྱུགས་ཀྱི་ཚབ་བགྱིས་པ་དང་། གདོད་ནས་མངའ་བའི་རང་གཤིས་དེ་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བསྡུད་པ་ཡིན་ཚུལ། གཉིས་ནས། ཕྱེང་བ་བསྟར་ལ་བརྒྱས་འདྲའི་གསང་དོན་རྟེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག ལྟོས་ལྟན་དག་གིས་འཕོས་ཆུང་དག་ལ་ཞལས་འདེགས་བསྟན་རྒྱར་སེམས་ཐག་བཅད་པ་དང་། མི་དམངས་ཚོས་ཀྱང་བདེ་སྐྱིད་ངོ་མ་བློས་གཏོང་གིས། ཐོག་ཏུ་ཁྲོད་ཀྱི་དུས་བདེ་ཁོད་འཇགས་ཤིག་ལ་ལྷོགས་རྒྱར་སེམས་ཐག་བཅད་ཚུལ་སྐོར་དག་ཡིན།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྩང་གཞིར་ཞིབ་འཇུག་གནང་ཆོང་ཡོད་པའི་མཚན་

ཁྱོད་རིག་པ་བ་ཚང་མས་ངེས་པར་དུ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར [21] ཤུགས་
འདེད་བྱེད་དགོས་པར་བཞེད་མོད། འོན་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་དེ་ལྟའི་
རྣམ་པར་རིགས་འདེད་ངོ་མ་ཐུབ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁ་ཅིག་གིས་
དེ་ལྟའི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མིར་དྲང་བདེན་དང་དྲང་བདེན་ལས་ཡོག་པའི་
ལྟ་བ་གཤིས་ཡོད་པར་འདོད་མོད། འོན་ཏེ་དེ་ལྟའི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ
གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཚོར་ལྟ་བ་དེ་རིགས་ཡོད་དོན་ཅི་ཡིན་ཐད་གསལ་སྟོན
གནང་མེད་ལ། ལྟ་བ་དེ་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡོད་ཐད
ལའང་འགྲེལ་བཤད་གནང་མེད། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བོ་ཚང་མར་རང
ལ་དབང་བའི་དངོས་པོར་བདག་སྲུང་བྱེད་པའི་རང་ཚས་སུ་གྱུར་པའི་ཁེ
དབང་ཡོད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང། ཁོང་ཚོས་གསུངས་པའི“དབང
བ”ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཐད་གསལ་བཤད་གནང་མྱོང་མེད། ཡང་ལ
ལས་ཞལ་མཆུ་གཡོ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་དག་ལ་འགོས་ཆུང་ཙན་ཚོར
དབང་སྐྱེར་བྱེད་པའི་དབང་ཤུགས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཟད། དེ་དང་སྨྲགས
ཏེ་ཕྱིད་གཞུང་ཡང་དེ་ལྟར་གྱུར་ཚུལ་སྨྲ། འོན་ཏེ་ཁོང་རྣམས་ཚོས་ལོ་རྒྱུས

---

[21] སྐབས་དེའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སྟོས་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ
པ་ཞེག་ལ་གོ་བ་ལས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡག་བཅོག་ལྟ་བུར་གོ་མི་རུང། དེ་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་རྟོགས
དེའི་ནང་དུ་ཐོན་པའི “རང་བྱུང་གི་མི” ཞེས་པ་དེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནང་དུ་བརྗོད་པའི་མ་སྐྱེས་མ་འགག
པའི་རང་བྱུང་ལྟན་གྱུབ་ལྟ་བུར་མི་གོ་བར། སྤྱི་ཚོགས་དང་སྟོས་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཚོགས
ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིའི་རིགས་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཞིང། གོ་ཚུལ་དེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་མཚན་ཁྱོད
རིག་པའི་ནང་དུ་ཁྱབ་ནས་ཡོད། ---སྐྱར་པ་བོས།

ཀྱི་ཚུ་ཆུན་ཏེ་ཅམ་བཆུད་རྟེས། མཿདེ་རིགས་ཁོད་དུ་བ་ཐོད་ "དབང་ཕྱུག" དང "ཕྱིད་གཞུང" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་བྱུང་བ་རྣོ་གས་ཀྱིན་མེད་པ་འདྲ། དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཁོང་རྣམས་ཚོས་གསུང་རྟོམ་ཁྱོད་དུ་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་མཿདེ་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང། འདོད་ཡེམས། གཏའ་གནའ། བཅས་ཡེམས། ཏེ་གས་ཀྱམས་ས་ཁགས་པའི་ཚོག་རིས་མང་པོ་སྤྱོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། མཿདེ་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་གནས་པའི་ལྷ་བ་དེ་དག ར་ང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་བསྒོས་འཕྲེར་བྱེད་ཅིང། ཁོང་ཚོས་བརྟོད་པ་དེ་དག་དམུ་ཚོད་དུས་ཀྱི་མཿདེ་རིགས་ཡིན་ཚུལ་གྱིང་མོད་ཀྱང། དོན་དུ་ཁོ་ཚོའི་སྐུག་རྟེའི་བར་ནས་ཆུ་བ་ནི་ཤེས་རིག་ངར་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཤ་སྟག་ཡིན། ང་ཚོའི་ཁྱོད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་གི་བློ་ངོ་ན། དེ་སྟོན་ར་ང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་གནས་པར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ《དམ་པའི་གསུང་རབ》བཀླགས་པའི་རྟེས། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་གམ་ནས་ཐད་ཀར་ཐོས་པ་བསགས་ཤིང། སྟོམ་པ་ཞུ་སྡུང་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐོག་མ་དེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཁྱོད་དུ་འཚོ་སྡུང་མེད་ཅིང། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་པར་དང་མཁན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་བཞིན། མཁས་དབང་མོ་ཞིའི [22] གསུང་

[22] མོ་ཞི་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་ཀྱི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དཔྱིད་ཟླ་པའི་དྲན་དབང་རྩད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

རྟོག་ལ་ཡོད་ཚེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ཤུ་འོད་ཚེན་པོ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རོལ་ན། མིའི་རིགས་དེ་ཆ་ཡོངས་སུ་ནས་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་གནས་མེད་པར་ཡོད་ཚེས་མི་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མིའི་རིགས་དེ་དག་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་གནས་ངེས་པར་བརྟེན་ནའང། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་སྟབས། ལྟ་བ་དེ་རིགས་ནི་ཡོད་ཚེས་བྱེད་ཐབས་མེད་ལ། འདམ་ལ་བཏབ་པའི་ཕུར་པ་བཞིན་སྐྱེ་བྱེད་ཁུངས་བཙན་ཞིག་ཀྱང་མེད།

དེས་ན། ཐོག་མར་ང་ཚོས་དངོས་དོན་དེ་དག་གཞོགས་སུ་བསྐྱུར་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན་འདི་དག་ནི་ང་ཚོས་གྲོས་མོལ་བྱེད་པའི་གནད་དོན་དང་འཕྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །ང་ཚོས་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་བཀོལ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་དག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་ཞིག་ཏུ་འཛིན་མི་རུང་བར། དེ་དག་ནི། བསམ་ཚོད་དང་ཆ་ཤེན་ལྡན་པའི་རིགས་འདེད་ཅིག་ཏུ་བརྩི་དགོས་ལ། དེ་དག་ནི་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་བཀྲོལ་བྱེད་པ་ཞིག་ལས། དེ་དག་གི་འབྲུང་ཁུངས་ངོ་མ་བཤད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན། དེ་ནི་དངོས་ལུགས་རིག་པ་བ་ཚོས། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཐད་ལ་སྟོན་པའི་རིགས་འདེད་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་དགོངས་སུ། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་མིའི་རིགས་དེ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ལས་ཕྱལ་བར་ཡོད་ཚེས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། མིའི་

ཇིག་འདྲ་མཉམ་མེན་པ་དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་དགོངས་བཞེད་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད། འོན་ཏེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་དགོངས་ནང་དུ། ང་ཚོས་མིའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་མིའི་ཉེ་འཚོར་ན་གནས་པའི་བྱ་དངོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་བསམ་ཚོད་བྱ་མི་རུང་ཚུལ་བསྟན་མེད། གལ་ཏེ་མིའི་ཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་གནས་སྟོམ་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་དགར་འཕེལ་རྒྱས་སོང་ན། ཁོ་ཚོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་དམ། མི་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་རེ་བ་བཏོན་པ་དང་། བདག་གིས་ཀྱང་དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བཀྲོལ་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། ཕན་གྱིས་དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་ནང་བཙོང་པ་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ཐུར་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པས། རང་ནས་ཅི་སྟོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོར་འཚམས་པའི་མིང་བརྗེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གསལ་བར་འཆད་ན། ང་དང་གོས་མོལ་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་བསམས་ཏེ། བདག་གི་ལྟ་བ་དེར་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་གཤིས་བསྟེས་ཀྱི་མིན། བདག་ནི་གླེ་རི་སིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཐེན་སིའི་སློབ་རའི་ནང་དུ་དགེ་ཚན་སྐུ་བཀྲེས་དགའ་གི་སློབ་ཁྲིད་ཁན་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཕན་ལ་ཤན་འབྱེད་བྱེད་མཁན་ནི་ཕུ་ལ་ཐོ[23] དང་ཀྱེ་ནོ་ཁ་ལ་ཏི[24] སོགས་སྐྱེས་

---

[23] ཕོ་ལ་ཐུ། (སྤྱི་བོའི་སྟོན་ཅ་བ--སྤྱི་བོའི་སྟོན་དཀ་བ) གནའ་བོའི་གླེ་རི་སིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཞིག་ཡིན།

[24] ཀྱེ་ནོ་ཁ་ར་ཏི། (སྤྱི་བོའི་སྟོན་བ་ཤ--སྤྱི་བོའི་སྟོན་ཤ་ཅ) གནའ་བོའི་གླེ་རི་སིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ། ཕོ་ལ་ཐུའི་སློབ་མ་དང་། ཀུན་སྟོང་ཤིན་ཏུ་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།

ཆེན་དེ་དག་ཡིན་ཞིང་། བདག་གི་ཉན་པ་པོ་ནི་མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་པར་བློས་རྟོག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

མི་ཚོ་ཡ། ཁྱོད་ཚོ་ནུལ་ཁབ་གང་དང་ས་གནས་གང་གི་མི་ཡིན་བུང་། ཡང་ན་ཁྱོད་ཚོའི་བསམ་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། ཚང་མས་ཕན་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་དེ་ལ་ནན་གྱིས་གསན་པར་ཞུ། བདག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན། མངོན་མངོན་རྗེན་རྗེན་གྱི་དེབ་གཞིའི་ཁྲོད་ནས (རྒྱུན་ལྡན་ཀྱིས་སྒྲགས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་དག་མ་ཡིན་པར། སྟར་ནས་རྒྱུན་ཚོག་མི་སྒྲ་བའི་རང་བྱུང་གསལ་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་ཉིད་ཡིན) བཀླགས་པའི་ཁྱོད་ཚོའི་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དག་ཡིན། རང་བྱུང་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཚང་མ་ནི་བདེན་པ་རེད་ལ། ཕན་གྱིས་ཆེད་དུ་བདག་གིས་ལྟ་བ་དེའི་ནང་བསྟེས་པ་མིན་ཞིང་། བདག་གི་ལྟ་བ་བསྟེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱིན་ཡོད། ཕན་གྱིས་དཔྱད་མོལ་བྱ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི། ང་ཚོ་དང་བར་ཕག་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཚོའང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཏེ་རང་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་མི་སྲིད། ཕན་གྱིས་ཞིབ་བརྗོད་བྱེད་པ་ནི། ཁྱོད་ཚོའི་རིགས་ཀྱི་མི་ཐུ་དག་གི་འཚོ་བ་ཡིན། ཕན་གྱིས་ཁྱོད་ཚོའི་རང་བཞིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་རིག་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཞིབ་བརྗོད་བྱ་དེས་ཏེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁྱོད་ཚོས་ཆུང་བའི་སློབ་གསོ་དང་གོམས་འདྲིས་ཐུ་གྱུར་བའི་གཤིས་ལུགས་དེས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་རིག་དེ་

དག་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་ཡོངས་སུ་མེད་པར་གཏོང་ཐབས་མེད། བདག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན། སྟོན་ཚད་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུར་མེད་རྒྱ་བརྒན་ཡིན་ན་སྣོམ་པའི་དུས་ཤིག་བྱུང་མྱོང་ཡོད། ཁྱོད་ཚོས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཚོའི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་བརྒན་ཡིན་ན་སྣོམ་པའི་དུས་རབས་དེ་ཉིད་བཙལ་བར་བསྟོད་དགོས་ཡང། ཁྱོད་ཚོས་དེང་གི་གནས་སྐབས་ཐོག་ལ་འདོད་བློ་ཆེམས་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་སྲིད་ལ། གནས་སྐབས་དེ་དག་གི་དུས་སུ་བར་ཚད་དེ་བས་མང་བ་ཞིག ཕྱི་རབས་སྐྱེ་བོའི་མགོ་བོའི་ཐོག་ཏུ་བབས་སྲིད་པས། ཕྱི་རབས་པ་ཚོ་དེ་བས་བློ་ཡིད་ཆེམས་ཐབས་མེད། དེས་ན། ཁྱོད་ཚོར་དུས་ཚོད་ཕྱིར་ཐོག་བྱེད་ཡང་སྣོམ་པའི་འདོད་བློ་བྱུང་བཞིན་ཡོད། སེམས་ཁམས་དེ་ལས་རྟོག་གས་གསལ། ཁྱོད་ཚོས་འདས་པའི་མེས་པོར་བསྟོད་གྱུ་འབུལ་བ་དང་། དུས་རབས་གཅིག་ཏུ་འཚོ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང། ཕྱི་རབས་པ་ཚོའི་དོན་དུ་ སེམས་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པཱའང་མཚོན།

ཆ་ཤས་དང་པོ།

མིའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་གཏིང་ཟབ་ཐོག་ནས་རྩད་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ན། ངེས་པར་དུ་མིའི་འཚུང་ལུང་ནས་གཞིགས་ཏེ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་མི་ཉིད་ཆེས་ཐོག་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་དུས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། འོན་ཏེ་བྱ་ཐབས་དེ་རིགས་ཇི་ལྟར་བཟང་རུང་ཕན་གྱིས་བཀོལ་རྒྱུ་མིན། བདག་གིས་མིའི་འཕེལ་རྒྱས་རབ་དང་རིམ་པར་བརྟེན་ཏེ་ཁོ་ཚོའི་ལུས་ཤུང་གི་གྲུབ་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་མིན་ལ། དུད་འགྲོའི་མ་ལག་ཁྲོད་ནས་མི་ནི་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཐོན་གྱི་རྣམ་པ་ནས་ད་ལྟའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ཚུལ་སྐོར་ལའང་རྩད་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་འདའ་འདོད་གཏན་ནས་མེད། ཡང་མཁས་དབང་ཆ་ཅུ་ནི་ཏོ་ཏལ་ཇི་བཞིན་དུ་མིའི་སེན་མོ་རིང་པོ་ནི་དེ་ཐོན་ནང་གུག་ཅན་གྱི་ཐེར་མོ་ཡིན་མིན་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འདོད་མེད་ལ། [གཅ] མི་ཉིད་དེ་ཐོན་ཏེད་མོང་ཇི་བཞིན་ལུས་ཡོངས་ཐུ་ཡིས་ཁེངས་པ་དང་། ཐུག་བཞིར་བརྟེན་ཏེ་འགྲོ་ཐྲོད་བྱེད་མིན་ཐད་ལའང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་མིན། ཡང་མིས་རང་གི་མིག་གཉིས་རྒྱུན་དུ་ས་ངོས་ཁོ་ནར་ཅིར་ནས་ཐོད་པའི་དབང་

གོས་མིག་རྒྱང་གོམ་ཞེང་འགའ་ལས་མི་ཆོད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིས་ཀྱེན་པས་མིའི་བསམ་བློའི་ཁྱད་ཆོས་དང་མིག་རྒྱ་གཏན་འཚེལ་བྱེད་པའི་ཐང་ལའང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་མེན། དེང་གི་གཤིས་བསྟར་གཤགས་དཔྱད་རིག་པ་འཚེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་མེད་ལ། དངོས་མང་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཆོའི་དཔྱད་གླེང་དག་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཡང་དག་མིན་པས། ཁོང་ཆོའི་དཔྱད་གླེང་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཁུངས་བཙན་ཞིག་ཏུ་བརྟེ་བར་དཀའ། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་གནད་དོན་དེའི་ཐད་རང་བྱུང་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་བྱ་འགར་མ་བཏེན་པའམ། མིའི་ཡན་ལག་བཞིར་སྤྱོད་གླེ་གསར་པ་བྱུང་ཞིང་བཟའ་བཅའ་གསར་པ་ཐོབ་སྟེ། མིའི་ལུས་ཤུང་གི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་བཅས་ལ་མ་གཞིགས་ན། ཕན་གྱིས་མིའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱོན་ནས་བར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་བརྗོད་འདོད་དེ། ཤུང་པ་གཞིས་ཀྱིས་གོམ་པ་སྤྲོ་བ་དང་། ལག་པ་ཇི་ལྟར་བཀོལ་བ་ལྟར་སྤྱོན་མིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀོལ་གྱིན་ཡོད་ལ། མིག་རྒྱང་ས་གཞིའི་ཁོར་ཡུག་རེ་རེར་བལྟས་ཡོད་ལ། འདྲེན་བྱེད་ཟུང་གིས་སྟོང་བའི་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁར་ཅེར་ཡང་སྐྱོང་།

དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་ནར་ས་ཁོན་པའི་མི་ཆོས། རང་བྱུང་ལས་འཕགས་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རིག་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་དང་། ཁོ་ཆོས་ཡུན་རིང་འབད་འཐབ་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ནུས་པ་ཡོངས་རྫོགས་གཞོགས་གསུ་བསྒྲུར་ཏེ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཞེངས་

བགོད་བྱས་པ་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་མི་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ན། ཁོ་ཚོ་ནི་དུད་འགྲོ་འགན་ལས་ནུས་པ་ཆུང་ཞིང་། དུད་འགྲོ་འགན་ལས་ཚོར་བའང་རྒྱལ་བ་ཡོད་པ་མཐོང་གིན་འདུག ཧོན་ཏེ། ཐུ་ནས་འཆད་ན། མིའི་ལུས་ཕུང་གི་གྲུབ་ཚུལ་དེ་དུད་འགྲོ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཕན་གྱིས་ཁོ་ཚོ་ཐོང་པོ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་བློ་ཡིད་ཆོམས་ཤིང་། སོས་དལ་བབ་ཕེབས་ངང་དུ་གནས་པ་མཐོང་ཞིང་། གང་དུ་ཚུ་ཡོད་ན་དེ་ནས་འཕྲུང་བ་དང་། འཕྲས་ཤིང་ཐོག་ནས་ཤིང་འཕྲས་འགྲངས་པར་ཟོས་རྟེས་སྨར་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་གཉིད་ཀྱི་ཡོད་པས། ཁོ་ཚོའི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཕང་བ་རྣ། (ང) གྲི་དང་སྡ་རེས་བསྐད་སྐྱོན་མེད་པའི་ནགས་ཚལ་སྦུག་པོས་ཀུན་ནས་ལེངས་ཡོད་པས། དེ་ལས་སྒོག་ཆགས་མང་པོར་བཟའ་བཏུང་ཐོབ་ཐུབ་ཅིང་། མལ་སའི་ཁྱིམ་གཞིས་འཚོལ་ཡང་ཐུབ། དུད་འགྲོའི་ཁྲོད་དུ་ཁ་ཐོར་ངང་དུ་གནས་པའི་མིའི་རིགས་ཀྱིས། ནན་ཏན་ངང། དུད་འགྲོའི་འཚོ་སྡུངས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ་མ་ཟད། རིམ་བཞིན་དུད་འགྲོའི་ནུས་པ་དེ་དག་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟག་པར་དུ། མིར་དུད་འགྲོ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་ལྟན་པ་སྟེ། དུད་འགྲོ་ཚང་མར་རང་ཆས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟན་ནུས་རེ་ཡོད་ཅིང་། མིར་གཏན་འཇགས་ཀྱི་ལྟན་ནུས་གང་ཡང་མེད་མོད། ཁོ་

ཚོས་དུད་འགྲོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལྟན་ནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་ལ། དུད་འགྲོ་ཚང་མར་རང་གིས་བཟའ་བྱར་གྱུར་པའི་ཟས་སྐལ་རེ་ཡོད་མོད། དུད་འགྲོ་མང་ཆེ་བའི་བཟའ་བཅའ་དེ་དག་མིས་ཀྱང་ཟས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་པས།

(ཅ) དུད་འགྲོ་དང་བསྟུར་ན་མི་ཉིད་འཚོ་གནས་བྱེད་སྟེ།

བྱིས་པའི་དུས་ནས་དྲག་ཆར་ཆུང་འཚུབ་དང་དུས་བཞིའི་འགྱུར་སྟོག་ལ་གོམས་འདྲིས་སུ་སོང་ཞིང་། ངཱའ་སྟག་བཟོད་ལ། ལག་ཆུང་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ་དམར་ཕྲེང་ངང་ནས་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོའི་ཚོགས་ལ་ཕར་ཕྱོལ་བྱས་ཏེ། རང་གི་སྲོག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་དང་། རེ་དཔགས་བརྗོན་ནས་ཐོབ་པའི་རྗེན་ངོས་དག་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ། ཆུགས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཅན་གཟན་གྱི་ཚུར་ཕྱོལ་ལས་བཤོལ་ཐབས་བྱེད་པས། ལུས་ཕུང་བདེ་ཞིང་སྒ་མཁྱེགས་ལྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། བྱིས་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཐོག་ཏུ་བཙས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་། ཁོ་ཚོའི་མེས་པོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཕུང་བདེ་ཞིང་ཐང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྲོང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལུས་ཕུང་སྟར་བས་ལེགས་སུ་སོང་ལ་བློ་སྟོབས་དེའང་ཇི་ཚེར་བསྐྱེད། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་བཟུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་ནི། ཡུལ་ས་པ་ཏའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་དུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་སྒྲ་འབངས་ཀྱི་བྱིས་པར་འཇོན་པའི་བྱ་ཐབས་དང་མཚུངས་ཏེ། ལུས་ཕུང་ལེགས་པའི་བྱིས་པ་ནི་ལུས་སྟོབས་སྟར་བས་ཇི་ཆུས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་འཆི་གསོན་ཅི་བྱུང་སྟང་

མེད་ངང་དུ་བསྒྲུར་གྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ དབང་གིས་རྒྱུན་པས་བྱིས་པ་ནི་ཕ་མའི་ཁྱུར་པོར་འགྱུར་པ་དང་། བྱིས་ པ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་ཁོ་ཚོའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་ རྣམ་མེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། དེའི་ཐད་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་དང་ ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཐ་དད་ཡིན།

གདོང་མའི་སྐབས་མིའི་ལུས་པོ་ནི་རང་གི་ལག་ཆ་ཉག་གཅིག་དེ་ ཡིན། དེང་སྐབས་ང་ཚོའི་ལུས་པོར་སྦྱོང་བརྡར་དེ་ཙམ་མེད་པས་ལས་ འགན་མང་པོ་ཞིག་འགྲུབ་མི་ཐུབ་མོད། གདོང་མའི་མིས་བསྒྲུབས་ཐུབ་ ཀྱི་ཡོད། ད་ཆ་ང་ཚོར་མངའ་བའི་ལག་ཆ་དང་། ལག་རྩལ་དེ་དག་གིས་ ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་བསྒྲུན་པར་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ལུས་སྟོབས་ དང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ནུས་མང་པོ་ཞིག་མེད་པར་གྱུར། གལ་ཏེ་ཆེས་གདོང་ མའི་མི་ཚོར་སྟ་རེ་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོའི་ལག་ངར་གྱིས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་སྦྲོམ་པོ་ ཏེ་འདྲ་གཅོད་ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོར་སྟར་ནས་རྩོ་འཕངས་འཕྲལ་ ཆས་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོའི་ལག་བས་རྩོ་ཆུང་དེ་ཉིད་ཐག་རིང་ཞིག་ཏུ་འཕེན་ ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོར་སྟར་ནས་སྐས་འཛེགས་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོས་བདེ་ རྩལ་འཕྲུག་པོས་ཤིང་སྟོང་ཐོག་ཏུ་འཛེགས་ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་ སྐབས་དེར་རྟ་ཕོ་འདུལ་སྦྱོང་ཐུབ་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོའི་ཤང་པ་ཟུང་གིས་ མཏོགས་པོ་དེ་འདྲ་རྒྱུགས་ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་དཔལ་ཡོན་ལྟན་པའི་མི་

རྣམས་ཀྱིས་འདི་དག་ད་ལྟའང་རང་གི་ལུས་སུ་ཉམས་མེད་སྲུང་ཡོད་ན། [25] དཔལ་ཡོན་ལྷན་པའི་མི་ཚོས་གངོད་མའི་མི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་དཀའ་ཚོགས་མེད། གལ་ཏེ་མི་གཉིས་ལག་ཟུང་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ་འཐབ་འཛོང་བྱེད་པའི་སྐབས། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་བྱ་བ་གང་ལའང་གངོང་གཏང་ནུས་པའི་མི་དེའམ། ཡང་ན་གངོད་ནས་ནུས་རྩལ་ལྷན་པའི་མི་དེར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་ངེས་རེད། (ཆ)

མཁས་དབང་ཏོ་ཡུ་ཥིས། མི་ནི་གངོད་ནས་གཏུམ་ཞིང་འཐབ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་ལ་ཕར་ཚོལ་བྱེད་པར་སྟོ་བ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས། འོན་ཏེ། སྐད་ཕྱགས་ཆེ་བའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་མང་ཏེ་ཥི་ནུའི་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་དེ། ཁོང་གིས(ཁང་པོ་ལན་དང་ཕུ་ཐྲན་ཏའོ་ཕུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད) སྐྱེ་དངོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོད། རང་བྱུང་གི་མི་

[25] དཔལ་ཡོན་ནམ་ཤེས་རིག་ལྷན་པའི་མིས་རྒྱུན་དུ་ལག་ཆར་བརྟེན་ཏེ་འཚོ་བཞིན་ཡོད་པས། དམུ་ཆོད་དུས་ཀྱི་མི་ཚོར་མངའ་བའི་ལུས་ཤུགས་དང་ཤེས་ཚོར་སྐྱེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་རིམ་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་པ་རེད། ཏ་ས་ཝཚོག་གིས་ཕྱིས་སུ་བཙུམས་པའི《ཚེ་མིའབར》ཞེས་པའི་སྒོ་བ་གསུང་རྟོམ་ཐུགས་ཅན་དེའི་ནང་ཁོང་གི་ལྟ་བ་འདི་ཉིད་སྐར་ཡང་གསལ་''འགྲེལ་གནང་ཡོད་དེ། "ཡོ་ཚས་དེ་འདྲ་མང་པོ་གསར་གཏོད་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་བྱ་ཁྱེད་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་པས། ང་ཚོའི་དབང་པོ་ཚང་མ་དེ་བས་འཕྲུས་ཤོ་ཚང་ཏུ་བཏང་བ་རེད། ཏཱུན་དེས། ང་ཚོས་རང་ཚོའི་དབང་པོར་གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེར་འཛིན་རྒྱ་འཕྲུས་ཤོར་ས་ཁང་བ་རེད། འཕྲེད་གཞུང་དཔྱད་ཆས་ཡོད་པས། ང་ཚོས་ཟུར་ངོས་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཙམ་ཡོད་པར་ཚོད་བཟུང་ཁྱེད་དགོས་མེད། ཐུན་ནི་ང་ཚོའི་འདྲེན་ཁྱེད་ཟུང་གིས་བར་ཐག་ཐི་ཡོད་ཤེས་ཕྱབ་མོད། ང་ཆ་ཐེག་སྐད་ཀྱིས་ཏེའི་ཚབ་དོད་བྱས་ཐེན་པ་རེད། རྒྱ་ས་ཡོད་པས། ང་ཚའི་ལག་པས་ངངོས་པའི་ལྷོད་ཚད་བཅལ་ཡང་དགོས་ཀྱི་མེད། ང་ཚོའི་དཔྱད་ཆས་ཐེ་ཙམ་ལེགས་པ་དེ་ཙམ་ཀྱིས། ང་ཚོའི་དབང་པོ་དེའང་དེ་བཞིན་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་ཅིང། ང་ཚོའི་ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་འཕྲལ་ཆས་དུ་མ་སྦྱངས་ཏེ་ཡོད་པས། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ནམ་ཡང་འཕྲལ་ཆས་ཤིག་ཏུ་བཙོ་གིན་མེད། "《ཚེ་མིའབར》ལས་དྲངས།

ལས་ཉམས་ཆུང་བ་ཞིག་མེད། དེ་ལྟའི་མི་དེས་སྐད་གྲྭ་ཐོས་པ་ཙམ་དང་། གྲགས་འགྱལ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་འདར་སིག་སིག་ངང་ནས་བྱོས་ཐབས་ཁོ་ན་བྱེད་པར་བཞེད། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་མི་ཚོས་རྒྱས་མངའ་མེད་པའི་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོས་ནས་འཆད་ན་ཡིན་ཚོག་ཚོག་ཅིག་ཡིན་པར་བཞེད། ཕྱན་གྱིས་ཀྱང་དེར་ཐེ་ཚོམ་རྩ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད་དེ། མིས་ཡ་མཚན་གྱི་བྱ་དངོས་ཤིག་མཐོང་མ་ཐག་ བྱ་དངོས་དེས་རང་གི་ལུས་ལ་ཕན་གནོད་ཅི་ཡོད་མི་ཤེས་པའམ། ཁོ་ཚོའི་ལུས་པོས་མདུན་གྱི་ཉེན་ཁ་དེར་ཁ་གཏད་གཅིག་ཐུབ་མིན་མི་ཤེས་པའི་སྐབས་ཁོ་ཚོར་འཇིགས་སྣང་སྐྱེ་གི་ཡོད། འོན་ཏེ། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་རང་བྱུང་ཁམས་ནང་ཏ་ཅང་ཉུང་སྟེ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བྱ་དངོས་ཀྱི་འགྱལ་སྐྱོད་ནི་ཇི་འདྲའི་ངོ་སྤྲོམས་ལ། མིའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཆས་དང་གནས་ཐོས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ས་གཤིས་ཀྱི་ གནས་ཚུལ་གློ་བུར་རམ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའང་བྱ་མི་སྲིད། དུད་འགྲོའི་ཁྱད་ན་ཁ་ཐོར་དུ་གནས་པའི་གདོང་མའི་མིས་ཀྱང་ དེ་དག་དང་སྡེ་མོ་ནས་འཕེལ་འདྲིས་བྱ་མྱོང་ཞིང་། རྒྱལ་ཕམ་ཡང་འགྱན་མྱོང་བས། ཁོ་ཚོས་ལུས་སྟོབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་དག་དང་འགྱན་པར་མི་ བཟོད་རྩང་། འོན་ཏེ་ཁོ་ཚོར་དེ་དག་ལས་སྐྱེན་པའི་ཐོ་རིག་ཡོད་པས། ཁོ་ཚོའང་དེ་དག་ལ་སྐྲག་གིན་མེད། ཏེད་མོང་ཞིག་གམ་ཡང་ན་སྒྲང་ཀི་ཞིག ལག་ན་རྡོའམ་དགྱུག་པ་བཟུང་ཞིང་། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ལ་དཔའ་སྟོབས་

ལྟན་པ། ཆོས་པ་སྐྱེན་པའི་གངོད་མའི་མི་ཞིག (གངོད་མའི་མི་ཚང་མ་དེ་ལྟར་ཡིན) དང་ཕན་ཚུན་འཐབ་ན། སྐབས་རེ་ཞིག་ཕྱོགས་གང་ཅུང་ཞིག་གིས་དགྲ་ཡ་དེ་ཉིད་གསོད་སྲིད། དེ་འདྲའི་བརྒྱུད་རིམ་འགའ་ཞིག་བརྒྱུད་ཟེས། ལྷར་ནས་འཐབ་པར་མི་དགའ་བའི་གཙན་གཟན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མི་ལ་བག་ཟོན་བྱེད་སྲིད་དེ། གཙན་གཟན་དེ་དག་གིས་དོན་དུ་མི་འང་དེ་བཞིན་གཏུམ་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་པས་རེད། དུད་འགྲོ་འགའ་ཞིག་ལུས་སྟོབས་ཐང་མི་ལས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་མོད་ཀྱང་། ཆོས་བའི་ཆ་ནས་མི་ཉིད་སྐྱེན་པ་ཡོད། འོན་ཏེ་ལུས་སྟོབས་ཆུང་བའི་སྲོག་ཆགས་དག ཁྱུ་མཚན་དེ་ཙམ་དབང་གིས་འཚོ་གནས་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དུད་འགྲོ་གཞན་བཞིན་བདེ་རྩལ་ལྡན་པ་ཕུད། ང་དུང་ཐྲོང་པའི་རྩེ་ལ་འཛོགས་ཏེ་ཉིན་གཡོལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་བཙན་ས་ཞིག་ཀྱང་འཚོལ་གྱི་ཡོད། ཡང་གཙན་གཟན་དང་གངོང་ཐུག་བྱ་སྐྱེས། ཁོ་བོས་ཉིན་གཡོལ་བྱེད་པཱན། ཡང་ན་ཉིན་གཡོལ་མི་བྱེད་པར་ཐྲོས་པཱན། འཛོང་མོ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཙན་གཟན་དེ་ལ་ཞ་གཏད་གཅོག་གི་ཡོད། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། དུད་འགྲོས་རང་སྲུང་ངམ་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་གྱིས་ས་མ་དོན་མེད་ངང་མི་ངང་ཞ་གཏད་དུ་འགྲེངས་མི་སྲིད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མི་ལ་སྡང་ས་ཟམས་ཆེན་པོ་མི་འཛིན་ཏེ། སྐྱ་དངོས་གང་ཅུང་

ཞིག་གིས་ལྟན་སྐྱེས་ཉིད་ནས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རིགས་གཞན་ཞིག་ངེས་པར་ཟས་སུ་བྱེད་པའི་གཏན་སྲོལ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པས་སོ། ।[26]

གཞན་ཡང་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་དགྲ་བོ་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱིས་བཀག་ཀྱང་ཁེགས་ཐབས་བྱས་ཞིང་། རང་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡོད་ངེས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་ཆུང་དུས་ཀྱི་ཉམས་ཆུང་དང་། ཆ་བ། ད་དུང་ནད་རིགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་སོ། །དེ་དག་ནི་ང་ཚོ་ཉམས་ཆུང་དང་ཁ་སྐབས་ཞན་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན། དེའི་ཁྲོད་ནས་གོང་གི་ནད་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཚང་མར་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཞུག་གི་རིགས་འདི་ནི་སྟེ་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་འཚོ་བ་རོལ་མཁན་གྱི་མིར་དགེ་བཟོད་ལྟན། ཉམས་ཆུང་གི་བྱེས་དུས་སུ། ང་ཚོའི་སྐྱེས་མ་ས་ཆ་གང་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་རུང་། ཕུ་གུ་བོ་མོའི་ལུས་དང་གྲིབ་མ་འགྲོགས་པ་བཞིན་ཉར་ཏེ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཏེ་དུད་འགྲོ་མོ་རིགས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར། དེ་ཚོ་ས་ཆ་མང་པོར་ཟས་འཚོལ་དུ་འགྲོ་དགོས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཟས་འཚོལ་བ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འོ་མ་བླུད་པའམ་ཟས་རིགས་ཕུ་གུའི་ཁ་རྒྱ་ལྟུག

[26] མི་རིགས་ནག་པོ་དང་དམུ་ཁོད་དུས་ཀྱི་མིར་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་དུ་གཅན་གཟན་འཕྲད་རྒྱང་སྟང་མེད་གཏོང་བའི་ཚུ་མཚན་དེ་ཡིན། ལེ་ནི་རྒྱང་ལའི་ཅ་རི་པི་མི་དང་གཅན་གཟན་མཉམ་དུ་བསྡད་ན། འདི་འཇིགས་དང་བདེ་སྡུག་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་སྟེར་ཀྱི་ཡོད། ཕུ་རང་ས་ལ་ལའི་ར་མཚོག་གིས། སྲིར་ཁོ་ཚོ་ལུང་ས་ཡོངས་དམར་ཏེང་ཡིན་མོད། ནགས་ཚལ་སྡུག་པའི་ཁྲོད་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཤིང་། ལག་ན་བཟུང་བའི་ལག་ཆ་ན་མངའ་གཞུ་མ་གཏོགས་མེད་མོད་ཀྱི། གཅན་གཟན་གཏུམ་པོ་དག་གིས་ཁོ་ཚོ་ཟས་སུ་བྱས་ཏུལ་གཏན་ནས་ཐོས་མ་ཐྱོང་ཞེས་གསུངས།

དགོས། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་མ་གྲོངས་ན། ཕྱུ་གུ་ལྟོགས་གྲིར་ཤེ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལ། གནས་ངོན་དེ་རིགས་སྲོག་ཆགས་ཁྲི་མ་འབུམ་ལ་འཕྲད་པའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕྱུ་གུས་ཡུན་རིང་པོར་རང་ཁ་རང་གསོ་མ་ཐུབ་པས་རེད། མིའི་རིགས་ཆུང་དུས་འགོས་ཞན་དུ་གནས་པའི་དུས་ཡུན་ཙུང་རིང་མོད། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཀྱང་ཙུང་རིང་ཙམ་ཡིན། དེའི་ཐད་མི་དང་དུད་འགྲོའི་དབར་ཕལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་རེད། (ཇ) ཕྱུ་གུ་འཚར་སྐྱེད་བྱ་ཡུན་དང་ཕྱུ་གུའི་ཁ་གྲངས་མང་ཉུང་ (ཉ) དབར་ཆོས་ཉིད་གཞན་ཡང་ཡོད་སྲིད་མོད། འོན་ཏེ་བདག་གིས་དེ་ལ་དཔྱད་གྲེང་བྱ་རྒྱུ་མིན། ལོ་བཀྲེས་ཚོ་འགུལ་སྐྱོང་བྱེད་ཉུང་བས། ཟ་མ་བཟའ་བའི་ཚད་དེའང་ཟས་རིགས་འཚོལ་བའི་ནུས་པ་ཇི་ཚུང་དུ་སོང་བ་བཞིན་ཇི་ཉུང་ཇི་ཉུང་དུ་འགྱུ། གཙོ་མའི་མིའི་འཚོ་ལྡང་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་གྱུམ་བུའི་ནང་གཞིའི་ལྷག་བསྟལ་འབྱུང་མི་སྲིད། ཀ་བ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱིས་འགོག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ལྷག་བསྟལ་ཞིག་ཡིན་པས། གཙོ་མའི་མི་དག་ལུ་སེམ་མེར། འཇིག་རྟེན་དེ་དང་ཁ་གྱེས་ཀྱང། ས་ཡིས་ཀྱང། ཁོ་པའི་ཚེ་སྲོག་དེ་ལྟར་ཟད་པར་དོ་ལྡང་བྱེད་མཁན་མེད། མཐའ་ན་ཁོ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་དེ་ཉིད་མཐའ་ལྟེར་སྐྱེས་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད།

ནང་གཞིའི་སྐོར་ལ། ལུས་ཕུང་བདེ་ཐང་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་

ཆེས། གསོ་བ་རིག་པ་ངམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་གནས་ལུགས་ཏིལ་ཙམ་མེད་
པའི་གཏམ་བརྗོད་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བརྗོད་པ་དེ་དག་བསྐྱར་དུ་བཟློས
མི་བྱེད། འོན་ཏེ་ཕན་གྱིས་ཏྲི་བ་ཞིག་འདོན་ན་འདོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱིས
སྐྱབ་བྱེད་ཁུངས་བཙན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྟོམ་ཆོག་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛིག
ཕྱབ་བམ་སྟམ་ཏེ། སྨན་དཔྱད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ
ཁབ་དེའི་མིའི་ཚེ་ཚད་དེ། སྨན་དཔྱད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ལེགས་པོ་བྱེད
མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིའི་ཚེ་ཚད་ལས་ཕྱང་བ་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་ང་ཚོ
རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་བསྟོངས་པའི་ནད་གཞི་དེ། གསོ་རིག་ནང་དུ
བརྗོད་པའི་གསོ་ཐབས་ལས་མང་བ་ཡོད་ན། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཇི
ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན། འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་ཆོས་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པ
ཡིན། སྐྱེ་བོ་འགའ་རེ་ནི་ཆེས་གྲྭོད་ལུགས་པ་དང་། ཡང་འགའ་རེ་ནི་ཆེས
དུག་ཆེ་བ། ང་ཚོའི་ཟས་ཞེན་དང་སྨོ་ལྟའི་ཤེས་པའི་དང་བ་འདྲེན་མཁན
མང་ཞིང་རེ་སྨོང་བྱེད་སྟངས་བདེ་བ་དང་། ཕྱུག་པོ་ཚོ་ཟས་ལ་དང་ཞེན
ཆེ་ཞིང་། དྲོད་དང་ལྟན་ཞིང་འཚོ་བཅུད་མང་བའི་ཟས་རིགས་དོན་དུ
གཉེར་ནའང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཁོ་ཚོར་འཇུ་སྟོངས་ཞན་པའི་ནད
གཞི་ཕོག་པ་དང་། དབྱལ་པོ་ཚོའི་ཟས་རིགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་རགས་ཤིང
ཆུན་དུ་མི་འདང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་གྲིང་སྟངས། ཟས་ལ་གྲེད་པ་ཆེས
དགས་པས་ཕོ་བ་དང་ཆུ་མར་གནོན་ཤུགས་སྤྱིན་གྱི་ཡོད། ཡང་མི་འགའ

རེ་ནི་མཚན་གང་གཞིད་དུ་མི་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ཚད་མེད་བསྟེན་པ་
དང་། ཡང་སྐྱེ་བོ་འགའ་རེ་ནི་དྲན་འཕྲལ་མང་ཞིང་སྨོ་བ་ཉུང་བ། རྟོགས་
མཐའ་མེད་པའི་སྒྲུག་བསྔལ་གློང་དུ་མུན་བཞིན་འཕེལས་པས། ས་མས་
ཁམས་ནམ་ཡང་ལྟོད་ཅིང་འཇགས་པའི་སྐབས་ནི་ཏ་ཅང་ཉུང་། སྒྲུག་
བསྔལ་མང་པོ་དེ་དག་ལས་གསལ་དོན། ང་ཚོའི་སྒྲུག་བསྔལ་མང་པོ་ཞིག་
རང་རང་སོ་སོས་བསྐྱེན་པ་ཡིན་སྟབས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ང་ཚོར་
སྤྱིན་ཞིང་བཀོད་སྤྲིག་བྱས་པའི་བབ་ཆགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ལྡན་པ། ཁེར་
ལྟོད་བྱེད་པའི་འཚོ་སྟངས་དེ་ཉིད་སྤུང་འཇོན་ཐུབ་ན། སྒྲུག་བསྔལ་གྱི་
གློང་དེ་དག་ལས་བྱོལ་ཐུབ། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འདུན་
པ་ནི་ང་ཚོ་བདེ་ཐང་གི་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རེ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ན། བསམ་
གཞིག་བྱས་པ་དེ་ཡང་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ལས་འགལ་བ་རེད་ཅེས་ངས་
ཚོག་ཐག་བཅད་དེ་བརྗོད་སྟོབས་ཤིང་། བསམ་གཞིག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་
བོ་གང་ཞིད་ནི་ཆོས་ཉིད་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྟོག་ཆགས་ཤིག་
ཡིན། [27] མི་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོད་མའི་མི (ད་དུང་ཡང་ང་ཚོའི་ཕ་རག་ངར་

[27] རྒྱ་སོ་མཚོག་གི་ལྷ་བ་འདིར་མི་མང་པོས་ཐེར་འདོན་དགག་རྒྱག་བྱས་པ་དང་། འདི་ནི་རིགས་ཤེས་རིང་ལུགས་ལས་ལོག་པའི་ལྷ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྗེ་ཞིང་། མཁས་དབང་རྗེ་ཏུ་ལོ་ལ་ཆེང་དུ་ཆོལ་བར་འདོད། མཁས་དབང་རྗེ་ཏུ་ལོའི་ངག་ཡིན། "བསམ་གཞིག་བྱ་འདོད་མེད་པའི་མི་དེ་ནི། ངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད། དེས་ན། བསམ་གཞིག་བྱ་འདོད་མེད་པའི་མི་དེ་དག་ནི། ཆོས་ཉིད་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྟོག་ཆགས་ཤིག་ཏུ་བརྗེས་གནང་བའོ། "

པོ་དེས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་མེད་པའི་གངོད་མའི་མི) ཡི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ལུས་ཕུང་དང་། ཁོ་ཚོར་རྒས་སྐྱོན་དང་ཤ་བའི་ཐུག་བསྡལ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ཐུག་བསྡལ་མེད་པ་དེ་དག་བློ་ངོར་འཛིན་རེར། མི་རྣམས་ཀྱི་སྡུང་ངོར། ངལལ་ཡོན་ལྡན་པའི་ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བོ་རྒྱུས་ལ་གཞིགས་ན། མིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་གཞིའི་འཕེལ་རིམ་བོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཚོགས་མེད་ངང་འགྲེ་ཐུབ་པར་གངོན་མི་ཟ། འདི་ནི་མ་མཐར་ཡང་མཁས་དབང་ཕོ་ལ་ཐུ་ཡི་ངགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁས་དབང་ཁོང་གིས་པོ་ལ་ལེའར་ངང་མ་ག་ལྷང་གཞིས་ཀྱིས་ཐ་རྡ་ངའི་ངམག་འཁྲུག་སྐབས་སུ་བཀོལ་རྒྱང་ཡོད་པའམ་རྩད་ངཡོད་བ་རྒྱང་བའི་སྨན་ཕྱས་ལ་ངཡད་ཞིབ་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གཞིགས་ཏེ། སྨན་ཕྱས་འདི་ངག་གིས་བསླངས་བའི་ནང་གཞི་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱིས་མཐོང་རྒྱང་མེད་པ་ཤ་སྟག་རེད།[28]

རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་ནད་གཞི་ཕོག་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་བས། ཁོ་ཚོས་སྨན་བཟའ་ངགོས་ཀྱི་མེད་ལ། སྨན་པ་དེ་བས་བསྟེན་ངགོས་ཀྱི་མེད། དེའི་ཐང་གངོད་མའི་མི་དེ་ཏུད་འགྲོ་གཞན་ལས་ཞན་པ་མེད། ཇོན་པའི་ཐོག་ནས་འཆད་ན། ཇོན་པ་ངག་གིས་རི་ངུགས་བཇོན་པར་བསྐྱོང་སྐབས། ནད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ཏུད་འགྲོ་ཞིག་མཐོང་རྒྱང་

[28] ཞིའར་ཞིས་གསུངས་དོན། དེང་ངུས་ཀྱི་མིས་ཟས་ཁྱུང་འགྲོའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ནད་བཅོས་བྱ་ཐབས་ཆུ་ཁྱབ་ཏུ་སྟེལ་ཀྱིན་ཡོད། འདི་ནི་མཁས་དབང་ངའི་པོ་ར་ཐས་གསར་གཏོད་གནང་བར་བཞེད།

ཡོད་དམ། རྗོན་པ་དག་གིས་མཚོང་བ་ནི། དུད་འགྲོ་འགའ་ཞིག་རྒྱས་སྐྱོན་ཕོག་ཡོད་རྩང་། དེ་དག་རྒྱ་ཆ་གསོས་རྟེས་རྒྱ་རྟེས་དུ་འགྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དུད་འགྲོ་འགའ་རེ་རྩེས་ཆགས་གམ་མཐའ་ན་ཀུང་པ་ཆགས་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཕྱི་བཅོས་སྨན་པར་བསྟེན་མེད་པར། དུས་ཀྱི་འཚོར་བསྒོད་བར་ནས་ཉིན་བཞིན་ནད་ལས་དག་སྐྱེད་བྱུང་ཡང་ཡོད། དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཟས་ཙམ་ལས་ངོས་བསལ་གྱི་འཚོ་བཅུད་གསལ་པའི་ཟས་རིགས་མེད་མོད། འོན་ཏེ་དུད་འགྲོ་དེ་རིགས་དག་སྐྱེད་ལེགས་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། གཤག་བཅོས་ཀྱི་གཏུང་བ་བསྲན་མི་དགོས་ལ། སྨན་གྱི་ཞོར་སྐྱོན་ཡང་ཐེབས་མི་སྲིད། ཡང་ན་ཟས་སྐོམ་བཅད་དེ་སྐམ་རིང་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐུག་བསྟལ་དེ་ཡང་ཆྱོང་མི་དགོས། ཐྱོར་ན་གསོ་དཔྱད་ཀྱིས་ང་ཚོར་དགེ་མཚན་འགའ་ཞིག་བསྒྲུན་སྲིད་མོད། འོན་ཏེ་ཆོག་ཐག་བཅད་དེ་བརྟོད་སྟོབས་པར། ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་གདོང་མའི་མི་ལ་སྨན་དང་སྨན་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟུན་ཏེ་ངང་གིས་དག་སྐྱེད་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོ་ཚོ་ནི་ནད་གཞིར་མ་གཏོགས་ཅི་ལའང་མི་སྐྱག་ཅིང་། དེའི་ཐད་ང་ཚོའི་ས་མས་ལས་ཁོ་ཚོ་བག་ཕེབས་ལྟན།

དེས་ན། གདོང་མའི་མི་དང་དེང་གི་ང་ཚོས་མཐོང་བའི་མི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཛོན་མི་རྩང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་རི་དཀར་ཡོད་ཚད་རང་

གཡ་ལྷུང་རྒྱོང་བྱ་ཡུལ་དུ་བརྩི་ཞིང་། འདི་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དགའ་ཕྱོགས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་སྒོག་ཆགས་ལ་སྲུང་རྒྱོང་བྱེད་པའི་ཁེ་དབང་དེར་གཅོགས་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་མཚོན། ནགས་ཚལ་ཁྲོད་དུ་བདག་མེད་དུ་རྒྱུ་བའི་རྟ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་བ་དང་བ་གླང་། མཐའ་ན་བོང་བུ་སོགས་ནི། ཕྱོ་ཕྱུགས་ཐུ་འདུལ་བའི་རྟ་དང་ཕྱི་བ། བ་གླང་དང་བོང་བུའི་ཚོགས་དང་བསྟུར་ན་ལུས་བོངས་ཆེ་ཞིང་། ཐུ་མཁྲེགས་ལྡན་པ། ཐྱོབས་དང་ལྡན་ཞིང་བློ་ཐྱོབས་ཆེ་བ་ཡོད། འོན་ཏེ་དེ་དག་ཕྱོ་ཕྱུགས་ཐུ་འགྱུར་བ་ནས་བཟུང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ཕྱེད་ཙམ་ཡོངས་སུ་ཤོར་ཞིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་ནན་གྱིས་དེ་ཚོར་ལྟ་རྒྱོང་བྱས་ནའང་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་དེ་དག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། མེའང་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། མི་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མི་དང་དེའི་ཐན་དུ་འགྱུར་རྩེས། ཁོ་བོའི་ལུས་ཕུང་རིམ་བཞིན་ཉམས་དམས་སུ་སོང་ཞིང་། བློ་ཐྱོབས་ཀྱང་རྩེ་ཆུང་དང་། སྒྲོད་པ་ཞུམ་ཞིང་བག་འཕུམ་ཅིག་ཏུ་འགྱུར། མཐར་ལུས་ཉམས་ཞན་ཞིང་སེམས་ཞུམ་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་། གང་དོད་མའི་མི་དང་ངལ་ཡོན་ལྡན་པའི་མིའི་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རེ་དཀྱས་དང་ཕྱོ་ཕྱུགས་སྒོག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་ན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་མི་དང་དུད་འགྲོར་ཕྱོགས་རིས་མེད་མོད། མི་ས་སོས་རང་ཉིད་ལ་བསྒྲུན་པའི་སོས་ངལ་བག་ཕེབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དེ། ཁོ་

ཆོས་རང་གི་སྨོ་ཐུགས་ལ་བསྒྲུན་པའི་ཆ་ཀྱེན་ལས་ལྟབ་འགྱུར་གྱིས་ལེགས་པས། དེ་ལྟར་སོས་དལ་བག་ཕེབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དེ། མི་ཉིད་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

དེས་ན། ལུས་ཕུང་གཅེར་བུར་རྒྱ་ཞིང། ཐོད་ས་ཤའི་ཁང་པ་མེད་ལ། ང་ཆོས་མེད་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུན་སྟོས་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་མོད། སྐབས་དེའི་གཙོ་མའི་མི་ཆོར་བརྟེད་ན། ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཡང་བྱ་བ་ངན་པ་ཞིག་མིན་ཞིང། ལྟག་པར་དུ། ཁོ་ཆོའི་འཆོ་གནས་ཀྱི་ཐད་ནས་བརྟེད་ན། ཅ་དངོས་དེ་དག་མེད་ཀྱང་རུང། འཆོ་བར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་འཕྲད་མི་སྲིད། ཁོ་ཆོའི་ལུས་ཐོག་ན་སྲུ་མེད་དོན་ནི། ཁོ་ཆོ་ཚ་ལྷལ་དུ་འཆོ་བ་རོལ་གྱིན་ཡོད་པས་སྲུ་རིང་དེ་དག་རྒྱ་བ་ནས་དགོས་ཀྱི་མེད་ཅིང། གང་ལྷལ་དུ་ཡིན་ནའང། ཁོ་ཆོས་བརྟེན་བྱའི་རི་དྭགས་ཀྱི་པགས་པར་བརྟེན་ཏེ་གང་བ་འགོག་ཐབས་བྱེད། ཁོ་ཆོས་ཀུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་མགྱོགས་པོ་རྒྱུགས་ཐུབ་དོན་ནི། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཅན་གཟན་ཆོགས་དང་འཐབ་མོ་བྱེད་པའམ་ལས་ཀ་གཞན་པ་བྱ་ཆེད་ཡིན། ཁོ་ཆོའི་ཕྱུ་གུས་གོམ་སྟབས་སྨོས་པ་ཅུང་འགོར་ཞིང་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་རུང། ཁོ་ཆོའི་སྐྱེས་མས་ཁོ་ཆོ་འཁྲིད་དེ་ས་ཕྱོགས་གང་ས་ར་ཆོགས་མེད་ངང་དུ་བསྐྱོད་ཐུབ་ཅིང། ཆ་ཀྱེན་སྟབས་བདེ་དེ་ནི་དུད་འགྲོ་

གཞན་ལ་མེད། དེ་ཙམ་མ་ཟད། གནས་གཟན་གཞན་པས་དུད་འགྲོ་མོ་དེ་བཟའ་བར་འོང་སྐབས། དུད་འགྲོ་མོ་དེས་ཕྱུ་གུ་མ་བསྐྱར་ཕབས་མེད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་ཕྱུ་གུའི་གོམ་སྟབས་དལ་པོ་དེ་ལ་བསྟན་ཏེ་བང་རྒྱུགས་འགོར་དུ་གཏོང་གིན་ཡོད། [29] ཕན་གྱིས་གཞུག་ཏུ་བརྟོད་པར་བྱ་ཞིང་ནམ་ཡང་ཐོན་པར་མི་སྲིད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཙན་དེ་རིགས་ཕུད། བདག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན། རང་གིས་རང་ལ་གྱོན་གོས་འཚེམས་ཤིང་ཁང་པ་སྐྱེན་མཁན་ཐོག་མ་དེས། དོན་དུ་རང་གིས་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེས་ཆེར་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ཞིང། དེ་དག་མེད་པའི་ཐོན་རོལ་དུ། ཐུར་བཞིན་འཚོ་གནས་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད། ཁོ་ཚོ་སྐྱེ་བོ་དར་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྟེས། ཕྱུ་གུའི་དུས་སུ་རོལ་ནུས་ལྟར་པའི་འཚོ་བ་དེའང་རོལ་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་ངོ་མ་དཔོག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་རེད་ཙང།

གང་དང་མའི་མིའི་ཆེས་ཐོག་མའི་འཚོ་བ་ནི་ཁེར་ཀྱང་དང་སྒྲོད་ལུག་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཉེན་ཁ་འཕྲད་ཉེན་

---

[29] དེའི་ཐང་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཡང་ཡོད་སྲིད་དེ། དཔེར་ན། ཡུལ་ཉི་ཅ་ལ་ཀ་རྡུ་ལྷ་མོ་དང་འདྲ་བའི་སྒོག་ཆགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང། དེའི་ཀུང་པ་མི་མིའི་ལག་པ་དང་མཚུངས། ཁ་ལའི་རང་གྱིས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན། སྒོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱི་གསུས་པའི་བོག་ན་ཤ་ཟུག་ཅིག་ཡོད་ཅིང། སྒོག་ཆགས་མི་དེ་ཐོས་འགྲོ་ཀྱི་ཤ་ཟུག་དེའི་ནང་ཟླུགས་ཀྱིན་ཡོད་ཚུལ་སྟེ། ཡུལ་མོ་ཞི་ཁོ་ཏ་ཐ་ལ་ཁ་ཅིང་ཞེས་པའི་སྒོག་ཆགས་དེའང་གོང་གི་དེ་དང་འདྲ། ལ་ཕེ་ཐེས་གསུངས་ན། སྒོག་ཆགས་མོ་དེ་རིགས་ཀྱི་གསུས་པའི་བོག་ཏུ་ཐྲེད་ནུས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཤ་ཟུག་ཅིག་ཡོད་པར་གསུངས།

ཁམས་ཡོད། ཁོ་ཚོ་རྒྱུན་དུ་གཉིད་ལུག་རྒྱུར་དགའ་མོད། འོན་ཏེ་གཉིད་མཐུག་པོ་ལུག་གིན་མེད་པར། བསམ་གཞིག་མི་བྱེད་པའི་ཚེ་སྦྱོག་ཆགས་གཞན་པ་བཞིན་གཉིད་དུ་ཡུར་སྒྲ། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལུར་ཆེ་ཤོས་ནི། རང་གི་སྦྱོག་ལ་སྡུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཁོ་ཚོའི་འདྲིས་ཆ་ལྷན་པའི་ལྷན་ཁུས་ནི་ཕར་ཆོལ་དང་རང་སྡུང་བྱ་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རང་འགུལ་གྱིས་རི་དྭགས་བཏོན་པ་དང་། རང་ཉིད་གཅན་གཟན་གཞན་གྱིས་མི་བཟའ་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་ཁོལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ། ཁོ་ཚོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འདོད་སྲེད་ཙམ་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱལ་པོར་གནས། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཁོ་ཚོའི་དབང་པོ་དེ་རིགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། རིག་ཚོར་དང་ལྟེ་ཚོར་དུ་ཙང་རྒྱལ་ཞིང་། ཁྱན་བྱེད་དང་སྨོན་བྱེད་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེན། དུད་འགྲོ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན། མྱུལ་དཔྱད་པ་ཚོས་གདོང་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་པའི་གདོང་མའི་མི་ཚང་མཁང་དེ་བཞིན་ཡིན་པར་སྟེ། དེས་ན། ཁའོ་ལྷང་ཙའོ་གྲུ་ལུག་གི་ཏོ་ཕྱན་ཏུ་བྱ་བའི་ས་ཆར་འཚོ་བའི་མི་ཚོའི་ཤ་མིག་གིས་ཏོ་ལན་མི་ཚོས་རྒྱང་ཤེལ་སྤྱོད་ན་དཀར་གཟོང་མཐོང་ཕྱབ་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་གི་གྲུ་གཟིངས་མཐོང་ཕྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ཡང་ཡ་མཚན་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་། མི་གླིང་ཐོག་གི་གདོང་མའི་མི་ཚོས་ཇོན་ཏྲི་ཆེས་ལེགས་ཤོས་ཤིག་གི་སྣ་ཚོར་བཞིན་ར་མངར་ཡོང་མཁན་གྱི་ས་ཕིན་ཡ་བའི་ལུས་ཏྲི་སྨོན་ཕྱབ་ཀྱི་ཡོད།

གཙོ་མའི་མི་ཚང་མ་ནི་དཀའ་ཚེགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་ལུས་དམར་ཏེང་ངར་འཆོ་སྟོང་བྱེད་ཅིང། ས་ལན་པ་ཚ་བཟའ་ཐུབ་ལ། ཡོབ་གླིང་བ་ཆོའི་བཟི་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཨ་རཀ་དེ་དག་ཀྱང་ཆུ་བཞིན་ཏུབ་འཕྲུང་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཡང་ཏ་ལས་དགོས་པའི་ངོན་དག་ཅིག་ཅི་ལ་ཡིན།

དེའི་བར་དུ་བདག་གིས་འཚང་བྱར་གྱུར་པ་ནི། ལུས་ཕུང་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པ་དག་ཡིན་ཞིང། ང་ང་ཆོས་བསམ་གླེ་དང་ཀུན་སྤྱོད་གཉིས་ཐད་ནས་ཁོ་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕན་གྱིས་འདོད་པ་ལྟར་ན། སྲོག་ཆགས་ཚང་མ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་འཕྲུལ་ཆས་ཤིག་ཡིན་ཞིང། རང་བྱུང་བཟས་ཀྱིས་འཕྲུལ་ཆས་དེ་ལ་ཚོར་བྱེད་དབང་པོ་སྣ་ཚོགས་སྦྱིན་པས། ང་གཙོ་འགུལ་སྐྱོད་ཐུབ་ལ་རང་སྲུང་ནུས་པ། ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རང་ལ་གནོད་བྱེད་བྱུར་བའི་བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་འགོག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། འཕྲུལ་ཆས་དང་འདྲ་བའི་མིའི་ལུས་ཕུང་དེ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞིང། གལ་ཏེ་ལ་ལྟད་པར་ཞིག་གཏོད་ན། དུད་འགྲོའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད་ཅིང། འོན་ཏེ་མི་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པར། མི་ནི་རང་དབང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་སོ།། རང་བྱུང་བཟས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་ཐུབ། དུད་འགྲོས་ལྟན་ནུས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་

དངོས་པོར་འདོར་ལེན་བྱེད་དགོས་མོད། མིས་ནི་རང་དབང་ངང་ནས་ལྷང་བློང་འདོར་ལེན་བྱ་ཆོག། དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་བ་ནི་རང་གྱུང་གམས་ཀྱིས་གོ་ཆོར་གཏན་འཚེལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་འདའ་ཐབས་མེད་པས། བྱ་བ་འགའ་ཤས་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རུང་བྱ་བ་འདི་ཉིད་བགྱིས་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ། འོན་ཏེ་མིས་ནི་བྱ་དངོས་འགའ་ཞིག་གོས་བོར་གནོད་འཚེ་ཡོད་པ་རྣོགས་ངེས་ཀྱང། ད་དུང་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་བཏེན་པའི་ནུས་པ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དབང་གིས། ཕུག་རོན་ཞིག་གི་མཏུན་དུ་རོ་བཀྲས་གཏམས་པའི་དམར་ཟས་བཞག་ཀྱང་ལྷེར་མའི་ནང་གི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མིག་ཀྱང་བལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང། ཁྱི་ལ་ཞིག་གི་མཏུན་དུ་ཤིང་འབྲས་དང་འཐུ་རིགས་མང་དུ་བཤམས་ཀྱང། དེ་ལ་ལྷེ་ལྟག་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་ལོངས་ཐུ་ལྷོད་པར་མི་བྱེད་དོ། དུད་འགྲོ་དེ་དག་གིས་གོ་ཆོས་བཟའ་འདོད་མེད་པའི་ཟས་རིགས་དེ་དག་ལྷུད་ཀྱང། ཉིས་སྐྱོན་གང་ཡང་བྱུང་མི་ལྷོད། ཆུན་ལྷོས་ལ་ཉམ་པའི་མིས། འདོད་ཞེན་རང་དགར་བསྒྲེངས་པའི་ཀུན་ལས། མཐར་ནད་དང་དུས་མིན་འཆི་བའི་ཀུན་ཚ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང། འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དབང་ལྟ་བསལ་པས། རང་ལ་མགོ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལྟན་ཟིན་རུང། ད་དུང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཐོབ་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ལྷོག་ཆགས་ཚང་མར་ཆོར་བྱེད་དབང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་

ཚོང་མར་རང་རང་གི་ཆགས་ལྡང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འཆད་ན། སྲོག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་བློ་ཕྱོགས་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་ཐུབ། དེའི་ཐད་མི་དང་དུད་འགྲོའི་དབར་ཁེ་བཏা་ནི་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་ཡིན། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་འགས་མི་གཉིས་དབར་གྱི་ཁེ་བཏা་ནི། མི་དང་དུད་འགྲོའི་དབར་གྱི་ཁེ་བཏা་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས། དེས་ན། མི་དང་དུད་འགྲོའི་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མི་ལ་བློ་རིག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས། མི་ལ་རང་འགུལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་བྱང་ཚད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་འཚམས་པར་སྣྲུམ། དུད་འགྲོ་ཚང་མའི་བྱ་སྤྱོད་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏু་གནས་ཡོད་ཅིང། དེ་དག་གིས་ངེས་པར་དུ་རང་བྱུང་ལ་བསྟུན་དགོས། མི་ཉིད་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏু་གནས་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་མིས་ནི་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས། རང་བྱུང་གི་བཀོད་པར་ཉན་ཚོག་ལ་དང་ལེན་མ་བྱས་ནའང་འགྲིག མིས་རང་ཉིད་ལ་རང་དབང་དེ་ཡོད་པ་རྟོགས་པས། ང་གཟོད་ས་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཉིད་མངོན་ཐུབ་པ་རེད། དངོས་ལུགས་རིག་པ་བས་ཚད་ཡོད་ཀྱི་རིགས་པའི་ཐོག་ནས་དབང་པོ་འདི་དག་གི་ལྟེན་སྒྲིས་ཀྱི་ནུས་པ་ཙམ་དང་འདུ་ཤེས་གྱུར་ཚུལ་ཐད་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཙམ་ལས། བསམ་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ས་མ་འདེམས་གསེས་ཀྱི་ནུས་པ་དང། དེ་བཞིན་ནུས་པ་དེ་

རིགས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་དག་ལ་ནུས་པ་འདོན་མཁན་ནི་བསམ་བློ་ཆུང་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། བསམ་བློའི་རྟོག་པ་ནི་དངོས་ལུགས་རིག་པའི་ཐོག་གི་ཕྱག་རིས་ཅིས་ལྟར་ཐོག་ནས་འགྲེལ་པ་བྱ་ཐབས་བྱལ།

གནད་དོན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་དང་ཡང་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་བས། མི་དང་དུད་འགྲོའི་ཁྱད་པར་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་འདིར་ད་དུང་རྩོད་གླེང་མང་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་གས་འཚེས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ནུས་ཤིག་གིས་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། ཁྱད་ནུས་དེ་ནི་རང་ཉིད་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་ནུས་པའི་ཁྱད་ནུས་དེ་རེད། ཁྱད་ནུས་དེར་ཁོར་ཡུག་གི་རོགས་འདེད་ཐོབ་ན་ཁྱད་ནུས་གཞན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ཁྱད་ནུས་དེ་ནི་ང་ཚོ་རིགས་མཐུན་དབར་ན་གནས་པ་མ་ཟད། མི་སྒེར་ཐོག་ཏུའང་གནས། འོན་ཀྱང་དུད་འགྲོ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པ་སྟེ། དུད་འགྲོ་ཞིག་ཟླ་བ་འགའི་རྗེས་ནས་གཏན་ཆགས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཚོ་གང་གིས་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེའི་རིགས་མཐུན་དག་ཀྱང་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་འདས་ཏང་། དེ་དག་སྔར་བཞིན་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་གོང་གི་རྣམ་པ་ལྟར་རང་སོར་གནས་ཡོད། མིའི་རིགས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་སླ་དོན་གང་ཡིན་ནམ། ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་སླ

བས་ཁོ་ཚོ་སྣར་ཡང་གངོད་མའི་རྣམ་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱ་སྲིད་དམ། ཐོག་ཊོར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དུད་འགྲོ་དག་གི་ལྟེན་སྐྱེས་ནུས་པ་ཐུར་བཞིན་གྱང་འཛིན་བྱས་ཏེ་གནས་ཡོད་མོད། མི་ཉིད་ཀ་བཞམ་ཆུ་ཀྱེན་གང་རུང་དབང་གིས་རང་ཉིད་འཕུས་ཚང་གཏོང་བའི་བཆུད་རིམ་ཁོད་དུ་ཐོག་པའི་ནུས་རྩལ་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་བཞིན་ཊོར་ཏེ། མཐར་དུད་འགྲོ་ལའང་ངོ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སུ་ལྟུང་། ཟླ་ཡིད་ཕམ་པ་ཞིག་ལ། བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པའི་ཁྱད་ནུས་དམིགས་བསལ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་ལྟོག་ལྟ་ལྟུག་བསལ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་འགྱུར། ཁྱད་ནུས་དེ་ཡིས་ཐོག་མར་མིའི་རིགས་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཆུན་དུ་སོས་དལ་བབ་ཕེབས་ཀྱི་གངོད་མའི་ལྟེང་འཛིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལས་བསླངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་དུས་ཀྱི་འགོར་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ་མིའི་རིགས་ལ་ཤེས་བྱ་མང་པོ་འཐོབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ནོར་འཁྲུལ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ངང་གིས་ཐོན་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་བྱང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ལོག་ལམ་དུའང་འཕྱན་མྱོང་། མཐར་རང་ཉིད་རང་གི་དགྱ་བོ་དང་རང་བྱང་ཁམས་ལ་དབང་སྐྱེར་བྱེད་མཁན་གྱི་རྟེ་དགོན་ངན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། (ཏ) ཕའོ་ལེ་ཆོ་ཁའི་གཙང་འགྱམ་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་ལྷབ་ལེབ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱུ་གུའི་ཡ་མ་བཅོར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མ་མཐར་ཡང་ཕྱུ་གུའི་གཟུགས་པོའི་ཐོག་ཏུ་བབ་ཆགས་ཤིང་། གངོད་མའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་

ཐུང་ཞིག་སྦྱང་འཛིན་ཕྱག་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད། ཏྲ་ཕབས་དེ་རིགས་དྲན་མཁན་གྱི་མི་ཕོག་མ་དེར། བདེ་སྐྱིད་སྣྲན་མཁན་གྱི་མགོན་སྐྱབས་ཞེས་བསྟོད་བསྡུགས་བྱེད་པ་དེ་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཏྲ་བ་ཞིག་རེད།[30]

གཙོད་མའི་མི་རྣམས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག ཆེས་ཕོག་མར་མངའ་བའི་ནུས་པ་ནི་ཁོ་ཚོའི་ལྟན་ནུས་རེད། ཡང་ན་དེ་ལས་གསལ་བར་འཆད་ན། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོའི་ལྟན་ནུས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆ་སེལ་ཆེད། ཁོ་ཚོར་ཕོག་མར་ལྟན་ནུས་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་ཕྱུག་ཅིང། དེ་རྗེས་སྣར་ཡང་ཁོ་ཚོར་ལྟན་ནུས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་བརྒལ་བའི་ནུས་པ་ཞིག་སྤྱིན་པ་རེད། དེ་ལས་རྟོགས་གསལ། གཙོད་མའི་མི་ལ་མངའ་བའི་ནུས་པ་ཕོག་མ་ནི་དུད་འགྲོའི་ཁྱད་གཤིས་རྒྱང་པ་རེད།[31] (ཐ) མཚོང་ཚོར་དང་རིག་ཚོར་ནི་ཁོ་ཚོའི་ལྟན་ནུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཡང་སྲིད། རྣམ་པ་གསར་པ་

---

[30] ཁ་ལའི་ར་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན། ཨའོ་ལ་ནོ་ཁེའོ་གཙང་འགྲམ་དང་ཡ་མ་ཁུན་གཙང་འགྲམ་དབར་གྱི་མིར་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་འཛིས་དགོད་ཐོ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཕྱུ་གུ་བཙས་མ་ཕག་ཏུ། ཁོ་ཚོས་ཕྱུ་གའི་མགོ་དང་ངོ་གདོང་ལེབ་མོ་བཟོ་དགོས་པར་འདོད། བཟོ་ཕབས་ནི། ཕྱུ་གའི་མགོ་ཥོ་ཤིང་ཐྲབ་གཤིས་ཀྱི་བར་ལ་བཅོར་གྱི་ཡོད།

[31] དེའི་ཕང་ཏུ་ས་མཆོག་གིས《ཚེ་མེའར》ནང་དུ་གསལ་འགྲེལ་ཞིག་པར་གནང་ཡོད་དེ། ཁོང་གིས"ང་ཚོ་ཚང་མར་སྐྱེས་མ་ཕག་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད། འོན་ཏེ་སྐྱེས་མ་ཕག་ཏུ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ལ། ཅི་ཡང་མི་རྟོགས་པ་ཙམ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་ས་མགས་ཁམས་ནི་འཕྲས་ཚང་མིན་ཞིང་ཆ་ལག་མ་ཚོགས་པའི་དབང་ཁམས་ཤིག་གི་ནང་དུ་བཅུམས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་གནས་ཡོད་པའང་ཚོར་ཕྲུག་ཀྱི་མེད། བཙས་མ་ཕག་པའི་ཕྱུ་གའི་ཐུ་སྦྱོད་དང་ཏུ་འགོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱུངས་པ་ཞིག་ལས། དེའི་ཁྲོད་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཞེ་འདོད་གང་ཡང་མེད"ཅེས་གསུངས།

ཐོན་ཞིང་སྣར་འཚེལ་རྒྱས་གསར་པ་མ་བྱུང་བར་དུ་རེ་བ་དང་འཇིགས་
སྣག། འདོད་དང་མི་འདོད་བཅས་ནི་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྟོལ་བ་
ཐོག་མ་དེའམ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཡིན།

མི་ཆོས་རིག་པ་བས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད་ནའང། མིའི་བློ་
རིག་དེ་ཉིད་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འཆད་ན། འདོད་ཞེན་ལ་
བརྟེན་ཏེ་འཚེལ་རྒྱས་འགྲོ་གིན་ཡོད། འོན་ཏེ་ཚང་མས་མཐོན་གཅིག་ཏུ།
མིའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཞེན་དེ་ཡང་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་
འཆད་ན། ཐོ་རིག་ལ་བརྟེན་ན་ད་གཟོད་རེ་འདོད་བསྐངས་ཐུབ་པར་
བཟོད། ཏག་ཏག་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོལ་བའི་འོག་ཏུ། ང་ཚོའི་སྟངས་འཛིན་
གྱི་ནུས་པ་རིམ་བཞིན་འཐུས་ཐོ་ཇེ་ཚང་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་
ཡོན་ཐོབ་འདོད་བྱེད་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་རེའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ལས་
ཤེས་གསལ། འདོད་ཞེན་མེད་ལ་འཇིགས་སྣག་མེད་པའི་མི་ཞིག་གིས་
བསམ་བློ་ཡོད་ཚད་རིགས་འདེད་ཐོག་ཏུ་འཇོག་མི་སྲིད། འདོད་ཞེན་གྱི་
རྩ་བ་ནི་ང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་འཚེལ་རྒྱས་བྱུང་
དོན་ནི་ང་ཚོའི་ཤེས་རིག་འཚེལ་རྒྱས་བྱུང་མེན་ལ་རག་ལུས་ཡོད། གང་
ལགས་ཤེ་ན། མི་ཚོས་བྱ་དངོས་ཤིག་ལ་རེ་བཞམ་འཇིགས་སྟང་བྱུང་དོན་
ནི། མི་ཚོས་དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་ཡོད་པཞམ་རང་བཞིན་
གྱི་ངར་ཤུགས་ཤིག་ལས་བྱུང་། གཙོ་མའི་མིར་རང་བཞིན་ངང་གིས་

བྱུང་བའི་ཞེན་འདོད་ཙམ་ལས་ཤེས་རིག་གང་ཡང་མེད་པས། ཁོ་ཚོའི་ཞེན་འདོད་དེའང་ཁོ་ཚོའི་ལུས་ཕུང་གི་དགོས་མཁོ་ཙམ་ལས་གྲོལ་མི་སྲིད། (ད) ཁོ་ཚོས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལས་ཤེས་པའི་བྱ་དངོས་ལེགས་ཤོས་ནི། བཟའ་བཅའ་དང་བྱད་མེད། ངལ་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཁོ་ཚོས་འཇིག་སྲིག་ཆེ་ཤོས་བྱ་ཡུལ་ནི། རྒྱག་གཟེར་དང་བཀྲེས་སྡུག་ཡིན་པ་ལས་འཆི་བའི་གནད་དོན་དེ་ཉིད་མིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་འཆི་བ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ལ། འཆི་བར་ངོས་འཛིན་དང་འཇིགས་སྲིག་སྐྱེས་པ་ནི། མི་ཉིད་དུད་འགྲོའི་གནས་ལས་གྱེས་རྗེས་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱ་ཐོག་མའི་གྲས་ཤིག་རེད།

གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལྟར་ཚེ། ཕན་གྱིས་དངོས་དོན་དྲངས་ཏེ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྟབས་བདེའི་ངང་ནས་ར་སྒྲོང་བྱ་ནུས་ཏེ། འཇམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་རིགས་ཁྲོད་དུ། བསམ་བློ་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་དེ་ཏག་ཏག་རང་བྱུང་ཁམས་སམ། ཁོར་ཡུག་གིས་ཁོ་ཚོར་བཏོན་པའི་རེ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོའི་རེ་འདོད་སྣྲབ་པར་སྐྱལ་བའི་ཞེན་འདོད་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཨེ་ཌབ་ཀྱི་སྒྲུ་རྒྱལ་ནི་ཉི་ཟླའི་གཙང་པོ་དྲག་ཏུ་འཕྱར་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་འཕེལ་ལ། ཐྲི་རི་ནིའི་སྒྲུ་རྒྱལ་དེ་ཡང་ཕྱི་ཐང་དང་སྟར་དུ་སྒྲིག་པའི་ཨ་ཐི་ཁ་རི་བྲག་ལྷུལ་ལས་བྱུང་ཞིང་འཕེལ་བ་མ་ཟད་མཐར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་

ཨའོ་ནོ་ཐ་སི་གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཌི་ཏ་དགེ་ལེགས་དཔལ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚུགས་ཐབས་བྱས། ཕན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ནི་ཕྱོགས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ལས་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་ལས་ལ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་མ་བསྟྱོད་ན། འཚོ་ཐབས་བྱས་བའི་གནས་སུ་ལྟུང་ངེས་རེད།[32] དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་དོ་སྟེམས་བཟོས་པའི་འཕྲས་བུ་སྟེ།ལས་ལ་བརྟེན་ཞིང་བློ་རིག་རྒྱས་པའི་མིར། ས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་འདུ་དགོས་གལ་མེད་པས་སོ། །

དོན་དུ་ལོ་རྒྱས་ཐོག་གི་ཡིད་བརྟན་མི་འགེར་བའི་ཐོ་བཀོད་དེ་དག་གིས་ར་སྟོང་བཅུད་ཀྱིད་མི་དགོས་པར། གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གདོང་མའི་མི་ལ་གདོང་མའི་རྣམ་པ་ལས་གློལ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་དང་ཐབས་ཤེས་འཚོལ་འདོད་མེད་པ་ནི་ཇ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་རེད། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ཁམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་ལམ་སྟོན་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ་ཅི་ཞིག་སྟྲུབ་དགོས་མེན་ཐང་ལའང་རེ་བ་འདོན་གྱིན་མེད། ཁོ་ཚོར་མཁོ་བའི་དགོས་

---

[32] བཞེད་ཚུལ་འདིའི་ཐད་དུ་ས་སོ་དང་མང་ཏེ་སི་ཅེའུ་གཞིས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། མང་ཏེ་སི་ཅེའུ་ཡིས་གསུངས་དོན། "ས་རྒྱ་ཞན་པོ་ཡིན་ཚེ། མི་རྣམས་ལས་ལ་བརྟེན་ཞིང་། བབ་ཆགས་པ། བསྒན་ཚེ་བ། དཔའ་ངར་ལྟན་པས་གཡུལ་འགྱེད་པར་འཚམས་ཏེ། ས་ཞིང་ཐོག་ནས་གང་ཡང་ཐོབ་ཐབས་བྱས་པས། ཁོ་ཚོས་རང་གི་འཇོན་ནུས་ལ་མི་བརྟེན་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་རེད། ས་རྒྱ་ལེགས་ན། མི་རྣམས་འཚོ་བར་ས་ཞམས་ཁྱལ་མེད་པས། མི་རྣམས་ཉམས་ཆུང་དང་སྐྱོང་ལྷག་པ། ཡིད་ཞུམ་ཞིང་དཔའ་ངར་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད། ཞིང་ལས་དང་ཚེ་བའི་ས་ཆ (དཔེར་ན་ས་ཁ་ས་ནས) བསྡུས་པའི་རིའི་ཤན་ཆགས་ཀྱི་ངམག་མི་ནི། ས་ཆ་གཞན་ཀྱི་ངམག་མི་ལས་ཞན་པས། ངམག་ཁྲིམས་ནང་དུ་ཁྲིམས་སྒོལ་ངམ་པོ་གཏན་ལེལ་བཟོས་ན། སྐྱོན་ཆ་དེ་ཉིད་ས་ལ་ཐུག་པར"གསུངས།

མཁོ་ཏིལ་འགྲུ་ཙམ་ནི་ལག་ཟུང་བརྒྱངས་ཙམ་ཁོད་ཀྱིས་ཐོབ་ཐུབ་པས། ངེ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ཞིག་དང་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་མི་དགོས། དེས་ན་ཁོ་ཚོར་ཐུགས་རྒྱང་མེད་ལ་མཚར་སྣང་གི་བློ་ཁབང་དེ་བས་ག་ལ་ཡོད། རང་བྱུང་གི་སྣང་ཚུལ་དག་ནི་ཁོ་ཚོའི་ངོས་ནས་འཆད་ན་རྒྱུན་གཏན་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་སེམས་ཤུར་གང་ཡང་བྱ་མི་སྲིད། བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་འཁོར་འགྱོས་ནི་བསྐྱར་བཟློས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་སོང་བས་ནམ་ཡང་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཁོ་ཚོས་ཡ་མཚན་གྱི་བྱ་དངོས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་དགའ་སྣང་མེད། ཁོ་ཚོས་རྒྱུན་དུ་འདྲིས་ཤིང་མཐོང་བའི་བྱ་དངོས་དག་ལ་ང་ཚོས་ནན་ཏན་ངང་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ན། དེང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བྱ་ཐབས་དེ་དག་ཏ་ལམ་མེད། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ཁམས་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་བཀག་རྒྱ་ཅི་ཡང་ཕོག་ཚུད་མེད་པས། ཁོ་ཚོས་སེམས་ཤུར་བྱ་གཞི་གཅིག་ཐུ་ནི་མིག་མདུན་གྱི་འཚོ་གནས་ཁོ་ན་རེད། མ་འོངས་སྐོར་ལ་ཁོ་ཚོས་མཉོ་བས་མ་གཏོང་ཚུད་མེད (འཕྲད་ཉེ་བའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་རུང) ཁོ་ཚོའི་འཆར་གཞི་ནི་ཁོ་ཚོའི་མིག་རྒྱང་ཇི་བཞིན་ཏ་ཅང་ཚད་བཀག་ལྟན་ཞིང། ཉིན་དེའི་དགོང་མོར་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཡང་སྟོན་དཔག་གཏན་ནས་མེད། ཅ་ལི་པི་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དཔག་གི་ནུས་པ་དེ་དེང་གི་དུས་སྒོའང་ཚད་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གནས་ཡོད་དེ།

ཁོ་ཚོས་ཞོགས་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་མཚན་ཆས་གཞན་ལ་བཙོངས་ཤིང་། དགོང་མོའི་དུས་སུ་སྒར་ཡང་ཏུ་འགོད་ལྟང་ལྟང་གིས་མཚན་ཆས་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་བར་འོང་གིན་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོ་ཚོས་དགོང་མོའི་དུས་སུ་མཚན་ཆས་དེ་ཁྱེད་སྒར་ཡང་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་སྟོན་དཔག་ཕྱོགས་ཀྱི་མེད་པས་རེད།

ང་ཚོས་དེའི་ཐད་ཀར་ཀྱིས་བསམ་བློ་བཏང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་སྣང་རྒྱང་པ་ཙམ་དང་སྙན་བས་བདེའི་ཤེས་བྱའི་དབར་ལ་ཏེ་བག་ཏུ་ཆེར་འགྱུར་བ་རྟོགས་ཕྱུག། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་ཁོ་བོ་གཅིག་ཕུའི་ནུས་པར་བརྟེན་པ་ལས། གཞན་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་མི་བྱེད་པའམ་ངར་ཤུགས་ཅི་ཡང་མི་དགོས་ན། ཏེ་བག་ཆེན་པོ་དེ་ལས་གྲོལ་དགོས་སྙམ་པ་ནི་སྟོང་བསམ་ཙམ་དུ་ཟད། ཡོ་ཟླའི་འགོར་འགྲོས་ཏི་ཙམ་བརྒྱུད་པའི་རྟེས། ང་གཙོད་མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལས་གཞན། ང་དུང་ཆོལ་བར་བརྟེན་ཏེ་སྒར་བའི་མེ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ཡོད་དམ། གློ་ཐུར་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ཀྱིན་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་རྟེས། ཁོ་ཚོས་གཞི་ནས་འཕྲུང་བཞིའི [33] ནུས་པ་ཤེས་ཡོད་དམ། རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བྱུང་བའི་མེ་སོན་ཕེངས་མ་གཏ་ཙམ་ཞི་རྟེས། ང་གཙོད་མེ་ལྷེ་སྒར་

[33] གཞན་པོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཚོའི་བཞེད་ཚུལ་ལ། ས་ཆུ་མེ་བྱུང་བཞི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཚོས་ཡོད་ཚད་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་ཆུ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། དེར་འཕྲུང་བ་ བཞི་ཟེར།

པའི་ཐབས་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་ཡོད་དམ། གསང་གནད་ཤེས་མཁན་དེ་
དག་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉའི་དབང་དུ་འགྱུར་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསང་གནད་
དེ་དག་ཐེངས་མ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ལ་ནུབ་ཡོད་ཡང་། ཞིང་ལས་ཚོགས་ལྟན་
ལ་འཚར་འགོང་དུ་མ་དགོས་པའི་ལག་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེར་ལག་
རྩལ་གཞན་པ་ཟུང་འཇུལ་དགོས་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་མ་མཐར་སྟེ་ཚོགས་
ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ལྟན་པའི་ས་གནས་ཀུ་སྣུབ་ནས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་
དམིགས་ཡུལ་ནི། ས་ཞིང་འདིས་ལས་བྱེད་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་བཟའ་
བཅའ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་གནས་བབ་ལས་གྲོལ་ཏེ། ས་ཞིང་ཁྲོད་ནས་རང་
གིས་དགའ་བའི་ཁ་ཟས་དང་། རང་གི་ལུས་ལ་འཚམས་པའི་འཕྲས་བུ་
ཞིག་བྱུང་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟའི་ལག་རྩལ་ལ་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་
ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་སམ། གལ་ཏེ་མི་འགོར་འཕེལ་མང་བའི་དབང་
གིས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཐོན་ཕྲུངས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོའི་རེ་འདོད་བསྐངས་མི་
ཐུབ་པ་དང (ཞོར་ལ་བརྟོད་རྒྱུར་བློས་རྟོག་དེས་འཚོ་སྟངས་དེ་རིགས་
ཀྱིས་མིའི་རིགས་ལ་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མངོན་ཐུབ) གལ་ཏེ་
ལྟེགས་བཞུ་ཁང་དང་བཟོ་གྲྭ་མེད་ཅིང་། ངལ་རྩོལ་ལག་ཆ་ཚང་མ་
གནམ་ནས་གདོང་མའི་མི་ཚོའི་ལག་ཏུ་ཕྱུང་བ་དང་། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་
ངལ་རྩོལ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐུབ་ཅིང་། ཁོ་ཚོར
ཅི་ཞིག་མཁོ་བ་སྟོན་ཚུད་ནས་སྟོན་དགག་བྱ་ནུས་ལ། ཁོ་ཚོས་ས་ཞིང་

ཐོག་ལ་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་འདེབས་དགོས་མེན་ཐད་ལའང་ཆོད་བཀམ་ཐུབ་པ་ཆ་ཟད། གྲོ་རྒྱམས་ཕྱི་མར་བཏགས་པ་དང་ཆུན་འཐུམ་གྱིས་ཚ་རབ་བསྟལ་བའི་ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན། (ཡོད་ཚད་ནི་ལྟ་ཡིས་བོ་ཆོར་བསླབ་པ་ཡིན་ཏེ། བོ་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བློས་དགོག་བྱེད་ཐབས་བྱལ) ཡང་བོ་ཆོས་རྒྱུ་འདེབས་བྱས་པའི་འཐུ་རིགས་ཚང་མ་མི་གཞན་ནམ་དུད་འགྲོ་གཞན་གྱིས་བརླགས་པར་བྱེད་སྲིད་པས། ཆུ་ཞིག་གིས་ད་དུང་ནུས་སྟོབས་མང་པོ་བཏོན་ཏེ་རྒྱུ་འདེབས་བྱ་སྲིད་དམ། གལ་ཏེ་བོ་ཆོས་སྟོན་ཚུད་ནས་ངལ་རྩོལ་བྱས་པའི་འཐས་བུ་དེ་དག་བོ་ཆོར་དགོས་མཚོ་ཆེ་མོད་ཀྱང་དེ་དག་ལག་ཏु་ཐོབ་པར་གདོང་ཆོད་མེད་པ་ཤེས་གྱུར་ན། ད་དུང་ཆུ་ཞིག་གིས་ངལ་ལས་དེ་དག་བྱེད་སྲིད་དམ། དེ་ཡང་གསལ་བར་འཆད་ན། ས་ཞིང་དེ་བོ་ཆོའི་དབར་ལ་ཆ་བགོས་བྱས་མེད་པ་སྟེ། རང་བྱུང་གི་རྒྱམ་པ་ཐོར་ཞིག་མ་སོང་ན། མི་ཆོར་ཞིང་འདེབས་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་ཇི་ལྟར་ཡོང་སྲིད་དམ།

གང་ཟའི་མའི་ཞིག་གི་བསམ་གཞིག་བྱ་ཚུལ་དེ་ང་ཆོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཆོས་གསུངས་པ་བཞིན། སྐྱེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་དང་། ང་ཆོས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཆོ་བཞིན་གང་ཟའི་མའི་མ་དག་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཞིག་ཏु་ངོས་འཛིན་བྱས་ན། བོ་ཆོ་གཅིག་ཟུར་བཏེན་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གསང་དོན་བཀྲོལ་བ་མ་ཟད། རྟེས་དཔག་གི་

བསམ་གཞིག་ཐོག་ནས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བཙུན་བཞམ། ཡང་ན་ འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོས་བསྟན་པའི་དགོངས་པའི་གླིང་ནས་དྲང་བདེན་དང་ སྙིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཆོག་དེ་དག་ཕྱོགས་སྒོམ་གསལ་སྟོན་ཐུབ་པས། གང་བདེ་མའི་མི་དེར་བློ་གོས་ལྡན་ཞིང་རིག་པ་མྱུར་པོ་ཞིག་ལྡན་དགོས་ཀྱི་ ཡོད། འོན་ཏེ་ང་ཚོས་མཐོང་བའི་གང་བདེ་མའི་མི་ནི་བློ་གོས་རྒྱལ་ཞིང་ ཆོངས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚང་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུར། མི་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་ མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། བྱ་དངོས་གསར་གཏོང་འགའ་རེ་བྱ་མཁན་དག་ཀྱང་ དུས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་བྱ་དངོས་དེ་དག་བརླག་པར་ འགྲོ་བའི་ལྷང་ཚུལ་དེ་ལས་ང་ཚོར་སྟོམ་ཆོག་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཐུབ་བམ། ནགས་ ཚལ་དང་དུད་འགྲོའི་དབར་ན་འཚངས་བཞིན་པའི་མིའི་རིགས་ལ་ད་དུང་ ཡར་ཐོན་གང་ཞིག་འཐུང་སྲིད་དམ། གཏན་ཚགས་ཀྱི་སྟོང་གནས་མེད་ ལ། ཕན་ཚུན་འཕྲེལ་འདྲིས་མེད་ཅིང་། མི་ཚེ་གཅིག་རིང་འཕྲད་ཟེངས་ གཅིག་གཞིས་ལས་མེད་པའི་མི་ལ་གླིང་གཞིའང་དབེན་པས། རང་ཉིད་ འཐུས་ཚང་དང་ཕན་ཚུན་བློ་ལྷོ་འབྲེད་ཚད་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གླེགས་ ཐུབ་བམ།

ཚང་མས་ཐུགས་དགོངས་ཤིག་བཞེས་དང་། ང་ཚོའི་བསམ་བློ་ མང་པོ་ཞིག་གྲོང་ཆའི་འཕྲེལ་འདྲིས་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་མ་རེད་དམ། བརྡ་ ལྷོད་ཀྱིས་བསམ་བློར་ལྷོང་བརྡར་དང་བསམ་བློའི་ནུས་པ་གོང་དུ་འདེགས་

པའི་ཐང་ལ་བསམ་གཞིག་དང་། སྐད་ཆ་ཐོག་མར་གསར་གཏོང་བྱེད་ཀལན་དེ་ཁེད་ཀྱིས་དཀའ་བ་ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཅིང་ལོ་བླ་ག་ཙམ་བཀྲུད་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ། གནད་དོན་འདི་དག་དང་གོང་དུ་གསལ་སྟོན་བྱས་པའི་སྒྲབ་བྱེད་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ན་ཤེས་ཐུབ་པར། དུས་རབས་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བཀྲུད་པའི་རྗེས། ད་གཟོད་མི་ཆོའི་གླང་པའི་ངོས་སུ་རིམ་པས་ཁོ་ཚོར་མངའ་བའི་བསམ་པའི་རྟོལ་ནུས་དེ་ཁེད་བྱུང་ཞིང་འཚེལ།

ཕན་གྱིས་དུས་ཚོད་ནུང་ཙམ་སྤྱད་དེ་སྐད་ཆའི་བྱུང་འཚེལ་ལ་དཀའ་ཚོགས་ལྟན་པའི་བཀྲུད་རིམ་ཇི་ཙམ་བཀྲུད་དགོས་མིན་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་གནང་བ་བསྟལ་རོགས་གནང་།[34] འདིར་བདག་གིས་མཆོད་དགོན་ཁྱང་ཏེ་ཡ་ཁས་གནང་དོན་འདིའི་ཐང་ཀྱི་དགོངས་འཆར་དག་འདྲེན་བགོད་དམ་བསྐུར་བློས་བྱ་རྒྱ་ཡིན།[35] གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་

---

[34] རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་འདིར་བློས་བསྐངས་མང་པོ་གནང་བ་དང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། གཞུང་ལུགས་ཐོག་ནས་སྐད་ཆའི་བྱུང་བར་གསལ་འཚེལ་གནང་རྒྱ་མིན་པར། སྐད་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་འཕྲད་ངེས་པའི་དཀའ་གནད་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ཡིན། སྐད་ཆ་ནི་མིའི་རིགས་འཚེལ་འདྲིས་བྱེད་པར་མི་རྒྱང་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལག་ཆ་འདི་ཁེད་ཡོད་ན། ད་གཟོད་ལག་ཆ་གཞན་པ་ཐོབ་ཐུབ་པའམ་འགན་སྤྱང་ཐུབ། སྐད་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་གསལ་འཚེལ་བྱས་ན། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་སྐད་ཆ་བགོལ་སྟྱོང་དང་འཚེལ་བའམ་དེ་ལས་མཆེད་པའི་གནས་དོན་ཡོད་ཚད་ལའང་གསལ་འཚེལ་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱ་སུ་དང་མཚན་ཁེད་རིག་པ་གཞན (ཞ་རྒྱ་ས་ནི་ཏོ་ཏལ) མི་འདྲ་བ་ནི། མཚན་ཁེད་རིག་པ་བ་གཞན་ཆོས་མིའི་ཆོགས་ཀྱི་ལྷུད་གཅིས་དང་སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་མི་ལ་ཞིབ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། [illegible] ཆོགས་ཀྱི་ལྷུད་གཅིས་དང་སྐད་ཆ་ནི་མིའི་ངོ་བོ་དང་འཚེལ་བ་མེད་པའི་ལྷུད་གཅིས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ད་གཞིས་ནི་ལོ་ཆུས་ཀྱི་ཆུ་ཆུན་རིང་མོའི་ཁྲོད་དུ་ཡུན་རིང་གི་ལག་ལེན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞེད་པའོ། །

[35] ལྷུང་ཏི་ཡ། (ཀ.བ.ཀ.ཅ--ཀ.ཅ.ཀ.ཅ) ཐུ་རན་སིའི་མཚན་ཁེད་རིག་པ་བ་དང་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་བ། གསུང་རྒྱུན་ཐང «མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ཐུང་བ» ཀ.ཅ.ཆ «ཆོར་ལྡང་སྒྲ་བ» ཀ.ཅ.ཉ «གཏན་ཆོགས་རིག་པ» ཀ.ཅ.ཀ.ཅ.ཡོད

གི་དགོངས་པ་དང་ཕན་གྱི་འདོད་མོས་གཅིག་ཕོག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཟད། བདག་གི་ཕོག་མའི་ལྟ་ཕྱོགས་དེ་ལའང་ཁོང་གི་ཤན་ཞུགས་ཀྱང་ཕེབས་ཡོད་ཕྱིད། འོན་ཏེ། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཁོང་གིས་ཐུན་མོང་གི་བརྡ་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བའི་ཕོག་ལ་གསེད་བགྱོལ་གནང་བའི་ཐད། ཁོང་གིས་ཁོང་ཉིད་ལ་དཀའ་ཚེགས་བཟོས་ཏེ། གནས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཕོག་ནས་མཚོན་དོན། ཕན་གྱིས་གནད་དོན་དུ་བཙོ་བའི་བྱ་དངོས (སྐད་ཆ་གསར་གཏོང་བྱེད་མཁན་དབར་ལ་ལྷུ་ཚོགས་ཀ་གི་མོ་ཞིག་ བཙུགས་ཟིན་པ) དེ་ཉིད་ཁོང་གིས་སྟོན་འགྲོར་བཟུང་གནང་བས། ཁོང་གི་ལྷག་བྱེད་དེ་ཉིད་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། ད་དུང་བདག་གི་ལྷག་བྱེད་ཀྱང་སྟེལ་ན་ཕན་གྱིས་བརྗོད་དོན་གྱི་ཟུར་དོས་ནས་དཀའ་གནད་དེ་དག་ཞིག་བརྗོད་བྱེད་པར་ཕན་ཕོགས་ཀྱང་ཡོད།

དཀའ་གནད་དང་པོ་ནི། སྐད་ཆ་དེ་ཉིད་དགོས་ངེས་ཤིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕོག་མར་མི་དང་མིའི་དབར་ལ་འཕྲེལ་འདྲིས་གང་ཡང་མེད་ལ། འཕྲེལ་འདྲིས་བྱེད་དགོས་པའི་དགོས་པའང་མེད་པས། གལ་ཏེ་སྐད་ཆ་གསར་གཏོང་དེ་དགོས་ངེས་ཤིག་མིན་ན། སྐད་ཆའི་དགོས་མཚོ་དེ་ཡང་མི་ལ་མཚོ་ངེས་ཤིག་ཡིན་པའང་བློ་ལ་འཆར་དགའ་ཞིང་། དེ་ལྟའི་གསར་གཏོང་གྱང་བློ་ངོར་འཆར་དགའ་བ་ཞིག་རེད། མཁས་དབང་གཞན་བཞིན་ཕན་ཕྱིས་

ཀུང་སྐད་ཆ་ནི་ཕ་མ་དང་བུ་ཕྲུག་གིས་གྲུབ་པའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་འཚོ་བའི་ཐོན་དངོས་ཤིག་ཡིན་པར་འདོད་མོད། འོན་ཏེ་ལྷ་ལྷངས་དེ་རིགས་ཀྱིས་ང་ཚོར་འཕྲད་པའི་དཀའ་གནད་དེ་དག་སེལ་མི་ཐུབ་མ་ཟད། ང་དུང་ང་ཚོས་ཀུང་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཞིག་འཇུག་བྱ་མཁན་ཚོའི་འཕྲུལ་གཞི་དེ་ཡང་བསྐྱར་བཟློས་བྱས་པ་སྟེ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་དེ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་འཐེན་འཕྲེར་བྱེད་ཅིང། ཁྱིམ་ཚང་གི་མི་རྣམས་མཉམ་དུ་འདུས་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས། ཁྱིམ་མི་ཚང་མ་ཅིས་པར་དུ་དེང་གི་ང་ཚོ་དང་འདྲ་བར་འཕྲེལ་འཛིས་ཟབ་མོ་བྱེད་པ་དང། ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཁེ་ཕན་གྱི་དབང་གིས་མཉམ་འདུས་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད། གཞན་ཡང། གང་ཟའི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཁང་པ་མེད་ལ། འཇིག་སྟྲེལ་དང་རྒྱུ་ནོམ་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་གནས་བཅའ་ཞིང་དུ་ཞག་ཕྲོད་མ་གཏོགས་མི་བྱེད། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཟུང་སྤྱོར་བྱས་པ་དེ་ཡང་གློ་བུར་བ་ཞིག་དང། ཕན་ཚུན་གང་འགལ་ཀྱིས་མོས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཏན་འཚེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སྐད་ཆ་དེའང་ཁོ་ཚོའི་དབར་ལ་སེམས་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ལག་ཆར་བརྟེན་མི་དགོས། ཁོ་ཚོ་མཉམ་འདུས་བྱེད་སླ་ལ་ཁ་ཡང་འཐོར་སླ། (ན) སྐྱེས་མས་ཕྱུ་གུར་འོ་མ་ཟླུད་པ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱེས་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་

ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཕྱུ་གུ་དེ་ཉིད་སྐྱེང་ཉེ་བར་སེམས་ཏེ། ཕྱུ་གུའི་དགོས་དབང་གིས་འོ་མ་ཟླུད་པ་རེད། འོན་ཏེ་ཕྱུ་གུ་རང་རང་ལ་ལྟོ་གོས་འཚོལ་བའི་ནུས་པ་ལྡན་ཙ་ན། ཁོ་ཚོས་ཕྱལ་མར་སྐྱེས་མ་དང་ཁ་གྲེས་གྲོང་ལ། ནམ་ཡང་ཁ་མི་བྱལ་བའམ་མི་ཚེ་གང་པོ་མཉམ་དུ་སྡོད་པ་ཕུད། ཁོ་ཚོ་འཕྲད་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཏ་ཙང་ཞུང་། གཞན་ཡང་ད་དུང་བརྗོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཕྱུ་གུས་བརྗོད་འདོད་པའི་བསམ་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས། ཁོ་ཚོས་རང་གི་སྐྱེས་མར་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་སྐྱེས་མས་ཁོ་ཚོར་བརྗོད་པའི་སྐད་ཆ་ལས་མང་བ་ཡོད་སྟབས། སྐད་ཆ་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཐད་ནུས་པ་ཙུང''ཙམ་ཐོན་ཡོད་པ་ནི་ཕྱུ་གུ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོས་བཀོལ་བའི་སྐད་ཆ་མང་ཆེ་བ་ནི་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད། དེ་ལྟར་སྐད་རིགས་དེ་ཡང་སྐད་ཆ་གསར་གཏོད་བྱ་མཁན་གྱི་མི་འབོར་བཞིན་མང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། ད་དུང་གར་སྡོད་དང་གར་སོང་གི་ངེས་པ་མེད་པས། ཐ་སྙད་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་གཏན་ཚིགས་མེད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་མས་ཕྱུ་གུར་ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་བསླབས་ཡོད་པས། ཁོ་ཚོས་སྐྱེས་མར་ཁོ་ཚོའི་རེ་བ་འདི་དང་དེ་ཞེས་བརྗོད་ཐུབ་རུང་། འོན་ཏེ་སྐྱེས་མ་ཚོས་ཁོ་ཚོར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་བསླབས་པ་ཙམ་གསལ་བཤད་ཐུབ་པ་ལས། དེ་ཡིས་སྐད་ཆ་ཇི་ལྟར་གྱུར་མིན་གསལ་བཤད་བྱ་མི་ཐུབ།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་དཀའ་གནད་གཅིག་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཞིང་། ང་ཚོ་གནས་སྐབས་ཤིག་རིང་རང་བྱུང་ཀྱང་པའི་རྣམ་པ་དང་སྐད་ཆའི་དགོས་མཚོའི་དབར་གྱི་ཏེ་བག་ཆེན་པོ་དེ་ལས་གྲོལ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྐད་ཆ་དེ་ཁྱེད་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག (པ) དེ་དག་ཇི་ལྟར་གྱུར་མིན་ཐད་ལ་རྩད་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། སྐབས་དེར་ང་ཚོར་འཕྲད་པའི་དཀའ་གནད་དེ་གོང་གི་དཀའ་གནད་ལས་ཐག་གཅོད་བྱ་དཀའ་སྟེ། གལ་ཏེ་མིའི་རིགས་ལ་སྐད་ཆ་མཚོ་བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་བསམ་གཞིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐད་ཆ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྩལ་དེ་ཁྱེད་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ། ཇི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱེད་མིན་དེ་བས་རྟོགས་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ང་ཚོས་སྐད་སྒྲའི་སྒྲ་སྒྱེད(音响)དེ་བསམ་བློ་བརྒྱུད་སྟོད་བྱེད་པའི་རྒྱུན་སྟོད་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་ཀྱིན་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་ཀུ་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་གཟུགས་ཀུ་མི་གྱུར་ལ། ཡང་ལག་བརྡ་དང་སྐད་སྒྲའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་མཚོན་ཐབས་མེད་པས། ལག་ཆ་གང་ཞིག་བགོ་ལ་ཏེ་བསམ་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཐྲིད་དམ། དེས་ན། ང་ཚོས་མི་དང་མིའི་དབར་གྱི་བསམ་བློ་སྟེལ་རེས་དང་འཛེལ་བ་འཛུགས་པར་མཚོ་བའི་སྒྲ་རྩལ་དེ་ནམ་ཞིག་ཐོན་པའི་ཐད། མི་རྣམས་བློ་འགྱུགས་ཡིད་ཏོན་འཕེར་བའི་སྟོམ་ཚོག་ཅིག་འཛོག་དགའ། སྐད་ཆ་ཞེས་པའི་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་དེ་ཁྱེད་བྱུང་སྟེ་ད་བར་མི་ལོ་ཁ་ཅང་མང་པོ་

འདས་ཟིན་ལ། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཚོས་ཀྱང་མ་འོངས་སྐད་ཆ་འཕྲུས་ཚང་འགྲོ་བའི་དུས་དང་ཡོངས་སུ་བསྒལ་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ནས་སྐད་ཆར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྤྱོས་གང་སྟོན་ཕྱིན་ཆེན་པོས་གནས་བབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་ཞེས་བརྗོད་དགའ་སྟེ། དུས་ལ་འགྱུར་བ་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡང་རྒྱང་སྐད་ཆར་ཤུགས་རྒྱུན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ལ། མཐས་དབང་ཚོས་ཀྱང་ཕྱོགས་རིས་སྒྲངས་ཏེ། དུས་རབས་འགའ་ཞིག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་དགའ་གནད་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཀྱང་རྒྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་སྤྱོས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་དགའ་ཙམ་རེད།

མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མའི་སྐད་རིགས་ནི། ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་རྣམས་འགོད་ཆེད་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བཀོལ་ཞིང་། ནུས་པ་ཆེ་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གཅིག་ཡུ་སྟེ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ངུ་འགོད་དེ་རེད།[36] འོན་ཏེ་དེ་ལྟའི་ངུ་འགོད་ནི་ཉིན་ཁ་དང་བྲེལ་དང་ངས་ཆེ་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་ལྟན་ནུས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཉིན་ཁ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་སྐྱེས་ཞུ་བྱེད་པཱན། ངུ་འགོད་ཐོག་ནས་གཞན་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། ངུ་འགོད་དེ་རིགས་ལ། གཞན་ཀྱིས་སྙང་འཛིག་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་མོད། ངུ་འགོད་དེའི་ནང་མི་དང་ཁོར་ཡུག་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཉིད་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་སྒྲིག་གཞིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷན་སྒྲིག་རིང་མོ་དེ་ཉིད་བསྐྲུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་སྒྲིག་ཐོག་གི་ཚ་ལོངས་ཐོག་མ་དེའང་སྐབས་འདིར་བརྗེས་བཤད།"--- སྐྱར་པ་པོས།

[36] ངུ་ས་མཚོག་གིས 《ཚེ་མེའར》 ཀྱི་གསུང་པོད་དང་པོའི་ནང་བུ། ཕྱི་གཡའི་ངུ་འགོད་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་བཟང་རེས་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་ཡིན་པར་བཞེད། ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། "མི་ཉིད་ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཏ་ཅང་འགོས་ཞན་ཅིང་ཡིན་པའི་དབང་གིས། ཁོ་ཚོའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་ངུ་འགོད་ཡིན་པ་རེད། ཕྱི་གཡར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མཐོ་འདོད་མོད། འོན་ཏེ་མཐོ་བར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གང་དེ་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པས། ངུ་འགོད་ཐོག་ནས་གཞན་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། ངུ་འགོད་དེ་རིགས་ལ། གཞན་ཀྱིས་སྙང་འཛིག་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་མོད། ངུ་འགོད་དེའི་ནང་མི་དང་ཁོར་ཡུག་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཉིད་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་སྒྲིག་གཞིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷན་སྒྲིག་རིང་མོ་དེ་ཉིད་བསྐྲུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་སྒྲིག་ཐོག་གི་ཚ་ལོངས་ཐོག་མ་དེའང་སྐབས་འདིར་བརྗེས་བཤད།"--- སྐྱར་པ་པོས།

སྤྱན་བསྟལ་བཟོད་མེད་འཕྲད་སྐབས། མི་གཞན་ལ་དེ་ཁྱེད་ཇི་ཚུང་དུ་གཏོང་རོགས་ཞུ་བ་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པས། ཆུན་དུ་སེམས་བསམས་བདེ་ལྡོང་ཡིན་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་མེད། ཕྱིས་སུ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཇི་ཡང་ངང་རྟོག་འཛིང་ཇི་ཆེར་སོང་སྐབས་དང་། མི་དང་མིའི་དབར་འབྲེལ་བ་སྤར་བས་ཇི་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། ཁོ་ཚོས་བརྟ་རྒྱས་སྤར་བས་མང་བ་དང་འགྱུར་བ་དེ་བས་ཆེ་བའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ལྟ། ཁོ་ཚོས་སྐད་གཏམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གསར་སྟོན་བྱས་པ་མ་ཟད། སྐད་གཏམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཕུད་ད་དུང་ཞོར་གཏོགས་ཀྱི་ལག་བརྟའང་བསྟན། ལག་བརྟ་དེ་ཡང་མཚོན་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེས་དོན་དག་མཚོན་སྐབས། ངེས་པར་དུ་སྟོན་ཚུད་ནས་གྲོགས་བྱས་པའི་གཏན་སྲོལ་ཞིག་ཀྱང་མི་དགོས། དེས་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་ལག་བརྟའི་ཐོག་ནས་མཐོང་ཚོས་ཆོང་གྱུབ་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་དངོས་ཀྱི་འགལ་སྐྱོང་དག་མཚོན་ཐུབ་ཅིང་། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་མཉན་བྱར་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་གི་སྒྲ་ལ་ལང་མོ་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཏེ། ལག་བརྟས་ནི་མིག་མདུན་དང་ཞིབ་བརྗོད་བྱ་སྒ་བའི་བྱ་དངོས་དག་གསོན་ཉམས་དོད་པོས་མཚོན་ཐུབ་པ་ལས། ཡུལ་དུས་གང་རུང་དུ་བཀོལ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ནི་མ་མཆིས། འོད་མདངས་ཞན་པ་དང་ཐོག་རེག་གིས་བཅད་པའི་སྐབས་སུ་ལག་བརྟས་ནུས་པ་མི་ཐོན་ལ། ལག་བརྟའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མི་གཞན་ཀྱིས་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཞེས་པ་

ལས་མི་གཞན་ལ་དོ་སྣང་བགྱིས་རོགས་ཞེས་སྐུལ་མ་གཏོང་བ་དང་འཚམས་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས། ཕྱིས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་གང་དས་ཀྱི་འགྱུར་བས་ལག་བརྡའི་ཚབ་བྱས་པ་རེད། སྒྲ་གང་དས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱི་བ་གང་རུང་ཞིག་དང་འཕྲེལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཏེ་སྒྲ་གང་དས་དེ་ངས་གཏན་གྱི་བརྡ་རྟགས་ཤིག་དང་འབྲ་བར་ཕྱི་བ་དེ་རིགས་མཚོན་གྱིན་ཡོད། འོན་ཏེ་ཚབ་མཚོན་དེ་རིགས་ནི་ཐུན་མོང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ཏུ་དགོངས་བཀོལ་ན་ཆོག། སྒྲའི་སྐྱེ་གནས་མི་གསལ་བཤམ་སྟོང་བརྡར་བྱ་ཐུང་མེད་པའི་མིར་མཚོན་ན་ཅུང་ཁག་པོ་རེད། གཞན་ཡང་འདི་ལྟའི་ཚབ་མཚོན་ཁོ་རང་ཡང་ཤིན་ཏུ་ནས་འཆད་དཀའ་བ་ཞིག་ལྟ། ཀུན་གྱིས་ཁས་བླངས་དགོས་ལ། ཡང་ངེས་པར་དུ་གནས་ལུགས་རྒྱ་མཚན་འདྲེན་ཡང་འགོད། དེ་ལས་མཐོང་གསལ། ཚང་མས་སྐད་ཆ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་དུ་དགོས་ངེས་ཤིག་ཡིན་པ་ཤེས་རྟེས། ད་གཟོད་སྐད་ཆ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་སྤེལ་ཐུབ།

ང་ཚོས་རིགས་འདེད་ཐུབ་པར། མིའི་རིགས་ཀྱིས་བཀོལ་བའི་ཆེས་ཐོག་མའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གོ་དོན་དེ། ང་ཚོའི་སྐད་ཆའི་ཁྲོད་དུ་ད་ཆ་གཏན་འཇགས་སུ་གྱུར་པའི་གོ་དོན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོ་ཚོས་ཐ་སྙད་དེ་རིགས་ལ་རིགས་དབྱེ་བྱེད་སྤྱངས་མི་ཤེས་པས། ཁོ་ཚོས་ཐོག་མ་ནས་ཐ་སྙད་གཅིག་གིས་ཀུང་དོན་དག་ཆ་ཚང་བ་སྟོན་ཐུབ་པ་ཞིག

བཟོས་ཡོད་ངེས་རེད། ཕྱིས་སུ་གོ་ཚོས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས། མིང་དང་བྱ་ཚོགས་གཉིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པར་འདོད་མོད (དེ་དག་དཀའ་ཚོགས་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ང་གཟོད་ལེགས་འགྱུར་ཐུབ) འོན་ཀྱང་ཤས་དེའི་མིང་ཚང་མ་ནི་ཆེས་སྟོང་ཀྱི་མིང་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང།བྱ་ཚོགས་གྱི་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ནི་བྱ་ཚོགས་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན། [37] ཁྱད་ཚོགས་གྱི་གོ་དོན་འཕེལ་རིམ་བརྟོད་ན་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་ཚོགས་ལྟར་ཏེ། ཁྱད་ཚོགས་ཚང་མ་ནི་དོན་སྟེ་ཐུན་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། བྱ་དངོས་ཚང་མ་དོན་སྟེའི་ཐོག་ནས་སྟོན་དགོས་ན་དཀའ་བ་དུ་མ་ཁྱད་དགོས་པ་ལས་རང་བཞིན་ངང་གིས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་མེན།

ཐོག་མར་བྱ་དངོས་ཚང་མར་ཐ་སྙད་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་མོད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རིགས་དང་ངོ་བོར་དབྱེ་བ་འབྱེད་མེད་དེ། དེ་གཉིས་པོ་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་དེར་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་ལྟར་མི་སྲིད། ཁོ་ཚོས་ཁེར་ཚུགས་སུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་རང་བྱུང་ལམས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ལྟར་ལེར་ཀྱང་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད། གལ་ཏེ་སྒྲར་སྟོང་གཅིག་ལ་ཀ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང། ཐུར་སྟོང་གཞན་ཞིག་ལ་ཁ་པ་ཞེས་བརྗོད། [38] མཐར་ཤེས་བྱ་ཇི་ཙམ་ཞུང་ན། ཐ་སྙད་ནི་དེ་ལས་

[37] བྱ་ཚོགས་གྱི་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་དུས་ད་ལྟ་བར་གོ་བའོ།

[38] གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོད་ནས་བྱུང་བའི་དོན་སྟེ་ཐོག་མ་དེ་ཐ་དད་ཡིན་པས། ཐུས་ཡུན་རིང་པོ་སྟུད་དེ་དེའི་མཐུན་ཚོས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་དགོས།

ལྷོག་སྟེ་ཆོ་ཀ་ཇོས་ཅན་དུ་གྱུར་གྱིན་ཡོད། ཐ་སྙད་རིགས་དབྱེའི་ཁོངས་ཀྱི་ དཀའ་གནད་དེ་དག་སེལ་དགོས་ན་སྐབས་བདེ་ཞིག་མིན་ཏེ། བྱ་དངོས་ཚང་མ་རིགས་དབྱེ་གཅིག་ཅིང་ཐུན་མོང་གི་ཐ་སྙད་ལ་གཞིགས་ཏེ་གོ་རིམ་ གྱིག་དགོས་ན། དེ་དག་གི་ཁྱད་གཤིས་དང་ཁྱད་པར་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་ དགོས་ལ། དེར་ལྟ་ཞིབ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་སྒོམ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་ དངོས་མང་རིག་པ་དང་གཟུགས་འདས་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་དགོས་མོད། སྐབས་དེའི་མི་རྣམས་ལ་དེ་དག་ལྟན་མི་ཐུབ།

གཞན་ཡང། ཐུག་ཙམ་པའི་ངོན་ཐུག་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིའི་ ཐོ་ངོ་ན་འཚར་དགོས་ཤིང། ཡང་གོ་བ་ལོན་ཚད་དེ་ཡང་བརྗེད་པ་ ཡོངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐ་སྙད་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས། དུད་འགྲོས་ངོན་ཐུག་དེ་ དག་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་མི་ཤེས་ལ། ངོན་ཐུག་དེ་དག་རྟེན་ཡུལ་དེ་འཛུས་ཚང་ ཏུ་གཏོང་ནུས་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་ནི་ དེ་ཉིད་ལགས། ཐུན་ཞིག་གིས་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་ཁམ་བུ་ཞིག་བསྒྱུར་ཏེ་ ཐུར་ཁམ་བུ་གཞན་ཞིག་འཐོག་པར་འགྲོ་བ་ང་ཚོས་མཐོང་སྐབས། ཐུན་ དེས་ཤིང་འཐུས་དེ་རིགས་ལ་ཐུག་ཙམ་པའི་ངོན་ཐུག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ ཟད། ཤིང་འཐུས་དེའི་མ་གཟུགས(原型)དང་ཁམ་བུ་དེ་གཉིས་དབར་ལ་ གཤིས་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་དམ། དེ་ནི་གཏན་ནས་བརྗོད་ མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཏེ། ཐུན་དེས་ཁམ་བུ་དེ་གཉིས་ལས་གང་ཟུང་

ཞིག་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ། ཁམ་བུ་གཞན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་ཉིད་དྲན་ཐུབ་ཅིང་། སྟེའུ་དེའི་མིག་ཆོས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུད་སྟོང་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་ཁམ་བུ་མཐོང་བ་ལས་ཁམ་བུའི་ཆ་ལ་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། སྟེ་ཙམ་པའི་ངོན་སྟེ་ཚང་མ་ནི་ཕྱི་ངོན་རྒྱང་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེར་བློས་རྟོག་ཅུང་ཞིག་བསྒོམ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་ཤིང་སྟོང་ཞིག་གི་ངོན་སྟེ་ཞིག་འཆར་ཐབས་བྱས་ཚེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་དེའི་ཐུ་སྟོམ་དང་རིང་ཐུང་། ཡོ་མའི་ལྷུག་ཚད་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད། ཁ་མངོག་ཅི་འདྲ་ཡིན་མིན་ས་གསས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་སྟོང་ཚང་མར་ལྟན་པའི་སྟེ་མཚན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བསམ་བློ་བཏང་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཡང་ཤིང་སྟོང་ཞིག་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་མི་སྲིད། ཆེས་ཤོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐུ་དངོས་ཀྱང་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་བརྗོད་བྱས་ན་དཀའ་ངེར་གོ་བ་ལོན་ཐུབ། རྒྱུར་གསུམ་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ན་རྒྱུར་གསུམ་མའི་ངོན་སྟེ་ཡང་དག་ཅིག་འཆར་ཐུབ་མོད། འོན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱུར་གསུམ་མ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་རྟོམ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློས་རྟོག་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུར་གསུམ་ཞིག་ལས། རྒྱུར་གསུམ་མ་གཞན་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེར་སྐྱེ་རིས་ཕབ་པ་དང་

ཚོན་རིས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ངེས་རེད། དེས་ན། བརྗེད་པ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ བརྗེད་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་ཙམ་པའི་ངོན་སྤྱི་ཞིག་ཞིབ་བརྗེད་བྱེད་དགོས་ན། ངེས་པར་དུ་སྐད་ཆས་མཚོན་དགོས་ཏེ། རྟོག་བློས་བཞེངས་པའི་བྱ་བ་དེ་ ཉིད་མཚ�་འཛིག་བྱས་མ་ཐག། བས་མ་བློ་དེ་ཉིད་སྐད་ཆ་ཁོ་ནར་ བརྟེན་ཏེ་མཚོན་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན། གལ་ཏེ་སྐད་ཆ་ཐོག་མར་ གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེས་ཐུར་ཡོད་ཀྱི་ངོན་སྤྱིར་ཐ་སྙད་ འགའ་ཞིག་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མར་བཟོས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ནི་ ཆེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ངེས་རེད།

ང་ཚོའི་བར་སྤྲོད་གསར་པ་སྒྲ་བ་ཚོས། ངའི་བློ་ཡུལ་ལའང་མེད་ པའི་བྱ་ཐབས་སྒྲུབ་དེ་ཁོ་ཚོའི་ངོན་སྤྱི་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་ཞིང་། ཆོག་ཚོགས་ རྒྱ་ཁྱབ་སྤྱོད་པའི་སྐབས། སྐད་ཆ་གསར་གཏོད་བྱ་མཁན་དེ་དག་ཤེས་ རབ་དམན་པའི་དབང་གིས། བྱ་ཐབས་འདི་རིགས་ཁྱབ་རྒྱ་ཆ་ཅང་ཆུང་ བའི་ནང་དུ་བཀོལ་གྱིན་ཡོད། ཁོ་ཚོས་ཐོག་མར་མིང་གི་རིགས་དང་ངོ་ བོའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་དབང་གིས། བྱ་དངོས་རྫུང་པའི་ཐ་ སྙད་མང་པོ་གསར་བཟོ་བྱས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་ཁོ་ཚོས་དེ་དག་དབར་དུ་ ཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟ་ཞིབ་མ་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་མིང་གི་རིགས་ དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱོགས་སྟོན་བྱས་པ་ཤུང་། རིགས་དབྱེའི་ཁྱད་ པར་དེ་ཞིབ་ཚགས་ལེགས་པོ་ཡོང་དགོས་ན། ཁོ་ཚོར་ཐུར་ཡོད་ལས་ལྟག

པའི་ཉམས་ཐོག་དང་ཤེས་བྱ་ཡོད་དགོས་ལ། ཁོ་ཚོར་རང་ཆས་སུ་མངའ་
བའི་སྒྲིང་ལུགས་གོ་རྒྱམ་པ་དོར་ཏེ། ཡུན་རིང་གི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་
ལའང་བརྟེན་དགོས། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་དེང་གི་དུས་སྒའང་ད་དུང་ང་ཚོས་
དེ་སྟོན་ལྟ་ཞིབ་མ་བྱས་པའི་དངོས་རིགས་གསར་པ་དེ་དག་རྟོགས་ན། ཚང་
མས་ཐུགས་བསམ་ཞིག་བཞེས་དང་། མི་རྒྱམས་ཀྱིས་བྱ་དངོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་
གྱི་ཚམ་པ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ལས། དངོས་རིགས་ཅི་ཚམ་ཡོད་མེད
ལ་ལྟོད་གལེང་འཚོར་གྲོད་ཀྱི་མ་རེད་དམ། གང་ཟའི་རིགས་དབྱེ་དང
ཆེས་རྒྱ་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་གྱི་ལྟ་ཅི། དེ་དག་ཀྱང་མི་རྒྱམས་ཀྱིས་སྣང་མེད་དུ
བསྐྱར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྱི་དངོས་པོ་དང་། ནང་བསམ་བློ། ངོ་བོ། གོམས
འདྲིས་དང་དར་ཚོ། སྣང་བརྙན་དང་ལུས་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ
དག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཚོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཚོས་ཐ་སྙད་དེ་དག་སྟོན
ནས་བཀོལ་སྤྱོད་གནང་གིན་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཁ་གསལ
མཐའ་ཕྱིན་ཞིག་རྟོགས་མི་སྲིད། ཁོ་ཚོས་ཐ་སྙད་དེ་དག་ལ་བསྟལ་བའི
དོན་སྤྱི་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ནས་གཟུགས་འདས་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རང
བྱུང་ཁམས་ནས་དེའི་ཐུན་དབྱིབས་སམ། དཔེ་དབྱིབས་ཤིག་རྟེད་ཐབས
བྱས། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ང་ཚོས་གང་དོད་མའི་དུས་ཀྱི་མི་རྒྱམས་ཀྱིས
རྒྱས་ལོན་དང་བློས་རྟོག་ཐེད་དགོས་ཞེས་རེ་བ་ནན་པོ་འདོན་དོན་ཅི
ཞིག་ཡོད།

སྐབས་འདིར་ཕན་གྱིས་ངའི་ཐོག་མའི་གོས་གླེང་དེ་ནུང་ཞིག་ མཚ�་འཛིན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཤན་འབྱེད་རྣམས་པས་ཀྱང་ཕན་གྱི་ དཔྱད་རྩོམ་འདིར་ནུང་ཞིག་གཟིགས་མཚམས་བཞག་རོགས་གནང། ང་ ཚོས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་རྒྱང་པར་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་ བྱ་རྒྱ་ལ། སྐད་ཆའི་ཁྲོད་ནས་རྟོགས་སྣ་ཤོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་ ཏེ་ལྟར་གསར་གཏོད་བྱ་མིན་སྐོར་དེ་ཡིན། མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ བསམ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མངོན་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ རྣམ་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་དམ། ཡང་ན་སྒྲ་བོ་ཚོགས་པའི་དབྱས་སུ་བརྗོད་ ཚོག་པ་མ་ཟད། སྒྲ་ཚོགས་ལའང་ཤུགས་རྒྱུན་འཛིག་ཐུབ་དགོས་ན། སྐད་ ཆས་དུས་ཡུན་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་ཡང་། འདིར་བཞུགས་ཀྱི་ཤན་ འབྱེད་པ་ཚོས་ཐུགས་བསམ་ཞིག་བཞེས་དང་། དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་བགོལ་ ཞིང་ཤེས་བྱ་ཇི་ཙམ་ཞིག་གསོག་སྒྲུབ་བྱས་རྗེས། ང་གཟོད་གཙང་བཟོད་ པའི་ཐ་སྙད་ (ཁ) དང་། སྒྲ་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད། གླེ་རེ་སེའི་སྐད་ཆའི་ཁྲོད་ ཀྱི་གཟུགས་འགྱུར་གྱི་འདས་ཚོག་སྟོན་པ་དང་། ཐུ་རན་སེའི་སྐད་ཡིག་ ཁྲོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྟ་ཚོགས། གཏམ་བཟོད་དུ་བགོལ་བའི་ཐ་སྙད་ དང་། ཚོག་གི་གྲུབ་ཚུལ་དང་ད་དུང་ཚོག་དག་མགོ་མཇུག་མ་འཛོལ་ བར་རིམ་པར་བསྟར་ཞིང་སྐད་ཆའི་གཏན་ཚིགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་ བསྒྲིགས་པར་དུས་ཡུན་གཅ་ཙམ་ཞིག་དགོས་སམ། ཕན་ཆུང་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་

ངོས་ནས་བརྗོད་ན། དེ་ལྟའི་དཀའ་ཚོགས་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཡིད་ཞུམ་ཞུམ་
པར་བྱས་སོང་། མིའི་རིགས་ཁོ་ནའི་ཤེས་པར་བརྟེན་ན། སྐད་ཆ་དེ་ཁྱོད་
བྱང་ཞིང་གཏན་ཆགས་སུ་འགྱུར་ཐབས་མེད་པ་ཁོ་བོ་ཤིན་ཏུ་འདོད། དེའི་
ཐད་སྔར་ནས་ར་སྒྲོང་བྱས་ཟིན། ཕན་གྱིས་དཀའ་གནད་འདི། དེ་ཐད་
ཞིབ་འཇུག་བྱ་འདོད་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཚོའི་བསོ་སྐལ་དུ་གཞག་ཆུ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་ཚོགས་ཚུགས་རྟེས་སྐད་ཆ་བྱང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྐད་ཆ་སྟོན་དུ་
གསར་གཏོད་བྱས་རྟེས་ད་གཟོད་སྤྱི་ཚོགས་ཚུགས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་
གང་ཞིག་སྟོན་དང་གང་ཞིག་རྟེས་སུ་བྱང་མིན་གང་ལྟར་ཡང་། རང་བྱང་
ཁམས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་དབར་ཕན་ཚུན་དགོས་དབང་གིས་འཕྲེལ་འདྲིས་
བྱེད་པའི་ཐད་ལ་ས་མས་ཤུར་དེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པ་འདུ་ལ། སྐད་ཆ་
སྒ་ཡོ་དེ་ཙམ་མིར་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་བཙུག་པར་གཞིགས་ན།[39] རང་བྱང་
ཁམས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ལ་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་གཞིས་དེ་
ཆེས་ཉུང་ལ། མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འཕྲེལ་འདྲིས་ཇེ་ཟབ་ཏུ་གཏོང་
སྐབས། རང་བྱང་ཁམས་ཀྱིས་རོགས་འདེད་བྱས་པ་ནི་ཅི་འདྲའི་ཉུང་

---

[39] རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས «ཚེ་མིའང» ནང་དུའང་ལྟ་བ་དེར་གསལ་འཕྲོལ་གནང་ཡོད། ཕྱི་གྱས་སྐད་ཆ་
སྟོང་བའི་ཐད། ཁོང་གིས་རང་བྱང་གི་འཕེལ་རིམ་ལས་ཡོག་པའི་བྱ་ཐབས་ལ་འདོད་མོས་གནང་གི་མེད། ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། "མི་རྒྱལས་ཀྱིས་ཕྱི་གྱར་སྐད་ཆ་ཤོད་དུ་བཙུག་པའི་ཐད་ལ་ཕྲེལ་ངང་ངས་ཏ་ཅང་
ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་གའི་ངོས་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཐབས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི། དེ་ལྟའི་ཕྲེལ་ངང་ངས་
བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རེ་བ་དེ་ལས་ཕྱོག་པའི་མཐའ་འཁྱམ་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ཕྱི་གྱས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཆུ
འགོར་བཤམ། སྐད་ཆ་གསལ་པོ་ཕོད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། " --- ཐྱུར་པ་ཡོས།

ཚང་། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟའི་གཏོང་མའི་རྣམ་པའི་ཁྱོད། མི་ཞིག་ལ་མི་གཞན་ཞིག་གི་རོགས་འདེད་མཚོ་བ་ནི། སྒྲིའུ་ཞིག་གམ་སྒྱང་གི་ཞིག་ལ་སྒྲིའུ་གཞན་ཞིག་གམ། སྒྱང་གི་གཞན་ཞིག་རོགས་པར་མཚོ་བ་ལས་ཀྱང་གལ་འགངས་ཆེ་ཚུལ་དེ་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་རེད་ལ། མི་གཞན་པ་དེས་དམིགས་ཡུལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རེ་བ་དེ་ཉིད་སྐོང་བའམ། མི་གཞན་དེས་རེ་བ་དེ་ཉིད་སྐོང་བར་འདོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང། ཁོ་ཚོའི་དབར་དུ་ཆ་ཀྱེན་གང་འདྲ་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་བྱུང་མིན་ཐད་ལའང་སྨོས་དགོས་བ་ཐུག་ཐབས་བྱལ། སྐྱེ་བོ་འགའ་རེས། མིའི་རིགས་ཀྱི་གཏོང་མའི་རྣམ་པ་ལས་ཉམས་ང་བ་ཞིག་གང་དུའང་ཡོད་མི་སྲིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཁོ་བོས་ཐུར་ནས་རྟོགས་ཟིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུར་ནས་ར་སྒྲོད་ཟིན་པ་ལྟར། མིའི་རིགས་ཀྱིས་དུས་རབས་གཅིག་ཏུ་ཞུད་རྗེས་ད་གཟོད་རྣམ་པ་དེ་རིགས་ལས་ཐོལ་འདོད་ཀྱི་རེ་འདོད་དང་གོ་སྐབས་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། རང་བྱུང་ཁམས་ཁོ་རང་གིས་ལན་པ་ལས། དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ལན་པ་ལས། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་བསྒྲུན་པའི་མི་ལ་ལན་པ་མེད་པས་བཀའ་བཀྱོན་མ་གནང་རོགས། གལ་ཏེ་ངས"ཉམས་ང"ཞེས་པར་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ནོར་མེད་ན། དེ་ནི་ངོན་སྟེང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཚོག་སྐམ་ཞིག་སྟེ། དེས་སྟོན་འདོད་པ་ནི་བཟོད་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་བཤམ་ལུས་ས་ཕམས་ཐོག་གི་

གཏུང་བ་ཅམ་ལ་གོ་བ་འདུ། བདག་གི་རེ་བར་མི་ཆོས་ང་ཆོར་འགྲེལ་
བཤོད་ཅིག་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡོ། རང་དབང་དང་ལེགས་ཚམས་ཞི་ལྷོད་
ལྷན་ཞིང་། ལུས་ཕུང་བདེ་ཐང་ཡིན་པའི་མི་ཞིག་ལ"ཉམས་ང"ཞེས་པ
དེ་རིགས་ཡོད་ཁྱིད་དམ། བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུར། ཁྱེ་ཆོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང
རང་བྱུང་གི་འཚོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས། འཚོ་བ་གང་ཞིག་གིས་འཚོ་བ
འདིའི་རིགས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དེ། མཐར་ལྷག་བསྟལ་འབྱུང
སྣ་ཕོས་ས་བཏང་བ་རེད་དམ།

ང་ཆོའི་ཉེ་འཚོར་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ཁོ་ཆོའི་འཚོ་བ་དཀའ
ངལ་ཆེ་ཚུལ་དང་། ལྟག་པར་དུ་མི་འགའ་རེས་འཚོ་བ་ཐབས་རྩལ་དེ
འདྲར་རོལ་བ་ལས་སྟ་ཅམ་འཆེ་ན་སྣོམ་གྱིན་ཡོད། ལྟ་ཁྲིམས་དང་མི
ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནའང་། སྣང་ཚུལ་རྟོག་འཛིན་ཅན་འདི་རིགས
ཆོད་འཛིན་བྱ་མི་ཐུབ། ཕན་གྱིས་འདྲི་རྒྱ་ཞིག་ལ། རང་དབང་དུ་འཚོ
བའི་གཙོད་མའི་མི་ཞིག་གིས་འཚོ་བའི་དཀའ་སྡུག་གི་དབང་གིས་རང
སྲོག་གཅིན་རྩེའི་ཞལ་དུ་བཏབ་པ་གོ་ཆྱོང་ངམ། ཚང་མས་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི
ལེགས་པས་མ་བསླད་པར་ཏང་བདེན་གྱིས་དགྱེད་ན་གང་ཞིག་ཉམས་ང
བ་འདུག་གམ། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ། གལ་ཏེ་གཙོད་མའི་མི་ཞིག་ཕེས་བྱ་སྟ
ཆོགས་ཀྱིས་མགོ་བོ་མཐལ་མེ་ལྟར་འགོར་ཞིང་། ཞེན་འཛིན་གྱིས་མནར
ཏེ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པ་གཅོས་པ་དང་། ཁོ་བོའི་ང་ཡོད་ཀྱི་གནས་བབ

དང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཏུ་མཆོ་བས་མ་མང་དུ་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚེ། དེ་ལ་ད་གཟོད་ཉམས་ང་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།[40] ལྷ་དང་གནམ་གྱི་རྒྱལ་མཱའི་སྐུ་དྲིན་ལས། ཁོ་བོར་མངའ་བའི་ནུས་པ་དེ། ནུས་པ་དེ་དག་བཀོལ་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་འཕེལ་བཞིན་པས། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་ཕྱི་ཏ་ཅང་འཚམས་ཤིན་རན་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་བོའི་ལྟན་ནུས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནའང། ཁོ་བོར་རང་བྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་མཚོ་བའི་རྒྱལ་ནུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། རིམ་བཞིན་རིགས་ཤིད་གསོ་སྐྱོང་བྱས་རྟེས་ཀྱང་། ཁོ་བོར་ད་གཟོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་དགོས་པའི་རྒྱལ་ནུས་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ལྟན་པར་འགྱུར།

ཐོག་མའི་དུས་སུ། རང་བྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་ཚོར་ཕལ་ཆེར་ཀུན་སྤྱོད་ཐོག་གི་འཕྲེལ་བ་མེད་ལ། ཚང་མས་སྤྱི་མོས་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཡང་མེད། དེས་ན། ཁོ་ཚོར་མི་འདི་བཟང་དང་མི་དེ་ངན་ཞེས་ཞེས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དུ་མེད་ཅིང་། ཁོ་ཚོར་ཀུན་སློང་ངན་པ་མེད་ལ་དགེ་སེམས་ཀྱང་མི་ལྟན། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བོམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ལེན་

---

[40] ཏུ་སོ་མཚོག་གི《ཚེ་མིའང》ནང་དུ། མི་ཞིང་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་ཇི་ཙམ་ཐག་ཉེ་ན། ཁོ་པའི་ནུས་པ་དང་འདོད་ཞེན་དབར་གྱི་ཉེ་བགེ་ཇི་ཆུང་དུ་འགྱོ་བས། ཁོ་པ་དང་བདེ་སྐྱིད་དབར་གྱི་བར་ཐག་དེའང་རིང་པོ་དེ་ཙམ་མེད། ཁོ་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ཁོ་པའི་ཐུག་བསྟལ་དེའང་ཆེས་ཡང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུག་བསྟལ་གྱི་གྲུབ་རྒྱུན་ནི། དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར། དངོས་པོ་དེ་དག་མཚོ་བར་འདོད་པའི་ཞེན་འདོད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ---སྒྲུར་བ་པོས།

དགོས་ཤིང་། རང་གི་འཚོ་གནས་ལ་གནོད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ངན་པ་དང་། རང་གི་འཚོ་གནས་ལ་ཕན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་བཟང་པོར་འགོད། དེ་ཙམ་མ་ཟད། རིགས་ཕྱི་མའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འོག་ཏུ། ང་ཚོས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འགྲུལ་ཤུགས་ལ་འགོག་ཏོལ་མི་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞེས་བརྗོད་ཅོག ཁོན་ཏེ་ང་ཚོས་ཐ་སྙད་དེ་དག་གི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཞོ་དོན་མ་བོར་བར། འཚོག་འཚུག་ཀྱིས་མཐའ་ཐུག་འཛོག་མི་ཟུང་བ་མ་ཟད། ང་ཚོས་ཕྱོགས་རིས་བསྡུར་ཏེ། ཚངས་པའི་སྒང་ལ་གཞལ་ན། དཔལ་ཡོན་ལྡན་པའི་མིའི་ཁྲོད་དུ་དགེ་བ་དེ་ཉེས་པ་ལས་མང་བ་འདུག་གམ། ཁོ་ཚོའི་དགེ་བ་དེ་དག་གིས་ཁོ་ཚོར་བདེ་བ་གང་ཞིག་སྤྱིན་པ་དང་། བདེ་བ་དེའང་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་སྤྱིན་པའི་ལྷག་བསྡལ་ལས་མང་བ་འདུག་གམ། ཁོ་ཚོས་ཕན་ཚུན་དབར་དགེ་སེམས་བཅངས་དགོས་པ་རྟོགས་རྗེས། ཁོ་ཚོའི་ཤེས་བྱ་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་དེས་གནོད་སེམས་ལས་བཟོས་པའི་ཉེས་པའི་སྒྲོན་ཆ་དག་ཁ་གསལ་བྱས་ཡོད་དམ། མཐར་དྲང་བདེན་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ལྟོམ་ཞིག་དང་། ལྟེ་ལྟོམ་དེའི་ཐོག་ནས་བཟང་ངན་དབྱེ་འབྱེད་ཅིག་གནང་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་ངེས་སྙམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་མི་དགོས་ལ། གཞན་གྱིས་རང་ལ་དགེ་སེམས་བཅངས་ན་སྙམ་པའི་རེ་བའང་བཅངས་མི་དགོས་པའི་གནས་བབ་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་དང་། གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་ནས་མགོ་འདུལ་ལུས་འདུལ་དང་། ཁོ་པ་ཚོར་

འཕྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མི་ཞིག་གི་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་དང་ལེན་བྱེད་
པའི་གནས་བབ་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་དེ་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་བདེ་སྐྱིད་ངོ་མ་
ཞིག་ཏུ་བརྟེ་ཆོག་གམ།

ང་ཚོས་ཀྱང་མཁས་དབང་ཏོ་ཡུ་ས་ཇི་བཞིན་དུ། མིར་དགེ་སེམས་
ཅི་ཡང་མེད་པས། མི་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ནས་སྟོག་ཏོའི་བསམ་པ་ལྷན་པ་ཞིག་
ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་འདོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མིས་གང་ཞིག
ནི་ཚུལ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། མི་ནི
སྟོག་ཏོའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་དབང་གིས
ཡིན། མིས་སྔར་ནས་རང་གི་རིགས་མཐུན་ལ་སྲོ་ཞུ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད་དེ། ཁོ
ཚོའི་སེམས་སུ་ཁོ་ཚོར་སྲོ་ཞུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་འོས་འགན་གང་ཡང་མེད
ལ། ཁོ་པར་མངའ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཁོ་པར་དབང་ངེས་ཡིན་པར་ཡང
འདོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཁོ་པ་རང་ཉིད་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཏྲི་ལ་ཕོའི
བདག་པོ་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན་པར་ཁས་འཆེས། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཏོ་ཡུ་ས
ཀྱང་དེང་གི་མི་ཚོས་རང་བྱུང་གི་ཁེ་དབང་ལ་འགྲེལ་བཤད་ནོར་འཁྲུལ
མང་པོ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཆ་དག་རྟོགས་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་ཁོང་རང་ཉིད
ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པའི་མཐའ་སྟོམ་ལ་ངན་ལྟ། ཁོང་གི་འགྲེལ
བཤད་ཀྱི་དམིགས་ས་དེ་ཡང་ནོར་འཁྲུལ་དུ་སོང་ཡོད། རྩོམ་པ་པོ་ཁོང
ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཏོན་པའི་རྩ་དོན་ཇི་བཞིན་རིགས་འདེད

གནང་ཡོད་ན། ཁོང་གི་སྨྲས་བྱེད་དེ་ཤུར་ཞིབ་བརྟོད་གནང་དགོས་ཏེ། རང་གྱུང་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེ། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་འཚོ་གནས་ལ་གེགས་སུ་མི་འགྲོ་བས། རང་གྱུང་གི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཞི་བདེར་ཕན་པ་དང་། མིའི་རིགས་ལ་འཚམས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཏེ་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནང་དུ་དེ་སྐོག་སྟེ། ཁོང་གིས་ཞེན་འདོད་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱུང་བའི་དགོས་མཁོ་དང་། གཙོད་མའི་མིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཆེད་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་དགོས་མཁོ་དེ་གཉིས་ཀ་ཁུང་མཉམ་བསྡེས་བྱས་འདྲག ངོན་དུ། འདོད་ཞེན་དེ་དག་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཟད། མིའི་འདོད་ཞེན་དེ་ལྟམ་བུ་ལྟར་འཛིང་ཞིང་སྐྱེས་པས། ཁྱིམས་ལུགས་དེ་ཡང་དེ་ཡི་དགོས་མཁའམ་མགོ་གནོན་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་གྱུར། ཡང་ཏོ་ཐུ་ཥིས་མི་སྟོག་ཏོ་ཅན་ནི་ཕྱུ་གུ་སྟོན་པས་ལྟན་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།[41] འོ་ན་ཕན་གྱིས་འདྲི་རྒྱུར། གཙོད་མའི་མིའང་ཕྱུ་གུ་སྟོན་པས་ལྟན་ཞིག་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། མཐའ་སྟོམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་སྲིད་དམ། གལ་ཏེ་མི་དེ་

[41] མཁས་དབང་ཏོ་ཐུ་ཥིའི་ལྷ་བ་ཏེར་ཏུ་ས་མཆོག་གིས《ཆེ་མིའར》ནང་ཏུའང་དགག་གཞག་གནང་ཡོད་དེ། "ཏོ་ཐུ་ཥིས་མི་ཀན་ཚང་མ"ཕྱུ་གུ་སྟོན་པས་ལྟན"ཞིག་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ངོན་དུ་གོ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཐུ་བ་ཏན་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་འགོ་ལུངས་ནི་ཁམས་ཆུང་འགོས་ཞན་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཕྱུ་གུས་མ་རབས་བྱེད་དོན་ནི། ཁོ་ཚོ་ཁམས་ཆུང་འགོས་ཞན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རེད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོའི་གཟུགས་པོ་བདེ་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོ་ཡ་རབས་ཀྱིག་ཡིན་ཏེ། ཐུ་བ་ཡོད་ཚད་སྐྱབ་པར་ནུས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས། ཐུ་ཏན་གཏན་ནས་སྐྱབ་མི་སྲིད། "ཅེས་གསུངས། ---སྐྱར་པ་པོས།

ཉིད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་དུས་སྒའང་འཚོས་ཞན་གྱི་མི་བཞིན་གཞན་བརྟེན་ཁོ་ནས་འཚོ་ཀྱིན་ཡོད་ན། བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱ་ངན་མང་པོ་ཞིག་མི་འཚུང་ཞེས་སྒས་བརྗོད་སྤོས་པ། ཁོ་པོའི་སྐྱེས་མས་ཁོ་པོར་ཕྱལ་དུ་འོ་མ་མ་ཟུད་ན། སྐྱེས་མར་གནར་བརྟུང་གཏོང་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་ཁོ་པོའི་གནུང་པོ་ཟླ་ལ་མ་འཕད་ན། སྐེ་བཅོར་བཏང་སྟེ་ཕྱ་པའི་ལམ་བུ་བརྫངས་ཀྱང་སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོ་པར་མི་གཞན་གྱིས་རེག་ཕྱག་བྱས་པའམ་བསྒུན་པོ་བཟོས་ན། ཁོ་པས་མི་དེའི་ཀུང་པར་ས་ཚའང་འདེབས་སྲིད། རང་བྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དེ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། རང་བྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མིས་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་ཞེས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟག་སྟོད་དུ་འགྱུར་བ་མ་རེད་དམ། མི་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དགེད་འཚོས་ཞན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་གང་ལའང་ཐོགས་པ་ཐུལ་ཞིང་། མི་གཞན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ན། ཁོ་པ་སྤར་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཟིན་པ་རེད། ཇི་ལྟ་སོས་གནང་དོན་དེར་བསམ་གཞིག་གནང་མེད་པ་འདུ་སྟེ། ཁྱིམས་ལུགས་རིག་པ་བས་བརྗོད་པའི་གདོང་མའི་མིས་བློ་རིག་བགོལ་བའི་གོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆུ་ཀྱེན་དེ། ཏག་ཏག་ཇི་ལྟ་སོས་བརྗོད་པའི་གདོང་མའི་མིས་ཁོ་ཚོའི་དབང་ནས་མཚམས་མེད་རང་དགར་བགོལ་བའི་ཆུ་ཀྱེན་དེ་ཉིད་རེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་འདོད་ཚུལ་ལ། གདོང་མའི་མི་དེ་ཐྲིག་ཏོ་ཅན་ཞིག་མིན་དོན་ནི། ཁོ་

པས་གང་ཞིག་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ། སྟེགས་པའི་ལས་ལ་མ་གཞོལ་པ་དེའང་བློ་རིག་ཆེར་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ལ། ཁྱིམས་ཀྱིས་ཚོད་འཛིན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་མིན་པར། འདོད་ཞེན་ལ་བརྐམ་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱ་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་ལ་རྒྱས་མངའ་མེད་པས་རེད། ཁོ་ཚོར་ཉེས་དམིགས་ལ་རྒྱས་མངའ་མེད་པ་ལས་འཕོད་པའི་ཕན་ཕོགས་དེ་ནི། མི་གཞན་གྱིས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཁོང་ནས་བྱུང་བའི་ཕན་ཕོགས་ལས་ལྡབ་འགྱུར་གྱིས་མང་། གཞན་ཡང་། ཏོ་ཡུ་སིས་དངོས་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་སྣང་མེད་དུ་བཏང་གནང་བ་སྟེ། མིར་ལྟན་སྐྱེས་ནས་རང་གི་རིགས་མཐུན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་མཐོང་ན་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་སེམས་ཁམས་ཤིག་ཡོད་པས། རང་རང་ས་སོའི་ཚད་མེད་ཀྱི་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཆེད་དུ། གཞན་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་སེམས་དེ་འདྲ་མེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་འགའ་རེའི་ཐད་དུ་ཁོ་བོས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེངས་ཅི་ཐུབ་བྱེད་པའམ། (བ) རང་བཀུར་གྱི་སེམས་པ་མ་བྱུང་བའི་ཐུ་ལོགས་སུ་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་བཀག་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕན་གྱི་འདོད་པར། དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་གཅིག་ཏུ་དེ་རེད། དེའི་ཐད་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟན་གྱི་སྟོང་པར་ཁྱད་གསོད་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་

འགྲུར་གྱི་ཡོད།[42] དེས་ན། ས་ས་བདག་ལ་དགེ་གཞན་སྨོས་ཀྱང་དེ་ལ་ཞུམ་པ་ཆེར་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཕྱིན་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན། སྟེང་རྟེའི་སེམས་པ་ནི་ང་ཚོ་ལྟ་བུའི་འཚོས་ཞན་དང་ལྷག་གེས་གནོས་པའི་མིར་ལྟག་ཏु་ལྟན་པའི་རང་གཤིས་ཤིག་ཏང། ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཆེས་སྟན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ལགས། མིའི་རིགས་ཀྱིས་བསམ་གཞིག་མ་ཐུབ་པའི་སྟོན་རོལ་ནས་སྟེང་རྟེའི་སེམས་པ་ལྟན། དེ་ནི་ཇི་འདྲའི་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་ཨང། ལྟག་པར་དུ་སྐབས་འགར་དུད་འགྲོར་ཡང་སྟེང་རྟེའི་སེམས་པ་ལྟན་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད། གནས་གཟན་མོས་རང་གི་ཕུ་གུར་དོ་སྐྱེད་སྤྱིན་ཚུལ་དང། ཉིན་བའི་སྐབས་སུ་སྲོག་དང་བསྟོས་ཏེ་ཕུ་གུ་སྒང་སྐྱོབ་བྱ་ཚུལ་དེ་དག་ཕུད། ད་དུང་ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་མཐོང་བ་ནི། རྟ་ལྟ་བུས་ཀྱང་སྐྱེ་དངོས་གསོན་པོ་ཞིག་ལ་རྨེག་པས་མ་བརྟེས་པ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅིང། དུད་འགྲོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རིགས་མཐུན་གྱི་དུད་འགྲོ་འཆི་ཟིན་པ་ཞིག་གི་ཕུང་པོའི་འགྱམ་ནས་བརྒྱུད་སྐབས་ཀྱང་བློ་ཁམས་མི་བདེ་བའི་སྣང་ཚུལ་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཡང་དུད་འགྲོ་

---

[42] འདི་ནི《ཆོ་སྦྱང་གི་གཏམ་རྒྱུད》ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་མན་ང་ལྷེའར་ལ་བརྟེད་པ་ཡིན། མན་ང་ལྷེའར་ནི་དུས་རབས།ལ་ལའི་ཏོ་ལན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ཞིང། ཡུན་རིང་དབྱིན་ཇི་སྨན་པ་བྱས། དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ནས《ཆོ་སྦྱང་གི་གཏམ་རྒྱུད》ཅེས་པ་བརྒྱུས། 《ཆོ་སྦྱང་གི་གཏམ་རྒྱུད》བསྒྲན་དོན། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག"ཚུལ་མཐུན་ཡ་རབས་གཅིག་ཐུ་ཙམ་ལ་བཏེན་གྱུར་ན། གཟི་བརྗིད་དང་ནུས་ཚེན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏु་འགྱུར་མི་ཐུབ།"ཅེས་གསུངས།

འགའ་རེས་བྱ་ཐབས་གང་རུང་ཞིག་སྟོང་དེ། འཆི་ཟིན་པའི་ཁོ་ཚོའི་རིགས་མཐུན་དགེ་ས་རྒྱ་བར་བྱེད། བཤས་རར་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོ་དགེ་གིས་སྟུག་སྟེ་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཀྱང་། དེ་དགེ་གིས་མཚོང་བའི་སྐྱེ་གཡའ་བའི་རྣམ་པ་དེ་དགེ་ལ་འཛིན་པའི་སེམས་ཁམས་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཚོན། ང་ཚོས་ཇ་ཅང་དགའ་བའི《རྩེ་སྒང་གི་གཏམ་རྒྱུད》ཀྱི་རྩོམ་པ་པོས་ཀྱང་། མི་ནི་བརྩེ་བ་ཡོད་ལ་གཏུང་ཤུགས་མཉམ་སྐྱེ་ལྡན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པ་ཁས་མ་བླངས་ཐབས་མེད་དུ་འགྲུར་ཡོད། ཁོང་གིས་བཙ་ཆགས་ཤིང་ཞིབ་ཚགས་པའི་སྒྲུག་ཁམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་མི་སེམས་འགྱལ་བའི་ངང་ངོས་ངོན་ཞིག་ཞིབ་འཛིན་གནང་ཡོད་དེ། སྐྱེས་མ་ཞིག་གིས་བང་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱུ་གུ་ཞིག་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོས་འཕྲོག ཆོ་ཞིང་ཆེ་བའི་སྟེར་མོ་ངང་མཆེ་བས་ཕྱུ་གུའི་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་སོ་ཡིས་བཏབ། སྟེར་མོས་ཕྱུ་གུའི་འཕར་ཕྲིང་བྱེད་བཞིན་པའི་ནང་ཁྲོལ་ཡོད་ཚད་ཕྱི་རུ་ཕྱུངས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཉིད་བཅོན་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་ཆེ། ཁོ་པས་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ངང་ཁོ་བོ་སྤྱིར་ན་འཇེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱང་། ཁོ་བོའི་སེམས་ལ་སྟུག་བསྟལ་ཇི་ཙམ་བཟོས་ཡོད་ཨང་། མིག་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་དགེ་མཐོང་གིན་ཡོད་མོད། འོན་ཏེ་དྲན་མེད་བཏུལ་བའི་སྐྱེས་མ་ངང་། འཆི་ལ་ཁང་ཀྱི་ཕྱུ་གུར་ཇོག་པ་ཙམ་ཡང་མི་ཕྱུབ་པས། ཁོ་བོའི་སེམས་ལ་སྟུག་བསྟལ་མི་ཡོང་ཅི་ལ་སྲིད།

དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་རྒྱུས་རྒྱང་པ་ཞེས་པཡིན་ཞིང་། བསམ་གཞིག་ལས་སྤ་
བའི་སེམས་བསམས་ཀྱི་འགལ་སྟོང་ཅིག་རེད། དེ་ལྟའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་
རྟེའི་སེམས་ལས་ཕྱུངས་བའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི། ཆེས་ཞན་ཞིང་རྩེང་བའི་
ཡུལ་སྲོལ་གོམས་འདྲིས་ཀྱིས་ཀྱང་གཏོར་མི་ཐུབ། འཕྲལ་སྟོན་བང་ནང་
དུ། ང་ཚོས་ཆུན་དུ་འཕྲལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་གཅིག་གི་ལུས་
བསྟལ་ལ་ངམིགས་ཏེ་མིག་ཆུ་འདོན་གྱིན་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་དུ་གཏུག་
རྒྱབ་ཆེ་བའི་དགོན་ངན་དང་། རང་གི་དགྲ་བོར་དུག་ཆོར་བཞིན་འཛིན་
མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོའང་མིག་ཆུ་འདོན་སྲིད།[43] མན་ངེ་ལྷེ་ཡིས་ད་ཆ་གསལ་
བོར་རྟོགས་གསལ། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་བསམ་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ལ་སྟོང་
རྟེའི་སེམས་པ་དེ་ཉིད་བསྟལ་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་རིགས་ཏེས་ལ་རོགས་
འདེད་བྱ་དུ་མ་བཅུག་ན། མིའི་རིགས་ལ་ཡ་རབས་ཚུལ་ལྟན་གྱི་སྤྱོད་
ཚུལ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་རྩང་། མཐར་སེམས་ཅན་གཏུག་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་ངེས་རེད། འོན་ཏེ་མན་ངེ་ལྷེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཏུ་

---

[43] གཏུག་སྤྱོད་ལ་གོམས་པའི་ཐུབ་ལ་ཡང་། ཁོ་པ་དང་འཕྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུག་བསྟལ་ལའང་ཡིད་སེམས་སྐྱོ་
བར་བྱེད། ཡང་དཔེར་ན། ཕྲེའར་གྱི་གཏུག་སྤྱོད་ཆེ་བའི་དགོན་ངན་ཡ་ལི་སན་ཏ་ཡིས། ཉིན་ལྟར་གཏུག་སྤྱོད་
ཁྲོད་ན་འཚོ་བའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོ་ངེ་ཐོས་ནའང་། ལྟང་ངོགས་ཐུ་ཙམ་མི་གཏོང་མོད། ཁོ་པ་ཐོས་གར་ཁང་དུ་སྐྱེ
གར་བལ་བར་བསྐྱོད་མི་ཕོད་དེ། ཁོ་པ་དང་ཐོས་གར་ནང་གི་མི་ལྟ་ཚང་ཏོ་མ་ཁ་དང་ཕུ་ལི་ཁ་ཐུ་གཉིས་དང་
མཉམ་དུ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེས་ཐོག་ནས་མིག་ཆུ་འདོན་པ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་ངོགས་པའི་དབང་
གིས་རེད།

སེམས་གཏིང་གི་ངོད་ཚོལ་ནི། རང་བྱུང་བསམ་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ཀུན་ལ་སྟོན་པའི་མིག་ཆུ་དང་། དེ་དང་
མཉམ་དུ་བསྟལ་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཤིག་ཀྱང་རེད།

ཡོད་པའི་ཚུལ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཚད་ནི (མན་ངོ་ལྷས་མིའི་རིགས་ལ་ཚུལ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་དག་ལྟར་པར་ཡིད་མི་ཆེས)སྟོང་རྟེའི་སེམས་པ་དེ་ལས་ཕྱུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་མེད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་གཏོང་ཕོད་དང་། བཙུ་བ། མི་ཆོས་ཞེས་པ་ཚང་མ་གལ་ཏེ་འཚོས་ཞན་དང་ཉེས་ཅན་གྱི་རིགས། མིའི་རིགས་ལ་བཅངས་པའི་སྟོང་རྟེའི་སེམས་པར་མི་ཟེར་ན་གང་ལ་ཟེར་དགོས་སམ། དོན་དུ་གཏིང་ཟབ་སྒོས་འཇུག་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་དགེ་སེམས་དང་མཛའ་བཙུ་ཟེར་བ་དེ་ཡང། ཡུལ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ལ་ཡུན་རིང་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མིན་པར་སེམས། གང་ལགས་ཤེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་མ་བྱུང་བར་སྨོན་པའི་སེམས་པ་ནི་ཁོ་ཚོར་བདེ་བ་བྱུང་ན་སྨོན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ན། གཞན་གང་ཞིག་བསམས་པ་ཡིན། སྟོང་རྟེའི་སེམས་པ་ནི་ང་ཚོས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏু་སྡུག་གི་ལྷུང་བུར་ཚུད་པའི་མི་རྣམས་ལ་བཅངས་པའི་དུང་སེམས་ཤིག་ཡིན [44] (དེ་ལྟ་བུའི་དུང་སེམས་དེ་གང་དོད་མའི་མིའི་སེམས་

[44] ཐུ་རན་སིའི་དུས་རབས་༧།པའི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ལོ་ཏེ་ཁྲ་ཐུ(།ཇ།ཀ--།ཇ།ཁ)མཆོག་གིས་སྟོང་རྟེའི་སེམས་པར་འགྲེལ་བཤད་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་དེ། ཁོང་གིས"སྟོང་རྟེའི་སེམས་པ་དང་དེའི་འབྲེལ་རྒྱུན་ནི། གཞན་སྡུག་བསྔལ་བ་མཐོང་སྟེ། རང་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ངེས་སྨྲས་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་བྱུང་བས། རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་འདྲ་མི་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཞིག་རེད། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་འོག་ཏु། ང་ཚོར་རོགས་པ་བྱ་ཆེད་ཡིན། གསལ་བར་འཆད་ན། གཞན་ལ་རོགས་པ་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་ཚུད་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་དང་ཕྱུད་པར་མེད"པར་གསུངས།

ནང་དུ་འདི་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཆ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཕྱགས་དྲག་ཅིང་། ངལ་ལ་ཡོན་གྱི་མིའི་སེམས་སུ་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱགས་ཅུང་ལྕོད་པའོ། བརྗོད་ཚུལ་དེ་རིགས་ཀྱིས། ཕན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པ་ར་སྒྲོད་ཐུབ་པ་ལས། ང་དུང་གསལ་བཤད་གང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་བམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉེ་སར་བལྟས་ཏེ་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོས་དུད་འགྲོ་གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་མཐོང་ཚེ། དུད་འགྲོ་བལྟ་མཁན་དེའི་གཏུང་སེམས་ཇི་ཚེར་རྒྱས་ངེས་ཡིན། དེ་ལྟའི་གཏུང་སེམས་རྒྱས་ཕྱགས་དེ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་ངང་བསྡུར་ན་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་ཕྱགས་ཆེ་བ་ཡོད། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ལ་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་སྐྱེས་ཤིང་། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་ནི། བསམ་གཞིག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པས་ནི་རང་ངང་འཕྲལ་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དོ་ཞུར་བྱེད་པ་ལས། ཁོ་པར་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ཅིང་སེམས་མོག་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་རྒྱང་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིག་པས་མི་ཉིད་ཁོར་ཀྱང་དུ་ཕྱོད་རྒྱར་དགའ་བ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་དོན་ནི། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་དེས་མི་ཞིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུའང། ཁོ་པའི་ཡིད་དུ་ཕྱག་ཕྱག་ངང། ཁྱོད་འཆི་འདོད་ན་འཆི་ན་འགྲིག ཁོ་ལ་གནོད་པ་མེད་ན་འཐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱེད། ཐུ

ཆོས་ཀྱི་ལོར་པོར་ཞེན་པ་འཕྲད་སྣབས་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་གཞི་ནས་གཉིད་རྒྱུགས་ལས་སད་ཅིང་། ཁོ་པོའི་གང་ཁྲི་མཐོན་པོ་ངེ་ལས་བཞེངས་ཀྱི་རེད། མི་ཞིག་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བའི་སྒེའུ་ཁུང་མདུན་དུ་ལྟེབས་ནའང་། མཚན་ཉིད་རིག་པ་བས་ཐུར་བཞིན་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟར། རང་གི་རྣ་ཅོག་འགེབས་ཏེ་དར་ཞིག་མཆོ་བས་ཆད་ཐུང་རྟེས། ཁོ་པོའི་སེམས་ནང་འཕྲོ་ཞིང་གཡོ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་རང་གཤིས་དེ་འགོག་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་རང་ལྟེབས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དེར་བཅངས་པའི་གཏུང་སེམས་ཞི་ཐབས་བྱེད།

གཙོད་མའི་མི་ཆོར་དེ་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ཁོ་ཆོར་ཐོ་ཡོས་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དགུལ་བའི་ཀུན་གྱིས་ཆུན་དུ་མིའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུང་སེམས་དེ་ཕྱི་ཏ་མངོན་གང་ཐུབ་བྱེད། ཐུ་ཆོགས་ཀྱི་དུས་བབ་བརྟན་ལྟོང་མིན་པའི་གནས་སྣབས་དང་། ཁྱོམ་ས་ང་འཕྲུག་རྩོད་བྱེད་པའི་དུས་ནུ་ས་ཡུལ་དངོས་ནུ་བསྐྱོད་མཁན་ཚང་མ་མང་ཆོགས་ཤ་ལྟ་ཡིན་ཞིང་། ཏ་བ་ཚང་མར་གཟབ་ནན་བྱེད་མཁན་གྱི་མིས་དེ་དང་ཆུང་དུ་ཕྱོལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ་ཡིན། འཕྲུག་རྩོད་ཏ་མཁན་གཉིས་དབར་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་ནི་ཆུན་དུ་གྲོང་ས་བར་ན་འཆོ་བའི་མང་ཆོགས་ནམ་ཚལ་ཁྱོམ་ར་བའི་ནང་གི་བུད་མེད་དེ་དག་རེད།[45]

---

[45] རྒྱ་སོ་མཆོག་གི《གཙོ་འགྱོད་ཀྱི་བརྡེད་ཐང》གསུང་པོད་༢་པའི་ནང་དུ《འདྲ་མཉམ་མེད་ཚུལ་སྒྲ་བ》

དེས་ན་སྟོམ་ཚོག་ཅིག་རྟེད་ཐུབ་པར། སྟེང་རྗེའི་ཞེམས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་དུང་ཞེམས་ཀྱིག་ཡིན་ཞིང། དེས་མི་ཚོའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཞེམས་པ་དེར་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས། མིའི་རིགས་ཏྲི་ལ་པོ་ཕན་ཚུན་མཉམ་གནས་ཐུབ་པར་ནུས་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད་ལ། དེས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རོགས་པ་བྱེད་པའི་སྙལ་སྨོང་ཡང་སྐྱེ་ཐུབ། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁོད་དུ། སྟེང་རྗེའི་ཞེམས་པས་ཁྲིམས་དང། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་འདྲིས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དག་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚལ་ཀྱང་བྱེད་ཚེག་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དགེ་མཚན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལྟན་ཡོད་པ་སྟེ། སྟེང་རྗེའི་ཞེམས་ལ་མངའ་བའི་ཞི་འཇམ་གྱི་འགོད་ལྷ་དེ་ཀུན་གྱི་རྣ་བའི་བུ་གར་བསྟེམས་ཐུབ་ལ། ལུས་སྟོབས་ལྟན་པའི་གངོད་མའི་མིས་ཐག་རིང་ཡུལ་ན་ཟས་རིགས་འཚོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང། ཉམས་ཚུང་གི་ཕུ་གུ་དང་ཏན་པོ་ཚོས་དཀའ་བས་བསགས་པའི་དངོས་པོ་དག་ཉམ་པས་བཙན་དུ་བཟུང་མི་སྲིད། མི་ཚོར་སློབ་གསོ་བྱེད་པའི་ཐད་ལའང། སྟེང་རྗེའི་ཞེམས་དེས“མི་གཞན་གྱིས་

ཞེས་པ་རྩོམ་སྒབས་ཀྱི་བཀྲུད་རིམ་གྱི་ཞབས་མཆན་ལས་ཤེས་གསལ། བོད་གི་གསུང་ཚོག་དེ་ཏི་ཏ་གོ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། བོད་གིས“ལུག་གི་ལྭང་ཐུར་ཚུད་པའི་མི་ཚོའི་ཏུ་འགོད་ལྟང་ལྟང་དེ་ལ་མི་གསན་པར། ཆུ་བ་འགེལས་ཏེ་ངལ་སྒྲོང་རང་དགར་གནང་མཁན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མཁན་པོ་བོད་གི་གསུང་ལ་གཏད་དེ་བྱིས་པ་དང། བོད་གི་སྨན་ཁར་བསྒྲན་ཏེ་བྱིས་པའང་ལགས། བོད་གིས་བདག་ལ་ང་དུང་ཚོག་གི་མངའ་མོ་མང་དུ་འགེན་མོད་ཀྱང། བདག་གིས་ཚོག་གཅིག་ཙམ་ཡང་བཀོལ་སྟོད་ཐུས་མེད་དོ།” ཞེས་གསུངས། 《གཙོང་འགྱོད་ཀྱི་བརྗེད་ཐུང》ལས། ---ལྷུར་པ་པོས།

ཁྱོད་ཚོར་ཇི་ལྟར་བྱེད་པར་རེ་བ་ལྟར། ཁྱོད་ཚོས་ཀྱང་མི་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག”[46] ཅེས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུབས་ཤིང་། དྲང་བདེན་གྱི་རྩ་དོན་ལྟན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་ཉིད་བསྟར་ཏེ། “ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་ཀྱང་། མི་གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་ཕོག་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དགོས།” ཞེས་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ལས་ཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་ཉིད་དང་དུ་ཟླངས་བར་བྱེད། དོན་གྱི་རྗོག་ཁ་སྐྱེལ་ན། ང་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱུངས་བའི་དུང་སེམས་ཀྱི་ཁྱོད། མི་ལ་སློབ་གསོ་མེད་པའི་ཐུ་རོལ་དུའང་ཐྲེག་པའི་ལས་སུ་འཇུག་གིན་མེད་པའི་རྒྱ་ཀྱེན་བཙལ་ན་ཆོག མཁས་དབང་སུ་ཁ་ར་ཏེ་དང་ཁོང་དང་འདྲ་བའི་བྱང་ཚད་ལྟན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཚོས་རིགས་ཤེས་ཐོག་ནས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་ཆོག་མོད། གལ་ཏེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་དེ་རིགས་ཤེས་ཁོ་ནར་བརྟེན་དགོས་ཆེ། མིའི་རིགས་དེ་ཡང་སྡུ་མོ་ཞིག་ནས་འཇིག་ཟིན་ནོ།།

གང་དོད་མའི་མིའི་ཞེན་འདོད་ཀྱི་སྐུལ་སློང་ཏ་ཅང་ཁུང་ཞིང། དེའི་ཐོག་ཏུ་སྟེང་རྟེའི་སེམས་པ་ཞིག་ཀྱང་རང་ཤུགས་སུ་ལྟན་པས། ཁོ་ཚོའི་

---

[46] ལེགས་བཤད་འདི་ནི《དམ་པའི་གསུང་རབ--ཞལ་ཆད་གསར་མ--སྒྲ་ཕེའི་འཕྲིན་བཟང》ས་བཅད་ཀ་པའི་དོན་ཚན་བདུན་ལས་དྲངས། ཚོག་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ནི། “དེས་ན་ཐུ་བ་ཡོད་ཚད་ནི། གཞན་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་མཐོངས་བཟོས་ཇི་ལྟར་བསྟུབ་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་གྱིས། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་ནི་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་དང་འཕགས་མེས་བསྟན་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་སོ། ” ---སྒྲུར་པ་ཡོས།

སྤྱོད་ཚུལ་དེ་དག་སྤྱིར་རྩོང་ཙམ་ཡོད་རུང་། གནས་སེམས་ཅི་ཡང་མེད། ཁོ་ཚོས་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རང་ལ་འཕྲད་ངེས་པའི་གནོད་འཚེར་རང་སྲུང་ཙམ་ལས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་མེད། ཡང་ཁོ་ཚོའི་དབར་ལ་འཕྲེལ་འདྲིས་ཏ་ཙང་ཞུང་བས། རྩོད་གླེང་ཡོང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཡང་བྱུང་ཐབས་མེད། ཁོ་ཚོས་གང་ཞིག་ནི་རང་བཀྲར་ཡིན་པ་མི་རེས་ལ། ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཏྲེགས་ཅཆགས་འགྱོང་བས་མངོན་མིན་དང་གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་མི་རེས། ཁོ་ཚོའི་འདུ་རེས་གླེང་ན“ཁྱོད” དང “བདག” གི་རྣམ་དཔྱེ་མེད་ལ། མདའ་ལྟར་འདྲོངས་བའི་ཏང་བདེན་ཞེས་པའི་ལྟ་བཤད་མེད། ཁོ་ཚོར་འཕྲད་ངེས་ཡིན་པའི་གཏུམ་སྤྱོད་དག་ནི་ཁ་གསབ་སླ་བའི་ཉེས་སྐྱོན་ཞིག་ཏུ་བརྟེ་བ་ལས། དེ་ལ་ཆོལ་ཏགས་པའི་ཁྱད་གསོད་ཅིག་ཏུའང་མི་བརྟེ། ངེས་ན་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལ་འཁོན་འཛིན་མི་བྱུང་ཞིང་། ཆེས་ལྟག་ནའང་སྐབས་འདིར་ལྟན་ནུས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེན་ཟོན་ཙམ་ཞིག་བྱ་སྲིད། ཉེན་ཟོན་བྱ་ཐབས་དེ་རིགས་ནི་མི་ཞིག་གིས་ཁྱེ་ལ་ངོ་ཏྲག་གཞུ་སྐབས། ཁྱེ་ངེས་མི་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟུག་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན། ཁོ་ཚོའི་དབར་ལ་ཟས་ལ་འཕྲོག་རྩོད་བྱེད་པ་ལས་ཚབས་ཆེ་བའི་རྩོད་ཏྲོག་བྱུང་མྱོང་མེད་པས། ཁོ་ཚོའི་རྩོད་ཏྲོག་དེས་ཁྲག་འཛར་གྱི་དོན་ཀྱིན་བྱུང་བ་ཏ་ཙང་ཞུང་། འོན་ཏེ་ཕན་གྱིས་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་རྩོད་ཏྲོག་ཅིག་ཆེད་དུ་མ་བཙོངས་ཀ་མེད་རེད།

མི་སེམས་དཀྱུགས་པར་བྱེད་པའི་ཞེན་འདོད་དག་ལས། ཞེན་འདོད་བཀག་ཀྱང་ཁེགས་ཐབས་མེད་པ་ནི། དགའ་རོགས་འཚོལ་བ་དེ་རེད། འདོད་ཞེན་ཐེད་ཀྱང་དངངས་ལྡན་པ་དེ་ཡི་ཚེད། ཁོ་ཚོས་ཉེན་ཁ་གང་ལའང་མི་འཛོམས་ལ་གེགས་བར་ཀུན་ལས་ཕྱོལ་འདོད་ཀྱི་བྱ་བའང་བརྩམས་སྲིད། དེ་ནི་དེ་ལྟའི་བཟོད་གླགས་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལས་བྱང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་བཟློག་པར་འདོད་པའི་ཉམ་སེམས་ཤིག་དང། རང་བྱང་ཁམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་མིའི་རིགས་ཡུན་གནས་ཐུབ་པའི་རྩ་དོན་དག་ལས་འགལ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་ཉིད་བཟོད་གླགས་བྱལ་ཞིང་རྒྱུབ་ཕྱོད་ལྟན་པའི་ཞེན་འདོད་དེ་ཡི་དབང་དུ་སོང་ན། ང་ཚ་མེད་ཅིང། རང་གིས་དགའ་བའི་ཕྱོགས་བླ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྒང་དུ་འཆི་གསོན་ཅི་ཞིག་བྱང་ཡང་འཐབ་པར་བྱེད་པས། ཁོ་ཚོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་དམ།

ཐོག་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པར། མིའི་ཞེན་འདོད་ཇི་ཙམ་ཆེ་ན། དེ་བས་ཁྲིམས་ཀྱིས་གནོད་སྦྱོམ་བྱེད་དགོས་མོད། འོན་ཏེ་ང་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞེན་འདོད་འདིའི་རིགས་ལས་བྱང་བའི་རྟོག་འཛིང་དང་ཉེས་སྐྱོན་བྱང་སྐབས། ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དེའང་ཇི་འདྲའི་ཉམས་ཆུང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་ཨང། གཞན་ཡང་ང་ཚོས་ད་དུང་རྟོག་འཛིང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་ནི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁོ་རང་གི་ཐོག་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཀྱང་

མིན་ནམ་སྣམ་ཏེ། ཁྱིམས་ཀྱིད་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཆེས་ཆེར་མེད་ལ། ཁྱིམས་དེ་མེད་ན་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་དེ་བས་ཐག་གཅོད་བྱ་སྟ་བ་ཡོད་ངེས།

ང་ཚོས་ཐོག་མར་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་བརྩེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་བརྩེ་བ་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་དབྱེ་རྒྱུ་ཡིན། སྐྱེ་བོམས་ཐད་ཀྱི་བརྩེ་བ་ནི་མི་ཚང་མར་ཡོད་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་མཉམ་དུ་སྟེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། འོན་ཏེ་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་བརྩེ་བས་ནི་མིའི་རེ་འདོད་དེ་རིགས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཏོ་ནའི་ཐོག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་པཝམ། མ་མཐར་ཡང་ཁོ་བས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེར་སྤར་བས་སྟོ་ཞིང་ཕྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན། བསམ་པའི་ཐོག་གི་བརྩེ་བ་ནི་མིའི་རྟོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཏུང་སེམས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོམ ས་སྒོལ་ལས་གྱུར་པ་རེད། བུད་མེད་ཀྱིས་ཐབས་བརྒྱ་ཏུས་སྟོང་སྤྱད་དེ་བརྩེ་བ་དེ་རིགས་དར་སྟེལ་གཏོང་དོན་ཡང་། ཁོ་མོ་ཚོའི་དབང་གིས་བསྐྱེན་ཆེད་དང་། གཞན་དབང་གི་གནས་བབ་ལས་དབང་སྐྱུར་གྱི་གནས་བབ་ཏུ་འཕགས་ཆེད་ཡིན། ནུས་རྩལ་དང་སྐྱེ་འཕྲས་ལ་སོགས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཚུགས་པའི་ཏུང་སེམས་ནི་གཙོ་མའི་མིར་མེད་ཅིང་། ཁོ་ཚོས་ཀྱང་རོགས་ཟླ་དེ་ཏང་རོགས་ཟླ་གཞན་དབར་གཤིབ་བསྟར་ཡང་བྱ་མི་སྲིད་པས། ཕོ་མའི་མིར་མཚོན་ན། སྤྱིར་ཏུང་སེམས་དེ་རིགས་མེད། ཁོ་ཚོའི་ཟླ་ངར་ཆ་ཚང་ཞིང་ངོ་སྟོམས་

པའི་སྦྱི་མཚན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ད་དུང་ཚུགས་མེད་པས། ཁོ་ཚོས་ཀྱང་ མི་གཞན་ལ་ཡིད་སྨོན་དང་དགའ་ཞེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ཡང་མི་ ཤེས། གང་ལགས་ཤེ་ན། དགའ་ཞེན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ངེས་པར་དུ་འདུ་ ཤེས་དེ་རིགས་ལྟན་པ་མ་ཟད་འདུ་ཤེས་དེ་རིགས་བཀོལ་ཤེས་པའི་རྟེས་ ས་ད་གཟོད་བྱང་ཐུབ། གདོད་མའི་མིས་དང་ལེན་བྱེད་ངེས་ཤོས་ནི། སྐྱེས་ཐོབ་ལས་བྱང་བ་ལས་ཁོ་ཚོར་མི་མངའ་བའི་མཇོས་རྟོག་གི་ནུས་པ་ ལས་བྱང་བ་དེ་མིན། [47] དེས་ན། ཁོ་ཚོའི་མིག་ངོ་ན། བུད་མེད་ཚང་མ་ ལེགས་པོ་ཤ་སྟག་རེད།

གདོད་མའི་མིས། སྐྱེ་བམས་ཐོག་གི་བརྟེ་བ་མ་གཏོགས་མི་ཤེས་པ་ མ་ཟད། དེ་བས་དགའ་བར་འོས་པ་ཞིག་ནི། ཁོ་ཚོར་བརྟེ་བ་དེ་རིགས་ ཆུས་བྱེད་དང་དགའ་ཚོགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའི་ཕྱོགས་རིགས་ཀྱི་སེམས་པ་ དེ་མེད་པས། ཁོ་ཚོའི་འདོད་ཆགས་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆུན་གཏན་དང་ཤུགས་ ངག་ཞིག་མིན། ཁོ་ཚོའི་དབར་ལ་འཕྲུག་རྩོད་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ ཏ་ཅང་ཉུང་ལ། གཏུག་ཚུབ་ཡང་དེ་འདྲ་མེད། དེང་སྐབས་ང་ཚོའི་དབར་ ལ་འཕྲུག་རྩོད་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བློ་འདྲ་མིན་དེ་རིགས་གདོད་མའི་མིའི་ ཡིད་དུ་འཁོར་ཡང་མི་སྲིད། [48] གདོད་མའི་མི་ཚང་མས་ཁ་རོག་གེར་རང་

---

[47] ལེགས་ཤེས་ཀྱི་སེམས་པར་གོ།

[48] ཏུ་སོ་མཆོག་གིས《ཚེ་མིའབར》ནང། མི་ཡི་རྟོག་པའི་ནུས་པ་བཀོལ་སྟོང་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བའི་དབང་ གིས་ཐོན་པའི་ཉེས་དམིགས་དག་སྟར་ཡང་གསལ་འགྲེལ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས"མིའི་གུ་དོག་གི་ཞེ་འདོད

བཞིན་དུ་ཕྱུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་སྒྲུག་ཐོད་ཅིང། འདེམས་གསེས་མེད་པར་རོགས་རྒྱ་ཞིག་བཙལ་བ་མ་ཟད། དགའ་སྨོང་ལྡན་པའི་སེམས་ཁམས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་སྟོ་བ་ལྟ་བུའི་འདོད་སེམས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང། རེ་འདོད་ཚོམས་རྟེས་འདོད་ཞེན་ཡང་ཡོངས་སུ་ནས་ཞིའང་ཟིན།

དེ་ལས་རྟོགས་གསལ། འདི་ནི་རྩོད་མེད་ཀྱི་ངོས་དོན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རོགས་བྱར་བཅངས་པའི་བརྩེ་བ་དེ་ནི་ཞེན་འདོད་གཞན་དང་འདྲ་བར། སྟྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་རྟེས་ད་གཟོད་སྟོ་བ་ལྟ་བུའི་ཚད་དུ་འཕེལ་ཞིང། མིའི་རིགས་ལའང་ངན་འཕྲས་མང་པོ་བཟོས། གང་མའི་མིས་ཁོ་ཚོའི་འདོད་ཆགས་སྐོང་བའི་ཆེད་དུ་ཕན་ཚུན་འཕྲུག་རྩོད་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་མ་དག་པའི་གཏམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང། དེ་ནི་ངོས་དོན་དང་རྒྱུ་འགལ་དུ་སོང་བའང་ཡིན། དེང་གི་མི་རིགས་ཁག་གི་ཁྲོད་དུ། ཡུལ་ཅ་ལི་པེའི་མི་ནི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང། ཁོ་ཚོའི་འཚོ་ཡུལ་ཡང་འདོད་ཞེན་འཕེལ་བདེ་བའི་ཚ་

ཡོད་ཚད་ཉེས་ངན་མེགས་རེ་རེར་གྱུར་ཅིང། དེ་ན་ཁོ་ཚོའི་རྟོག་ཞིས་ལས་བྱུང་བ་རེད། ལྟག་པར་དུ་ལྟ་ཚོགས་དག་ཀྱང་ངན་རྟོག་ཆུང་གིས་གཡོས་གྱུར་ན། ལྟ་ཚོགས་དེ་དག་གི་ཞེ་འདོད་དག་ཀྱང་ཉེས་ངན་མེགས་སུ་གྱུར་ཐེབ། ངས་ཆུན་དུ་རྟོགས་གསལ། ཐར་ནས་ངན་རིངས་སུ་གྱུར་ཞིང། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ངང་བག་མེད་ཁོ་ནས་འདའ་མཁན་གཞོན་ནུ་དག་ནི་ཅ་ཅང་མ་རབས་རེད། རང་གཤིས་ཆུས་པས་ཁོ་ཚོའི་སྟོང་པ་ཐེད་ཀ་དོད་ཅིང། འགོན་དུ་འཛིན་པར་དགའ་བ། ཁོ་བཚོའི་ངན་རྟོག་ལས་གྲོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་རེ་རེ་སྒྲུབ་ཐུབ། གང་ལའང་མི་སྟོས་ཤིང། ཐུལ་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉིར་བའི་ཆེད། ཕ་མ་དང་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་ལོ་བོ་ཁམ་དུ་ཐུག་པའི་ཞེ་འདོད་བཅངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། "ཅེས་གསུངས། ---སྒྲུར་པ་པོས།

ལུལ་དུ་གནས་ཡོད་མོད། ཁོ་ཚོའི་འདོད་ཞེན་ནི་ཆེས་ཞི་ཞིང། ལྷོར་ཕ་ངོག་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཆུང།

བྱ་ཕོ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱ་མོ་འཕྲོག་རྩོད་བྱ་ཆེད་དུ་འཕལ་རྩོད་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ནས་རིགས་འདེད་བྱེད་པ་དང། དཔྱིད་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་དུ་བྱ་ཕོ་འགས་བྱ་མོ་འཕྲོག་རྩོད་བྱེད་པའི་སྐད་ཅན་འཕྱིན་པའི་རིགས་འདེད་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས། ང་ཚོས་ཅིས་པར་དུ་རང་བྱུང་ལམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་འཚེལ་ཟིན་ཞིང། ང་ཚོ་དང་རིགས་ཡོངས་སུ་ནས་མི་མཐུན་པའི་དུད་འགྲོ་གཉིས་འཕལ་པ་དེ་དང་ང་ཚོ་བསྡུར་བ་བྱེད་པའི་ཕབས་ལམ་དེ་རིགས་དོར་དགོས། དཔེར་ན། བྱ་ཕོ་གཉིས་འཕལ་པའི་རིགས་འདེད་དེ་མིའི་རིགས་ལ་འགའ་ན་ཞུ་དགེ་ལྟེམ་འགེགས་སུ་འགྲོ་ཅེས། ང་ཚོས་དེ་སྟོན་དུད་འགྲོ་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པར་གཞིགས་ན། འཕལ་རྩོད་བྱེད་པའི་ཆུ་ཀྱེན་ནི་དུད་འགྲོ་མིའི་ཁ་གྱངས་དེ་དུད་འགྲོ་ཕོའི་ཁ་གྱངས་ལས་ཉུང་བཞིན། ཡང་ན་དུད་འགྲོ་མིའི་རིགས་ལ་ཆུ་དུ་དུད་འགྲོ་ཕོ་དང་འཛེལ་གཏུག་མི་རྒྱང་བའི་བར་སྐབས་རེའང་ཡོད་པས་ཡིན། གཞན་གྱི་ཆུ་ཀྱེན་དེ་ཡང་གོང་གི་ཆུ་ཀྱེན་དང་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དུད་འགྲོ་མོར་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་དུད་འགྲོ་ཕོ་དང་འགྲོགས་མི་རྒྱང་བའི་བར་སྐབས་ཡོད་པས། དུད་འགྲོ་མོའི་ཁ་གྱངས་དེ་དུད་འགྲོ་ཕོའི་ཁ་གྱངས་ལས་དྲུག་ཆ་ལྟ་ཉུང་དུ་གོང་བ་

རེད། འོན་ཏེ་ཆུ་ཀྱེན་དེ་གཉིས་ནི་མིའི་རིགས་ཁོད་ན་མེད་ཅིང་། མིའི་
རིགས་ཁོད་དུ། བྱང་མེད་ཀྱི་ཁ་གྱངས་དེ་སྒྲེས་པ་ལས་མང་བ་མ་ཟད།
གཙོད་མའི་མིའི་རིགས་ཁོད་དུ། ས་ལུས་ཀྱང་བྱང་མེད་ནི་དུད་འགྲོ་ལྟར་
འདོད་ཞེན་འབར་བའི་དུས་སྒྲེས་པ་དང་འགྲོགས་མི་ཚུགས་པའི་དུས་
སྐབས་ཡོད་པ་ཐོས་མ་མྱོང་། གཞན་ཡང་གོང་གི་དུད་འགྲོ་ཁོད་ནས།
དུད་འགྲོ་རིགས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་ཞེན་འབར་བའི་དུས་ཆོད་མཉམ་
དུ་ཡིན་པས། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་རིགས་ཆོ་ཚང་མ་ལན་ཚུན་འཐབ་རྩོད་
རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྟོང་ཚུལ་དེ་རིགས་མིའི་རིགས་ཁོད་དུ
མེད་ཅིང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆགས་སྡེད་ནི་ནམ་ཡང་རེས་འཚོར་དུ་རྒྱུ་བ
ཞིག་མིན། དེས་ན། ང་ཚོས་དུད་འགྲོའི་ཁོད་ན་དུད་འགྲོ་མོའི་ཆེད་དུ
རྩོད་པའི་རྣམ་པ་དེ། རང་བྱུང་རྣམ་པར་གནས་པའི་གཙོད་མའི་མིའི
ནང་དུའང་ཡོད་པར་འདོད་མི་རིག་ཅིང་། གལ་ཏེ་མཐའ་ཐུག་ངེ་ལྟར
བཞག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། འཐབ་རྩོད་དེ་རིགས་ཀྱིས་དུད
འགྲོའི་རིགས་རྒྱུད་གང་ལའང་རྒྱུད་ཆད་ཀྱི་ཉེན་ཁ་མེད་པ་ལྟར། མིའི
རིགས་ལའང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་བྱུང་མི་སྲིད། དེ་ཅམ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི
རང་བྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ་བཟོས་པའི་གནོད་འཚེ་དེ་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི
ཁྲོད་དུ་བཟོས་པའི་གནོད་འཚེ་ལས་ཆུང་ལ། ལྟག་པར་དུ་ཡུལ་གོམས
གཤིས་ལུགས་བཟང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཀྱང་ཉུང་། ཚང་མས་མ

གཟིགས་སམ། འཕྱོན་མའི་ཕ་དོག་དང་ཁྱོ་བོའི་འཚོན་སེམས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་འཐབ་རྩོད་དང་ལྷོག་གསོད། ཡང་ན་དེ་ལས་ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་གཟིགས་སམ། ཁ་གང་དས་མ་ཐག་ཏུ་གཏན་དུ་བཟའ་ཚང་བྱ་རྒྱའི་ཆོད་སེམས་ཏོ་ཇེ་བྱག་རེ་ལྟ་བུ་འཇོག་གི་ཡོད་ནའང། ལྷོག་ཏུ་གཞན་དང་འགལ་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་མང་དུ་བརྩམས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། བསྟད་པ་མེད་ཅིང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་དེ་ཡང། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་འདོད་ཞེན་འབར་ཞིང་ཆགས་སྡེད་སྐྱེས་སའི་ས་གཞི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཡང་འདུག

ང་ཚོར་མཐའ་སྟོམ་དེ་འདྲ་ཞིག་འཛིན་ཐུབ་སྟེ། གང་དེ་མའི་མི་ཉིད་རྒྱུན་དུ་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་དུ་རང་དགར་རྒྱུ་ཞིང། གཏན་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་སྟོང་གནས་མེད་ལ་སྐད་ཆའང་མེད་ཅིང། འཐབ་རྩོད་ཀྱང་མེད། ཕན་ཚུན་ནམ་ཡང་འཕྲེལ་འདྲིས་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ལ་གནོད་པའི་སེམས་པའང་མེད་ཅིང། རིགས་མཐུན་གཞན་ཡང་མི་མཚོ་བ་མ་ཟད། མི་དང་མིའི་དབར་ཕན་ཚུན་ངོ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལྟབས། གང་དེ་མའི་མིར་འདོད་ཞེན་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དཀོན། ཁོ་པས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱ་ཐུབ་ལ། རྣམ་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དུང་སེམས་ཤིག་དང་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལྡན་ཡོད། རང་ལ་མཚོ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་ཚོར་ཐུབ་ལ། རང་དང་འཕྲེལ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་སྣང་འཛིན་བྱ་མི་ཐུབ།

ཁོ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་ད་དུང་རྒྱས་མེད་ལ། ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་ཀྱང་ཆེར་སྨིན་མེད། སྐབས་འགར་ཁོ་བོས་གསར་གཏོད་རེ་བྱེད་སྲིད་མོད། གསར་གཏོད་དེ་རིགས་ཕྱི་རབས་པར་བརྒྱུད་སྤྲོད་མི་ཐུབ་སྟེ། ཁོ་བོའི་ཕྱུ་གུ་སུ་ཡིན་ངོས་བཟུང་མི་ཐུབ་པས་སུ་ཞིག་ལ་བརྒྱུད་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་སམ། ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་འཆི་བ་དང་ལག་རྩལ་དེ་ཡང་མཉམ་དུ་ཕུབ་པར་གྱུར། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་དུ། སྨོན་གསོ་མེད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཞེས་པའང་མེད་ཅིང། ཕ་ཚ་བུ་རབས་རྒྱུད་སྐྱེལ་བྱེད་མོད། ཡར་ཐོན་གྱི་འཕྲས་བུ་འདི་ཡིན་ཞེས་པ་གཏོན་རྒྱུ་མེད། མི་རབས་ཚང་མས་ཐོག་མའི་འགོ་ཚུགས་བྱ་ས་དེ་ནས་སྣར་ཡང་བསྐྱོང་འགོ་ཚུགས་དགོས་ཤིང། དུས་རབས་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་གཏོང་མའི་དུས་སྐབས་བཞིན་འཐོམས་འཐོམས་སྤྲོད་སྤྲོད་ངང་ནས་ཕར་འདས་པས། མིའི་རིགས་དེ་ལྟར་ཆགས་ཟིན་མོད། མི་ནི་སྦར་བཞིན་ཏེས་པ་ཡིན།

ཕན་ཀྱིས་ཚན་པ་མང་པོ་དེ་འདྲ་བཀོལ་ཏེ། བདག་གི་བློ་ན་ཡོད་པའི་གཏོང་མའི་རྣམ་པ་དེ་དག་གསལ་སྟོན་བྱེད་དོན་ནི། འདས་ཟིན་ཀྱི་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང། ལོང་བཤད་མང་པོ་ཞིག་རྩད་ནས་ཕྱུངས་ཆེད་ཡིན། ཕན་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན། ངེས་པར་དུ་འབྲེལ་རྒྱ་ནས་རིགས་འདེད་བྱེད་དགོས་ཤིང། དངོས་སུ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ནས་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་སྟོན་དགོས། རང་བྱུང་ལས་བྱུང་

པའི་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ང།
རྣམ་པ་དེ་དག་ཁོད། མཁས་དབང་འགའ་ཡི་གསུང་རྟོགས་ནང་དུ་དྲངས་
པ་བཞིན་གྱི་དངོས་དོན་དང་ཤུགས་རྒྱུན་ལྟ་བུ་མེད།

མིའི་ཏེ་བག་དེ་དག་དགེ་འཕྲེད་ཕྲེད་སྐབས། འགའ་ཞེ་རང་
བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་ཏེ་བག་ཏु་མཐོང་མོད། དོན་དུ་མི་རྣམས་ལ་སྲོ
ཚོགས་ཁྲོད་ནས་གོམས་འདྲིས་སུ་གྱུར་པའི་འཚོ་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱུང
བ་རེད། དེས་ན། མི་ཞིག་གི་ལུས་ཕུང་ལེགས་ཞན་དང་། ལུས་སྟོབས་ཆེ
ཆུང་ལས་བྱུང་བའི་ཤེད་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དེ་ཡང་། གཙོ་བོ་རྒྱུན་དུ་མི་འདི
དཀའ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏु་འཚོ་བཞམ། ཡང་ན་གཅེས་ལངས་སུ་ཤོར
བའི་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐོག་ནས་འཕྲེད
དགོས་པ་དང་། དེ་ཇེས་མི་དེའི་གཟུགས་པོའི་གངོད་ནས་མངའ་བའི
ལུས་སྟོབས་ལ་རག་ལུས་ཡོད། རིག་སྟོབས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སློབ་གསོ
ཐོབ་ཚུངས་མཁན་དང་སློབ་གསོ་ཐོབ་མི་ཚུངས་བའི་མིའི་དབར་ལ་ཏེ་བག
ཆོད་པ་མ་ཟད། སློབ་གསོའི་ཐོབ་པའི་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བར་གཞིགས་ཏེ
སློབ་གསོ་ཐོབ་ཚུངས་མཁན་དབར་ལའང་ཏེ་བག་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། མི
ཆེན་ཞིག་དང་། མེའུ་ཐུང་ཞིག་ལམ་བུ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏु་བསྐྱོད་ཀྱིན
ཡོད་པ་འདྲ་ནའང་། གོམ་ཞེང་རེ་རེ་སྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆེན་དང་མེའུ
ཐུང་གཉིས་དབར་གྱི་རྒྱང་ཐག་ཇེ་རིང་དུ་འགྱོ་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཙམ་མ

ཟད། སྨོན་གསོའི་རིགས་ནི་མང་ཞིང་རྒྱུས་འཛིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། སྤྱི་ཚོགས་རིམ་གྱས་མི་འདྲ་བའི་བར་གྱི་འཚོ་སྐྱབས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཐ་དད་ཡིན། འོན་ཏེ་དུད་འགྲོ་དང་གཙོད་མའི་མིའི་འཚོ་བ་ནི་སྐྱབས་བདེ་ཡིན་ཞིང། ཟ་རིགས་གཅིག་པ་བཟའ་བ་དང། འཚོ་བའང་གཅིག་མཚུངས་རོལ་ཞིང། ཐུ་བའང་གཅིག་མཚུངས་བགྱིས་པ་ཡིན། དེ་གཉིས་དབར་གཤིས་བསྟར་བྱས་པ་ལས་ཤེས་གསལ། རང་གྱུང་རྣམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དང་མིའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དང་མིའི་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཆུང་ཞིང། ཡང་དེ་ལས་ཤེས་གསལ། རང་གྱུང་གི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེའང་མིའི་སྨོན་གསོའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཇི་ཚེར་བསྐྱེད་ངེས་རེད།

རང་གྱུང་ཁམས་ཀྱིས་མི་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྟལ་བའི་སྐབས་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་བྱས་ཞེས་སྐྱེ་བོ་འགའ་རེས་སྨྲ་སྲིད་མོད། འོན་ཏེ་མི་དང་མིའི་དབར་འཕྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག། རང་གྱུང་ཁམས་ཀྱིས་དགའ་བོ་བྱ་ཡུལ་དེས་གཞན་ལ་གནོད་འཚོ་བྱས་པའི་ཁྲོད་ནས་དགེ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཐུབ་བམ། ཏུང་བརྩེའི་དཔལ་ལ་རོལ་ཐབས་མེད་པའི་ར་སྐོར་ན། བཞིན་བཟང་ལུས་མཛོས་ལྡན་ཏུང་ཅི་ཞིག་ཡན། སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་ལྡན་ཏུང་ཡན་ཐོགས་ཅི་ཞིག་ཡོད། མི་གཞན་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་མི་དགོས་པས། གཡོ་ཁྲམ་བྱེད་

དོན་ཅི་ལ་ཡོད། རྒྱུན་དུ་མི་འགལ་རེས་སྟོངས་ཆེན་གྱིས་སྟོངས་ཆུང་ལ་ བཙན་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་པ་ཐོས་ཀྱིན་འདུག། ངས་ཁོ་ཚོར་ཕྱོག་ འདྲི་བྱ་རྒྱུར"བཙན་གནོན" ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་བོ་འགལ་རེས་དགུང་པོ་གཏུམ་པོས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཅིང། ཡང་སྐྱེ་བོ་ འགལ་རེ་བཙན་ཤེད་འོག་ན་སྐྱེ་ལྟགས་འདོན་བཞིན་ཡོད། གནས་ཚུལ་ དེའི་རིགས།ང་ཚོའི་ཁྱོད་ན་ཡོད་པ་ཕན་གྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཡང་སྐྱོང། འོན་ཏེ་དེ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་དྲངས་ཏེ་གདོང་མའི་མིའི་ཁྱོད་དུ་འདང་སྣང་ ཚུལ་དེ་རིགས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེ་ཙམ་མ་ཟད"ཐན་ ཁོལ" དང "དགང་སྒྲུར" ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཀྱང་གདོད་མའི་ མིར་གཏན་ནས་མེད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གདོད་མའི་མི་ཞིག་གིས་གདོད་ མའི་མི་གཞན་ཞིག་གིས་བཏོག་པའི་ཤིང་འཐས་ས་མ་རྩོན་ངོས་འཕྲོག་ ཐྲེད་པའམ། ཆར་སྐྱོབ་ཆུང་འགེལས་བྱེད་པའི་གལ་དོང་ཞིག་འཕྲོག་རེས་ བྱེད་ཐྲེད་མོད། ཁོ་ཚོས་མི་གཞན་ལ་བཙན་གནོན་དང་རང་ལ་གོང་ བཀུར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ཤེས་ཐྲེད་དམ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་གདོད་མའི་ མིའི་ཁྱོད་དུ། ལག་ཆ་གང་ཞིག་བཀོལ་ཏེ་མི་གཞན་དེ་དམ་དུ་བཀྲིགས་ ཏེ་རང་ལ་གོང་བཀུར་བྱེད་དུ་བཅུག་དགོས་ས་མ། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་ བདག་ཉིད་ཤིང་ཐྲོང་འདི་ལས་བསྒྲང་ན། བདག་གིས་ཤིང་ཐྲོང་གཞན་ ཞིག་བཙལ་ན་ཆོག་ལ། གལ་ཏེ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་མི་ཞིག་གིས་

བདག་ལ་བརྟན་བཅོས་བྱས་ན། བདག་ས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྱོལ་བར་སྲུ་ཞིག་གིས་གེགས་བྱེད་ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་མི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་སྟེ། ཁོ་བོའི་ལུས་སྟོབས་བདག་ལས་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཏ་ཙང་མ་རབས་ཤིང། སྨྲིད་ལུག་པ། ཀུན་སྤྱོད་རྩེང་བ། བདག་ལ་བཙན་གྱིས་ཁོ་པར་ཟས་རིགས་འཚོལ་དུ་བཏང་སྟེ། ཁོ་བོ་གཞོགས་ཤིག་ཏུ་སོས་དལ་བབ་ཕེབས་ངང་ནས་སྟོད་སྨིད་དམ། གལ་ཏེ་མི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན། ཁོ་པས་དུས་དང་རྒྱམ་པ་ཀུན་དུ་བདག་ལ་ཅིར་ཏེ་སྟོད་དགོས་པ་མ་ཟད། གཞིད་དུ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་ཐག་པ་ཞིག་གིས་བདག་དམ་པོར་བཀྲིགས་ཏེ་བདག་བྱོས་པའམ་བདག་གིས་ཁོ་བོ་གསོང་དོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཟོན་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བཀྲིས་ན་ཁོ་པ་རང་ཉིད་ལ་དོན་མེད་ཀྱི་དཀའ་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད་ལ། ཁོ་པའི་ལས་གཡོལ་སྐྱེད་འདོད་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་མང་བའི་དཀའ་ཚོགས་ཞིག་ལ་གདོང་གཏད་མི་དགོས་ས་མ། གཞན་ཡང་ཁོ་པ་སྐབས་འགར་ཕྱོད་གཡེང་ཤོར་བའི་སྐབས་ཀྱང་མེད་སྨིད་དམ། གློ་བུར་དུ་ཐུ་ཞིག་གྲགས་མ་ཐག་ཁོ་བོས་ཁ་ཚུར་བསྐོར་ཏེ་བལྟ་ཅམ་མི་བྱེད་པ་སྨིད་དམ། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཏུ། བདག་གིས་ཞོམ་ཞིང་ཞི་ཤུ་ཅམ་སྟོས་ཏེ་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཐོས་ན། ཁོ་པའི་རྒྱ་ལས་གློལ་ཏེ་རང་དགར་བསྐྱོད་རྒྱ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཁོ་པ་ཆོ་གང་རིང་དུ་འཕྲད་ཐབས་མེད།

དང་ནི་ཕྱི་ཁྱེད་ཀྱི་གནང་དོན་མང་པོའི་ཐོག་ནས་གསེང་བཀོལ་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཚང་མས་ཤེས་གསལ། བྱན་ཁོལ་གྱི་ལྷག་ལྟ་ནི་མི་ཕན་ཚུན་དབར་བརྟེན་དགོས་པའི་དབང་གིས་སམ། ཁོ་ཚོའི་དབར་འཕྲེལ་བ་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན།[49] མི་ཞིག་མི་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཚོ་མི་དགོས་པའི་ལྷ་རོལ་ན། བྱན་ཁོལ་ཞེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ནི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་གཏན་ནས་མེད། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་མི་ཚང་མའི་ལུས་ཐོག་ཏུ་ལྷག་ལྟ་མེད་ལ། དབང་ཤེད་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད།

འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ལྷང་ཚུལ་དེ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པའི་ཁྱོད་དུ་མངོན་གསལ་ཆེར་མེད་པའམ་ཤུགས་ཀྱིན་གང་ཡང་མེད་པ་ར་སྤྱོད་བྱས་རྗེས། གཞུག་ཏུ་ཕན་གྱིས་ལྷང་ཚུལ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱིན་དང་ལྷང་ཚུལ་དེ་དག་མིའི་བསམ་བློ་མ་མཐུད་འཚེལ་རྒྱས་བྱང་བ་དང་ལྷག་ཏུ་འཚེལ་བའི་ཕྱོར་ལ་དཔྱད་རྒྱུ་ཡིན། ཕན་གྱིས་ར་སྤྱོད་བྱས་ཟིན་ལྟར། མིའི་འཕྲུས་

---

[49] རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས《ཞེ་མིའར》ནང་དུ་བཞེད་དགོངས་དེ་ཁྱེད་སྐར་ཡང་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས"མི་རྣམས་ཚོགས་པར་སྒྲིལ་དོན་ནི། ཁོ་ཚོ་ལུས་སྟོབས་ཞན་པའི་དབང་གིས་རེད། ང་ཚོས་མིའི་ཇིགས་ལ་བརྟེ་བ་བཅངས་དོན་ནི། ང་ཚོར་ཕྱན་མོང་གི་ལྷག་བསྟལ་ཡོད་པས་ཡིན། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་མི་ཞིག་མིན་གྱུར་ན། ང་ཚོས་མིའི་ཇིགས་ལ་འགན་ཅི་ཡང་འཕྲུར་མི་དགོས། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྟོབས་ཤུགས་མི་འདང་བའི་མངོན་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་ཚང་མར་རང་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གི་ཇོགས་སྤྱོར་མི་མཚོ་ན། ང་ཚོས་གཞན་དང་མཉམ་འཕྲེལ་གཏན་ནས་བྱ་མི་སྲིད། "ཅེས་གསུངས། ---སྐྱེར་པ་པོས།

ཚང་གཏོང་ནུས་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད། ཁོ་ཚོའི་བག་ལ་ཉལ་བའི་ནུས་པ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོར་བརྟེན་ཏེ་འཚེལ་རྒྱས་འགྲོ་མི་ཐུབ་ཅིང་། ངེས་པར་དུ་རིགས་འགའམ་དུས་ཚོད་སྔ་ཕྱི་གང་བྱང་དུ་ཐོན་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུན་མང་པོ་མཉམ་བསྡུས་བྱས་ན་དཔོན་ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་པོ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རྒྱུན་དེ་དག་མེད་ན། གང་མའི་མི་རྣམས་ནམ་ཡང་དེ་སྔའི་རྣམ་པར་འཚེལ་མེད་རང་སོར་གནས་ངེས་རེད། དེས་ན། ཕན་གྱིས་ང་དུང་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་ཐུབ་པའི་གླེ་བུར་གྱི་དོན་རྒྱུན་དེ་དག་ལ་རྩད་ཞིབ་བགྱིས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་དབར་གཤིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གིས་མིའི་རིགས་ཤེས་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། ཡང་མིའི་རིགས་དེ་ཉིད་གོལ་ལམ་དུའང་འཕྲིད་པའི་སྐོར་ལ་གསལ་སྟོན་དང་། མི་རྣམས་སྤྱི་འདུས་སུ་འགྱུར་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། མི་དེ་ཉིད་ཡང་ངན་རེངས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཡང་གསལ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། བགྲང་གིས་མི་ཟིན་པའི་ལོ་བླ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་རྗེས། མཐར་མིའི་རིགས་དང་འཛམ་གླིང་དེ་དེང་སྐབས་ང་ཚོས་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་དེར་གྱུར་པ་ཡིན།

ཕན་གྱིས་ཞིབ་བརྗོད་བྱས་པའི་དོན་དག་རྣམས་རྣམ་པ་འགའི་ཐོག་ནས་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བདག་གིས་ཚོད་བཟུང་ཐོག་ནས་འདེམས་གསེས་བྱ་རྒྱུ་ཅམ་ལས་མ་འདས་ཞེས་བདག་གིས་ལེན་ངེས་

ཡིན། འོན་ཏེ་ཆོས་བཞགས་དེ་དག་བྱ་དངོས་རང་ཐད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འཆད་ན་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བདེན་དོན་ལ་སྟེགས་པའི་ཐབས་ལམ་ཉན་གཏིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས། དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཤུང་ས་བཙན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེས། དེས་ན་ཕན་ཡོན་ཆོད་བཞགས་ཁོད་ནས་རིགས་འདིད་བྱས་པའི་ཐོམ་ཆོག་དེ་ཆོད་བཞགས་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། བདག་གིས་གོང་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་དོན་ལ་གཞིགས་ན། མི་གཞན་ཞིག་གིས་བྱ་ཐབས་གཞན་ཞིག་བཀོལ་ཏེ་ཐོམ་ཆོག་གཏིག་མཚུངས་ཤིག་ཐོབ་རེ་བྱས་ཀྱང་གཏན་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་ཁོ་ཆོའི་བྱ་ཐབས་བཀོལ་ཏེ་ཐོམ་ཆོག་གཏིག་མཚུངས་ཤིག་ཐོབ་རེར་འབད་ནའང་དེ་ལྟར་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟར་ངས་གཤམ་གྱི་གནད་དོན་དག་ལ་གོས་གླེང་འཕར་མ་བྱེད་མི་དགོས་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་བསྒོད་ཀྱིས་དོན་དག་སླ་ཆོགས་ཐོག་ཏུ་ཆད་པའམ་ཐོང་ཆར་ལུས་པའི་བདེན་དོན་དེ་ཉིད་ཁ་སྐོང་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱ་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱ་ཀྱེན་མང་པོ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ལས་མཐར་དེ་ཡི་ནུས་པས་མི་རྣམས་ལ་ཏ་ལས་པའི་ཐོབས་ཤུགས་ཤིག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ། ང་ཆོས་ཆོད་བཞགས་འགའ་ཞེ་ཕྱོགས་གཏིག་ནས་རྒྱ་གཅོད་མི་ཐུབ་ལ། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆོད་བཞགས་དེ་དག་གིས་མི་ལ་ཡིད་ཆོམས་པའི་ཏྲིན་ལན་ཞིག་བསྟེར་ཐབས་བྱལ་བ་དེ་ལ་གསལ་བཤད་ཇི་

ལྷར་བྱེད། དོན་དངོས་ཀྱི་ཐུ་བ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་པོ་མེད་པའམ་
རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་པོ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་བར་
དུ་འཚངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་འཕྲེལ་བའི་ཐད་ལ་བསམ་གཞིག་
ཇི་ལྷར་བྱེད། གལ་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཆོལ་ཐུབ་ན། ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་ནས་ཇི་
ལྷར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་དང་འཕྲེལ་བའི་དངོས་དོན་འཆོལ་དགོས་སམ། གལ་
ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་དུ་མེད་གྱུར་ན། ཇི་ལྷར་མཚན་ཉིད་རིག་པར་བརྟེན་ཏེ་
དེ་དག་སྟེལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་དོན་དང་ཆ་འདྲ་བ་དག་རིགས་འདེད་ཐུབ་
བམ། མཐར་དོན་རྐྱེན་གྱི་རིགས་འདྲའི་ངོ་བོར་གསལ་བཤད་བྱ་ཆེད། ང
ཚོས་ཇི་ལྷར་བྱས་ཏེ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དོན་རྐྱེན་གྱི་ཁ་གྲངས་དེ་བློས
དགོས་མི་ཐུབ་པའི་ཚད་དུ་འཕྲི་བཤམ་ཁུང་དུ་གཏོང་དགོས་སམ། ཕྱན
ཀྱིས་བསམ་གཞིག་བྱ་གཞིར་གྱུར་པའི་གནང་དོན་དེ་དག་ནི། འདིར
བཞུགས་ཀྱི་ཤན་འཕྲེད་པ་ཚོའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཏོན་ན་འཕྲིག་ཅིང། དམིགས
ཡུལ་ནི་ཕྱན་ཀྱི་གློག་པ་པོ་ངན་ཐུབ་མ་ཚོས་གནང་དོན་དེ་དག་ཐང་བསམ
གཞིག་བྱེད་མི་དགོས་པཙམ་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་མི་འགྲོ་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན།

ཆ་ཤས་གཉིས་པ།

སྐྱེ་བོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་ཐེངས་དང་པོར་ས་ཆ་ལྟེབ་ཙམ་ཞིག་བཅད་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ང་དུང་ཕྱ་ཚུགས་ཀྱིས “ས་ཆ་དེ་བདག་ལ་དབང” ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཁོ་བོའི་སྐད་ཆར་ཡིད་ཆེས་མཁན་གྱི་བསམ་གཞིག་མི་ཐོངས་བའི་མི་འགའ་ཤས་ཐོན་གྱིན་ཡོད། སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་ཤེས་དཔལ་གྱི་སྦྱི་ཚོགས་གསར་སྒྲུན་བྱེད་པོ་དངོས་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོ་བོའི་ས་མཚམས་འབྱེད་རྒྱས་བཀོག་ཅིང་། ཡང་ན། ཁོ་བོས་བྱས་པའི་ས་མཚམས་འབྱེད་ཆེད་ཀྱི་ས་དོང་ཁོད་སྟོམས་ནུ་བཏང་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་དེས་སྐད་ཕྱུགས་ཆེན་པོས“སྐྱེ་བོ་ཁྲམ་པ་དེའི་སྐད་ཆར་ཡིད་ཆེས་བྱ་མི་རུང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚོས་ས་ཐོག་གི་འཕྲས་བུ་དེ་དག་རང་རེ་ཚང་མར་དབང་བ་གཏིང་བརྟེད་དུ་སོང་ཞིང་། ས་ཞིང་དེ་མི་སྣེར་ནུ་ལའང་དབང་མི་ཐུབ་པའི་གནས་ལུགས་དེ་གཏིང་བརྟེད་དུ་གྱུར་ཚེ། ཁྱོད་ཚོ་ཉམས་ངར་ལྟུང་ངེས་རེད”ཅེས་བཤད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་བཀྱིས་ཚེ། སྐྱེ་བོ་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་ཉེས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཇི་ཤུང་དུ་བཏང་ཡོད་ལ། དམག་འཁྲུག་དང་དམར་གསོད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཇི་ཤུང་དུ་བཏང་བ་རེད། ང་དུང་། སྟག་བསྟལ་དང་འཇིགས་སྐྱལ་ལས་བྱུང་བའི་མནར་གཅོད་

མང་པོ་ཞིག་ཁྱང་དུ་བཏང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ད་ཆ་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་ཐུབ་པ་ནི། བྱ་དངོས་ཀྱི་འཚེལ་རྒྱས་དེ་སྟོན་ཆད་བཞིན་འཚེལ་རྒྱས་ཀྱང་པའི་དབང་དུ་སོང་ན་མི་འགྲིག་པའི་ཚད་དུ་སྐྱེས་ཟིན། རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན། དེ་འདྲའི་སྐེར་ལ་དབང་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་གློ་ཐུར་དུ་མིའི་ས་མས་ངོས་ལྷ་ལས་ལ་ཐུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རིམ་པས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་མ་མང་པོ་ཞིག་འཚེལ་འགྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། མིའི་རིགས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་ཁ་གྲོས་མཚམས་ལ། མདུན་སྒྲོང་ཁ་ཅང་ཆེན་པོ་དགོས་པ་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་བྱའང་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཟིན་པ་མ་ཟད། ཐབས་དང་ཤེས་བྱ་དེ་དག་མི་མྱས་རྒྱུད་བཅས་སྒེལ་ཏེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མང་དུ་སོང་བ་རེད། དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱས་ལ་ཕུགས་རྩ་གཅོད་དགོས་པ་དང་། ལྷ་བ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་ཆེས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་གོ་རིམ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། འགོར་ཞིང་དལ་ལ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འཚེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་དོན་རྒྱུན་དང་ཤེས་བྱར་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་དགོས།

གང་བོད་མའི་མིས་ཐོག་མར་གཅེས་འཛིན་བྱ་ཡུལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོས་ཐོག་མར་དོ་ལྷུར་བྱ་ཡུལ་ནི་འཚོ་གནས་ཀྱི་གནས་དོན་རེད། ས་ཞིང་གིས་ཁོ་ཚོར་མཚོ་སྟོང་བྱས་པའི་ཐོན་རྫས་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཁོ་ཚོར་དགོས་ངེས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་

ཆོས་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོར་བས་ཐོན་ཕྱས་དེ་རྣམས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་བར་སྣུལ་འདེད་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད། བཀྲིས་ལྷོགས་དང་འདོད་སེམས་གཞན་དག་གིས་ཁོ་ཆོར་འཚོ་ཐབས་འདྲ་མིན་བརྒྱུད་དུ་བཅུག་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་འཚོ་ཐབས་གཅིག་གིས་ཁོ་ཆོར་རང་རང་ས་སོའི་རྒྱུད་པ་སྟེལ་དུ་བཅུག་གི་ཡོད། རྒྱོངས་བློ་དེར་སེམས་དབུས་ནས་ཕྱུངས་བའི་བརྩེ་དུངས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་རྐྱེན། བསམ་ཕྱོགས་དེ་དུད་འགྲོའི་རང་གཤིས་ཁོ་ན་རེད། ཁོ་ཆོས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་ཚེངས་མ་ཐག་ཕན་ཚུན་ཟས་གོ་སོར་གྱིས་པ་དང་། ཕྱུ་གུ་རྣམས་ནར་སོན་རྩེས་ཙ་མའི་ལྟ་སྐྱོང་མི་དགོས་སྐབས། དེ་མ་ཐག་ཙ་མ་དང་གྱིས་ནས་འཕྲེལ་བ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཀྱི་ཡོད།

བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་གཙོ་མའི་མིའི་གནས་སྟངས་ནི་འདི་འདྲ་རང་རེད། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཆོར་སྟང་གི་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་སྲོག་ཆགས་དེས། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་རང་བྱུང་ཚམས་ཆེན་མོས་གནང་བའི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་བཀོལ་དགོས་མིན་མི་ཤེས་ལ། རང་བྱུང་ཚམས་ཆེན་མོ་ནས་ཅི་ཞིག་ཐོབ་འདོད་ལ་མཆོ་བསམ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་བཏང་མ་མྱོང་། གཙོ་མའི་མིའི་འཚོ་བའི་བསྐྱལ་སྟངས་ནི་འདི་རང་རེད། དེ་ནས། ཁོ་ཆོར་རིམ་བཞིན་དཀའ་ཚེག་མང་དག་ཞིག་འཕྲད་ཀྱིན། ཁོ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་དཀའ་ངལ་ལ་ཚ་གཏང་གཅོག་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྱོད་དགོས་

ཀྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ཤིང་སྟོང་ཏ་ཅང་མཐོ་བས་གངས་མའི་མིས་ཤིང་སྟོང་ཐོག་གི་སེལ་ཏོག་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པ་དང་། བཀྲིས་ལྷོགས་ཀྱིས་མནར་བའི་ཏུད་འགྲོ་གཞན་གྱིས་གངས་མའི་མིའི་ཟས་རིགས་ལ་རྟོད་འཕྲོག་བྱེད་པ། ཐ་ན་ཏུད་འགྲོ་གཏུག་པ་ཅན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་ཟས་སུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ང་གཙོང་གངས་མའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་པོར་སྟོང་བརྡར་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བདེ་ལྡན་འཕྲུག་ཅིང་ཆུགས་རྩལ་ལྡན་པ། ངམར་འཛིང་བྱེད་སྐབས་བློ་ལྟོབས་ཆེ་བ་བཅས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཡུན་རིང་མ་ཕོང་བར། གངས་མའི་མིས་ཤིང་སྟོང་གི་ཡལ་ག་ངང་རྩོ་རིལ་ཕོགས་རང་བྱུང་གི་མཆོན་ཆ་དག་སྟོང་ཤེས་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་རང་བྱུང་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཏུད་འགྲོ་གཞན་དང་ངམར་འཛིང་བྱེད་ལ། ཐ་ན་གཞན་རིགས་དབར་ཟས་རིགས་འཕྲོག་རྟོད་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོབས་ལྡན་དག་གིས་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དག་ཇི་ལྟར་ཁ་གསལ་དགོས་མིན་ཐད་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མིའི་རིགས་ཀྱི་གྲངས་འགོར་ཇེ་མང་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་བསྡུན་ནས། གངས་མའི་མིའི་དཀའ་ངལ་ཡང་རིམ་བཞིན་ཇེ་མང་ཏུ་སོང་ཡོད། ས་ཆ་དང་མཚའ་ཆུང་། ཏུས་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གངས་མའི་མིས་འཚོ

པའི་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་ཕྱོགས་མི་གཏོང་ཐབས་མེད་གྱུར། ཆུ་གཱའི་དུས་དང་གྲང་ཆུགས་གཱི་དགུན་དུས་རིང་མོ། དེ་བཞིན་ཡིད་སེམས་དུབ་པར་བྱེད་པའི་དཔྱར་དུས་ཀྱི་ཚད་པས། ཁོ་ཚོར་ངེས་པར་དུ་ལག་རྩལ་གསར་པ་གསར་བཏོད་བྱེད་པའི་བློང་བ་བཏོན་གྱིན་ཡོད། དེར་བརྟེན། མཆོ་འགྲམ་དང་གཙང་འགྲམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་མིས་ཉ་སྐྱུད་དང་ཉ་ཀྱུ་གསར་བཏོད་བྱས་ཤིང། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་ཚོ་ཉ་པ་དང་ཉ་རིགས་ཀྱི་ཟས་ཁོ་ནར་བརྟེན་མཁན་གྱི་མིར་གྱུར་པ་རེད། ནགས་ཚལ་གྱི་དབུས་སུ་འཚོ་གནས་བྱེད་མཁན་གྱི་མིས། མདའ་དང་གཞུ་གསར་བཏོད་བྱས་ཤིང། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་ཚོ་རྩོན་པ་དང་དྲག་ཤོས་ལ་དགའ་བའི་མིར་གྱུར་པ་རེད། གྲང་ཆུག་ཆེ་བའི་ས་ཆར་འཚོ་གནས་བྱེད་མཁན་ཚོས། རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩོན་པའི་རི་དྭགས་ཀྱི་པགས་པ་བཤུས་ནས་ལུས་ལ་གྱོན་ཏེ་གྲང་ཆུག་འགོག་ཐབས་ཤེས་པར་གྱུར། ནམ་མཁའི་སྟེང་གི་གློག་དམར་དང་ས་གཞིའི་ཐོག་གི་མེ་རི། ཡང་ན། གློ་བུར་དུ་ཐོན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁོ་ཚོར་མེའི་ནུས་པ་ཁྱད་མཚར་བ་དེ་ཤེས་སུ་བཙུག་པ་སྟེ། མེས་ཁོ་ཚོའི་གྲང་ཆུག་འགོག་ནུས་པ་དང། དཀྱུང། ཁོ་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་མེ་ས་ཁོན་ཉར་ཚགས་བྱེད་པ་དང། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་མེ་ཁ་སྣར་ཡང་གསོ་བ། དེ་བཞིན་ཁོ་ཚོས་ཕྱོན་ཚད་རྟེན་པར་ཟ་བའི་ཟས་རྣམས་མེར་སྲེག་དགོས་པ་བཙས་ཏོགས་པ་རེད།

དེས་ན། མི་དང་བྱ་དངོས་གཞན་དབར་དང་། དེ་བཞིན་མི་དང་ མིའི་དབར་འཕྲལ་འདྲིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བྱུང་བས། ཁོ་ཚོའི་བསམ་ བློའི་ནང་འཕྲལ་བའི་ཚོར་སྣང་གང་ཟུང་ཞིག་སྐྱེས་ངེས།[50] འཕྲལ་བ་དེ་ རྣམས་ལ་ང་ཚོས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ། སྟོབས་ལྡན་དང་ཉམས་ཆུང་། མཐུགས་པ་དང་འགོར་བ། སྡུར་མ་དང་བློ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྒོབས་སུ་ཐད་ཀར་ གཤིས་བསྡུར་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་ཆ་འདྲ་བ་འགས་མཚོན་པར་བྱེད་ཀྱི་ ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པར། འཕྲལ་བ་དེས་མཐར་མི་རྣམས་ལ་བསམ་ གཞིག་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་བཏོན་པ་སྟེ། གནད་དོན་དེ་གསལ་ ཡོར་བརྗོད་ན། ཁོ་ཚོས་རང་བཞིན་ངང་ནས་ངེས་པར་དུ་གཟབ་ནན་ དང་བརྟན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་བཞུག་པ་དང་། བྱ་ཐབས་ངེས་ཅན་ ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་སྤུང་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།

---

[50] དཔེ་ཐང་དུ། ཆུ་ཕོ་མཚོག་གིས་བྱིས་སུ《ཚེའུར་མི》ནང་དུ་དེ་བས་ཚོ་བདེའི་ངང་ནས་འགྲེལ་བཤད་ བཀའ་ཡོད་དེ། ཁོང་གིས"མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་ལས་ནི་ཁོ་པའི་ཉེ་འཚོར་ན་ཡོད་པའི་ བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་ལ་ལྟ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཁོ་པའི་དབང་ལྡའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་དངོས་ཁྲོད། ཁྱད་གཤིས་ གང་ཞིག་ཁོ་པ་ཚོ་ངང་འཕྲལ་བ་ཡོད་མེད་ཐད་ལ་འཚོལ་དགོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་སྟངས་ཀྱིས། ཁོ་པ་ཚོས། ཐོག་མར་ བརྟགས་པའི་ཞིག་འཇུག་ནི། ཡུན་རིང་འཚོ་གནས་ཐུབ་པར་བན་པའི་ཚོང་ལྟའི་དངོས་ཕྱག་རིག་པ་རེད་ ཅེས་བརྗོད་ན་འགྲིག ཐུ་དངོས་ཡོད་ཚད་མིའི་དབང་ལྡར་བརྟེན་ཏེ་ཤེས་ཚོར་ཐུབ་པའི་དབང་གིས། མིའི་ རྣམ་དཔྱོད་ཐོག་མ་ནི་མངོན་ས་ལ་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཚུགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟའི་མངོན་ས་ལ་ཀྱི་ཤེས་པ་ རྩང་གཞིར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ། ང་གཙོང་ཁྱེས་ངལ་གི་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེས་ན། ང་ཚོའི་མཚན་ཉིད་རིག་ པའི་དགེ་ཆན་ཐོག་མ་ནི་ང་ཚོའི་ཆུང་པ་ངང་ལག་པ། ང་ཚོའི་མིག་ཟུང་གཉིས་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ མཚན་ཡང་དེ་ལ་ཐུག"ཅེས་གསུངས་འདུག ---སྐྱར་པ་པོས།

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆགས་རྒྱུན་ཁྲོད་ཕོབ་པའི་ཤེས་བྱ་གསར་པས། མིས་དུད་འགྲོ་གཞན་རྣམས་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། དུས་མཚུངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ནུས་པ་དེ་འདྲ་ལྟན་པ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་བས། ཁོ་ཚོས་དོང་ཆེ་བྱས་ནས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱན་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་བསྒྲ་བྱེད་བྱེད་པ་དང་། དུད་འགྲོ་འགའ་ཤས་དམར་འཛིང་བྱེད་སྐབས་སྟོབས་ཤུགས་མི་ལས་ཆེ་ཞིང་། བང་རྒྱལ་མི་ལས་མཁྱོགས་མོད་ཀྱང་། དུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད། མཐར་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་། དུད་འགྲོ་གཏུག་ཅན་དག་གི་དགྲ་པོར་གྱུར། འཕོ་འགྱུར་དེའི་སྐབས་ཀྱིས། མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་འདོད་པ་དང་ཁེངས་ཏེགས་སྐྱེས་ནས། ཁོ་ཚོས་ཕོབ་དང་གོ་ས་ཞེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་མིན་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་རོལ་ནས། མིའི་རིགས་ནི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་ངེས་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་རང་ཉིད་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་དབུས་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད།

སྟྲིར་ན། ཁོ་ཚོས་རིགས་གཅིག་པར་འཛོན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ནི་རང་རེ་ཚོས་རིགས་གཅིག་པར་འཛོན་པའི་ལྷ་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། ཁོ་ཚོ་དང་ཁོ་ཚོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི། དུད་འགྲོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཞིན་ཏུ་ཅང་ཁུང་མོད། འོན་ཏེ། ཁོ་པས་ཁོ་ཚོར་ལྷ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་བརྟེད་མ་

རྒྱོང་། ཡུན་རིང་སོང་རྗེས། གངོད་མའི་མིས་རང་ཉིད་དང་རིགས་གཅིག་པ་གཞན་དབར་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་དང་ཐུང་མེད་ཀྱི་ དབར་མཐུན་པའི་ཆ་ཤ་ཙང་མང་པོ་མཆིས་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཅིང་། དུས་ མཚུངས། ཁོ་བོས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ རིགས་འདིད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། གངོད་མའི་མིས་གནས་ཚུལ་ཆ་འདྲའི་བོག་ རིགས་གཅིག་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱང་རང་ཉིད་དང་གཅིག་མཚུངས་ ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྐབས། ང་གཟོད་ཁོ་བོས་རིགས་གཅིག་པའི་མི་ གཞན་ཚོའི་བསམ་ཕྱོགས་དང་བྱ་དངོས་ལ་འཛིན་པའི་ཚོར་སྣང་དག་ རང་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གསར་རྙེད་ཆེན་པོ་དེ་ཁོ་ཚོའི་ཡིད་ཤེམས་ནང་རྗེ་ལ་རི་མོ་བཀོས་འདྲ་ལྟར་ གནས་སྐབས། ཁོ་ཚོས་རྟོད་སྣུ་རིག་པ་ལྟར་གནད་ལ་འཕེགས་ཤིང་། རྟོད་སྣུ་རིག་པ་ལས་ཀྱང་དྲང་ཐང་ཆེ་བའི་སྟོན་དཔག་ལ་བརྟེན་ནས་ དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ ས་ཁད་དུ། ཁོ་པས་ངེས་པར་དུ་ཆེས་འཐུས་ཚང་གི་སྤྱོད་ལམ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ ལ་བསྟུན་ནས་བྱ་སྤྱོད་སྒེལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་ང་གཟོད་མི་གཞན་ དང་མཉམ་གནས་བྱེད་ཐུབ།

གངོད་མའི་མིས་ཉམས་རྒྱོང་གི་ཁྲོད་ནས། བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་ ཐུགས་བྱེད་པ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོང་ཉིག་ཅིག་ཡིན་པ་

ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད། ཁྱམས་རྒྱོང་དེར་གཞིགས་ཏེ། གངོད་མའི་མིས། ཐུན་མོང་གི་ལེ་ཕན་ཆེད་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་རོགས་རམ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཇ་ཅང་ཁུང་བ་དང་གཅིག ལག་རྩོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་དོགས་ཟོན་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ནི་དེ་བས་ཁུང་བ་དང་གཉིས་བཅས་ཤེས་ཐུབ། གོང་གི་ཤེས་རྟོགས་དང་པོའི་གནས་སྟངས་འོག ཁོ་དང་ཁོ་ཚོ་ཐུན་མོང་གི་ཚོགས་པར་གྱུར་ཞིང། ཡང་ན། བཙན་དབང་མ་ཡིན་པའི་རང་མོས་ཀྱི་ཚོགས་པ་གང་བྱང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་། ཚོགས་པ་དེའི་གནས་པའི་དུས་ཡུན་ནི། ཚོགས་པ་དེ་བཙུགས་པའི་དགོས་མཁོ་གང་བྱང་ཞིག་བསྐངས་ཟིན་རྗེས་དེ་འཕྲལ་ཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། གོང་གི་ཤེས་རྟོགས་གཉིས་པའི་གནས་སྟངས་འོག མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་བརྒྱ་རྩས་སྟོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཕན་བསྒྲུབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་དྲག་སྟོང་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་བླངས་ཐུབ་ན།མངོན་ས་ལས་འཛིམ་མེད་ཀྱིས་དྲག་སྟོང་སྟོང་ནས་ལེ་ཕན་བསྒྲུབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྟོབས་ཤུགས་གཞན་ལ་དོ་ཟླ་མ་ཐུབ་ན། ཐབས་ཤེས་དང་སྟོང་གྲང་ལ་བརྟེན་ནས་ལེ་ཕན་རགས་ཐབས་བྱེད།

གངོད་མའི་མིས་འདི་ལྟར་བྱས་ནས། རིམ་བཞིན་ཕན་ཚུན་གཏན་འཚེལ་བྱས་པའི་སྒྲིག་སྒོལ་ཞིག་མ་གྲོས་གཅིག་མཐུན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོས་སྒྲིག་སྒོལ་དེར་བརྟེ་སྦྱང་བྱས་ན་ཕན་འབྲས་ཅི་ཞིག་ཐོབ་མིན་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང། ཁོ་ཚོས་མིག་མདུན་ཀྱི་ལེ་ཕན་

དང་དངོས་སུ་རྒྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཀུན་སློང་འོག་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོ་ཚོར་སྐབས་དེ་དུས་ད་དུང་སྟོན་དཔག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད། རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་མ་འོངས་པ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་ས་ང་ཉིན་ཙམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཁོ་ཚོས་སྟོན་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ། དཔེར་ན། གངོད་མའི་མི་ཚོས་རི་དྭགས་ཤ་བ་ཞིག་བཏོན་པར་བསྐྱོད་སྐབས། མི་ཚང་མས་ཤ་བ་བཏོན་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་བསྒྲུབ་ཆེད་ངེས་པར་དུ་རང་འཁྲིའི་འོས་འགན་ནན་སྒང་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང། གལ་སྲིད་སྐབས་དེར་རི་བོང་ཞིག་ཁོ་ཚོའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་ཞིག་གི་མདུན་ངོས་ནས་ཕྱོས་ཚེ། མི་དེས་ཐེ་ཚོམ་སྒྲ་ཙམ་མེད་པར་རི་བོང་དེ་བཏོན་པར་བསྐྱོད་ངེས་ཡིན། རི་བོང་དེ་བཏོན་ཚར་རྗེས། ཁོ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་རོགས་ཟླ་ཚོར་གནས་ཚུལ་དེས་རྒྱུན་པས་ཤ་བ་བཏོན་ཐུབ་མ་སོང་ཞེས་སྐད་ཆ་ཙམ་ཡང་འདྲི་མི་སྲིད།

ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟར། གངོད་མའི་མིས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་སྟོང་པའི་སྐད་ཆ་ནི། ཀཱའོ་ནེ་དཔྱི[51] ལྟ་བུའི་ཉམས་དོང་པའི་སྐད་ཆ་དགོས་དོན་མེད་ལ་ཞིབ་ཚགས་ལྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་དོན་མེད། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང། གངོད་མའི་མིའི་སྐད་ཆ་ནི་ཚོག

[51] ཀཱའོ་ནེ་དཔྱི (ཀ་ཝ-ཀ-ཝ-ཀ-ཅ) ཐ་རན་གཞིའི་འབྲེལ་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན།

བར་མི་སྟོམས་པའི་འགོད་ལྷ་དང་། ལག་བརྡ། དེ་བཞིན་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་ཙམ་ལ་ལང་མོ་བྱས་ན་འགྲིག་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ས་ཁུལ་སོ་སོར་གོམས་སྒོལ་དུ་གྱུར་བའི་འགོད་ལྷ་རེ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོ་ཚོས་སྐད་ལྷ་དེ་དག་ཐོག་ནས་ཅི་ཞིག་བརྗོད་མིན་ང་ཚོས་ཤེས་པར་དགའ། དེར་བརྟེན། གང་ཟག་མའི་མི་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐད་ཆ་ཅུ་ཙང་མང་པོ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་། སྐད་ཆ་དེ་རྣམས་སྟབས་བས་བདེ་ལ་འཐུས་ཚང་ཞིག་མེད་པ་དང་། ཅུ་ལམ་དེང་ནང་གི་གང་ཟག་མའི་མིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྐད་ཆ་དང་ཁྱད་པར་མེད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་འདོད་པའི་ནང་དོན་ཅུ་ཙང་མང་བ། དེ་བཞིན་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་འཚེལ་རྒྱས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་མེད་ཀྱིན། ངས་དུས་རབས་མང་པོའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་རགས་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་ནས་བརྗོད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་མཆིས། རྒྱ་མཚན་ནི། བྱ་དངོས་གཅིག་རྗེས་གཉིད་མཐུད་ཀྱིས་འཚེལ་འགྲོས་བྱས་པ་ཇི་ཙམ་ཀྱིས་དལ་ན། ང་ཚོས་བྱ་དངོས་དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བརྗོད་དེ་བས་ཉིང་བསྡུས་ཤིག་བྱ་ཐུབ་པས་ཡིན།

གང་ཟག་མའི་མིའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འགོར་འགྲོས་ཐོག་མ་དེས། མཐར་ཁོ་ཚོ་མུ་མཐུད་འཚེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་བྱས་པ་དང་། རེགས་ཤེས་ཇི་ཙམ་རྒྱས་ན་ལག་རྩལ་དེ་ཙམ་ཀྱིས་འཐུས་ཚང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། ཁོ་ཚོས་ལྷུང་སྡོང་གང་དུ་ཡོད་ན་དེ་འོག་ཉལ་
བའི་གོམས་གཤིས་དང་། བྲག་ཕུང་ཡོད་ན་དེ་ཏུ་གཅན་ནས་ཆར་ཆུང་
གཡོལ་བའི་གོམས་གཤིས་མེད་པར་ཐུར་བ་རེད། ཁོ་ཚོས་སྒ་ལ་རྟོ་བའི་
རྩ་ཡིས་སྒ་རེ་བཟོས་ཤིང་། ལྷ་རེ་བེད་སྤྱད་ནས་ཤིང་སྡོང་གི་ཡལ་གཅ་
བཅད་ཅིང་འདམ་པ་བསྡོག་པ་དང་། ང་ཏུང་། ཤིང་སྡོང་གི་ཡལ་གས་
སྤྱོལ་ཏུ་བསྐྱན་པ་དང་། དེར་ས་མྱགས་དང་འདམ་པ་སླ་པོ་བྱུགས་ནས་
སྒ་བརྡན་དུ་བཏང་གི་ཡོད། ཕེངས་དང་པོའི་སྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དུས་རབས་
སྐེབས་ཟིན་པ་སྟེ། ཁོ་ཚོས་རང་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ཚང་བཙུགས་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་རྒྱ་ནོར་གང་རུང་ཞིག་བདག་ཏུ་བཟུང་ཡོད། རྒྱ་ནོར་གྱི་ཆེད་དུ། ཁོ་
ཚོའི་དབར་ལ་རྩོད་གླེང་དང་འཕྲུག་རྩོད་བྱུང་མྱོང་ཡོད་ཀྱང་སྲིད། དེས་
ན། ཐོག་མར་ཁྱིམ་ཚང་བཙུགས་མཁན་ནི་སྟོབས་ལྡན་དག་ཡིན་ངེས། རྒྱ་
མཚན་ནི་ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐུབ་པར་གདོང་
ཚོང་ཡོད། ཉམ་ཆུང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ཆེས་སྟབས་བདེ་ལ་ཉེན་
ཁ་ཆུང་ཤོས་ནི་སྟོབས་ལྡན་དག་གིས་བསྐྱན་པའི་ཐོད་གནས་ལ་ལང་མོ་
བྱས་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་བསྐྱན་པ་ལས། སྟོབས་ལྡན་དག་ཁྱིམ་
ཚང་ནང་ནས་ཕྱིར་འཐུད་དེ། རང་ཉིད་ཐོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཏན་
ནས་འཆང་མི་སྲིད། སྤྱོལ་ཏུ་བསྐྱན་ཟིན་པའི་མི་ས་ཞིག་གིས་ཁྱིམ་
མཆོས་ཀྱི་སྤྱོལ་ཏུ་འཕྲོག་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་ནམ་ཡང་སྐྱེས་མ་མྱོང་། དེའི་རྒྱ

མཚན་ནི། ཁྱིམ་མཆོས་ཀྱི་སྦྱོལ་བྱ་དེ་རང་ཉིད་ལ་དབང་མི་ཐུབ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། སྦྱོལ་བྱ་དེས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཀུན་གྱིས་ཡིན་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་སྦྱོལ་བྱ་དེ་བཅོན་བཟུང་བྱས་ཚེ། སྦྱོལ་བྱ་དེའི་བདག་པོ་དང་འཐབ་རྩོད་དྲག་པོ་ཡོང་རྒྱུ་བརྗོད་མི་དགོས།

གཞོན་མའི་མིའི་བརྩེ་དྲན་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཕེལ་རིམ་ནི། ཁོ་གོ་དང་མནའ་མ། ཕ་མ་དང་བུ་ཕྲུག་བཅས་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ནང་མཉམ་དུ་སྡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེའི་འོག་གྲུབ་པ་རེད། ཐུན་མོང་གི་འཚོ་བའི་གོམས་གཤིས་ཁོད། ཁོ་ཚོའི་དབར་མིའི་རིགས་ཀྱི་བརྩེ་དྲན་ཁྲོད་ལས་ཆེས་ཐོལ་མེད་ཀྱི་མཛའ་གཞས་ཤིག་སྟེ། བཟའ་ཚང་དབར་གྱི་བརྩེ་དྲན་དང་ཕ་བུའི་དབར་གྱི་བརྩེ་དྲན་གྱུབ། ཁྱིམ་ཚང་མི་རེ་ཏོ་རེ་ནི་སྦྱི་ཚོགས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན། ཕན་ཚུན་གྱི་བརྩེ་དྲན་རྟེ་ཙམ་གྱིས་ཟབ་ན། ཁོ་ཚོའི་འཕྲེལ་བ་སྟར་བས་རྟེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། འཕྲེལ་བ་དེ་དམ་ཟབ་ཏུ་གྱུར་བའི་འཕྲེལ་ཐག་ཉག་ཅིག་ནི་ཕན་ཚུན་གྱི་ཞེན་ཆགས་དང་རང་དབང་རེད། སྐབས་དེ་དུས། ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་ཁག་ས་ས་བྱུང་འགོ་ཚུགས། སྟོན་ཆད་ཡིན་ཚེ་ཁོ་ཚོའི་འཚོ་ཐབས་རིགས་གཅིག་ལས་མེད། ཁྱིམ་ཚང་གྱབ་པའི་དུས་ནས་བཟུང་། བུད་མེད་རྣམས་ཕལ་ཆེ་བ་ཁྱིམ་དུ་བསྡད་ནས། ཁང་པ་སྒུང་ཞིང་ཕྱུ་གར་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཕྱིར་བསྐྱོད་ནས་ནང་མིའི་ཟས་འཚོལ་ཀྱིན་ཡོད། ཁོ་ཚོས་

སྟོན་མ་ལས་བཤད་ཕེབས་པའི་འཚོ་བར་རོལ་ཏྲེན། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཚོའི་དེ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ཕོད་དང་དཔའ་ངར་གྱི་གཤིས་སྟོད་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཞན་དུ་སོང་། དཔ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཅན་གཟན་གཟན་གཏུམ་པོ་དག་ལ་ལེར་ཀྱང་གིས་ཁ་གཏད་གཅོག་ཤུགས་སྟོན་མ་ལས་ཞན་མོད། འོན་ཀྱང་། ཐུན་མོང་ཐོག་མཉམ་ཏུབ་ཀྱིས་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོར་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་དབང་གིས་སྟོན་ཆད་ལས་སྒྲབས་བདེ་བར་གྱུར།

གནས་སྐྱངས་གསར་པ་དེའི་འོག ཁོ་ཚོས་ཏ་ཅང་སྒྲབས་བདེ་ཞིང་། མི་དང་མིའི་དབར་འཕྲལ་འདྲིས་མེད་པའི་འཚོ་བ་ཞིག་ལ་རོལ་འགོ་བརྩམས། ཁོ་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཏ་ཅང་ཁུང་ལ། ད་དུང་ཁོ་ཚོས་དགོས་མཁོ་དེ་སྐོང་ཆེད་ཀྱི་ལག་ཆ་འགའ་གསར་བཏོད་བྱས། དེར་བརྟེན། སྐབས་དེའི་གཙོད་མའི་མིར་ཁོམ་པ་ཏ་ཅང་མང་པ་མ་ཟད། ཁོམ་ཏུས་སུ། མེས་པོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོང་མེད་པའི་འཚོ་བ་བཤད་ཕེབས་ཤིག་ལ་རོལ་བཞིན་ཡོད། དེས་ན། བཤད་ཕེབས་ཀྱི་འཚོ་བ་དེ་མཐར་ཁོ་ཚོའི་ལྷག་ལྷོགས་ཕྲོགས་ཐོག་མ་དེར་གྱུར་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་སུ་མི་རབས་རྗེས་མར་བྱུར་ཀྱིན་ཞིག་ཀྱང་སྣང། རྒྱ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་བཤད་ཕེབས་ཁོ་ནར་ལོངས་སུ་སྤྱད་ན། ཁོ་ཚོའི་ལུས་པོ་དང་བསམ་བློ་ཉམས་དམས་སུ་འགྱོ་བ་མ་ཟད། ཡུན་རིང་སོང་རྗེས། གོམས་གཤིས་སུ་གྱུར་ནས་ཁོ་ཚོར་གདོང་ནས་མངའ་བའི་སྟོ་ལྡང་དེ་མེད་པར་གྱུར་ཞིང་།

གོམས་གཤིས་ངན་པ་དེ་ཡང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དགོས་མཚོ་ངོ་མར་གྱུར་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན། བཟླ་ཕེབས་ཀྱི་འཚོ་བར་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ། ཐོག་ཟིན་པའི་བཟླ་ཕེབས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལས་མང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་མེད་པར་གྱུར་བ་ནི་སྐྱོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་ནའང། དེ་ནི་བདེ་སྐྱིད་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ཚོག་ཤེས་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་མི་སྲིད།

མཚན་མས་འདིར། སྐད་ཆ་ཞེས་པ་དེ་ཁྱིམ་ཚང་ས་སོའི་ནང་ཏེ་འདྲའི་གལ་འགངས་ཆེ་ཞིང་། ཏེ་ལྟར་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་འཐུས་ཚང་དུ་གྱུར་བ་མཐོང་ཐུབ། ད་དུང་། ང་ཚོས་རིགས་འདིད་བྱ་ཐུབ་པ་ནི། རྒྱ་ཀྱེན་དམིགས་བསལ་སྣ་ཚོགས་དབང་གིས་ཏེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་ཁྱབ་གྱལ་དུ་བཏང་མིན་དེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་རྣམས་ལ་སྐད་ཆའི་དགོས་མཚོ་ཏེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཆའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐྱལ་འདེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཤ་བོད་ངང་ས་ཡོམ་གྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་གནས་འཛིག་པའམ། ཡང་ན། སྤྲོད་གནས་ཆུས་བསྐོར་བ། དེ་བཞིན་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་གང་ས་ར་གྱི་རོང་ངང་ལུང་ཤུར་གྱིས་ཁེངས་པ་སོགས། ས་འི་ལའི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོས། སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་ས་ཆ་འགའ་ཤས་ས་ཚལ་བྱུར་གྱུར་ཞིང་། ཁ་ཐོར་དུ་སོང་ནས་གླིང་ཚོམ་མང་པོ་ཐོན། ང་ཚོས་རིགས་འདིད་བྱ་ནུས་པར། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོགཀོངས་མའི་མི་རྣམས་

ཕན་ཚུན་འཛེལ་འདྲིས་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པར། ངེས་པར་
དུ་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ཆ་ཞིག་མཚོ་བ་ལས། སྟོན་མ་བཞིན་ཉིན་
ལྷར་ནགས་ཁྲོད་དུ་རྒྱུ་བའི་གངོད་མའི་མིའི་གནས་སྟངས་ཀྱིས་འགྲིག་
ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན། མཆོ་ཐོག་ཏུ་གྱུ་ལམ་གཏོད་པའི་ཚོད་ལྟ་རགས་
ཙམ་ལེགས་གྱུར་བྱུང་རྟེས། གླིང་ཚོམ་སྟེང་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་མིས
ང་ཚོར་རྒྱུན་སྤྱོད་སྨོན་ཆ་བརྒྱུད་སྤྱོད་བྱས་པཱན། ཡང་ན། སྐང་ཚུལ་དེ
འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྲིད་པ་སྟེ། སྤྱི་ཚོགས་དང་སྨད་ཆ་གླིང་ཚོམ་ཚང
མར་ཐོན་ཡོད་ཅིང་། འཕྲུས་སྒོ་ཇི་ཚང་དུ་གྱུར་རྟེས་གཞི་ནས་སྨན་ས
ཆེན་པོའི་ཐོག་དར་སྒེལ་བྱུང་བཞང་ཡིན་ངེས།

བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་འགོ་ཚུགས་ལ། དེ
སྟོན་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་གང་ས་རང་འཁྱམ་ཁུལ་བྱེད་པའི་གངོད་མའི་མིར
གཏན་འཇགས་ཀྱི་སྟོད་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རིམ་བཞིན་ཕན་ཚུན
འབྲེལ་འདྲིས་བྱས་ནས་ཆོ་པ་མི་འདྲ་བཞང་ཆགས། ས་ཆ་ཁག་ས་སོར
ཐུན་མོང་གི་གོམས་གཤིས་དང་ཁྱད་ཆོས་ལྟར་པའི་མི་རིགས་གྱུར། གཞན
ཡང་། མི་རིགས་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བརྟན་པོར་གནས་ཐུབ་པ
ནི། སྒྲིག་སྲོལ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་མ་ཡིན་པར། ཐུན་མོང་གི་འཚོ་བའི
ཐབས་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཐུན་མོང་གི་ཟས་རིགས་དང་གོར་ཡུག་གི
ཤུགས་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཕན་ཚུན་ཁྲིམ་མཚོས་གུ

གནས་པས། ཁྱིམ་ཚང་ཁག་དབར་འཕྲེལ་བ་གང་རུང་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ གདོན་མི་ཟ། ཁྱིམ་མཆོས་སུ་གནས་པའི་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོའི་དབར། སྐྱེས་ བཅས་ཀྱི་དགོས་མཚོར་གཞིགས་ནས། ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་བྱེད་ཚད་ཉུང་ བ་ནས་རིམ་གྱིས་ཇེ་མང་དང་ཇེ་ཟབ་ཏུ་གྱུར་ཞིང། ཐ་ན་དུས་ཡུན་རིང་ པོ་འཕྲེལ་འདྲིས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཁོ་ཚོས་ཕ་རོལ་པོར་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་ཅིང་ ཕན་ཚུན་བསྟར་བ་བྱེད་པ་དང། རིམ་གྱིས་ནུས་རྩལ་དང་མཇོས་རྟོག་གི་ འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པས། དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ བྱུང་བ་རེད། ཕན་ཚུན་རྒྱུན་དུ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པས་མཐར་ཁོ་ཚོ་ཕན་ ཚུན་ཉིན་གཅིག་མ་འཕྲད་ན་གནོད་འགྱོད་སྐྱེ་བ་དང། ཟླ་མེད་གྱི་བརྩེ་ དང་ཡང་རིམ་གྱིས་ས་མས་དབུས་སུ་བསྟེམས། གལ་ཏེ་བཀག་འགོག་ཕན་ ཚམ་བྱུང་ཚེ། དེ་ཕལ་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་ཁོ་བ་སྐྱེས་ངེས། ཕན་དོག་གི་ ས་མས་ནི་བརྩེ་དུངས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་འགལ་བ་ཆུང་ ཟད་ཐོན་ཚེ། ཆེས་ཟླ་མེད་ཀྱི་བརྩེ་དུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྲག་དྲོན་གྱི་ལྷག་ པའི་རྩོད་གཞིའང་སློང་ལྷོད།

བས་མ་ཐློ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་བསྟུན། མིའི་འདུ་ ཤེས་དང་ཐློ་གོས་ཀྱང་ཇེ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ལྟ། ཁོ་ཚོ་རིམ་གྱིས་ཞི་དུལ་དུ་ གྱུར་ཞིང། ཕན་ཚུན་གྱི་འཕྲེལ་འདྲིས་ཀྱང་སྟར་བས་ཇེ་མང་དང་ཇེ་ཟབ་ ཏུ་གྱུར། ཁོ་ཚོ་རྒྱུན་དུ་ལྷོད་ཁང་གི་མདུན་དང་ཤིང་ལྷོང་ཆེན་པོའི་འོག་

ཏུ་མཉམ་འཛོམས་བྱས་ནས། གླུ་ལེན་པ་དང་ཕྲོ་འཁྲབ (འདི་གཉིས་ནི་ བཙུ་དུབས་དང་ཁོམ་གསེང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་རེད)ཅིང། དེ་ནི་ཁོ་ཚོའི་ རོལ་རྩེད་ཀྱི་བྱེད་སྒོར་གྱུར་བ་དང། ཡང་ན། གནད་ལ་འཕེགས་པོས་ བརྗོད་ན། རོལ་རྩེད་དེ་ནི་ཁོམ་པ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་པ་དང་ཐུད་མེད་རྣམས་ ཀྱིས་ཆེས་དགའ་ཤོས་བྱེད་པའི་བྱེད་སྒོར་གྱུར་བ་རེད། བྱེད་སྒོའི་ཁྱོད་མི་ རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོར་ཤུགས་ཞིབ་བྱེད་པ་དང། ཏུས་ མཚུངས། རང་ཉིད་ལའང་མི་གཞན་གྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་པར་རེ་སྒྲུག་བྱེད་ ཀྱིན་ཡོད། དེས་ན། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱི་གུས་བཀུར་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་ ཟུང་དེའི་གཟི་བརྗིད་བརྗོད་དུ་བཙན། གླུ་ལེན་གར་འཁྲབ་མཁས་ཤོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ དང། མཛོས་ལ་བརྗོད་ཅིང་ཉུས་པ་ལྟན་པ། དེ་བཞིན་སྣ་བརྗོད་མཁས་ པའི་སྐྱེ་བོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་བཙན་བཀུར་ཐོབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཀྱི་ཡོད། མི་ དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ཁོམ་པ་དང་པོ་དེ་ནས་སྒྲོ་འགོ་ བཙུམས་པ་དང། སྒྲིག་ཉེས་ཀྱི་གཏིང་ཟུམ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཁོམས་པ་དང་ པོ་ཡང་དེ་ནས་སྒྲོས་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞིན་གྱི་འདུ་ ཤེས་ཕ་མོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གཏམ་འདོད་དང་སྐྱེ་བོ་ གཞན་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ངོ་ཚ་དང་ཡིད་སྨོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པ་རེད། བྱུར་ཏྲེན་གསར་པ་དེ་ རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆུང་ཆགས་ཀྱིས། མཐར་མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་

དང་ལྷོར་འཇགས་ལ་གནོད་འཚེ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་བཟོས།

མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བཟང་ངན་བརྗོད་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་། བཙུ་བཀུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ཚོའི་གླང་པའི་ནང་དུ་གནས་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་སོ་སོར་བཙུ་བཀུར་ཐོབ་འོས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་། སྐྱེ་བོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་བཙུ་བཀུར་མི་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཐོན་ཚེ། སྐྱེ་བོ་དེར་ཚད་གཅོད་ཕོག་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། ཆེས་ཐོག་མའི་ཤེས་དཔལ་དང་གུས་ཞབས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་འདི་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། མཐའ་ན། གང་དག་མའི་མིའི་ཁོང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རེད། ཆེད་མངགས་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་མཐའ་དག་ངན་ས་ཅིས་ཁོག་བཅངས་གིས་བརྟན་གཅོར་བྱས་པར་བཙུ། རྒྱ་མཚན་ནི། གནོད་འཚེ་ཕོག་མཁན་གྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། གནོད་འཚེའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་ལུས་ཐོག་གི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ཕུད། ངར་དུང་། ཁོ་བོའི་མི་གཤིས་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་པ་དེ་ནི་ལུས་ཐོག་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བཟོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཕ་རོལ་པོས་རང་ཉིད་ལ་མཐོང་ཆུང་གི་བྱ་ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་བསྡུན་གྱི་ཆོལ་ལན་བསྟོག་པ་དང་། ཆོལ་ལན་བསྟོག་པའི་བྱ་ཐབས་ནི་ཅ་ཅང་གི་གཏུག་རྩྭ་ཆེ་བས། མི་ནི་འཇིགས་རུང་གཏུག་རྩྭ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པའི་གང་དེས་མའི་

མི་ཕལ་ཆེ་བའི་འཚེལ་འགྱུར་འབྲེལ་སྦྱངས་ནི་འདི་ལྟར་རེད། མི་འགའ་རེས། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཕྲའི་མཐའ་དཔྱོད་མ་བྱས་པར། ཕྱིས་ཀྱི་གོང་མའི་མི་རྣམས་ཐོག་མའི་རང་བྱུང་གནས་སྦྱངས་ལས་བར་ཐག་རིང་པོ་རྒྱུང་དུ་བཀྱེད་ཚུལ་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་པར། མིའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་ནི་གཏུག་རྩྭ་ཡིན་ཞིང། ངེས་པར་ཏུ་ཚ་ནན་དམ་གནོན་བྱས་ཆེ། ད་གཟོད་ཁོ་ཚོ་ཞི་དུལ་དུ་གྱུར་ནས་ཞེས་ཡང་མ་དག་པའི་སྟོམ་ཆོག་གྱ་ཚོམ་གྱིས་འཛོག་གི་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག རང་བྱུང་གི་གནས་སྦྱངས་ལ་རོལ་བའི་གདོད་མའི་མིའི་རང་གཤིས་ནི་ཆེས་ཞི་དུལ་ཡིན། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་རང་བྱུང་གི་མི་དེ་གདོད་མའི་བྲྀན་ཆོངས་དང། དེ་བཞིན་ཤེས་དཔལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་མིའི་གཡོ་ཁམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དཔར་རྒྱུང་ཐག་ངེས་ཅན་ཞིག་བཞག་ཡོད། དེའི་སྟེང་ལྷན་སྐྱེས་དང་རང་ཚོད་ཟིན་ཐུབ་པའི་ནུས་པས། ཁོ་ཚོའི་འཚོ་གནས་ལ་འཛིགས་སྐྱལ་བྱེད་པའི་གནོད་འཚེར་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་ཉེན་ཟོན་མི་བྱེད་པས། ལྷན་སྐྱེས་ལས་བྱུང་བའི་སྟེང་ཇེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚོད་འཛིན་འོག ཁོ་ཚོས་ཕ་རོལ་པོ་ནུ་ཞིག་ལའང་འཚེ་སེམས་སྐྱེས་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོར་ཕ་རོལ་པོའི་གནོད་འཚེ་ཞིག་ན་ཡང། ངག་ལ་ཡ་ལན་བསྟོག་པའི་བྱ་སྟོང་ཏུ་ཅང་ཤུང། རྒྱ་མཚན་ནི། མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་ལྷས་བརྗོད་པ་ལྟར “ཐེར་ངབང་ལམ་ལྷགས་མེད་པའི་ས་ཆར། གཞུང་ཏུང་མ་ཡིན་པའི་གནས་

ཚུལ་ཐོན་མི་གྱིང་" ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཐག་མའི་གླུ་ཚོགས་དང་། མི་དང་མིའི་ དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ངོས་ནས་བལྟས་ཚེ། འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ ཚོར་བཏོན་པའི་གཤིས་སྤྱོད་ཀྱི་རེ་བ་ནི། ཁོ་ཚོར་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལྷན་ པའི་ལུས་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་རེད། གུན་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ ཤེས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཤུགས་རྒྱན་ཐེབས་འགོ་ བརྩམས། ཁྲིམས་ལུགས་མ་དར་གོང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་བྱང་ བའི་གནོད་འཚོར་ཇི་ལྟར་ཁ་གཏད་གཅོག་མིན་ཐད། ཡོངས་རྫོགས་རང་ ཉིད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། རང་བྱུང་གི་གནས་ སྟངས་ཁོ་ནའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་སེམས་དེ། གསར་དར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་མི་ འཚམས་པར་གྱུར། མི་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཇི་མང་ནས་ཇི་ མང་དུ་ཐོན་པ་དང་། བྱ་སྤྱོད་དེ་རྣམས་ལ་ཆད་གཅོད་བྱེད་ཤུགས་ཇི་ཆེ་ ནས་ཇི་ཆེར་གྱུར་བ་སྟེ། ཚོད་ལན་འཇལ་བའི་འཇིགས་སྣང་གིས་ཁྲིམས་ ལུགས་ཀྱི་ཚབ་བྱས། ཡིན་ན་ཡང་། སྤྱིར་ན་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་ སྟོན་ཆད་ལྟར་བཟོད་སྒོམ་ཀྱི་སེམས་པ་མེད་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་ ཟེམས་པ་ཉམས་ཞན་དུ་སོང་མོད། འོན་ཀྱང་། མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་རིག་ འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེར། ཏག་ཏག་གཏོད་མའི་གནས་སྟངས་ ཁྲོད་ཀྱི་དལ་ལྟོད་དང་། རང་གཅེས་བསམ་བློ་ཅ་ཅང་ཆེ་བའི་བར་དུ་

འཚེལ་བས། སྐབས་དེ་དུས་ནི་མི་རྣམས་ཆེས་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱུན་མཐུད་རིང་ཕོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་རེད། གནས་དོན་དེའི་ཐད། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་ཇི་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་གནས་སྟངས་དེ་རིགས་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ངེས་རེད། དེས་ན། མིའི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་གནས་སྟངས་ཆེས་ལེགས་ཕོས་ཤིག་ཡིན། [མ] འོན་ཀྱང། མཇུག་འབྲས་ངན་པ་སྨོང་ཆེད་ཀྱི་སྨོ་བཏང་གྱི་དོན་རྒྱུན་འཛིན་ཤས་མ་ཐུབ་དུ་ཐོན་པས། (ཐུན་མོང་གི་ཞེ་ཕན་ཆེད། དོན་རྒྱུན་དེ་རྣམས་དུས་ནམ་ཡང་མ་ཐོན་ན་ལེགས) མིའི་རིགས་སོས་དལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ལས་བྱལ། ང་ཚོས་གསར་རྙོགས་བྱུང་བའི་གཙོད་མའི་མིའི་དཔེ་མཚོན་འཛིན་ཤས་ལས། མིའི་རིགས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གནས་སྟངས་སོས་དལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཏུ་འཚོ་ཆེད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུའི་དུས་རིམ་རྣལ་མ་དེ་རེད། ཕྱིས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱིས། ཕྱི་ཚུལ་ནས་བལྟས་ཚེ། མི་སྣོར་རང་ཉིད་འཐུས་ཚང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། དོན་དངོས་ཐོག་མིའི་རིགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱམས་ཆུད་དུ་བཞུད་ཅིང་ཡོད། གལ་ཏེ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཐབས་ཆག་གི་ཁང་ཆུང་ལ་ཡིད་ཆོས་ཤིང་། ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང་ཉ་རྩས་ཀྱིས་བཅོས་ནས་བཟོས་པའི་སྒོག་ཆགས་ཀྱི་པགས་པ་གྱོན་པ།

བྱ་སྤྲོ་དང་ཉ་ལྷེབས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆ་བཟོ་བ། ད་དུང་། ཆོས་རྗེ་གང་ཟུང་གིས་ལུས་ལ་ཚགས་རིས་ཕྱིས་པ་དང་། རྗོའི་སྦ་རེ་རྟོན་པོས་ཤིང་བྱས་ནས་གླུ་ཆུང་བཟོ་བཞམ།ཡང་ན། སྦྱབས་བདེ་བའི་རོལ་ཆ་བཟོ་བ་ས་གཞས་མཛོར་ན། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མི་མང་པོ་མཉམ་བསྡུས་མི་དགོས་པར་མི་གཅིག་ཁོ་ནས་ལེགས་འགྲུབ་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བགྱིས་ན། ཁོ་ཚོའི་ལྟན་གཤིས་ཀྱིས་ཟུང་བའི་རང་དབང་སོལ་དལ་གྱི་འཚོ་བར་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་ལ། ཆུ་མཐུད་ནས་འཛོམས་ཟོན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བའི་སྤྲོ་སྐང་ལའང་ཆོད་རོལ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། ཆུ་བོ་ཞིག་ལ་ཆུ་བོ་གཞན་ཞིག་གི་རོགས་རམ་དགོས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་། མི་གཅིག་ལ་མི་གཉིས་ཀྱི་ཟས་རིགས་དབང་ན་ཅི་མ་ཟུང་སྐམ་པའི་ཆོར་སྐང་ཁྱེས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་། མི་དང་མཿདབར་གྱི་འདྲ་མཉམ་ཞེས་པ་དེ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན། ཁྱོར་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་རིམ་གྱིས་གྲུབ་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ངལ་རྩོལ་ནི་དགོས་ངེས་ཀྱི་བྱ་བར་གྱུར། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནགས་ཚལ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཏྲལ་ཆུའི་བཞུར་རྒྱུན་ཆད་མེད་འདྲེན་ནུས་ན། ད་གཟོད་ཞིང་ས་དེ་ཐོ་ཕིང་ཕིང་དུ་འགྱུར་ནུས། དེ་ཙམ་མ་ཟད། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁའི་ནང་གི་ལོ་ཏོག་ལ་འཕས་བུ་སྨིན་པའི་དུས་སྐབས་སུ། བཙན་གཡོག་ལམ་ལུགས་དང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཕོན་འགོ་ཚུགས་པ་ཤེས་ཐུབ།

ལྷག་ས་བཞུ་དང་ཞིང་འདེབས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དེ་གཉིས་གསར་གཏོད་བྱས་པས། བཙོས་སྣྲུར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགོ་ཚུགས། གསར་གཏོད་དེས་མི་རྣམས་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་མོད། དེ་དང་སྟོགས་ཏེ་མིའི་རིགས་ངན་རྒལ་གྱི་ཕྱོགས་སུའང་ཁ་ལོ་བསྐྱུར། སྟན་ངག་པའི་མིག་ནང་དུ། ལག་རྩལ་དེ་གཉིས་ནི་གསེར་དང་དངུལ་རེད། འོན་ཀྱང། མཚན་ཉིད་པའི་མིག་ནང་དུ། ལག་རྩལ་དེ་གཉིས་ནི། ལྷག་ས་དང་གློ་རེད། མེ་གླིང་དུ་གནས་པའི་གངོད་མའི་མིས་ད་རག་བར་དུའང་ལག་རྩལ་དེ་གཉིས་ངོས་བཟུང་མེད་ཀྱིན། ཁོ་ཚོ་ད་དུང་ཡང་སྟོན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ནས་འཕོ་འགྱུར་ཅི་ཡང་བྱུང་མེད། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་གལ་ཏེ་ལག་རྩལ་དེ་གཉིས་པོའི་ནང་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུས་པ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ཏུས་མི་ཐུབ་ཚེ། ཐུར་བཞིན་གངོད་མའི་གནས་སྟངས་ཡིན་ངེས་རེད། ཡོབ་གླིང་གི་དཔལ་ཡོན་དེ་འཇོམ་གླིང་གི་ས་ཕྱོགས་གཞན་པ་དང་བསྡུར་ན་དེ་ཙམ་མི་ཐུ་རུང་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དཔལ་ཡོན་གྱི་ཚད་གཞིའང་ཏ་ཙང་མཐོ་པོ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཅིག་བྱས་ན་ལྷག་རིགས་དང་གློ་གཉིས་ཀ་ཏ་ཙང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད།

སྐབས་དེ་དུས་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ལྷག་རིགས་ངོས་འཛིན་དང་བོད་སྤྱོད་བྱས་པར་སྟོན་དཔག་ཏ་ཙང་བྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་

རེད་ལ། ཁོ་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་མཇུག་འཕྲས་ཅི་ཡོང་ལ་མཆོ་བས་མ་མི་བཏང་བའི་སྟོན་རོལ་དུ། རང་འགུལ་གྱིས་གཏེར་ཏོ་བསྟོག་པ་དང་ཏུས་མཚུངས། དགོས་ངེས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་སྤྱང་ནས་ལྷག་རིགས་བཅོ་སྤྱངས་བྱེད་མིན་དེ་ཡང་ཆོད་བཞག་བྱ་དགའ་བ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྗོད་ཚེ། དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་བཀོད་སྒྲིག་འོག། མིའི་རིགས་ལ་མཇུག་འཕྲས་ངན་པ་ཐོན་སྲིད་པའི་གསང་སྒོམ་ཆེན་པོ་དེ་ཤེས་ཏོགས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད། ལྷག་ས་ཏཱ་ཏ་ཆ་ཀ་རྡོ་ཤིང་ཏ་ཅང་ཁུང་བའི་ཆུ་ངམ་ཐང་གི་ས་འོག་ཏུ་སྒས་པ་ཡིན་ཡང་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་སྲིད་ན། ང་ཚོས་ལྷག་རིགས་ཀྱི་གསར་རྟེད་ནི་སྟེས་དབང་དུ་བྱུང་བའི་མི་རིའི་སྣང་ཚུལ་འགའ་ཤས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་མེད། དེར་བཏེན། བྱ་དངོས་ཀྱི་འཚེལ་རིམ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ངེས་ཏེ། ཆུ་མཐུད་ནས་འཕྱར་ཞིང་བཞུར་བོང་བའི་ལྷག་ཞུན་གྱིས་གསོགས་པའི་མི་རི་དག་ལས་ཐོན་པའི་ཡ་མཚན་གྱི་མཛོས་ལྡོངས་ལ། ལྟ་ཞིབ་ཞིབ་ཚགས་བྱེད་མཁན་ཆོར་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དེར་ལད་མོ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་ཞིག་སྐྱེས། གཞན་ཡང་། ང་ཚོས་ད་དུང་ཁོ་ཚོ་ནི་བློ་སྟོབས་དང་མིག་རྒྱང་ཡོད་མཁན་ཞིག་དུ་བློས་དགོས་ནི་ཤིང་། ཁོ་ཚོས་ལྷག་རིགས་བཅོ་སྤྱངས་ཀྱི་དགའ་ངལ་ཆེ་བའི་ལས་ཀ་དེ་ཕྱག་ཏུ་འཁུར་རྒྱུ་སེམས་ཕྱག་བཅད་པ་དང་ཏུས་མཚུངས།

བྱ་བ་དེར་འཇུག་ཚོ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་རྒྱ་ཡིན་པ་སྟོན་དཔག་བྱས་ཟིན། བྱ་བ་དེར་བསམ་བློའི་ཚུ་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གླེགས་པའི་མིས་འཇུག་པ་མ་གཏོགས། གླགས་དེ་དུས་ཀྱི་གདོང་མའི་མིའི་བསམ་བློའི་ཚུ་ཚད་དང་དུང་དེར་གླེགས་མེད།

ཞིང་འདེབས་ཀྱི་སྐོར་བརྗོད་ན། གླགས་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཞིང་འདེབས་མ་བྱས་པའི་སྟོན་རོལ་ནས། ཞིང་འདེབས་ཀྱི་རྩ་བའི་རིགས་པར་རྒྱས་མངའ་བོན་ཟིན། རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོ་ཚོས་ཤིང་སྟོང་གི་སྟེང་དང་རྩི་ཤིང་གཞན་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཟས་རིགས་མུ་མཐུད་དེ་བཏོག་གླགས། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོས་རྩི་ཤིང་གསོ་སྐེལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་ལྟ་ཞིབ་ཐུབ་མོད། ཁོ་ཚོས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་རྟེས་གཞི་ནས་ཐབས་ཤེས་དེ་ཞིང་འདེབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བེད་སྤྱད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་རིགས་འདེད་བཀྱིས་ན། ཤིང་སྟོང་དང་ཉ་འཛིན་པ། དེ་བཞིན་ཇོན་རྒྱག་པ་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ལྟར། ཁོ་ཚོས་ས་མས་ཁྲལ་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་ཟས་རིགས་མགོ་སྟོང་བྱེད་པ་དང། ཡང་ན། ཁོ་ཚོས་ད་དུང་གྲོའི་ཕན་ནུས་མི་ཤེས་པཙམ། ཡང་ན། ཐོ་འདེབས་པར་མགོ་བའི་ལག་ཆ་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ངེས། ཡང་ན། མ་འོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་མིག་རྒྱང་བཀྲོད་ཐུབ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ཡང་སྲིད། ཡང་ན། ཁོ་ཚོའི་ངལ་རྩོལ་འཐབས་བུ་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་བཅོམ་

བྱེད་སྐབས་དེར་བཀག་འགོག་གི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཆུན་གྱིས་ཡིན་དེས། གང་ལྟར་ཡང་། ཕྱིས་སུ་ཁོ་ཚོའི་བསམ་བློ་ཉིན་རེ་ལས་མ་འདས་པར་སྤྱང་དུ་འགྲོ་བས། ཁོ་ཚོས་རྩེ་རྟོ་བའི་རྗོའམ་ཤིང་གི་ཡལ་གས་ལག་ཆ་བཟོས་ནས། ཁོ་ཚོའི་ཐོད་གནས་ཀྱི་ཉེ་འཚོར་དུ་ཚལ་རིགས་འདེབས་གསོ་ནུས་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ། དེ་ནས། དུས་ཡུན་རིང་པོ་འདས་རྗེས། ཁོ་ཚོས་ད་གཟོད་གྲོ་རིགས་འདེབས་གསོ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འདེབས་གསོར་མཁོ་བའི་ལག་ཆ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་རེད། རྒྱར་བཞུས་ལེབ་མཐོང་བཞིན། སྐབས་དེ་དུས་ཁོ་ཚོས་ད་དུང་ཞིང་འདེབས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པར། ཐོག་མར་དངོས་པོ་འགའ་ཤས་བློས་གཏོང་བྱེད་པ་དང་། གཞི་ནས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ལོན་ཐུབ་པ་རྟོགས་ཀྱི་མེད་དེ། གནས་ལུགས་དེ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གངོད་མའི་མིས་བསམ་བློའི་ནང་རྩ་བ་ནས་འགོར་རྒྱོང་མེད། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་ཁོ་ཚོའི་རིག་སྟོབས་ནི་ངས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན། ཞོགས་པའི་དུས་སུ་དགོང་དྲོ་ཅི་ཞིག་མཁོ་མིན་ཐང་བསམ་གཞིག་མི་ཐུབ་པ་ལྟར་རེད། མི་རྣམས་ཞིང་འདེབས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་དགོས་ཚེ། ད་དུང་ལག་རྩལ་གཞན་གསར་གཏོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མི་འགའ་ཤས་ལྟགས་བཅོ་སྦྱངས་ངང་ལྟགས་ཆས་གསར་བཟོ་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་དུས་ནས་བཟུང་། མི་གཞན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟས་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་ནས་ཁོ་ཚོ་འཚོ་སྐྱོང་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བཟོ་པའི་མི་

གྱངས་རིམ་གྱིས་ཇི་མང་དུ་འགྱོ་བས་ན། མི་རྣམས་ལ་ཟས་རིགས་མཚོ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་ཞིང་འདིས་མཁན་གྱི་མི་གྱངས་ཇི་ཞུང་དུ་འགྱོ། མི་འགའ་རེས་ལྷག་རིགས་རིགས་འཚེར་ནས་ཟས་རིགས་དང་བཙུ་ལེན་བྱེད་པ་དང་། མཐར་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་ཆས་ཀྱིས་ཟས་རིགས་ཏ་ཅང་མང་པོ་བཙུ་ལེན་ཐུབ་པའི་གསང་བ་དེ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཞིང་འདིས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་ཞིང་ལས་རབ་དང་རིམ་པ་ཐོན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ལྷག་རིགས་ཀྱི་མཚོ་ཆས་གསར་བཟོ་དང་། ལྷག་རིགས་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཁྱབ་སྒྲལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

ཞིང་འདིས་བྱས་པའི་དབང་གིས། ས་ཞིང་ཁག་ས་ས་ར་གྱིས་རྒྱ་ནི་ངེས་གཏན་རེད། སྒེར་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་ཁས་ལེན་མ་ཐག་གཞུང་དང་གི་སྒྲིག་སྲོལ་དེ་ཐོག་མར་ཐོན་གྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི། མི་ས་ས་བོ་དངོས་པོ་ས་ས་བདག་སྤྱོད་དང་། རང་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་རང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོན་འགྲོའི་ཚ་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རེད། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་འོངས་ལ་དོ་ཞུར་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཤས་མེད་པར་གྱུར་ཉེན་ཡོད་པ་སྟོན་དགོས་ཐུབ་པར་བརྟེན། མི་རྣམས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བ་བྱས་ན་རང་ཉིད་ལ་ལས་འཕྲས་འགོར་སྲིད་པར་འཇིགས་སྣང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། སྒྲིག

སྲོལ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་དང་མཐུན་ཞེ་ན། ཁོ་ཚོས་སྐོར་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་དེ་ནི་རང་གི་ལག་གཞིས་ལ་བརྟེན་ན་མ་གཏོགས། ཡོང་ཐུང་གཞན་མེད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་བརྒྱུད་མེད་པས་ དངོས་པོ་དེ་རང་ཉིད་ལ་མི་དབང་བ་དང་། ངལ་རྩོལ་བྱས་ཚེ། གཞི་ནས་ཞིང་འདེབས་མཁན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞིང་འདེབས་བྱས་པའི་ཞིང་ཁའི་ཐོག་གི་ཐོན་རྫས་བཏང་བསྡུ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པར་འདོད། དེར་བརྟེན། ཞིང་འདེབས་མཁན་གྱིས་མ་མཐར་ཡང་ལོ་ཏོག་བཏང་བསྡུ་མ་བྱས་གོང་། ས་ཞིང་ཡོངས་རྫོགས་བདག་འདོམས་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། དེ་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས། ས་ཞིང་ཡང་སྐོར་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་དུ་གྱུར།[52] གེ་ལོ་ཎ་སིས་བརྗོད་པར། གནའ་མིས་

[52] རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས «ཚེ་མིའར» ཡི་ཡོད་གཞིས་པའི་ནང་དུ། ཚེ་མིའར་གྱི་དགེ་ཆན་གྱིས་ཁོ་པའི་སྨོན་ལམ་ཕུག་ཚོར་ས་ཞིང་བདག་དབང་གི་གྲྭ་ཚུལ་ཞིག་བརྗོད་བྱས་ཡོད། ཁོ་པས་གསུངས་དོན"ཁྱ་ཐབས་དེ་ཚོད་སྟོང་བྱས་ཏེ་གདོང་མའི་དུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཕྱུ་གུ་ཚོར་བསླབས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྱོད། རྒྱ་ནོར་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་རང་བཞིན་རྩོད་མེད་ངང་ནས་ངལ་རྩོལ་བྱས་ཏེ་ས་ཞིང་བདག་ཐོབ་བྱེད་མཁན་ཐོག་མ་དེའི་ཁེ་དབང་ཐོག་ཏུ་སྐར་ཡང་ལྟོག་ཀྱལ་དེ་ང་ཚོས་ཤེས་ཟིག"ལྟག་པར་དུ་ཏ་ཐུ་མཚོག་གི《ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཆེངས》ཞེས་པའི་ཡོད་ངང་ཡོའི་ས་བཅད་དགུ་པའི་ནང་དུ། ཏ་ས་ཨཚོག་གིས་གནས་དོན་འདིར་དེ་བས་གསལ་འགྲེལ་གནང་ཡོད་དེ། ཁོང་གིས"ཕྱིར་ས་ཞིང་གི་མི་ཐོག་མའི་བདག་ཐོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་གནས་བབ་གཏན་ཁེལ་བྱེད"དགོས་ན། གཤམ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་དག་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་ཏེ། ཐོག་མར། དེ་སྔ་ས་ཞིང་དེ་གཞན་གྱིས་བདག་ཐོབ་བྱ་ཆྱོང་མེད་པ། བར་དུ། མི་ཚོས་རང་རང་གི་འཚོ་འཚོས་ངང་མཉམ་པའི་ས་ཞིང་མ་གཏོགས་བདག་ཏུ་མི་བཟུང་བ། མཐའ་མ། མི་ཚོས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ས་ཞིང་དེ། ངོན་གྱིས་ངེས་པའི་ཚོ་ག་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར། དེ་ཐོག་ངལ་རྩོལ་ངང་ཞིང་འདེབས་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་ཁྱིམས་ཀྱི་གནས་ཡུགས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། རང་ལ་ངེས་པའི་ཁེ་ངེས་ལ་གཞན་གྱིས་སྲུང་བཏུ་ཐོག་པའི་མཚོན་རྟགས་ཉག་གཅིག་དེ་ཉིད་ཡིན། "ཞེས་གསུངས་འདུག། —སྐྱར་པ་ཡོས།

རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ས་ལི་ས[53] ཁྲིམས་འཛིན་གས་མཁན་དུ་བཙོ་བ་དང་དུས་མཚུངས། ཁོ་མོར་ཇེས་དྲན་ཞུ་བའི་དུས་ཆེན་ལ "ཏེ་མོ་ཐྲ་ལི་ས" [54] ཞེས་འགོད་ཀྱིན་ཡོད། དེས་ས་ཞིང་ཁག་བགོས་བྱས་པ་དང་སྒྲགས་དབང་ཆ་གསར་པ་ཞིག་སྟེ་སྒེར་དབང་ཕོན་པ་མཚོན་པ་དང། དབང་ཆ་དེ་དང་རང་བྱང་གི་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བའི་དབང་ཆ་གཉིས་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་ཡིན།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ཀྱི་ནུས་རྩལ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང། དེ་བཞིན་ལྷུགས་རིགས་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཚད་དང་ཟས་རིགས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་ཚད་ཡོངས་སུ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཚེ། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོག་བྱ་དངོས་རྣམས་ནམ་ཡང་འདྲ་མཉམ་ཡོང་ཐུབ། འོན་ཏེ། འདྲ་མཉམ་དེ་རྣམས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཐུབ་རྒྱུ་ནི་དཀའ་ཁག་ཅན་ཆེ་བས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཐོར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ངེས། ལུས་སྟོབས་ཆེ་བའི་མིས་ངལ་རྩོལ་མང་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང། ཐོ་རིག་བཀྲ་བའི་མིས་ངལ་རྩོལ་ཁྲོད་ནས་འཐས་བྱ་མང་བ་བསྒྲངས་ནུས་པ། བདེ་ལྷག་འཁྱུག་པའི་

---

[53] ས་ལི་ས་ནི། གནའ་བོའི་རོ་མན་གྱི་ལྷ་སྒྲུང་ནང་དུ་ཞིང་འདེབས་དང་ལོ་ལེགས་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང། ཥོད་ཆུན་དུ། ཥོ་འདེབས་ཚུལ་ནི་ལྷ་མོ་དེས་མི་ཚོར་བསྒྲབས་པ་ཡིན་ཚུལ་དང། སྐྱབས་དེའི་ས་ཞིང་བདག་ཐོབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དེ་ལྷ་མོ་དེས་གཏན་ཁེལ་བཟོས་པ་ཡིན་པར་སྟེ། —སྒྲུར་པ་པོས།

[54] ཏེ་མོ་ཐྲ་ལི་ས། མི་ཚོས་ས་ལི་ས་ཅེ་བསྟོད་དུ་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང། དེའི་ཕོ་ངོན་ནི། "ཁྲིམས་འཛིན་གས་མ"ཞེས་པའོ། —སྒྲུར་པ་པོས།

མིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྒྱལ་སྲུགས་ཀྱིས། རང་ཉིད་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་དུས་ཡུན་ཇེ་ཁྱང་དུ་བཏང་བ། དེ་བཞིན། ཞིང་འདིས་མཁན་ལ་ལྷུགས་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཚོ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་ལྷུགས་བཞུ་མཁན་ལའང་གྲོའི་དགོས་མཚོ་ཡང་དེ་བས་ཆེ། གཞན་ཡང་། སྤྱིར་སྐྱེ་བོ་ཚང་མའི་ངལ་རྩོལ་ནི་གཅིག་འདྲ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་འགའ་རེའི་ངལ་རྩོལ་གྱི་ཐོབ་ཆ་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལས་མང་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་འགའ་རེ་འཚོ་གནས་ཀྱང་བྱེད་དཀར་འགྱུར་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེ་བྱ་དངོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་དང་འགྲོགས་ཏེ། ཤེས་མེད་ཚོར་མེད་ངང་དུ་བྱུང་ཞིང་། མི་དང་མིའི་དབར་གྱི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེའང་གནས་ཚུལ་གྱི་དེ་བག་ཁྲོད་ནས་རིམ་བཞིན་མངོན་གསལ་དོད་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་དང་། དེའི་ཕྱགས་རྒྱན་ཡང་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པ་མ་ཟད། ཕྱགས་རྒྱན་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དབང་ཡང་དེ་དང་བསྟུངས་ཏེ་གཡོ་བཞིན་ཡོད།

བྱ་དངོས་ཀྱི་འཕེལ་ཚད་དེ་ཅོམ་དུ་སྒེབས་ཟིན་པས། ཕྱིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ང་ཚོས་ཚོད་བཟུམ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་བཞིན། ལག་རྩལ་གཞན་མུ་མཐུད་ནས་གསར་གཏོད་བྱེད་པ་དང་། སྐད་ཚ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ། ནུས་རྩལ་སྤྱོང་བརྟན་དང་བཅད་སྤྱོད། རྒྱ་ནོར་ཚ་མི་སྟོམས་པ། རྒྱ་ནོར་བཅད་སྤྱོད་དམ་བཞག་མེད་དུ་སྤྱོད་པ། དེ་བཞིན། གནས་

དོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་ཕྲའི་དོན་གནད་དག་ངས་རྒྱས་གླེང་བྱེད་ཀྱི་མིན། རྒྱ་མཚན་ནི་གནས་དོན་དེ་རྣམས་མི་སོ་སོས་ཁ་གསལ་བྱ་ནུས་པ་ཞིག་རེད། སྐབས་འདིར། ངས་བྱ་དངོས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གསར་པའི་ཁྲོད་གནས་པའི་ མིའི་རིགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཅུང་ཟད་གླེང་བར་བྱའོ།།

དཔེར། ང་ཚོའི་དབང་པོའི་ནུས་པ་རྣམས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཟིན་པས། ཏྲན་པ་དང་རྟོག་བློ་ལྡན་ནུམ་ཏེ་ཚོགས་དང་། རང་བཀུར་གྱི་འདུ་ཤེས་བཅས་ཏེ་མཐོ་ཏེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བློ་རིག་ཏེ་གསལ་དུ་འགྱུར་འགོ་ཚུགས་པ། རིག་སྟོབས་ཀྱང་འཕྲུས་སྒོ་ཏ་ཅང་ཚང་བའི་ཚད་ལ་སྒྲིབས་ཟིན། དཔེར། རྒྱུས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་ནུས་པ་ཏུར་ཐག་འདོན་བཞིན་མཆིས། སྒྲ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ལས་དབང་ནི། རྒྱ་ནོར་གྱི་གང་ཚད་དང་སྒྲ་བོ་གཞན་ལ་གོང་བཀུར་རམ་འཚོ་བ་བྱེད་པའི་རྩང་གཞིའི་ཐོག་གྱུབ་པ་མ་ཟད། དཔུང་། བློ་གོས་དང་བྱད་བཞིན། ལུས་སྟོབས། རྩལ་ནུས། བྱས་རྟེས་དང་ནུས་པ་བཅས་ཀྱི་རྩང་གཞིའི་ཐོག་ཏུ་གྱུབ། གལ་ཏེ་བློ་རིག་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཚེ། དཔག་ཟོད་རྒྱུ་བོ་གཞན་གྱི་གུས་བཀུར་ཐོབ་སྲིད། དེར་བརྟེན། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བློ་རིག་དེ་རྣམས་ངེས་པར་ཏུ་ལྡན་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན། བློ་རིག་དེ་རྣམས་ཡོད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པ་བཏོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཕན་ཚེད་དུ། ཕྱི་མཇོས་ནང་སྟོང་གི་སྒྲོབ་ཁྱམས་ཀྱང་སྟོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། “དངོས་

ངོན" དང "ཏ་ལམ" ནི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་གཅིག་རེད། ཐ་སྙད་དེར་གཞིགས་ནས། རྒྱུ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་རྒྱས་སྦྱོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བརྫུས་ནས་མི་བདེན་རྫུན་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་། དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བྱ་ངན་སྤྱོད་ངན་བརྩམས་པ་རང་རེས་ཤེས་ཕྱུབ་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། སྟོན་ཚད་རང་དབང་དང་རང་ཚུགས་ལྡན་པའི་རྒྱུ་བོ་དག་ང་ཚ་དགོས་མཚོ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱེན་པས། རང་བྱུང་གི་བཀག་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཁོ་བོ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་བཀག་འདོམས་འོག་ཏུ་གནས་དགོས་གྱུར། རྒྱུ་བོ་གང་ཟུང་ཞིག་རྒྱུ་བོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྟེད་ཚེ། རྒྱུ་བོ་གང་ཟུང་དེ་ནི་རྒྱུ་བོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་གཡོག་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་བོ་གང་ཟུང་དེ་ཕྱུག་བདག་ཞིག་ཡིན་ཚེ། ཁོ་བར་རྒྱུ་བོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱུ་བོ་གང་ཟུང་དེ་དབུལ་ཕོངས་ཡིན་ཚེ། ཁོ་བར་རྒྱུ་བོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རོགས་རམ་དགོས་ངེས། རྒྱུ་བོ་གང་ཟུང་དེ་དབུལ་ཕྱུག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པར་འཚོ་གོས་འགྲིག་ཙམ་ཡོང་ན་འང་། གང་ལྟར་ཁོ་པ་རྒྱུ་བོ་གཞན་རྣམས་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན། ཁོ་པས་ངེས་པར་དུ་མུ་མཐུད་ནས། རྒྱུ་བོ་གཞན་གྱིས་ཁོ་པའི་ལས་དབང་ལ་དོ་ཞུར་བྱས་ན་སྟོ་བ་དང་། རྒྱུ་བོ་གཞན་གྱིས་དོན་དངོས་ཐོག་གམ་ཕྱི་ཚུལ་ནས་ཁོ་པར་གྲི་ཞུ་བྱས་ན་རང་སོ་སོར་ཕན་པ་

ཡོད་པ་ཤེས་སུ་བཅུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མཇུག་འབྲས་ལ། ཁོ་པས་སྐྱེ་བོ་འགའ་རེར་གཡོ་སྒྱུ་དང་གཡོ་ཟོལ་བྱེད་སྲིད་ལ། སྐྱེ་བོ་གཞན་འགའ་རེར་རྩུབ་སྤྱོད་དང་སྡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་མ་ཟད། ཁོ་པར་དགོས་མཚོ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཟུང་ཞིག་ཁོ་པར་སྐྱག་སྡང་སྐྱེས་སུ་བཅུག་མི་རུང་པའམ། ཁོ་པས་ཁོ་ཚོར་སྲི་ཞུ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་སྐབས། ཁོ་པས་ཁོ་ཚོར་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་གྱི་བྱ་ཐབས་སྤེལ་གྱི་ཡོད། མཐར་གཞན་ལ་འཚེ་བའི་དཔམ་སེམས་དང་། དེ་བཞིན་དགོས་མཚོ་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་མཚོན་ཆེད་རྒྱ་ནོར་གསོག་པའི་སྒོ་དཔམ་དེས། མི་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་རུང་ཁོག་བཅུག་དང་ཕྲོག་ཏུ་ཕྱག་དོག་གིས་གནོད་འཚེ་གཏོང་བའི་བསམ་ངན་སྐྱེས་སུ་བཅུག། བསམ་ངན་དེ་ནི་ཉེན་ཁ་ཏ་ཅང་ཆེ་སྟེ། བསམ་ངན་དེས་དམིགས་ཡུལ་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་པའི་ཆེད། རྒྱུན་གཏན་བཟང་པོར་བཙུ་བའི་ངོ་འབག་གོན་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས། འགྲན་རྩོད་དང་དགྲ་ཟླའི་རྒྱ་ཆེན་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ཀྱི་ཁོ་ཐག་ཆེན་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་གཞན་ལ་འཚེ་བ་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་རེ་སྐྱས་ཡོད། ཐུར་ཆེན་དེ་རྣམས་ནི་སྐེར་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་གྱི་མཇུག་འབྲས་ཡིན་པ་དང་། གསར་དུ་ཐོན་པའི་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྐྱང་ཚུལ་དང་ཁ་བྱལ་ཐབས་མེད་པའི་བཟློག་མེད་ཀྱི་

འཕགས་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

རྒྱ་ནོར་གྱི་མཆོན་བྱེད་གསར་གཏོད་མ་བྱས་གོང་། རྒྱ་ནོར་ཇི་ཡོད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་ས་ཞིང་དང་སྨོ་ཕྱུགས་ཡིན། དེ་གཉིས་ནི་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་ཆོར་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱིས་དབང་བའི་རྒྱ་ནོར་ཉག་གཅིག་དེ་ཡིན། ཕྱིས་སུ། སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་གྱི་གླང་ཆེན་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད། གཞི་ཁྱོན་ཇི་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ཕན་ཚུན་ས་འཁྲེལ་བྱུང་བའི་སྐབས། སྒྲེ་བོ་ཞིག་གིས་སྒྲེ་བོ་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་བཏང་ཚེ། ང་གཟོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཁྱོན་ཆེ་ཅུ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན། ལུས་སྟོབས་ཞན་པའམ་སྒྲིང་ལུག་ཆེ་བའི་སྒྲེ་བོར་ཐོབ་ཟོར་ཅི་ཡང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་མཐར་ངན་ལུལ་ཕོངས་སུ་གྱུར། རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོ་ཚོའི་ཉེ་འཚོར་གྱི་བྱ་ངོས་རྣམས་འགྱུར་ཕྱོག་ཇི་ཙམ་སོང་རུང་། ཁོ་ཚོ་ནི་ང་ཎང་སྟར་རྒྱུན་ལྟར་གནས་ཡོད། མཐར་ཁོ་ཚོས་ཕྱུག་བདག་ཆོའི་སྦྱིན་པ་སྒྲུག་ཕྱོད་པའམ། ཡང་ན་ཕྱུག་བདག་ཆོར་ངན་བའི་རྒྱ་ནོར་ཀུ་བར་འགྲོ་རྒྱ་ལས་མ་འདས། དེས་ན། ངན་ལུལ་ཕྱུག་གི་ཁྱད་པར་ཆོད་པས། དེ་ནས་བཟུང་ངན་སྐྱར་ངང་གྱལ་རིམ། གཏུམ་སྨྱོང་ངང་འཕྲོག་བཙོམ་བཅས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། ཕྱུག་བདག་ཆོས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གཞན་ལ་ངན་སྐྱར་བྱེད་པར་གོམས་པའི་ངན་གཞུར་གྱི་ལམ་བུ་གཞན་འཆོལ་སྟེགས་བྱ་ཀྱིན་མེད། ཁོ་ཚོས་ཐོན་ཀྱི་ཐན་གཡོག་རྟེང་པ་

དགེ་བཅོལ་ཏེ་ཐན་གཡོག་གསར་པར་གཉའ་གནོན་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྒྲུགས་ཀྱིས་ཉེ་འཚོར་གྱི་མི་རྣམས་རང་གི་གཡོག་འཚོར་དུ་བསྡུ་ཅི་ཐུབ་བྱེད། བྱེད་སྦྱངས་དེ་ནི། བཀྲིས་སྟོགས་ཀྱིས་མནར་བའི་སྒྲུང་ཀི་ཞིག་དང་མཚུངས་པར། ཁོ་བོས་མི་ཤ་ཐེངས་གཅིག་ཟས་ཚར་རྗེས། མི་ཤ་ཁོ་ན་བཟའ་བ་ལས་གཞན་གྱི་ཤ་ཟ་འདོད་མི་བྱེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

ཆེས་སྟོབས་ལྡན་དང་། ཆེས་འཚོས་ཆུང་གི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་དགོས་མཁོ་ནི། གཞན་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་དབང་ཆར་བརྩེ་བ་དང་། ཁོ་ཆོའི་ངོས་ནས་འཆད་ན། དབང་ཆ་དེ་དག་དང་རང་བདག་དབང་ཆ་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདྲ་མཉམ་གྱི་གནས་སྦྱངས་ཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཟང་ཟིང་གི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་སྟེ། ཕྱུག་བདག་གིས་གཡོ་འཕྲོག་བཙན་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་ཆུང་གིས་ས་ཕྱོགས་གང་ས་འཕྲོག་བཙོམ་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་སྟོ་བ་ལྟར་གྱི་མིའི་འདོད་ཚེམས་དེ་དག་གིས་མིའི་ལྟན་སྒྲོས་ཀྱི་སྟིང་རྗེའི་ཚེམས་དང་དྲང་བདེན་གྱི་འགོད་སྒྲ་ཉག་ཕྱ་བ་དེ་ཙ་མེད་བཟོས་པས། མི་རྣམས་ས་ར་ཐན་དང་འདོད་ཇམ་ཅན། མི་ངན་བཅས་སུ་འགྱུར་དུ་བཅུག ཕྱོགས་ལྡན་ཆོའི་དབང་ཆ་དང་བདག་འཛིན་མཁན་ཐོག་མའི་དབར་གྱི་དབང་ཆའི་བར་ཕྱོགས་རྒྱུ་མེད་པའི་

འགལ་བ་བྱུང་ཞིང་མཐར་གཡུལ་འགྱེད་དང་དམར་གསོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་མཇུག་བསྡུལ་གྱི་ཡོད། (ཅ) གསར་དུ་ཐོན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་དམག་འཕྲུག་གིས་ཁེངས་པ་སྟེ། རང་གཤིས་ངན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡ་ང་བའི་མིའི་རིགས་དེ་གཅིག་ནས་སྟར་གྱི་ལམ་བྱར་ཕྱིར་ཕྱོག་བྱ་མི་ནུས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་རང་ལ་བདག་ཏུ་མི་དབང་བར་གཞན་ནས་འཕོག་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་བློས་གཏོང་མི་ཕོད་པས། བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཇི་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་གཟེ་བརྗེད་ཐོབ་ནུས་པའི་ནུས་རྩལ་དག་བག་མེད་དུ་སྤྱད་པས། མཐར་འདི་ཉིད་རང་ཉིད་གཞོམ་པའི་ཐོ་བར་འགྱུར།

ཕྱུག་ཀྱང་ཉམས་ངར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཉིད་གློ་བུར་བྱུང་བའི་བར་ཚད་ཀྱིས།།
ཆུ་ནོར་ཡོད་ཚད་ཁོ་པའི་དགྲ་བཞིན་ཕྱོགས་མཐར་རིང་དུ་བསྐྱད་ན་སེམས།།
དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་ནང་དུ་ཐོབ་ན་བསམ་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་ཀྱང་།།
ང་ཚ་མཏུན་དུ་རི་བཞིན་ཕྱུངས་ཀྱང་སྐྱལ་བཞིན་ཆེས་ཆེར་སྨོང་ལ་རིངས་པར་གྱུར།།[55]

ཡིད་སྐྱོ་བའི་གནས་སྟངས་དང་། མི་འདོད་མཚོ་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་བྱུར་ཉེས་དེ་འདྲར་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཞིག་མི་བྱེད་ཀ་མེད་དུ་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་ཕྱུག་བདག་ཚོས་དམག་འཕྲུག་གི་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞུག་ཐུག་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཁོ་

[55] ཨའོ་ལྷ་ཏེ། 《གཟུགས་འགྱུར་ཟིན་ཕྲིས》 དུ་གསལ།

ཚོས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཐོན་པའི་དམག་འཕྲུག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་འཐས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་བ་དང་། དམག་འཕྲུག་ཁྲོད་ཚེ་སྲོག་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཕྱོགས་བཞི་གཅིས་ཀར་ཐོན་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ནོར་གྱི་གྲོང་གྲུན་ཆང་མ་ཕྱུག་བདག་གིས་འགན་འཕུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཡོ་འཕྲོག་བཙན་ལེན་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་འགེལས་སྤུང་བྱས་རྡུང་། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རྣམས་བརྟན་པོ་དང་དྲང་བདེན་ཞིག་མ་ཡིན་པ་ངེས་ཤེས་ཕྱབ་པ་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དྲག་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་དྲག་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོག་སྲིད་པ་མ་ཟད། དངོས་པོ་རྣམས་འཕྲོག་བཙོམ་བྱས་ཟིན་རྗེས། རང་ཉིད་ལ་ཁྱོས་སྐྱེལ་དག་འདུད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་རྟེད་མི་སྲིད་པ་དང་། མཐའ་ན་ རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ནུས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ཕྱུག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ཚོའི་རྒྱ་ནོར་གྱི་བདག་དབང་ལ་གཞི་འཛིན་ས་ལེགས་པོ་ཞིག་རྟེད་མི་སྲིད། ཁོ་ཚོས་ཅུམ་པ་ཆེན་པོས "གྱང་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུན་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཞོ་ཞོའི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཆ་དེ་ཐོབ་བྱུང" ཞེས་བརྗོད་རྡུང་། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་ཁོ་ཚོའི་བཤད་ལྡང་ལྡངས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱལ་མར་དགག་ལན་བསྟོག་སྲིད་པ་སྟེ། "སྐྱེ་བོ་ཐུས་ཁྱོད་ཚོར་མཚམས་ཕྱིག་དེ་ངའི་བ་རེད་ངམ། ཁྱོད་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་

ལ་བརྟེན་ནས་སམ། ཡང་ན་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བླང་བྱ་བཏོན་མཁན་མེད་པར་ཁྱོད་ཚོས་རང་མཚམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་བྱ་བར་ང་ཚོས་ཐོབ་ཆ་ཅི་ཞིག་སྟོང་དགོས་སམ། ཁྱོད་ཚོས་བདག་བཟུང་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མང་དུགས་རྒྱུན་སྐྱེ་བོ་ཅི་ཙམ་བཀྲིས་སྟོགས་ཀྱིས་མནར་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ཁྱོད་ཚོས་ཤེས་སམ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཐོག་ལས་ལེན་མོས་མཐུན་བྱུང་རྟེས་བ་གཟོད་རང་རེ་ཚང་མར་ཐུན་མོང་དུ་དབང་བའི་འཚོ་བའི་རྒྱ་ཆའི་ཁྲོད་ནས། ཁྱོད་ཚོའི་དགོས་མཁོ་ལས་བརྒལ་བའི་དངོས་པོ་འཁྱེར་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཚོས་ཤེས་སམ"ཞེས་བརྗོད་སྲིད། ཕྱུག་བདག་ཚོར་རང་ཉིད་ལ་འགེལས་སྤུང་བྱེད་པའི་གནས་ལུགས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་མེད་ཅིང། རང་ཉིད་ལ་སྤུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཏེས་གཏན་ཞིག་མེད། སྤྱིར་ཕྱུག་བདག་ཚོས་སྐྱེ་བོ་ལེར་རྒྱང་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཅང་སྣ་པོས་གཤའ་གནོན་གཏོང་ཐུབ་མོད། འོན་ཏེ་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་ཚོའི་རྒྱ་ནོར་འཕྲོག་པར་ཡོང་བའི་མི་ཁྱུ་ཞིག་གིས་ཏུ་ཅང་སྣ་པོའི་ངང་ནས་བཏུལ་སྲིད། ཕྱུག་བདག་ཚོས་ཁེར་རྒྱང་ངང་མི་མང་པོར་ཆོལ་མི་ཐུབ་ལ་དེའི་སྟེང་ཁོ་ཚོའི་དབར་དུའང་ཕན་ཚུན་ཕྲག་དོག་གིས་རྒྱུན་པས། ངམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཅིང་རྒྱ་ནོར་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པར་ཡོང་མཁན་གྱི་ངག་པོར་ཕར་ཆོལ་བྱ་རྒྱའང་ཏུ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོག ཕྱུག་བདག་ཚོས་བསམ་བློ་ཡོད་ངག་རྒྱ་རྩལ་སྒྲུགས་བཏང་ནས། མཐར་སྟོན་

ཚད་རྒྱུ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསམ་བློ་འཚོར་མ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཏུན་པ་སྟེ། ཚུར་ཐོལ་བྱེད་མཁན་ཆོའི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་གྲི་ཞུ་བྱེད་མཁན་དུ་གྱུར་དུ་བཅུག་པ་དང་། དགེ་བོ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་གླུང་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་དུ་གྱུར་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཁོ་ཆོར་བསམ་བློ་གསར་པ་བཏུང་སྟོང་བྱས་ཤིང་། ཁོ་ཆོར་གྲྭ་སྲོལ་གསར་པ་འགའ་གཏན་འཚེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲྭ་སྲོལ་དེ་རྣམས་ནི་ཕྱུག་བདག་ཆོར་ཕན་པ་ཆེ་བ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ནི་ཕྱུག་བདག་ཆོའི་གེགས་སུ་གྱུར་ཡོད།

རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཆེད། ཕྱུག་བདག་གིས་ཁོ་བོའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་རྒྱུ་བོར། གལ་ཏེ་ཚང་མས་དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་འགྲན་རྩོད་དང་འཐབ་རྩོད་བྱས་ན། མཐར་འབྱོར་ལྡན་དང་འཚོས་ཆུང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཁྱོར་པོ་ལྷོད་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་གནས་སྟངས་དེ་ནི་ཏ་ཅང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་རེད། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོག་ཏུ་ཕྱུག་བདག་དང་འཚོས་ཞན་གྱི་རྒྱུ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ལའང་བདེ་འཇགས་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད། ཕྱུག་བདག་གིས་ཡིད་ས་ཆེམས་མཁྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་ཤས་གསར་བཟོ་བྱས་ནས་འཚོས་ཞན་ཆོར་དང་ལེན་བྱེད་བྱ་བཅུག་གི་ཡོད། ཁོ་བོས "ང་ཆོ་མཐུན་སྒྲིལ་བགྱིས་ནས་ཉམས་ཆུང་ལ་སྡུང་རྒྱོབ་ཀྱིས་ཁོ་ཆོར་བརླས་བཅོས་མི་ཡོང་བར་འགན་སྡུང་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ཅན་ཅན་གྱི་མིའི་ཐུ་སྟོང་ལ་བཀག་འགོག་བྱས་ནས་མི་སྒེར་

ས་སོར་དབང་བའི་དངོས་པོ་རང་བདག་ཡོང་བར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་སྐྱེ་བོ་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་ལ་གཞུང་དྲང་དང་བདེ་འཇགས་འགན་སྲུང་བྱ་ནུས་པའི་སྒྲིག་སྲོལ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྟོབས་ལྡན་དང་ཉམས་ཞན་ཚང་མས་མཉམ་དུ་ལས་འགན་ཕྱག་ཏु་འཐུར་ཏེ། གེགས་བར་ལས་བྱུང་བའི་གླེ་བུར་གྱི་ཐོང་གུན་ཁ་གསལ་བྱེད་དགོས།མདོར་ན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་རང་ཉིད་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཏु་མི་འགྱུར་བ་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ། ང་ཚོས་སྟོབས་ཤུགས་དེ་རྣམས་མཉམ་བསྡུས་ཀྱིས་དབང་གྱུགས་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་བར་བྱེད་དགོས་པ། མཁས་མཛངས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་གཞིགས་ནས་ང་ཚོ་བཅོས་སྒྲོང་དགོས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་ནང་གི་ཁོངས་མི་རྣམས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ནས་ཐུན་མོང་གི་དགེ་བོར་ཕར་ཚོལ་བྱས་ཏེ་རང་རེ་རྣམས་ནམ་ཡང་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས” ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

དོན་དངོས་ཐོག་བས་མ་བློ་མི་ཐོངས་ཤིང་མགོ་སྐོར་ཐེབས་ལྷ་བའི་མི་དེ་རྣམས་ལ་གནས་ལུགས་མང་པོ་དེ་འདྲ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་བསྟུ་བྱིད་བྱ་བདེ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དབུལ་པོ་ནང་ཁུལ་ལ་ད་དུང་རྩོད་སྐྱེང་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པས། ཕྱུག་བདག་ཚོས་བར་འདུམ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཁོ་ཚོའང་འདོད་ཉམ་དང་ཏམ་སེམས་

ཏ་ཅང་ཆེ་བས། ཁོ་ཚོར་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་འགོ་གཙོ་ཞིག་གིས་ བཀག་འདོ�་ཕྱིང་མཁན་མེད་ཚེ་འགྲིག་ཐབས་མེད། ད་ཆ། ཁོ་ཚོ་ཕྱུ་ ཚུགས་ཀྱིས་ལྷགས་སྨྲིག་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཅིང། ད་དུང་དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་ ཁོ་ཚོའི་རང་དབང་ལ་འགན་སྩང་ཐུབ་ངེས་ཡིན་པར་འདོད། ཐུན་ཁོ་ ཚོས་རྒྱ་མཚན་མང་པོའི་ཐོག་ནས་ཆབ་གྲིང་ལམ་ལུགས་ཞིག་ལ་ལེགས་ཆ་ ཡོང་པ་ཚོར་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ལམ་ལུགས་དེའི་ནང་གནོད་འཚེའང་ ཡོང་པ་རྟོགས་པའི་ཉམས་རྒྱོང་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པོ་དེ་འཛིན་མས་མེད། ལམ་ ལུགས་དེའི་ནང་གི་གནོད་འཚེའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཤེས་མཁན་ནི། གནོད་ འཚེ་དེ་ཉིད་ཐུང་དེ་རང་དོན་སྒྲུབ་འདོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་ རེད། མཐའ་ན་བློ་རིག་བཀྲ་བའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རང་དབང་འགའ་ཤས་ ཟློས་བཏང་ན་ད་གཟོད་རང་དབང་གཞན་དག་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་པར་ འདོད་པ་དང། གནས་སྟངས་དེ་ནི་རྒྱས་མ་ཞིག་གིས་སྒོག་ལ་སྩང་ཁྱོད་ ཐུ་ཆེད་ངལུང་པ་ཡ་གཅིག་བཅད་པ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས།[56]

---

[56] འདིར་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས་ཕྱིས་སུ《ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་གན་ཆིངས》ནང་དུ་བསྡན་པའི་ རང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནང་བཤད་བྱེད་པའི་རང་དབང་བཤད་པའི་སྐབས། ཁོང་གི་གསུངས་ཚུལ་དང་འདིར་ གསུངས་པ་གཉིས་ཆུང་མི་འདྲ། ཁོང་གིས《མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཐུ་ཚོགས་གན་ཆིངས་བྱས་པའི་དབང་གིས། ཁོ་པར་ རང་ཐུང་ངམ་རང་བཞིན་ནས་མངའ་ཞིང། ཁོ་པས་ཐོག་པ་རེ་བྱེད་པ་དང་ཐོག་ཏོས་ཀྱི་ཐུ་དངོས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁེ་ དབང་ཚད་མེད་པ་དེ་བོར་སྟོར་སོང་ཞིང། མཐར་ཁོ་པར་ཐོག་པ་ནི། ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཁོ་པར་ མངའ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁེ་དབང་དེ་ཉིད་རེད།" 《ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་གན་ཆིངས》ལས། ལྟ་ཚུལ་དེ་གཉིས་ འགལ་བ་མེན་ཏེ། རྒྱ་སོ་མཆོག་གིས《འཛུ་མཉམ་མེད་ཚུལ་གྱི་བའི》ནང་དུ་དེ་སྔོན་མིའི་རིགས་གོང་འཕེལ་ ཐད་ཀྱི་བློས་དཔོག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན། 《ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་གན་ཆིངས》ནང་དུ་ཞིབ་བཤད་གནང་བ་ནི། ད་ཆ་

སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟར་རེད་ཅེས་ཚོགས་ཐག་བཅད་དེ་བརྗོད་ཆོག ཕྱི་ཚོགས་དང་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱིས་འགོས་ཞན་ལ་ལྷག་ཤོས་སྒོག་གསར་པ་ཞིག་བཅོངས་པ་དང་། ཕྱུག་བདག་ཆོར་དབང་ཆ་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་པ་རེད། (ཚ) དུས་མཚུངས་གྱ། ཟླད་ཅིག་ཉིད་དུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་དབང་ཆེག་མེད་དུ་བཅོམ་ནས། ཟླར་གྱི་ཆུ་ནོར་སྦུང་བ་དང་འདྲ་མཉམ་མེན་པའི་ལྷང་ཚུལ་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྱིམས་གཏན་འགེལ་བྱས་པ་དང་། གཡོ་ལེན་ཏུམ་འཕྲོག་གི་བྱ་སྤྱོད་དེ་འགྱུར་མེད་རྒྱ་བརྒྱན་གྱི་དབང་ཆར་གྱུར། གཞན་ཡང་། དཔྱད་འདོད་ཇམ་ཅན་ཁྲང་ཤས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད། མི་རྣམས་བཅན་པོས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏু་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཏু་བཅུག་ནས་བྱན་གཡོག་དང་དབྱལ་ཕོངས་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷུང་གི་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཐུབ་པར། ཕྱི་ཚོགས་ཤིག་བཅུགས་ཟིན་ན། ཕྱི་ཚོགས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཐོན་ངེས་ཡིན་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་མཉམ་ཚོགས་ལ་ཕར་ཆོལ་བྱ་ཆེད། ཚུ་རོལ་གྱི་ལྷོབས་ཤུགས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏু་བསྒྲལ་ངེས་རེད། ཕྱི་ཚོགས་ཇེ་མང་དུ་སོང་ཞིང་། གཞི་ཁྱོན་ཇེ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་འཇམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཆུ་རེད། དཔ། འཇམ་གླིང་ཐོག་བཅན་གཡོག་མེད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ངོ་མ་ཆྱེད་

'མིའི་ཇིགས་ཀྱིས་ལག་ཏু་བལྟར་ཚོག་པའི་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་འདྲ་རྣམ་ཅོམ་ལ་ཟིར། —སྒྲུར་པ་པོས།

ཐབས་དཀའ། མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་སྟེང་དུ་མཐོང་ཆོས་སུ་མ་གྱུར་པའི་རལ་གྲི་རྩོན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རལ་གྲི་དེ་ལས་གཡོལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི་དཀ་ཅང་དཀའ། དམངས་ཁྲིམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྤྱི་འབངས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཐོག་བརྩེ་སྡུང་ཞུ་བའི་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་མི་འདྲ་བའི་དབར་ཁོ་ནར་སྤྱོད་ཆོག་ཅིང་དེར་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཁྲིམས་ཞེས་འབོད། སྤྱི་མོས་བྱུང་བའི་གོས་མཐུན་འགར་སྟོན་མས་སྒྲིག་བྱས་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཁག་དབར་འཕྲལ་འདྲིས་བྱེད་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཞིག་བཏིང་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་ཟླིའི་ཚབ་ཀྱང་བྱ་ནུས་པ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་ཟླིའི་སེམས་དེས་མི་སྒེར་དབར་གྱི་གནས་དོན་ཁོད་དུ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དབར་གྱི་གནད་དོན་མདུན་དུ་ནུས་པ་ཐོན་མི་ཐུབ་ཅིང་། ད་ཆ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་ཟླ་དེ་བློ་ཆུ་ཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་རིང་ལུགས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ངག་ཁོངས་པའི་ཀློང་དུ་མ་གཏོགས་བཞུགས་མེད། ཁོང་རྣམས་ཚོས་མི་རིགས་ཐ་དད་དུ་དགེ་བའི་འགོག་རྒྱུན་མཐའ་དག་ལས་བརྒལ་ཞིང་། ཁོང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་ཟླས་སུ་འཐབས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགེ་སེམས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཆེད་བརྩོན་པར་བྱེད།

རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ལས་གྲོལ་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་མི་འགྱངས་པར་གནས་སྟངས་དེར་ཞུན་ཆ

འགའ་རེ་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་སྐྱེས་ནས། མགོ་གས་ཆུར་གནས་སྣང་ནས་དེ་ལས་མ་ཕྱོལ་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་གྱི་ཡོད། གནས་སྣང་དེ་རིགས་ཀྱིས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པར་བཟོས་པའི་གནོད་སྐྱོན་ནི། སྟོན་ཆད་ཚོགས་པ་དེ་རིགས་ཀྱི་གྲྭ་ཆར་གྱུར་པའི་མི་སྒེར་ལ་བཟོས་པའི་གནོད་འཚེ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད། རང་གཤིས་དང་བློ་གྲོས་བོར་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་དམག་འཁྱུག་འཐབ་རྩོད་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས། ཕྱོག་གསོད་དང་འཚོན་ལན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སོགས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐོན་པ་རེད། མི་དམངས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་འོབས་ནུ་ལྡུང་དུ་བཅུག་པ་ནི་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་དུ་བརྩི་བའི་ཕྱོགས་ལྡུང་གི་ལྟ་བ་དེ་ཡང་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱུང་། མཐའ་ན་བདེན་དོན་ལ་སྟེགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་དང་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་མིའི་རིགས་གསོད་པ་དེ་ནི་འོས་ནུ་མཆིས་པ་ཞིག་ཏུ་བརྩི། ཕན་ཚུན་དམར་གསོད་ཀྱིས་གང་ལས་འདས་པའི་ཚེ་སྲོག་བཅོམ་ནའང་ཡང་སྟེང་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོ་ཚོས་དམག་འཁྱུག་གི་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་གཅིག་ཙམ་ལ་དམར་གསོད་བྱས་པའི་མི་གང་དང་། དེ་བཞིན་མཁར་ཇོང་གཅིག་ཙམ་འཕྲོག་རྩེས་བཟོས་པའི་འཇིགས་སྐུལ་གྱི་དོན་ཀྱིན་དེ། དེ་སྟོན་ཁོ་ཚོ་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ཁྲོད། ཏུས་རབས་གཅིག་ལྟག་ཙམ་རིང་། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དམར་གསོད་བྱས་པའི་མི་གང་ལས་མང་ཞིང་། འཇིགས་སྐུལ་གྱི་དོན་ཀྱིན་བཟོས་པ་ལས་མང་།

དེ་ནི་མིའི་རིགས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ལ་བསོས་རྟེས་ཀྱི་ངན་འཕྲས་རགས་ཙམ་ཞིག་རེད། གཤམ་ལ་ང་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གྲུབ་མིན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕྲུང་བའི་སྐོར་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོར་རང་རང་སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་རེ་ཡོད་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཆེས་སྟོབས་ལྡན་ཚོས་དབང་དུ་བསྡུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན། འཕོས་ཞན་ཚོས་མཉམ་སྒྲིལ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། [57]ཡང་སྟེང་། ལྟ་ཚུལ་གང་ཞིག་འགྲིག་མིན་དེ་ཕན་གྱིས་གོས་སྒྲོང་བྱེད་པའི་ནང་དོན་དང་འཕྲེལ་བ་མེད། ཡིན་ནའང་། རང་གི་ལྟ་བ་ལྟར་ན། ཕན་གྱིས་གོང་དུ་བཙོང་པའི་རྒྱ་ཀྱེན་ནི་རང་བྱུང་གི་གནས་ལུགས་དང་ཆེས་མཐུན་པོས་དེ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར། དང་པོ། གནས་ཚུལ་རིགས་དང་པོའི་ཁོད། དབང་སྐྱུར་གྱི་ལེ་དབང་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་ལེ་དབང་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མིན། དབང་ཆ་དེར་བརྟེན་ནས་ལེ་དབང་གཞན་ཞིག་ཐོབ་མི་ཐུབ། དབང་དུ་བསྡུ་བྱ་དང་དབང་དུ་བསྡུ་བྱེད་དགར་ཀྱི་འཕྲེལ་བའི་ཐད་ནས་བཙོང་ནའང་། གལ་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུ་བྱར་གྱུར་པའི་མི་དམངས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོངས་སུ་སྐར་གསོ་ཐུབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག དབང་དུ་

[57] ལྟ་ཚུལ་དེ་གཏེས་ལ་རྒྱ་སོ་མཚོག་གིས «སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གན་ཆེངས» ནང་དགག་གཞག་ཞིབ་ནན་གནང་ཡོད།

བསྟུ་མཁན་དེར་དབང་དུ་བསྟུ་བྱར་གྱུར་པའི་མི་དམངས་ཚོས་རང་མོས་ཐོག་ནས་གོང་དུ་བཀུར་ན་མ་གཏོགས། དབང་དུ་བསྟུ་མཁན་དང་ དབང་དུ་བསྟུས་པའི་མི་དམངས་དབར་ནམ་ཡང་དམག་འཁྲུག་གི་གནས་སྟངས་ཁོང་གནས་པ་མ་ཟད། སྟོན་ཆད་མགོ་འདོགས་ཀྱི་ཆེངས་ཡིག་གང་འདྲ་ཞིག་བཞག་ཡོད་ན་འང་ཆེངས་ཡིག་དེ་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་དྲག་སྟོང་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཞག་པས། ཆེངས་ཡིག་དེ་གོ་མི་ཚོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྒྲུ་ཚོགས་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། སྲིད་ལུགས་ཞེས་པའང་ཡོད་མི་སྲིད། དེས་ན། སྟོབས་ལྡན་དག་གི་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལས་དེ་ལས་ཡན་གར་བའི་ཁྲིམས་གཞན་ཡོད་མི་སྲིད། གཉིས་པ། གནས་ཚུལ་རིགས་གཉིས་པའི་ཁོད།"སྟོབས་ལྡན" དང "འགོས་ཞན" ཞེས་པའི་ཚོག་འབྲུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་ནི་དཀ་ཅང་བ་མི་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན། སྐར་དབང་ངམ་བདག་བཟུང་བྱེད་མཁན་ཐོག་མ་དེ་ཉིད་ཚུགས་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་དབང་གྲགས་ཚུགས་པའི་དབར་དུ་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལེགས་ན "དགུལ་ཕོངས" དང་ "ཕྱུག་བདག" ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་བོད་སྒྲོད་བྱས་ན་མཐུན་པར་སྣང་། ཕྱུ་མཚན་ནི། ཁྲིམས་ལུགས་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་རོལ་དུ། གལ་ཏེ་རྒྱ་བོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བོ་གཞན་ཞིག་ཚོད་འཛིན་བྱེད་འདོད་ན། རྒྱ་བོ་གཞན་གྱི་ཕྱུ་ནོར་དང་། ཡང་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱུ་ནོར་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཁོ་

ཚོར་སྤྱིན་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་མཆིས། གསུམ་པ། འཚོས་ཞེན་ལ་རང་ དབང་མ་གཏོགས་ཞེན་ཆགས་བྱེད་ཡུལ་གཞན་མེད། གལ་ཏེ་ཁོ་པ་སྤྱོད་ པར་འགྱུར་ན་མ་གཏོགས་ཁོ་པས་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་ཉག་ གཅིག་དེ་ཉིད་ཁེ་ཕན་མེད་པར་གང་བྱུང་དུ་དོར་མི་སྲིད། དེ་ལས་ལྟོག་ ཏུ། ཕྱུག་བདག་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་སྣང་འཛིག་ ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཚོག་པས། ཕྱུག་བདག་ཚོར་ གནོད་འཚེ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་ཏ་ཅང་སྙན་བས་བདེ་པོ་རེད། དེས་ན། ཕྱུག་བདག་ ཚོས་ངེས་པར་ཏུ་དོགས་ཟོན་ཆེར་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ བྱས་ན་གཞི་ནས་ཁོ་ཚོའི་རྒྱུ་ནོར་ལ་སྡུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐུབ། དེར་བརྟེན། ང་ ཚོས་གནས་ལུགས་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ ལམ་ལུགས་ནི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཁེ་ཕན་ཐོབ་མཁན་ཚོས་གསར་གཏོད་ བྱས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོད་གྱོང་གུན་ཞོག་མཁན་ཚོས་ གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན།

གསར་དུ་ཐོན་པའི་དོ་དམ་ཚན་པར་གཏན་འཚེལ་གྱི་རྣམ་པ་ ཞིག་མེད་པ་དང་། གོ་རིམ་ལྡན་པའི་བསམ་གཞིག་ནུས་པ་དང་ལས་དོན་ བསྒྲུབ་པའི་ཉམས་ཆུང་འཕྲུས་ཚང་མེད་ཀྱིན། ཁོ་ཚོས་མིག་མདུན་གྱི་ སྐྱོན་ཆ་ཁོ་ན་ལས་སྣང་དོགས་ཡོང་མི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྐྱོན་ཆ་གཞན་ཡོད་ ཚེ། སྐྱོན་ཆ་དེ་རྣམས་དངོས་སུ་ཐོན་ཚེ། ཟླབས་འཕྲལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། མ་གཞི་གཞུང་དྲང་གི་ཁྲིམས་དོན་པ་མཁན་ཚོས་ལས་དོན་ལོ་མང་བསྒྲུབས་ཡོད་རྒྱང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ནི་གློ་བུར་དུ་ཐོན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྟབས་ཀྱིས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཐུར་རྒྱུན་བཞིན་འཐུས་ཚང་མེད། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཆ་ལག་ཚང་པོ་མེད་རྒྱུན། དུས་ཚོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་བསྟུན་ནས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་གནས་སྟངས་ལ་སྐྱོན་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བས། སྐྱོན་ཆ་དེ་རྣམས་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་རབ་དང་རིམ་བཏོན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང། ཚན་པ་དེར་རང་བཞིན་ནས་མངའ་བའི་སྐྱོན་ཆ་དེ་ནམ་ཡང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་མི་ཐུབ། སྤྱིར་བོ་ཚོས་སྒྲིག་གཞི་འཐུས་ཚང་གི་བྱ་ཐབས་མུ་མཐུད་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང། བོ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཇུས་གཞི་གནད་ལ་སྐྱེན་པ་སྟེ། ངེས་པར་ཏུ་ལའི་ཀེ་གུ་ཏེ[58] བྱ་བས་ཡུལ་སི་པ་ཏར་བྱས་པའི་བྱ་བ་ལྟར། ཕྱོན་ལ་ས་ཆ་རྣམས་གཅོང་ས་ལ་བྱས་ཞིང་རྩྭ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བཟོས་པ་དང་། དེ་ནས། མཛོས་ལྡན་པའི་ཁང་ཆེན་ཞིག་བསྐྲུན་དགོས། ཐོག་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྱི་ཆིངས་ཐར་ཐོར་འགའི་ཐོག་ཏུ་ཚུགས་པ་ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ཆིངས་དེ་རྣམས་ལ་ཁོངས་མི་ཚང་མས་བཙུན་གྱང་ཞུ་དགོས་པ་དང་དུས་མཚུངས།

[58] ལའི་ཀེ་གུ་ཏེ་ནི། གནའ་བོའི་གླི་རི་ས་ཕེའི་ཁྲིམས་འཛིགས་པ་དང་། ས་པ་ཏའི་བཙན་ཁྲིམས་དང་དམག་དོན་སྒྲིག་གཞི་དེ་ཁོང་གིས་བཙུགས་པར་བཤད།

ཐུན་མོང་གི་ཚོགས་པས་ཁོངས་མི་ཚང་མར་སྤྱི་ཆེངས་ཀྱིས་འགན་སྤྲུང་ཐུབ་པར་ཕན་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིས་སུ། ཉམས་ཆུང་ལས་ཤེས་གསལ། སྒྲིག་འཛུགས་དེ་ནི་དེ་འདྲའི་འཐུས་ཚང་ཞིག་མ་ཡིན་པས། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆེངས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ལས་རང་མོས་ཀྱིས་བརྒལ་བ་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོའི་ནོར་འཕྲུལ་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་བྱུང་ནའང་། ཁོ་ཚོར་དེ་ལ་དེ་བསྟུན་གྱི་ཉེས་ཚད་ཕོག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དཔྱད་མི་འགའ་རེས་ཐབས་བརྒྱ་ཐུས་སྟོང་གིས་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་རྟོག་རོལ་བཏང་བས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒོན་ཆ་དང་ཟང་ཟིང་གི་རྒྱམ་པ་ཉིན་རེ་མ་འདས་པར་ཐེ་ཚེར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེའི་ཚེ་གཞི་ནས་མི་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ལག་ཆ་སྟེ་ཐུན་མོང་གི་དབང་ཕྱུག་ཕས་ལ་སྤྲད་ནས་དོ་དམ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང་། མི་དམངས་ཀྱིས་གང་ཐག་བཅད་པ་དེ་སྒྲིད་འཛིན་དགོན་གྱིས་ལག་བསྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བསམ་བློ་འགོར་བ་རེད། དེ་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པར། སྒྲུ་བོ་འགའ་རེས། མཉམ་སྒྲེལ་གྱི་འགོ་གཙོ་ནི་མཉམ་སྒྲེལ་མ་བྱུང་གོང་ནས་འདེམས་བསྐོ་ཟིན་པ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་དེ་ཁྲིམས་ལུགས་མ་ཚུགས་གོང་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ལ་གཞི་ཀུང་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་པ་ཤེས་ཐུབ།

སྒྲུ་བོ་འགའ་རེས། མི་དམངས་ཚོ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཆ་ཀྱེན་གང་

ཡང་མེད་ཅིང་ཏ་ཅང་རང་མོས་ཐོག་ནས་སྒེར་གཅོད་བདག་པོའི་པང་ཁའི་ནང་འཛུལ་བ་རེད་ཅེས་དང་། ཏམ་ཤེད་བཙན་དབང་ཆེ་བའི་མིས་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་ལེན་བྱེད་ཆེད་བཏོན་པའི་ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་ནི་བྱན་གཡོགས་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། བརྗོད་ཚུལ་དེ་རྣམས་ནི་གནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ནས་བཤད་ན། གལ་སྲིད་གཞན་ལ་འགོག་རྩོལ་དང་དང་སྡུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་དེ་མི་རྣམས་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་གྲུབ་ཆའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དང་རང་དབང་། ཚེ་སྲོག་ལ་སྡུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་མིན་ཚེ། ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བོ་གང་རུང་ཞིག་སོ་སོའི་འགོ་གཙོར་འཛིན་དགོས་དོན་མེད། མི་དང་མིའི་འཚེལ་བའི་ཁྲོད། སྐྱེ་བོ་ཞིག་ལ་འཕྲད་པའི་ཆག་སྨོ་ཚེ་ཤོས་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་བཀོད་པར་ཉན་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཉར་ཚགས་བྱ་ཐུབ་ཚེད།གཞི་ནས་འགོ་གཙོ་ཞིག་གི་ཁོ་ར་གཡས་རམ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐྱེ་བོ་དེས་ཐོག་མར་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རང་མོས་ངང་བློས་བཏང་ནས་འགོ་གཙོར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ། ཁོང་ཚོས་གལ་ཆེའི་དབང་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་སྤྲོད་པའི་སྐབས། འགོ་གཙོས་ཁོ་ཚོར་དེ་དང་རིན་ཐང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་སྤྲོན་ཐུབ་བམ།

གལ་གྱིད་འགོ་གཙོས་ཁོང་ཚོར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཁ་གཡར་སར་བྱས་ནས། འཛོམས་བཞག་མེད་པར་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་དངོས་པོ་ཕོབ་ཐབས་བྱས་ན། འགོ་གཙོར་དེར་ཕོབ་པའི་མཇུག་འཕྲས་ནི། གཏམ་རྒྱུད [59] གཅིག་ནང་བཟློད་པའི"དགེ་བོས་ང་ཚོར་བསྟན་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ། ཡང་སྙིང་སྟོན་བདག་གིས་ང་ཚོར་བསྟན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལས་འཇིགས་སྣང་ཆེ་བ་ཡོད་གྱིད་དམ"ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་ལྟར་རེད། རྒྱོད་ཐབས་བྱལ་བའི་དོན་དངོས་ནི།མི་དམངས་ལ་འགོ་གཙོ་ཞིག་མགོ་བ་ནི་ཁོང་ཚོའི་རང་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཆེད་ཡིན་པ་ལས། འགོ་གཙོས་ཁོང་ཚོ་བྱན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་ཆེད་མིན། འདི་ནི་ཆབ་སྲིད་རིག་པ་ཚང་མའི་ཆེས་རྒྱང་གཞིར་གྱུར་བའི་རྒྱ་དོན་ཞིག་རེད། ཕུ་ལིང་ཁྲི་ཡིས（普林尼）རྟ་ལ་ཀྱིན（图拉真）ལ"ང་ཚོས་ཆུལ་པོ་ཞིག་གོང་དུ་བཀུར་དགོས་དོན་ནི། ཆུལ་པོ་དེས་ང་ཚོར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ནས། སྲིན་བདག་གཞན་གྱི་ཐབ་གཡོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་རེད" ཅེས་བཟློད་པ་ལྟར་རེད།

---

[59] གཏམ་རྒྱུད་གང་ཞིག་ཡིན་མིན་ཏུ་སུ་མཚོག་གིས་གསུངས་མེད་མོད། ཞིབ་འཇུག་པ་ཚོའི་བཞེད་དགོངས་ལ། ལལ་ཆེར་ཏུས་རབས།ཀ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་རྩོམ་པ་པོ་ལྷ་ཐུང་ཏ（ཀ་ཅ.ཀ--ཀ.ཅ.ལ）ཡི《ཆུད་པོ་ངང་བོང་བུ》ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།.....སྐབས་འདིར་དགེ་བོ་ཐུར་དུ་ཐོན་ངེས་རེད། "ཐུར་བར་བྱེས་ཤིག" ཅེས་ཆུད་པོས་སྐད་ཕྲུགས་ཆེན་པོས་སྨྲས། "ཅིའི་ཕྱིར།""དགེ་བོས་བདག་ལ་སྐ་གཞིས་གཏད་ཅིང། ངངོས་པོ་དེ་བས་མང་བ་བསྐུར་སྲིད་དམ།"ཞེས་གོང་བུས་སྨྲས། ཆུད་པོས "དེ་ལྟར་མ་རེད།" ཅེས་ལན་བཏབ། "ཁ་ཡིས་ང་རང་བདག་ཏུ་བཟུང་ཡང་ཟུངས་ཁ་ཆུག """ཁྱོད་ཀྱིད་ཐུར་བར་ཕྱོག་ལས་ཐར་བར་བྱོས། ང་རང་གཅིག་ཏུ་ནུ་ཆུར་རོལ་ན་འགྲིག"ཅེས་གོང་བུས་སྨྲས། "དོན་དུ་ང་ཚོའི་དགེ་གོ་ནི། ང་ཚོའི་བདག་པོ་དེ་ཀྱིད་རེད། " —ཐུར་པ་པོས།

"རང་དབང་ལ་སྟེགས་པའི"ཐད་ལ། ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ཚོས་གནད་ལ་འཕེགས་པའི་གསལ་བཤད་ཞིག་གནང་མེད། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཚོས "རང་བྱུང་གནས་སྦྱངས" ལ་གནད་ལ་འཕེགས་པའི་གསལ་བཤད་ཞིག་བྱས་མེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཁོང་ཚོས་མཐོང་སྐྱོང་བའི་བྱ་དངོས་དེ་གཞི་འཛིན་ས་བྱས་ནས། མཐོང་མ་སྐྱོང་བའི་བྱ་དངོས་མི་གཅིག་པ་དག་ལ་དཔྱད་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མིག་མདུན་གྱི་སྣྲེ་བོ་ཚོས་བཟོད་བསྲན་ཆེན་པོས་བྱན་གཡོག་རྒྱུགས་པ་མཐོང་སྐབས། མིའི་རིགས་ལ་བྱན་གཡོག་གི**གཎྜ་མའི་ས་མས་ལྡན**'ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས། མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་དབང་ལ་དགའ་ཞེན་དང། ལྷད་མེད་དང་སྤྱོད་བཟང་ལ་བརྩེ་མཐོང་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་ལྡན་ཡོད་ལུགས་ཡིད་ལ་འཆར་ཀྱི་མེད། རང་དབང་དང་ལྷད་མེད། སྤྱོད་བཟང་གསུམ་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་རྩོང་རོལ་བྱ་རྩོང་བའི་སྣྲེ་བོ་ཚོས་གཞི་ནས་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཚེ་དེ་དག་ལ་དགའ་སྟོང་བྱེད་པའི་ས་མས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཕུ་ལྷ་ཞི་ཏྲ་སི（布拉西特斯）ཡིས་པར་ཟིག（波斯）གི་སྒྲུ་དཔོན་ཞིག་གིས་བརྗོད་པའི་སི་ལྷ་ཏྲའི（斯巴达）འཚོ་བ་དང་པར་ཟིག་གི་པོ་ལི་སི་གྲོང་ཁྱེར（པར་ཟིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་གྲས་ཤིག）གྱི་འཚོ་བ་གཏེས་གཤིབ་བསྡུར་བྱས་པའི་སྐོར་ཁྱད་རྫོས། ཕུ་ལྷ་ཞི་ཏྲ་སིས་ཁོར་

བརྗོད་པར་"ངས་ཁྱོད་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱང་མང་པོ་མྱོང་རོལ་བྱ་མྱོང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དགའ་འོས་པའི་བྱ་བ་ཁྱོད་རང་གིས་མཐོང་མྱོང་མེད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་སྤྱི་སྐྱང་ལ་རྒྱས་མངའ་ཡོང་མི་སྲིད"ཅེས་བརྗོད། མིས་བརྒྱལ་མེད་པའི་རྒ་ཚོད་པོས་མི་ཞིག་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོང་བ་མཐོང་མ་ཐག། ཁོ་བོས་ཟླ་རྗོག་ཡར་གཟེངས་ཤིང། ས་སྟེང་དུ་ཀང་ཐྱ་རྡོབས་ནས་ནུས་ཤུགས་ཡོད་དགུས་འགོག་ཚོལ་བྱེད་ངེས། འོན་ཀྱང། མིས་བརྒྱལ་ཟིན་པའི་རྒས་ཁ་ལ་ཉན་པོས་རྒ་ཐུག་དང་རྒ་མོག་འཛོར་བའི་ཐུག་བསྡལ་བཟོད་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒ་ཚོད་དང་འདྲ་བའི་གཙོ་མའི་མིས་དཔལ་ཡོན་སྐབས་ཀྱི་མི་བཞིན་འཁང་ར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཐུགས་སྒྲོག་བཅིངས་པར་སྐྱག་མི་སྲིད། གཙོ་མའི་མིས་ཆར་དྲག་ཆུང་འཚུབ་ཁྱོད་ཐོད་དགོས་བྱུང་རུང། དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐན་གཡོག་བྱེད་མི་འདོད། དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་ཐན་གཡོག་བགོལ་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཉམས་ཞན་ཐབས་རྒྱགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེར་གཞི་འཛིན་མི་རུང་བར། དེ་ལས་ཐོག་ཏེ། རང་དབང་གི་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་གཉའ་གནོན་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱིས་ཆེས་ཀྱི་བྱ་གཞག་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་མཇུག་བཟང་ལ་གཞི་འཛིན་ཏེ། མིའི་ལྟན་ཚུལ་ཀྱི་རང་གཤིས་ནི་ཐན་གཡོག་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་གམ་ཡང་ན་ངོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་མིན་ར་སྤྱོད་དགོས། ངས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར། མི་

གཤིས་བྱན་གཡོག་ཡིན་པར་སྨྲ་མཁན་ཆོས། རྒྱུན་དུ་ཉར་ཤོག་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་ཡྱགས་སྒྲོག་གི་བསྟན་བཀྲིས་ཁྲོད་ཞི་བདེ་དང་ལྡེང་འཛགས་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པར་བརྟོད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཁོ་ཚོས "ཡ་ང་བའི་བྱན་གཡོག་གི་གནས་སྟངས་དེར་ཞི་བདེ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད" འོན་ཀྱང། ངས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར། མི་གཤིས་རང་དབང་ཡིན་པར་སྨྲ་མཁན་ཆོས།རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོ་སྟང་དང་རྒྱ་ནོར། དབང་ཆ། མཐའ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་བློས་གཏོང་དགོས་ནའང་ཁོ་ཚོའི་རྒྱ་ནོར་ཁག་གཅིག་ལྟེ་རང་དབང་ལ་སྦྱང་སྐྱོབ་བྱེད་ཅིང། རང་དབང་ཤོར་བའི་མི་ནི་རང་དབང་ལྟར་སྟང་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད། ད་དུང་ངས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་རང་དབང་ཡིན་པའི་སྲོག་ཆགས་ནི་ཡྱགས་གཟིབ་ནང་དུ་ཐོང་རྒྱུར་དགའ་པོ་མེད། དེར་བརྟེན། ཁོ་ཚོས་མཚོ་བོ་ཡྱགས་ཀྱི་གཟིབ་ལ་བརྟུངས་ནས་ཁྲག་རྒྱུན་འཇོག་ཀྱང་རུང། ཆུ་མཐུད་ཡྱགས་གཟིབ་ལ་མཚོ་བོ་བརྟུངས་ཏེ་ཕྱི་རུ་འགྲོ་བའི་གླབས་གཤོམ་བྱ་ངེས་རེད།

གཞན་ཡང། ལུས་པོ་དམར་ཏྲེན་དུ་རྒྱ་བའི་གདོང་མའི་མི་ཚོས་ཡོབ་གླིང་མིའི་རྒྱས་ཐྲོག་ཀྱི་ངངས་པོར་སྣང་དོགས་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད། བཀྲེས་ལྟོགས་ལ་བཟོད་ཐྲོམ་དང། ངམཁ་འཁྱུག་དང་བཅོན་ཁང་ལ་སྒྲག་པ་མེད་པ། མཐའ་ན་ཚེ་ཐྲོག་ཤོར་ཡང་རུང། ཁོ་ཚོས་རང་དབང་

ལ་སྦྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱིས་གནས་དོན་དེ་རྣམས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྐབས། ངའི་བསམ་བློར། བྱན་གཡོག་ཚོར་བརྟེན་ཏེ་རང་དབང་གི་གནང་དོན་གླེང་ན་དོན་སྟེང་ཅི་ཞིག་མེད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒེར་གཅོད་སྲིད་གཞུང་ངོ་མ་དང་གྲྭ་ཚོགས་སྡེ་ཚོགས་ནི་ཕ་རྒྱུད་དབང་ཆ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཕ་རྒྱུད་དབང་ཆའི་གནད་དོན་ཐད། ང་ཚོས་ལའོ་ལའི་དང་ཞིའི་རྩ་ཉིའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཏྲང་མི་དགོས་པར། གནད་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་བརྗོད་པས་ཆོག་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་བྱ་དངོས་ཀུན་གྱི་ཁྲོད་ནས། ཕ་རྒྱུད་དབང་ཆ་དང་གྲེར་སྟོད་རིང་ལུགས་དབར་ལ་གནས་ས་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཅུ་ཙང་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕ་རྒྱུད་དབང་ཆ་ལག་ཏུ་བསྟར་སྐབས། ཕ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆར་བརྟེ་གྱུང་ཞུ་མཁན་གྱི་རྒྱུ་བོ་ཚོར་ཐོབ་པའི་ཕན་པ་ནི། ཕ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་མཁན་ཚོར་ཐོབ་པའི་ཕན་པ་ལས་མང་བ་ཡོད། རང་བྱུང་གི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་ན། ཆ་ཕས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་གུར་རོགས་རམ་བྱེད་སྐབས། གཞི་ནས་ཆ་ཕ་ནི་ཕུ་གུའི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དང་། དུས་རིམ་དེ་འདས་རྗེས། ཁོང་ཚོ་ནི་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། ཕུ་གུ་ཚོ་དང་ཆ་ཕ་ཡོངས་སུ་བཟལ་ཏེ་རང་ཁ་རང་འཚོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ཆ་ཕར་གུས་བཀུར་བྱེད་པའི་འོས་འཐན་ཡོད་པ་ལས་བཀའ་སྩལ་དང་ལེན་བྱེད་པའི་འོས་འཐན་མེད།

གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕ་མའི་བཀའ་དྲིན་གསོལ་བ་ནི་ངེས་པར་དུ་སྒྲུབ་
དགོས་པའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བཙན་ཤེད་ཀྱིས་ཐོབ་ཐབས་
བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཞིག་མ་ཡིན། ང་ཚོས་ཤེས་དཔལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཕ་
རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆ་ལས་ཐོན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་མི་རྩང་བར། དེ་ལས་
ཕྱོགས་སྟེ་ང་ཚོས་ཕ་རྒྱུད་དབང་ཆའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་འཚུང་ལུང་གསོ་གནས་
པོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ངེས་ཡིན་པ་སྟེ། སྐྱེ་པོ་ཞིག་གི་
འགྱམ་དུ་རང་སོ་སོའི་བུ་ཕྲུག་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། སྐྱེ་པོ་དེ་ནི་ཕྲ་
གུ་ཚོའི་ཨ་ཕ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག ཨ་ཕ་ནི་རང་སོ་སོའི་རྒྱ
ནོར་གྱི་བདག་པོ་ངོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཨ་ཕ་ནི་བུ་ཕྲུག་ཆོ་རང་ཉིད་
བཏེན་སའི་སྒྲོག་ཐག་ལྟ་བུ་ཡིན། ཨ་ཕས་བུ་ཕྲུག་ཚོས་དེ་སྟོན་བཀུར་བསྟེ་
བྱེད་པའི་ཚད་གཞིར་གཞིགས་ནས། ཁོས་སྐྱེ་པོ་མི་རེ་ངོ་རེར་རྒྱུད་འཛིན་
བྱེད་ཆོག་པའི་རྒྱ་ནོར་འགའ་ཤས་བསོ་བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་།
མི་སེར་ཚོར་ཁོང་ཚོའི་སྒེར་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འགྱམ་ནས་ལེ
ཕན་དེ་འདྲ་ཐོབ་ཀྱི་མེད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོ་དང་ཁོང་ཚོའི་ཡོད་ཚད་
ནི་རྒྱལ་པོ་མི་སྒེར་ལ་དབང་བ་དང་། མ་མཐར་ཡང་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་
ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེར་བཏེན། རྒྱལ་པོས་མི་སེར་ལ་དབང་བའི
དངོས་པོ་འགའ་ཤས་ཤིག་མི་སེར་ལ་སྤྱིན་སྐབས། མི་སེར་གྱི་སེམས་ནང
རྒྱལ་པོས་གསོལ་རས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོས

མི་སེར་ལ་བཤུ་གཞོག་གཏོང་བ་ནི་ལུགས་མཐུན་གྱི་དབང་ཆ་ཡིན་པ་དང་། མི་སེར་ཚོར་ཟ་མ་ཕོར་པ་གང་བཟའ་རྒྱ་བྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་པོས་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གལ་སྲིད་ང་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་འདི་ལྟར་དབང་ཆ་ཞེས་པ་གཞིར་འཛིན་ནས། དོན་དངོས་ལ་རིགས་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་ཚེ། ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི། སྐོར་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་ཟེར་བ་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་མོས་ལ་གཞིགས་ནས་བཙུགས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་དེར་ཁུངས་ལུང་ཡང་དག་ཅིག་མེད་ཁར། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་མཐུན་གྱི་མེད། གལ་སྲིད་གན་རྒྱ་གང་ཟུང་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། འོས་འགན་ཚང་མ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་འཁུར་བ་ལས། ཕྱོགས་གཞན་དེར་འོས་འགན་གང་ཡང་མེད་པས། འགན་འཛིན་འཁུར་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཁོང་གྱན་ཐེབས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཚེ། གན་རྒྱ་དེ་རིགས་ཀྱི་ཕན་ཟུས་རང་བཞིན་ལ་རིགས་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་པ་ནི་ཏ་ཅང་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། སྐྱེ་བོ་བའི་ལམ་ལུགས་དེ་རིགས་ནི་ང་ལྟའི་ཏུས་སྐབས་སུ་མཁས་མཛོངས་ལྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་སྟེལ་མི་སྲིད། ལྟག་པར་ཏུ་ཐུ་རན་སེའི་རྒྱལ་པོས་དེ་བས་སྟེལ་མི་སྲིད། གནང་དོན་དེ་ནི་ཁོང་ཚོས་བཀའ་ཡིག་ཐེངས་མང་སྟེལ་བའི་ཁྲོད་ནས་མཐོང་ཐུབ་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོ 1667 ལོར་ལྷའུ་ཡི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞིའི་མཚན་ཐོག་ནས་སྟེལ་བའི་

བཀའ་ཡིག་ཅིག་གི་ནང་། སྐད་ཆ་དུམ་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོར་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་ཚོང་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅེས་གཏན་ནས་བཙོང་མི་རུང་། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་ཚོང་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་གཞུང་ཁྲིམས་ཁོང་གི་བདེན་དོན་ཞིག་རེད། སྐབས་རེ་བདེན་དོན་དེར་ངོ་དཀར་སྟེལ་ལང་མཁན་གྱི་ཕོལ་རྡུང་ཞིག་སྟིང་མོད། འོན་ཀྱང་མཁས་མཛངས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་དེར་སྤུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྟ་སྤུང་ཞིག་དང་འདྲ་བར་བདེན་དོན་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཚན་ཉིད་མཁས་ཅན་ཞེ་ལ་ཐུས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཁ་ཅང་ལེགས་པ་སྟེ། ཁོང་གིས“རྒྱལ་པོ་ཞིག་མངའ་ཐང་རྒྱས་པ་ནི་མི་སེར་གྱིས་ཁོང་ཚོའི་རྒྱལ་པོར་བཙུན་སྤུང་ཞུས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བཙུན་སྤུང་ཞུས་པས། ཁྲིམས་ལུགས་ནི་དྲང་གཞག་ཡོང་བ་མ་ཟད། དུས་རྟག་ཏུ་སྤྱི་འབངས་ཀྱི་ཞི་ཐན་དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛིན་པ་བཅས་རེད”ཅེས་གསུངས། ངས་མཚ�་དེར་གནང་དོན་དེ་ལ་དཔྱད་ཐུར་བྱེད་རྩིས་མེད། རང་དབང་ནི་མིའི་རྒྱ་ནོར་ཁོད་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་ཞིག་ཡིན་ཙ་ན། གང་གི་རྫུབ་ཅན་ནམ་སྨྱོ་དམ་ཅན་གྱི་སྟེན་བདག་ཅིག་ཐོབ་ཆེད། སྟེལ་ལང་ཤོད་པ་དང་། ཐ་ན་སྟེན་བདག་དེའི་བཀའ་བཀོད་ལ་བརྩི་སྤུང་བྱས་ནས། གནམ་གྱི་བདག་པོས་ང་ཚོར་

བཀག་རྒྱ་བྱས་པའི་ཐྲེག་ཁེས་སྣ་ཚོགས་གསོག་པར་བསྒྲོད་པ་དེ་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་གཞུག་མའི་རང་གཤིས་ངན་ཏུལ་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་ནི་ཕྱི་ལྷས་དབང་པོ་ཙམ་གྱིས་ཚོད་འཛིན་བྱས་པའི་ཏོལ་སོང་གི་གནས་སྟངས་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་གྱུར་བ་ཞིག་མ་རེད་དམ། འདི་ནི་ང་ཚོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོར་དམའ་འཕེལས་བྱས་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ། བླ་ན་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བརྩམས་ཚོས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ [60] དེར་བརྟན་སྨོད་བྱེད་པ་ཙམ་མ་ཟད་ཡོངས་སུ་རྫ་མེད་གཏོང་བ་དེར་ཁོང་ཁྲོ་གཏེང་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོང་སྲིད་དམ། བདག་གིས་ངན་ཏུལ་དེ་འདྲར་གྱུར་ཟིན་ཏང་འཛོམས་བག་ཅི་ཡང་མེད་ཁར། འཛིགས་སྣང་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་རིགས་ལ་སྐད་ཆ་འདི་རྒྱུར། ཁྱོད་ཚོས་ཕྱི་རབས་པ་ཚོར་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་བཅུག་པའི་དབང་ཆ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁྱོད་ཚོས་ཕྱི་རབས་པ་ཚོར་བློས་གཏོང་བྱེད་བཅུག་པ་ནི། གཞན་གྱི་ལག་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ནོར་དེ་ངག་མེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པར། རྒྱུ་ནོར་དེ་འདྲ་དབང་བའི་མི་ཞིག་གི་ངོས་

---

[60] གལ་ཏེ་ཚང་མས་བློ་མོས་ཡོད་ན། ཕན་གྱིས་ཟླ་ཝེ་ལ་ལེའི་དབང་གྱལས་ལྟན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཞིབ་བརྟོད་མི་བྱེད། ཁོང་གིས་བོ་ལེའི（洛克）ལྟ་ངོས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བོ་ཐུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏང་རང་གི་རང་དབང་རྩོལ་གཏོང་མི་ཏང་ལ། ཐེར་གཅོད་པ་ཞིག་གི་རང་འདོད་ཀྱི་བཀོད་པར་གང་ཐུང་ཁན་ཡང་མི་ངོས་ཚུལ་སྒྲོག་ཐེལ་གནང་། ཁོང་གི་ངོས་པ་ནི། རང་གི་རང་དབང་རྩོལ་མེད་གཏོང་བ་ནི་རང་གི་ཚོ་ཐེག་ལ་རྗོག་རོལ་གཏོང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ངང། རང་གི་ཚོ་ཐེག་གི་བདག་པོ་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་ཐུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་མི་འོས། （ཀ་ཅ་འ་ལོའི་པར་གཞིར་འགོད།）

ནས་བརྟོད་ན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནོར་དེ་དག་མི་དབང་ཆེ། ཆོ་སྲོག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་ཁྱེར་པོ་ལྷོད་པོ་ཞིག་རེད།

ཕུ་ཐྭན་ཏའོ་ཕུ（普芬道夫）ཡིས། སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་གོས་མཐུན་དང་གན་རྒྱ་བཆུང་ནས། ཁོའི་རྒྱ་ནོར་རྣམས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་ལ་ནང་བཤུག（转让）གཏོང་ཐུབ་ན། ཁོས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆེད་དུ། ཁོའི་རང་དབང་ཡང་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ནང་བཤུག་གཏོང་བས་ཆོག་ཅེས་གསུངས། ངས་འདོད་པར། རིགས་འདེད་འདི་ནི་ནོར་འཕྲུལ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དང་པོ། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་དེ་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ནང་བཤུག་བཏང་ཚར་རྗེས། རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་པས། སྐྱེ་བོ་གཞན་དེས་བེད་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་གཏོང་རུང་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཐུ་ཙམ་མེད། ཡིན་ནའང། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་གིས་ངའི་རང་དབང་གང་བྱུང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན། ང་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང། ང་རང་སྐྱེ་བོ་གཞན་དེས་ཉེས་གསོག་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་ལག་ཆར་འགྱུར་ཉེན་ཆེ་ཁར། ང་རང་ཡང་ཉེས་གསོག་གི་བྱ་ངན་རྩོམ་པར་གཏོང་ཐེད། གཞན་ཡང། རྒྱ་ནོར་གྱི་བདག་དབང་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་ཆོད་དང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོན་དངོས་ཤིག་ཡིན། སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་གང་འདོད་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱ་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ལྷས་ང་ཚོར་གསོལ་རས་གནང་བའི་ལག་རྟགས་དེ་མི་གཞན་གྱིས་

གང་འདོད་ལྟར་བོད་སྤྱོད་བྱ་འཇུག་རྒྱ་མེད། དཔེར་ན། ཆོ་སྲོག་དང་རང་
དབང་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལྟར་རེད། འདི་གཉིས་ནི་སྒྲུ་བོ་མི་རེ་ངོ་རེས་ལོངས་
སྤྱོད་བྱ་ཆོག་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང། ལོངས་སྤྱོད་དེ་དོར་དང་མི་དོར་གྱི་
དབང་ཆ་དེ་རང་ཉིད་ལ་ལྟན་ཡོད་མེད་ཐད། མ་མཐར་ལའང་ང་ཚོས་
མནོ་བས་མ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། རང་དབང་དོར་བ་
ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་གཅིས་ལ་ངམའ་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། [61]ཆོ་སྲོག་དོར་བ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཤད་དེ་རྩ་མེད་
བཟོས་པ་ཞིག་རེད། འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་རྒྱ་ནོར་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
ངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པས། རིན་དོད་ཆེན་པོ་གང་ཟུང
ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་པོ་དེ་གཉིས་བློས་བཏང་བྱེད་པ་ཚང་མ་ནི། ལྟན
སྐྱེས་དང་རིགས་ཤེས་གཉིས་དང་རྒྱབ་འགལ་ཏུ་སོང་བ་ཞིག་གོ། སྒྲུ་བོ
ཞིག་གིས་ཁོའི་རྒྱ་ནོར་ནང་བཤུག་བཏང་བ་ལྟར། ཁོའི་རང་དབང་ནང
བཤུག་གཏོང་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང། ཕྱི་གུ་ཆོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། དེའི
ཁོང་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཅ་ཙང་ཆེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། བུ་ཕྱུག་ཆོ་ནི་ཕ་མས
སྦྱང་པའི་རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་དབང

[61] ཕྱིས་གུ་ཆུ་ས་མཆོག་གིས་གནས་ངོན་དེ་དེ་བས་ཀ་གསལ་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད་དེ། ཁོང་གིས"རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་དོར་ན། རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཁྱེད་པའི་ཐོག་ཐང་བོར་བ་རེད་ལ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁ་དབང་ཡང་བསྐྱར་བ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱི་འགན་འཛིན་ཡང་བོར་བ་རེད།" 《ཕྱི་ཆོགས་ཀྱི་གན་ཆིངས》 —སྐྱར་པ་ཡོས།

ནི་བུ་ཕྲུག་ཆོ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ནམ་མཁའི་ལྟས་སྒྲུང་པའི་ལག་རྟགས་ཤིག་ཡིན་པས། [62] ཕ་མས་ཁོང་ཆོའི་རང་དབང་འཕྲོག་པའི་དབང་ཆ་མེད། ང་ཆོས་རྟོགས་ཕྱུབ་པར། ཐུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པ་ནི་མིའི་རང་གཤིས་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བ་ཞིག་རེད། མིའི་རང་གཤིས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏང་ཕྱུབ་ཆོ། གཞི་ནས་ཐུན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཡུན་རིང་གནས་ཕྱུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁྱིམས་ལུགས་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཆོས། ཐུན་གཡོག་གི་ཕྱུ་ཀ་ཨ་ཐག་ནས་ཐུན་གཡོག་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་ཏུ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཁོང་ཆོའི་བསམ་བློ་གཙོ་བོ་ནི། མི་སྐྱེ་མ་ཐག་ནས་མི་མ་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད།

ངས་གནས་ལུགས་འདི་ནི་བདེན་པར་འདོད་པ་སྟེ། སྲིད་གཞུང་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྲིད་དབང་སྐོར་སྤྱོད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་དབང་སྐོར་སྤྱོད་ནི་སྲིད་གཞུང་རྒལ་སུངས་སུ་ཐུར་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ཐལ་ཏྲགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱོད་པའི་འཕྲས་བུ་ཞིག་རེད། མ་གཞི་ཐོག་མར་སྲིད་གཞུང་ནི་དབང་ཤེད་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་ཞན་ཆ་སེལ་ཆེད་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྲིད་དབང་སྐོར་སྤྱོད་ཀྱིས་

---

[62] "རང་ཉིད་སྐྱེ་བོ་གཞན་པར་ནང་བཤུག་བྱས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང། རང་གི་ཕྱུ་ཀུ་གཞན་ལ་ནང་བཤུག་གཏོང་མི་རུང། ཕྱུ་ཀུ་སྐྱེས་མ་ཉིད་ནས་མི་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་དབང་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཕྱུ་ཀའི་རང་དབང་ཕྱུ་ཀར་དབང་བ་ལས། སྐྱེ་བོ་གཞན་པ་སུ་ཡི་ལག་ནའང་མེད་ལ། སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་དགར་བཟོད་པ་གཏོང་བའི་དབང་ཆ་མེད། " 《སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཆོངས》 —ཐྱུར་པ་པོས།

ཁྱོད་གཞུང་དེ་སྣར་ཡང་དབང་ཤེད་ཅན་གྱི་དབང་ཆར་བརྟེན་ན་མ་གཏོགས་གནས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་སྣར་ཡང་གྱར་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གཞུང་ཞིག་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཁྱོད་དབང་སྐོར་སྤྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་དབང་དེ་ནི་ཁྲིམས་མཐུན་ཞིག་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱང་གཞི་ཡོང་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན། ཁྱོད་དབང་སྐོར་སྤྱོད་ནི་ལམ་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཐོན་སའི་རྒྱང་གཞི་ཞིག་མིན། ཁྱོད་གཞུང་ཚང་མའི་གཞི་རྩའི་གན་རྒྱའི་ངོ་བོ་ནི་སྲུ་མཐུད་ནས་གོས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པས། ངས་དེ་རིང་གནད་དོན་དེ་གླེང་བར་མི་བྱེད། མཚན་དེར། ངས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ལྟ་བ་ལྟར། ཆབ་ཁྱོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་དེ་མི་དམངས་དང་ཁོང་ཚོས་བདམས་ཐོན་བྱས་པའི་འགོ་གཙོའི་དབར་གྱི་གན་རྒྱའི་བྱ་འགྲུལ་ཞིག་ལ་བརྟེ་རྒྱ་དང་། ཆིངས་ཡིག་འཛིག་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་གན་རྒྱའི་ནང་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ཇེས་པར་དུ་བརྟེ་སྒྲུང་ཞུ་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་ཁོང་ཚོའི་དབར་འཕྲེལ་མཐུད་བྱེད་པའི་སྒོག་ཐག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲེལ་བའི་ཐད། མི་དམངས་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློ་ཡོད་དོ་ཅག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ནས་འདུ་ཤེས་ཤག་ཅིག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་བསམ་བློ་དེ་མངོན་མཚོན་བྱེད་པའི་དོན་ཚན་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་མི་

ཚང་མས་ངེས་པར་དུ་བརྟེ་སྦྱང་ཞུ་དགོས་པའི་ཁྱིམས་ལུགས་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཁོང་ཀྱི་ཁྱིམས་ལུགས་དོན་ཚན་གཅིག་གི་ནང་། ཁྱིམས་ལུགས་གཞན་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་ལྟ་སྐུལ་གྱི་འགན་འཛིན་འཕྲིན་པའི་དགོན་རིགས་འདེམས་པ་དང་། དབང་ཆ་སྤྱོད་པའི་ནང་དོན་གཏན་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་རེད། དབང་ཆ་དེས་རྒྱ་བའི་ཁྱིམས་ལུགས་ཆེ་རིགས་ལ་སྦྱང་སློང་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་ཡོད་ལས་དོན་ཚང་མར་དོ་དམ་བྱེད་ཐུབ་མོད། ཁྱིམས་ལུགས་ཆེ་རིགས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་དབང་མེད། གཞན་ཡང་། ད་དུང་ཁྱིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་མཁན་ལ་གུས་བཀུར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་འགའ་ཤས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ་དང་། དུས་མཚུངས་ཁོང་ཚོར་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལྟད་ནས། ཁོང་ཚོས་གྲོང་འཇོན་ལས་དོན་གང་ལེགས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཆེད་དཀའ་སྡུག་སྦྱང་སྡུག་རྒྱས་ཀྱིས་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པར་ཐོབ་ཆ་སྦྱང་གི་ཡོད། དགོན་རིགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྟེད་ན། ཁོང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་ནི། ཁོང་ཚོས་དབང་ཆ་དེ་སྦྱང་ནས་མངགས་བཅོལ་མཁན་ཚོའི་བློ་མོས་ལྟར། སྐྱེ་བོ་ཚང་མས་བདེ་བདེ་ལྡོད་ལྡོད་ངང་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཐུབ་པར་སྦྱང་སློང་བྱ་རྒྱུ་དང་། གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ཏུའང་། སྤྱི་འབངས་ཀྱི་ལེ་ཕན་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཕན་ལས་ལྟག་པར་བརྟེ་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཉམས་སྤྱོང་ལས་བྱུང་བའི་བདེན་དཔང་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་ཚུན་དང་།

ཡང་ན་མིའི་ཤེས་རིག་གིས་རྒྱ་བའི་ཁྱིམས་དེ་རིགས་ལས་ཐོན་སྲིད་པའི་ཞན་ཆར་སྟོན་དགོས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཚུན་དུ། ཁྱིམས་ལུགས་འགན་ལུར་བས་ཁྱིམས་ལུགས་དེར་སེམས་ལུར་ཚད་མེད་བྱས་མེད། ཁྱིམས་ལུགས་དེ་ནུང་འཐུས་ཚང་གི་རྒྱ་བའི་ཁྱིམས་ལུགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་རེ་ཡོད། དགོན་རིགས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་དང་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་ནི་རྒྱ་བའི་ཁྱིམས་ལ་གཞིགས་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་བའི་ཁྱིམས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཞོག་ན། དགོན་རིགས་ཚོའི་ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་གནས་བབ་མེད་པར་འགྱུར་སྲིད་པ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་ཚོས་ཀྱང་སྡུང་བརྩེ་ཞུ་མི་སྲིད་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་ཁྲོད། རྒྱ་བའི་གྲུབ་ཆ་ནི་དགོན་རིགས་མིན་པར་ཁྱིམས་ལུགས་ཡིན། དེར་བརྟེན། སྐར་ཡང་མི་ཚོའི་གཞུག་མའི་རང་དབང་གི་བསམ་བློ་སྐར་གསོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོས་གནད་དོན་དེའི་ཐད་བསམ་གཞིག་ནུང་ཟད་བྱས་ན། རྒྱ་མཚན་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚོད་སྟོམ་འདི་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པར་ར་སྒྲོད་བྱ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། གན་རྒྱའི་ངོ་བོར་གཞིགས་ན། གན་རྒྱ་དེ་ཡང་རྩེས་མེད་དུ་གཏོང་མི་ཚུགས་པ་མེད། རྒྱ་མཚན་ནི། དབང་གྲགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གྲགས་དེས། ཆིང་ཡིག་འཛིག་མཁན་གྱི་ལྷག་བསམ་ལ་འགན་ལེན་བྱ་མི་ཐུབ་པའི་ཁར། ང་དུང་ཕྱུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་དབར་གྱི་འོས་འགན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཆུགས་ན། ཆིང་ཡིག་བཞག་མཁན་

ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ནི་རྟོང་གཞིའི་ཤན་འབྱེད་པ་གཅིག་པུ་འདིར་འགྱུར་རྒྱུ་ལས་མ་འདས། ཕྱོགས་གཉིས་པོའི་ཁྱོད་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་གཞན་དེས་གན་རྒྱའི་དོན་ཚན་ལས་རྒྱབ་འགལ་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་གན་རྒྱའི་དོན་ཚན་གྱིས་རང་ངོས་ལ་ཕན་ཕོགས་མེད་པ་རྟོགས་སྐབས། གན་རྒྱ་མཚ�་འཛིག་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ། དབང་ཆ་དོར་དབང་དེ་ཡང་རྒྱ་དོན་འདི་ཉིད་ལ་གཞི་རྟེན་བཅོལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཐེད། ཡིན་ནའང་། མིའི་རིགས་ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཐེད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། ། དབང་ཆ་ཆ་ཚང་ལྟན་ཞིང་གན་རྒྱའི་ཁ་ཕན་ཡོད་དོ་ཅོག་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་དཔེན་རིགས་ཚོར་འགན་དབང་དོར་བའི་ དབང་ཆ་ལྟན་ཡོད་ན། འགོ་གཙོའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བྱ་བས་ཁྱོང་གུན་ཞོག་པའི་མི་དམངས་ཚོར་དེ་བས་གོང་འོག་གི་འཕྲལ་བ་དོར་བའི་ དབང་ཆ་ཡོད། འོན་ཀྱང། ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ དབང་ཆ་དེས་འཇིགས་སྣང་ཆེ་བའི་ རྟོང་གླིང་དང་ཕྲོགས་རྒྱ་མེད་པའི་ཟང་ཟིང་ཐོན་རྒྱ་ངེས་གཏན་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་རིགས་ལས། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་ཐེད་གླིག་འཛུགས་དེར་ལྟད་ མེད་པའི་སྟངས་འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་ལས་ཀྱང་ལྟག་པའི་ཆར་གཞི་བརྟན་ཞེ་ཞིག་དགོས་མཁོ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཟད། གླུ་པའི་ཞི་བདེ་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་ཆེད། ལྟའི་དགོངས་པ་ཞིག་དེའི་ནང་ཞུགས་ཏེ། ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བཅོན་གནོད་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཆེས་མཐའི་དབང་ཆའི་

ངོ་བོ་སྟོན་རྒྱུ་ནི་དེ་འདྲའི་དགོས་མཚོ་ཅ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་། མི་སེར་ཚོས་ཆེས་མཛོའི་དབང་ཆ་དེར་ཆད་པ་གཙོང་པའི་ དབང་ཆ་འཕྲོག་གི་ཡོད། མ་གཞི་ཚོས་ལུགས་ལ་ཞན་ཆ་ལྡན། འོན་ཀྱང་། ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྲོགས་ཡོད་པའི་བྱ་བ་འདི་རིགས་སྣྲུབ་ སྐབས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞེན་དང་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་དོན་ཀྱིན་ལ་སྟོན་ འགོག་བྱེད་ཚད་དེ་ནི། ཚོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་ཚད་ཐལ་ཆེ་ ཏགས་ནས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་དོན་ཀྱིན་ཕོན་པ་ལས་མང་བ་ཡོད། ང་ལྟ་ བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་དངོས་བཤད་ན། ང་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་ཚོད་ དཔག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

སྒོང་གཞུང་ལ་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒོང་ གཞུང་འཛིགས་སྐབས་མི་སྣེར་དབར་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཕྲ་ཆུང་གསུམ་ཡོད་ པའི་ཀྱིན་གྱིས་རེད། གལ་སྒོང་སྐྱེ་བོ་གཅིག་གི་ནུས་པ་དང་ཀུན་སྤྱོད། རྒྱ་ ནོར། ལྷན་བྱགས་བཅས་ཕྱོགས་ཚང་མ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་ པ་མ་ཟད། ཁོ་ར་ང་གཅིག་པུ་སྒོང་འཛིན་དགོན་པོར་བདམས་ཐོན་བྱུང་ ན། རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འགྱུར་བ་རེད། གལ་སྒོང་ཕྱོགས་གང་སྟེའི་ཐད་ཕན་ཚུན་ཆ་མཚུངས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ ཤས་ཀྱིས་ངམངས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ། ཁོང་ཚོ་མཉམ་དུ་

བད�as་ཐོན་བྱུང་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེ་སྒྲ་དྲག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འགྱུར་བ་རེད། [63] གལ་སྲིད་སྐྱེ་བོ་ཚང་མའི་རྒྱ་ནོར་དང་ནུས་པའི་ཐང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད་པ་མ་ཟད། གདོང་མའི་གནས་སྟངས་དང་རྒྱང་ཐག་དེ་ཙམ་རིང་པོ་མེད་ཁར། སྐྱེ་བོ་ཚང་མས་ཐུན་མོང་ཐོག་ཆེས་མཐོའི་སྲིད་འཛིན་དབང་ཆ་བདག་གིར་བཟུང་གི་ཡོད་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འགྱུར་བ་རེད། ཡང་སྟེང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་སྲིད་གཞུང་གིས་མི་དམངས་ལ་ཕན་པ་ཆེ་ཤོས་ཐོན་ཐུབ་པ་ནི། དུས་ཚོད་ཀྱིས་ང་ཚོར་ར་སྒྲོད་བྱས་ཟིན། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྟེ་སྦྱང་ཞུ་བ་དང་། ཡང་སྐྱེ་བོ་གཞན་འགའ་རེས་ནི། དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཕོང་བར་ཁོང་ཚོའི་བདག་པོའི་བཀའ་ལ་བརྟེ་སྦྱང་ཞུ་ཡི་ཡོད། སྤྱི་འབངས་ཚོས་ས་ས་ས་ཡི་རང་དབང་གནས་ཐུབ་རྒྱུར་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་། མི་ས་ར་ཚོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བདེ་སྐྱིད་སྐྱེ་བོ་གཞན་ཚོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་ལ་བཟོད་སྒོམ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན། དུས་རྒྱ་ཏུ་ཉེ་འགྱམ་གྱི་མིའི་རང་དབང་ལ་བཙན་གནོད་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་

---

[63] "སྒྲ་དྲག་ལམ་ལུགས"ནི་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རིགས་དབྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་མེང་ཞིག་ཡིན། རྒ་ས་མཆོག་གིས་སྐབས་འདི་དང་ཕྱིས་ཀྱི《སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཆེངས》ནང་དུའང་ཐ་སྙད་དེ་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད་མོད། སྐབས་འདིར"སྒྲ་དྲག"ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་མི་ཚོས་རྒྱུན་དུ་གོ་བ་སྟངས་པ་བཞིན་མི་དྲག་དང་སྒྲ་ངོ་། རྒྱལ་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་གོ་བ་མེད། —སྒྲུར་པ་པོས།

སྐྱེ་ཡི་ཡོད། མངོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་ན། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་འཚོལ་སྟེགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ནོར་དང་དངང་དུ་བསྡུ་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་དེས་འཚོལ་སྟེགས་བྱེད་པ་ནི་བདེ་སྐྱིད་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་དེ་རེད། ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་སྐབས། ཁྱིད་གཞུང་དེ་རིགས་ཁྲོད་ཀྱི་ཁྱིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚང་མ་ནི་མི་དམངས་ཀྱིས་འདེམས་བསྐོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། མི་སྒེར་གྱི་རྒྱུ་ནོར་དེ་འདེམས་བསྐོའི་ཆ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ། འདེམས་བསྐོ་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་རུང་དེའི་ལྟེན་སྐྱེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དེ་གཙོ་བོར་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེ་ནས་ལོ་ཚོད་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ལོ་ན་མཐོ་བའི་སྐྱེ་བོས་བྱ་བ་མང་པོ་བརྒྱུད་མྱོང་བ་དང་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད། དེ་རྗེས་འདེམས་བསྐོ་བྱས་པའི་མི་དེས་གནད་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་སྐབས་སྐམ་ལྟིང་ཡོད་མེད་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཞེ་པོ་ལའི"ཐྲོན་ཕྱོན"དང། ས་བླ་ཏྲའི"ཁྲན་རབས" རོ་མན་ཀྱི"བསླབ་པ་ཁྲན་གྱས་ཁང"དང། དེ་བཞིན"མངའ་བདག"ཅེས་པའི་མིང་ཚོག་གི་ཐོག་མའི་མཚན་ཁྱད་ནི། [64] དེ་ཐྲོན་ཀྱི་ལོ་ན་བགྱེས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེ་བཀུར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡུགས་མཚོན་ཀྱི་ཡོད། འོན་

[64] "མངའ་བདག" (Seigneur) ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཁྱད་ནི་ལ་ཏིང་ཡི་གེSeniorཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི"སྐུ་ངོ་།"དང"ཁྲན་རབས"ལ་ཞོ་བཤོ།

ཀྱང་། འདེམས་བསྐོ་བྱེད་སྐབས་ལོ་ན་བགྱེས་པའི་མིར་ཇི་ཙམ་ཕྱོགས་ན། འདེམས་བསྐོར་ཚུད་ཐེངས་ཇེ་མང་དུ་སོང་ནས། དེའི་མི་འདང་བའི་ཆ་མངོན་གསལ་དོད་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་སྟེ། གཡོ་སྒྲུའི་ལས་ལ་གཞོལ་བའི་དོན་རྒྱུན་རྒྱ་ཏུ་ཐོན་པ་དང་། ངན་པ་ལྷུ་གྲྭིག་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པ། ནང་དམེ་སྨོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་གྱི་ཡོད། མཐར་སྤྱི་འབངས་ཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲག་དྲོན་ལྡུང་ནས་རང་སྲོག་དོར་བ་བཅས། མི་རྣམས་སྣར་ཡང་གནའ་བོའི་སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་གྱུར་གྱི་ཡོད། འགོ་གཙོ་རྒྱམ་ཁེམས་ཅན་གྱིས་གནས་སྟངས་དེའི་གོ་སྐབས་སྤྱད་ནས། ཁོང་ཚོའི་ཁྱིམ་བརྒྱུད་ཁྲོད་ཀྱི་མིས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་དབང་ཆ་བདག་གིར་བཟུང་གི་ཡོད། དེ་དུས། མི་རྣམས་ནི་གཞན་རྟེན་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་གོམས་འདྲིས་སུ་གྱུར་ཟིན་པ་དང་། འཚོ་བ་བཀ་ཕེབས་དང་ལྷོང་འཇགས་བསྐྱལ་བར་གོམས་འདྲིས་སུ་གྱུར་ཟིན་པས། ཁོང་ཚོས་ལུས་པོའི་སྟེང་གི་ཞགས་སྒྲོག་དེ་གཏོར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་པ་དང་། ཐ་ན་འཚོ་བ་ཞི་འཇམ་ཞིག་བསྐྱལ་ཐུབ་ཆེད། ཁོང་ཚོར་གཡོག་པོ་ཏ་ཅང་མང་པོ་བསྐྱལ་རྒྱང་། ཁོང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་ཚོང་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ནི་རྒྱུད་འཛིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དཔོན་གནས་དེ་རང་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྒྱ་ནོར་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་

བྱེད་ཁར། རང་ཉིད་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོ (ཕོག་མར་ཁོང་ཚོ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད) ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་འབངས་རྣམས་ཐུན་གཅིག་ཏུ་བརྩེས་ནས། སྤྱི་འབངས་རྣམས་དུད་འགྲོ་ལྟར་རང་སོ་སོའི་རྒྱུ་ནོར་གྱི་གྲངས་ཚད་ནང་བཙུག་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་རང་ཉིད་ནི་དགོན་མཆོག་དང་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གལ་སྲིད་ང་ཚོས་མི་དང་མིའི་དབར། འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་གསར་བརྗེ་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་འདི་དག་ཁོད་ཀྱི་འཚེལ་རིམ་ལ་མུ་མཐུད་ནས་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་ན། ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པར། ཁྱིམས་ལུགས་དང་མི་སྒེར་གྱི་རྒྱུ་ནོར་དབང་ཆ་བཙུགས་པ་ནི། དེ་དག་ཁོད་ཀྱི་དུས་རིམ་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་བཙུགས་པ་ནི་ དུས་རིམ་གཉིས་པ་ཡིན་པ། གོ་རིམ་གསུམ་པ་དེ་ཡང་དུས་རིམ་མཐུག་མ་དེ་ཡིན་པ་སྟེ། ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་དབང་ཆ་དེ་སྲིད་དབང་སྒེར་སྤྱོད་ཀྱི་ དབང་ཆར་གྱུར་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན། ཕྱུག་བདག་དང་དབུལ་པོའི་ གནས་བབ་དེ་དུས་རིམ་དང་པོའི་སྐབས་མི་ཚོས་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྟོབས་ ཆེན་དང་ཉམ་ཆུང་གི་གནས་བབ་དེ་དུས་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་མི་ཚོས་ ཁས་ལེན་པ། སྤྱིན་བདག་དང་ཐུན་གཅིག་ཏུ་གནས་བབ་དེ་དུས་རིམ་ གསུམ་པའི་ནང་མི་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱས། དེའི་ཚེ། འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་

སྣང་ཚུལ་ཐོན་ཚད་རྩེར་སོན་པ་དང་། གོང་གི་དུས་རིམ་གཉིས་པོར་ཐོན་པའི་སྣང་ཚུལ་ད་ལྟ་མངོན་ཚད་ཡང་རྩེར་སོན་པ་བཅས། གསར་བརྗེ་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གསར་པས་སྒྲིད་གཞུང་རྒྱང་ནས་ཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་དང་། ཡང་ན་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སྒྲིད་གཞུང་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་གནས་ངེས་རེད།

འཕེལ་རིམ་དེར་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པའི་དགོས་ངེས་རང་བཞིན་གྱི་སྣད། ང་ཚོས་ཆབ་སྒྲིད་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་སྟོང་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཐད་དུས་ཚོད་ཁུང་ཙམ་བོད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། ངེས་པར་དུ་ཆབ་སྒྲིད་ལམ་ལུགས་བཙུགས་རྒྱབས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དང་དེ་བཙུགས་ཟིན་རྗེས་ཐོན་པའི་ཞན་ཆ་རབ་དང་རིམ་པར་དུས་ཚོད་མང་ཙམ་སྤྱད་ནས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དེ་ནི་ཞན་ཆ་མང་པོ་ཐོན་ཡོལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། དུས་མཚུངས་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དེ་གང་བྱུང་སྤྱོད་པའི་ཞན་ཆ་འགོག་ཐབས་མེད་པར་ཐོན་གྱི་ཡོད། འཇམ་གླིང་ཐོག་གི་པྷ་ཏའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཙོ་བོ་ནི་བྱིས་པའི་སློབ་གསོར་ལྟ་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལེ་ཀེ་གུ་ཏེས（莱格古士）ད་དུང་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲུང་རྒྱོང་མི་དགོས་པར། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུང་བརྗོ་ཞུ་བའི་ཡུལ་སྲོལ་རྒྱང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཤས་ཤིག་བཙུགས་ཡོད། སྤྱིའི་ཆ་ནས་

བརྗོད་ན། ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་འདོད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ལས་ཆུང་བ་དང་། ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱིས་མི་ལ་བཀག་རྒྱ་བྱེད་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་མིར་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན། ར་སྟོང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། རྒལ་ས་ལུངས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཟད། སྤྱི་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་མདུན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྒོང་གཞུང་འདི་རིགས་ལ། གཅིག་ནས་སྒོང་གཞུང་བཙུགས་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྱིམས་ལུགས་ལ་གཡོལ་བ་དང་འགན་དབང་གང་བྱུང་དུ་སྟོང་མཁན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དཔོན་རིགས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་མེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཁྱིམས་ལུགས་གཏན་འཚེལ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད།

ཆབ་སྒྲོང་ཐོག་གི་ཁྱད་པར་དེས་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐོན་ཏེ་ཡོད། མི་དམངས་དང་འགོ་གཙོའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཇི་ཚེར་འགྱོ་བས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། མི་སྒེར་དབར་གྱི་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཡང་ཐོན་སྒྲོང་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་བོ་ས་སོའི་འདོད་པ་དང་ནུས་པ། གནས་སྟངས་མི་འདྲ་བས། སྟོང་ཚུལ་ཕྱིར་མངོན་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་སྟེ་ཚོགས་ཡོད། སྒེར་འཛིན་དགོན་རིགས་ཆོས་ཁྱིམས་མཐུན་མིན་པའི་དབང་ཆ་སྐོག་ཏུ་ཟོད་ལེན་བྱེད་སྐབས། ཁོའི་ལག་ནང་གི་དབང་ཆ་འགའ་ཞིག་སྤྱང་ནས་བསྟུ་བྱེད་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱེ་བོ་

ཐ་ཤལ་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཕྱི་འབངས་རྣམས་རྒྱུན་ལྡན་འཛོམས་ཀྱི་འདོད་པའི་འཕྲུལ་སྣང་འོག་ཁ་ཤས་ཀྱི་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མིག་ཟུང་སྟེང་ལ་མི་བལྟ་བར་འོག་ལ་བལྟས་ཏེ། གཞན་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་ནི་རང་ཚུགས་རང་བདག་བྱེད་པ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་ངོས་འཛིན་ནས། ལྷུགས་སྒྲོག་རང་ལུས་ཐོག་འཆིང་པར་མོས་མཐུན་བྱེད་པ་དང་། སྨར་ཡང་ལྷུགས་སྒྲོག་དེ་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་ལུས་ཐོག་ཏུ་བཅིང་སྐབས་སྦྱབས་བདེ་བོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་སྙམ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་གཞན་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཁེམས་མེད་པའི་མི་དེ་དག་ཏུ་ཅང་སྣ་པོའི་སྨོ་ནས་བཀོད་པར་ཁྱན་ཚུགས་རྒྱུ་ནི་ཏ་ཅང་དཀའ་བའི་ལས་ཆུ་གྱུབ། ཆབ་ཁྲིད་ལ་ཏ་ཅང་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་དབང་ལ་སྟེགས་པའི་མི་ཞིག་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ཤུ་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་མི་ཆུས། དེར་བརྟེན། འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་འདོད་ཅམ་དང་སྒྲིང་ལུག་ཆེ་བའི་མིའི་ཁོད་ཏ་ཅང་སྣ་པོས་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། མི་འདི་རིགས་ཀྱིས་ལས་དབང་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལ་བློ་གཏིག་ཁེམས་གཏིག་གིས་བརྩི་སྡུང་ཤུ་བ་སྟེ། གཞན་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཤུ་བ་ནི། ཁོང་ཚོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཁོང་ཚོར་ཕན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བསམ་བློ་གཏང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཏུས་རབས་འདི་འདྲ་

ཞེག་ནང་། ཨ་ཚོའི་བསམ་བློ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་མུན་འཕོམས་དུ་གནས་ཡོད་རྒྱུན། འགོ་གཙོས་ཁོང་ཚོའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ཞེག་ལ "ངས་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་མི་རྣམས་ད་ནས་བཟུང་མི་རྟེར་བསྐོས་ཀྱི་ཡིན" ཞེས་བརྗོད་པས། སྐྱེ་བོ་དེས་ཕལ་མར་རྟོག་ཉམས་སྟོན་ལ། སྤྱི་འབངས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོབ་ཉམས་སྟོན་གྱི་ཡོད། སྐྱེ་བོ་དེ་ཉིད་ཁོའི་མི་ཤས་རྟེས་མ་རྣམས་དང་ཐག་རྟེ་རིང་དུ་སོང་སྐབས། དེ་བས་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཏུ་འགྱོ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཚོར་གཟི་བརྗིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་དོན་ནི། དུས་ཀྱི་བར་ཁྱད་འོག་བརྒྱ་དཔྱད་དང་ར་སྦྱོང་བྱ་དགའ་བས། གཟི་བརྗིད་དེའི་ནུས་པ་ཐུར་བས་ཆེ་ཏུ་འགྱོ་ཡི་ཡོད། ཁྱིམ་ཆུང་གཅིག་གི་ནང་། སྐྱེད་འདོད་ལས་གཡོལ་དང་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཇི་ཙམ་མང་ན། ཁྱིམ་ཚང་དེའི་མཚན་སྟན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་བ་ཡོད།

གལ་སྲིད་མཚམས་འདིར་ཞིབ་ཕྲའི་བྱང་རིམ་བརྗོད་དགོས་ན། ང་ཚོས་འཕལ་མར་ར་སྦྱོང་ཐུབ་པ་སྟེ། མི་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་གཅིག་གི་ནང་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱས་ཚུན་ཚད། མི་དང་མིའི་དབར་དབང་གྲགས་དང་དབང་ཆའི་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གཡོལ་ཐབས་མེད་པར་ཐོན་སྲིད། [65] 【ཇ】རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོང་ཚོས་ཕན་ཚུན་བསྟུར་བ་གཏོང་

[65] སྲིད་གཞུང་གི་བཀག་འགོག་མེད་ནའང་འདྲ། (ཀ་ཤ་ཤ་ལོའི་པར་གཞིའི་མཚན)

བ་དང་། ཁོང་ཚོས་བར་མཚམས་མེད་པར་ཕན་ཚུན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་
བའི་ཁྱོད། ཁོང་ཚོས་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁྱད་པར་
དེ་དག་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས། རྒྱུ་ནོར་
དང་ཐོབ་ཐང་། གནས་བབ་དབང་ཆ། མི་སྣེར་གྱི་ནུས་པ་བཅས་བཞི་ནི་
ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་རེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འདི་དག་ལ་གཞིགས་
ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་ལ་ཚད་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བདག་
གི་འདོད་པར། སྟོབས་ཤུགས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་མཐུན་སྒྲིག་བྱེད་དམ
ཡང་ན་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གིས་བཙོས
སྒྲོང་ལེགས་ཉེས་གང་འདྲ་བྱས་ཡོད་མིན་གྱི་ཚད་འཛལ་ས་གཙོ་བོ་ཞིག
རེད། ངས་མི་རྣམས་ལ་ཤེས་གྱ་བཅུག་རྒྱུ་ནི། འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྨོན
ཚུལ་བཞི་པོ་དེའི་ཁྱོད་ནས། མིའི་གནས་བབ་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེ་ནི
འདྲ་མཉམ་མེད་པ་རིགས་གཞན་དེ་དག་གི་འགྲུང་རྩ་རེད། མ་གཞི་རྒྱུ
ནོར་ཐང་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་ནི། རིགས་དེ་དག་གི་ཁྱོད་ནས་མཐའ
མཇུག་གི་འདྲ་མཉམ་མིན་པ་དེ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་། འདྲ་མཉམ་མིན
པ་གཞན་དེ་རིགས་མཐར་རྒྱུ་ནོར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ཐོག་ཏུ་བསྟུས
ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་ནོར་ནི་མིའི་བདེ་སྡུག་དང་ཐང་ཀར
འཕེལ་བ་ཡོད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚོར་སྣང་ཡོང་སྣ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ
དང་། རྒྱུ་ནོར་ཀྱིས་ཡོད་ཚད་ཉོ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེར་

གཞིགས་ན། ང་ཚོས་གནད་ལ་འཕེགས་པའི་སྒོ་ནས་མིའི་རིགས་ཚང་མ་གདོང་མའི་གནས་སྟངས་ལས་འགྱངས་ནུ་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་སྡུངས་ཀྱི་སྟེ་མོར་བསྒོང་པའི་ལམ་བྱའི་ཐོག་ཆས་ཟིན་མེན་དགེ་འཕྲེད་ཐུ་ནས། ངས་ད་དུང་རིགས་པས་ཕུང་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི། རང་རིགས་རྒྱ་མེད་གཏོང་མཁན་དུ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚེམས་ཏེ། མཚན་སྟན་དང་གནས་བབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆར་སྟེགས་པའི་བསམ་བློ་དེས། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ང་ཚོའི་འཛིན་ནས་དང་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཞུན་བརྩོན་པ་དང་ཕན་ཚུན་འགྲན་ཟླ་བྱེད་དུ་ཆུགས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་མི་ཚང་མ་ཕན་ཚུན་འགྲན་རྩོད་དང་ཕན་ཚུན་གཏུང་རྩེ་ཁ་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་ཆུགས་པ། ཐ་ན་དགེ་བོར་འགྱུར་དུ་ཆུགས་པའི་ཐང་ཡིན། ཇམ་ས་མེམས་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་འགྲན་ར་བ་གཅིག་གི་ནང་ཕན་ཚུན་འཛོང་རེས་བྱས་ནས། མི་འགའ་རེ་ཕམ་པ་དང་། མི་འགའ་རེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་འགའ་ཤས་ནི་ཁེ་གྲགས་གཞིས་ཀ་མེད་པར་གྱུར་གྱི་ཡོད། ངས་ད་དུང་རིགས་པས་ཕུང་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི། མི་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་བསྟན་བཙོན་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་དགེ་བོ་དེ་འདྲ་ཞིག་མཆིས་པ་དང་། ང་ཚོ་ཉིན་ལྟར་སྟོ་བ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་བྱ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་མཆིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས། གཞི་ནས་འཛིག་རྟེན་ཐོག་གི་ཆེས་ལེགས་ཤོས་དང་ཆེས་ལྷག་ཤོས་ཀྱི་བྱ་དངོས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ང

ཆོས་སྤྱོད་བཟང་དང་ལྡན་པ་སྤྱོད། ང་ཆོས་ཚན་རིག་དང་ནོར་འཕྲུལ། ང་ཆོས་མཚོ་སྐོར་བསྒྲ་ཐེད་མཁན་དང་། མཚན་ཁྱད་རིག་པ་མཁན་ཚང་མ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་བྱང་བ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྗེད་ན། བྱ་བ་བཟང་པོ་ཁྱང་ཤས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱ་བ་ངན་པ་མང་དག་ཅིག་ཐོན་པ་རེད། མཇུག་ཏु། ངས་ད་དུང་རིགས་པས་ཁྱེད་ལས་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་དབང་འཛིན་པ་དང་། ཕྱུག་བདག་ཁྱང་ཤས་ཤིག་གིས་རྒྱས་སྤྱོས་ལོངས་སྤྱོད་ཚད་མེད་བྱེད་པ་དང་། མི་དམངས་ཕལ་ཆེ་བ་མུན་ནག་དང་དབྱལ་ཕོངས་ཁྲོད་སྡུག་ངལ་མྱོང་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་ཆོས་མཇུག་གི་མི་ཆོར་བཤད་གཞོག་བཏང་ནས། གོང་གི་མི་ཆོར་མགོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། གལ་སྲིད་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚ་ནས། མི་དམངས་ལ་བཤད་གཞོག་མི་ཐོག་པ་དང་དབྱལ་པོར་མི་འགྱུར་ཚེ། ཕྱུག་བདག་དང་དབང་འཛིན་པ་ཆོ་དེ་འདྲའི་སྒོབས་པ་རེ་ལས་མཐོ་བ་དང་། གོ་གནས་མཐོ་ཞིང་འཆོ་བ་སྐྱེད་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་སྲིད།

ཞིབ་ཕྲའི་གནད་དོན་དེ་དག་ཁོ་ནར་རྒྱས་བཤད་བྱས་ན་དཔེ་དེབ་མཐུག་པོ་ཞིག་འཛིན་ཐུབ་རྒྱ་རེད། ང་ཆོས་དཔེ་དེབ་ནང་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་བྱོད་ཀྱི་དབང་ཆ་གཞུང་ཕྱིག་ཏु་བྱས་ནས། སྲིད་གཞུང་རིགས་ཁག་གི་ལེགས་ཆ་དང་ཞན་ཆར་ཚད་གཞལ་བ་དང་། མི་

དང་མིའི་དབར་གྱི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེ། ང་ལྟའི་ཚུན་དུ་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ཚུལ་དུ་མངོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལོ་བཟའི་ཚུ་རྒྱུན་ཁོད། ཁྱིད་གཞུང་གི་ངོ་བོ་དང་དུས་ཚོད་འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་ནས། འགྱུར་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་འགྲོ་ཁྱིད་པ་དེ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་མངོན་མཚོན་བྱེད་པ་གསེད་བཀྲོལ་བྱ་ཐུབ། ཕྱིས་སུ་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པར། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཚོས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཉེན་ཁར་འགོག་སྡུང་བྱ་ཆེད། ཐོན་འགོག་བྱ་ཐབས་རབ་དང་རིམ་པ་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཏུག་ཏུག་ནང་ཁྲལ་དུ་རང་ཉིད་ལ་གཉའ་གནོན་བྱ་ཆེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ད་དུང་རྟོགས་ཐུབ་པར། གཉའ་གནོན་གྱི་ཚད་གཞི་མ་ཐུད་ནས་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་འགྲོ་བ་དང་། གཉའ་གནོན་མྱོང་མཁན་ཚོས་དུས་ནམ་ཡང་གཉའ་གནོན་དུས་ནམ་ཞིག་མཇུག་འགྲོལ་མིན་རྟོགས་ཀྱི་མེད་ཁར། ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་བྱ་ཐབས་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པཱའང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ང་ཚོས་ད་དུང་མ་མཐུད་ནས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི། ཐྲི་འབངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་རིམ་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉམ་ཆུང་མི་རྣམས་ཀྱི་འགོད་སྒྲ་ནི་ངན་སྐུལ་དང་ངོ་ལོག་གི་དགོག་གཏམ་དུ་བརྗེ་ཡི་ཡོད། ད་དུང་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི། ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ཚོས་ཐུན་མོང་གི་བྱ་གཞག་ལ་སྡུང་སྐྱོང་བྱས་པའི་གཟི་བརྗིད་མཚན་སྟན་དེ། ཁྱིད་གཞུང་གི་

གླས་པའི་མི་ཁུང་ཤས་ཤིག་ལ་སྨོད་ཀྱི་ཡོད། ང་དུང་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གིས་རྒྱེན་པས། མི་དམངས་ནས་ཁྲལ་དཀྱལ་བསྡུ་བའི་དགོས་ངེས་རང་བཞིན་ཐོན་པ་དང་། བློ་ཕམ་ཡིད་ཆད་པའི་ཞིང་པ་ཚོ་ཐ་ན་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང། གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཕ་ཡུལ་ནས་ཁ་ཐལ་ཏེ་གཞན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དང། ཐོང་གཙོལ་གཡུགས་ཏེ་གྲི་མདུང་བཟུང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་གྱི་ཡོད། ང་དུང་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པར། ཁྱང་ལ་ལུང་མེད་པའི་གཟེ་བརྗེད་མཚན་སྣན་གྱི་ཁྲིམས་སྒོལ་རྩོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད། ང་དུང་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། མེས་རྒྱལ་གྱི་སྦུང་དམག་ཚོ་ལྷ་ཕྱིར་མ་གཏོགས་མེས་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བོར་འགྱུར་རྒྱུ་དང། ཁོང་ཚོའི་རྩེ་གྲི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུན་ཟླར་ཁ་གཏད་རྒྱུ་རེད། མཐའ་མ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་གཤའ་གནོན་གཏོང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དག་ཕྱལ་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཐོས་ཐུབ་པ་སྟེ།

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་བཀའ་བསྒོས་ཏེ།

རལ་གྲི་རྩོ་པོ་འདི་ཉིད་བདག་གི་སྒྲུན་གྱི་ཐང་དང་ཕ་ཡི་མཁྱེན་པར་བསྟུན་དགོས་ཞེས་པའམ།

ཡང་ན་མངལ་སྐྱེས་ཆགས་པའི་བདག་གི་བཟའ་ཟླའི་གྲོང་པར་བསྟུན་ཅེས་བཀའ་བསྒོས་ན།

བདག་གི་ཡིད་ལ་མི་ཕོད་ཅི་ཙམ་ཡོད་སྲིད་རྩང་། བདག་གིས་བཀའ་བསྒོས་ཐོད་དུ་བཅིངས་ངེས་ཡིན།[66]

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་རྒྱ་ནོར་དོ་སྣོམས་མེད་པའི་ཚད་གཞི་ཆེན་པོའི་ཁྲོད་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་འཛིན་ནུས་མི་འདྲ་བའི་ཁྲོད། དེ་བཞིན་ཕན་མེད་དང་གནོད་འཚེ་ཡོད་པའི་སྒྲ་རྒྱལ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཁྲོད་ནས། མིའི་ཚུལ་མཐུན་གྱི་བསམ་བློ་དང་བདེ་སྐྱིད། ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོའི་དབར་ལ་འགལ་ཟླར་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་ལྟར་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་གཙོས་རྩོད་གཞི་སྣ་ཚོགས་བསྟངས་ནས་དེ་དང་འཕྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་བློ་སེམས་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགྱུར་དུ་བཏུག་ཁར། ཁོང་ཚོ་ཞིན་རེ་བཞིན་ཉམས་དམས་སུ་འགྱུར་བཏུག་གི་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཕྱི་ཚུལ་ཞི་མཐུན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇྲུན་མ་ཞིག་བཟོས་རྩང་། ཕྱོག་ཏུ་ཁ་ཐོར་ཡ་ཐལ་དུ་འགྱུར་བའི་ས་གོན་བཏབ། མི་དམངས་ཆོའི་དབང་ཆ་དང་ལེ་ཕན་ཀྱི་འགལ་བ་བེད་སྤྱད་ནས། མི་དམངས་ཆོས་རིམ་པ་ཁག་གི་མི་སྣར་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་འགོན་འཛིན་སློང་ཆེད་དགུག་ཤིང་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་པ་བརྒྱུད། གཞི་

---

[66] ལྷན་ཁྲི་ལྷ་ས། 《ཐུབ་པར་གོང་ཕབ》 P1.367

ནས་འགོ་གཙོ་ཆོས་མི་དམངས་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་དེ་སྒ་
བརྒན་དུ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ཟང་ཟིང་དང་འགྲུར་ལྟོག་ཆེན་པོའི་གླེང་འགོར་ཁྲོད། སྐོར་སྤྱོད་
ཏག་ཤུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་མགོ་བོ་ཡར་
བཏེགས་ཏེ། རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ཁག་གི་མཛོས་ལྡན་དང་ལེགས་ཆ་ལྡན་
པའི་བྱ་དངོས་རྣམས་འཕྲུར་མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་རྙིས
མེད་གཏོང་བ། མི་དམངས་རྣོག་རོལ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་རྗེས། མཐར
སྤྱི་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྱང་རོའི་སྟེང་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་གྱུར་ལམ་ལུགས
འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། འགྲུར་ལྟོག་ཆེན་པོ་ཡོང་གྲབས་ཡོད་པའི་མཐའ་མཇུག
གི་དུས་མཚམས་དེ་ནི། དུས་ཟིང་རྩོགས་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་དང་གོང་ཆག
ཐོན་མང་པའི་དུས་རིམ་ཞིག་རེད། མཐའ་མཇུག་ཏུ། གཙོ་འདྲ་དེས
ཡོད་ཚད་འཕྲུར་མེད་དུ་གཏང་རྒྱ་རེད། མི་དམངས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་དང
ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱང་ནས་རྨེག་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི
མགོ་སྟེང་དུ་ཏག་ཤུག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལས་གང་ཡང་མེད། དུས་དེ
ནས་བཟུང་། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་སྲོལ་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་རྨེག
མེད་དུ་སོང་ཟིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་ཕྱོགས་གང་ས་ཏག་ཤུལ་ཅན
གྱི་རྒྱལ་པོས་དབང་སྒྲུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ཁོས་ཁྲིམས་མེད་ལུགས
མེད་བྱེད་པ་དང་། བདག་པོ་གཞན་ཞིག་ཐོན་དུ་འཇུག་གི་མེད། ཁོས

བཀའ་རྒྱ་བཏང་མ་ཐག་ངེས་པར་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲི་བར་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཆུན་འཛིམས་ངང་བཀའ་རྒྱར་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བརྩི་ཞུས་མེ། དེ་ནི་ཐུན་གཡོག་གི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གནས་སྟངས་དེ་འདྲར་གྱུར་བའི་དུས་སྐབས་ནི་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་ཚད་གཞི་མཐོ་ཆོས་སུ་སློབས་ཟིན། འདི་ནི་ཁ་ཟུམ་གྱི་སྒོར་མོའི་མཇུག་སྟེ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མཚུངས་ང་ཚོས་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་ས་དེ་ཡང་རེད། དེ་དུས། མི་རྣམས་ནི་སྐར་ཡང་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོའི་གནས་བབ་ནི་སྟེང་པོས་དབེན་པས་རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད། མི་སེར་ཚོས་སྤྱི་བདག་གི་བསམ་བློར་བསྟུན་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས། དེ་མིན་གྱི་ཁྱིམས་ལུགས་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་ཡུལ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བདག་གིས་ཁོ་ས་སོའི་རང་འདོད་ལྟར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ལས། དེ་མིན་ལུགས་སྲོལ་གཞན་གྱིས་སྟེ་ཁྱིད་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། དགེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་དྲང་བདེན་གྱི་རྩ་དོན་ནི་མི་རང་ཞི་དང་དུ་བ་རང་ཡལ་ལྟར་དུ་བརླགས་ཟིན། དེ་དུས། བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་སྣར་ཡང་ནུས་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མིའི་ཁྱིམས་ལུགས་ལ་གཞི་བཙོལ་དགོས་པས། དེ་ནས་བཟུང་ཡང་བསྒྲུར་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་གསར་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་དང་ང་ཚོ་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་སའི་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ནི་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཐོག་

ཨའི་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ནི་ལྷད་མེད་ཀྱི་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་ཐོན་པའི་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ནི་རྒྱལ་སྲུངས་ཐལ་ཆེ་ཏགས་པའི་མཇུག་འཐས་ཤིག་རེད། གནས་སྟངས་འདི་གཉིས་པོའི་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཇ་ཅང་ཆུང་བ་མ་ཟད། སྲིད་གཞུང་གི་གནས་རྒྱ་ནི་སྲིད་དབང་སྒེར་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ཚོང་འཛིན་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཏག་ཤུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཏུས་སྒྲབས་དེར། ཁོ་ནི་མི་ས་ཡི་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དང་། མི་དམངས་ཚོས་ཏུས་ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དེ་གནས་ངལ་བྱུང་གཏང་བའི་སྒྲབས་དེར། ཁོས་མང་ཚོགས་ཚོའི་ཏག་པོའི་བྱ་སྟོད་ལ་འཕང་ར་བྱེད་དབང་མེད། ཏག་ཤུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐེ་ཐག་སྒྲོག་ནས་གསོད་པཱའམ་གནས་ངལ་བཏང་གཏོང་བའི་ཏག་སྟོད་ཀྱི་ཟིང་ཆ་ནི། ཐོག་མར་ཏག་ཤུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཏག་སྟོད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ངམངས་ངམར་གསོད་བཏང་བ་ངང་རྒྱ་ནོར་ཁམ་འཕྲོག་བྱས་པའི་བྱ་སྟོད་ལྟར་ཚང་མ་ལུགས་མཐུན་ཞིག་རེད། རྒྱལ་པོ་ཏག་ཤུལ་ཅན་གྱི་གོ་གནས་དེ་ཏག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ངང་། ཁོའི་སྲིད་དབང་གོ་རྟེང་སྒྲོག་ངལ་ནི། ངེས་པར་དུ་ཏག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ངལ་ཞིག། བྱ་ངངས་ཡོད་ངོ་ཅོག་ནི་རང་བྱུང་གི་གོ་རིམ་ལ་གཞིགས་ངལ་པ་སྟེ། ཏས་ཡུན་ཐུང་ཞིང་རྒྱ་ཏུ་ཐོན་པའི་གསར་བརྗེའི་འཐས་བྱ་ཟེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་འདུ། སྐྱེ་བོ་

ས་ལས་ཀྱང་དེ་ཚོ་ནི་དགེ་པོ་མིན་ཞེས་འཕངས་པ་བྱ་མི་ཤེས། གལ་སྲིད་ འཕངས་པ་ཕྱིད་དགོས་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ནོར་འཕྲལ་དང་སྡུག་མི་ལེགས་ པའི་ལས་དབང་ལ་འཕངས་པ་བྱ་རྒྱུ་ལས་མ་འདས།

མི་རིགས་རྣམས་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ནས་ཤེས་དགོས་གྱི་ གནས་སྟངས་ལ་འདྲེན་མཁན་གྱི་ལམ་བྱ་དེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཏིང་ བརྩེད་དུ་སོང་ཟིན། འོན་ཀྱང། ང་ཚོས་ལམ་བྱ་དེ་རྟེད་ནས་འཚོལ་ ཐུགས་ཕྱིད་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྒོས་དང་། ང་ཚོས་གོང་དུ་བརྩོད་པའི་ པར་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ (དུས་ཚོད་ཕྱེལ་ཟིང་ཆེ་དགས་ནས་ངས་ དེའི་སྐོར་མི་གླེང་བཞམ། ཡང་ན་ངའི་འཚར་ཡན་གྱི་བསམ་བློས་མི་ འདང་བས་ཡིད་ནང་མི་འགོར་བའི་གནས་སྟངས) འདི་ཉིད་སྣར་གསོ་ ཐུང་མ་ཐག་གཟབ་ནན་ཆེ་བའི་གླེགས་པ་དེ་ཚོས་གནས་སྟངས་དེ་གཉིས་ དབར་ལ་གནས་ས་འི་ཁྱད་པར་མཆིས་པར་ཅང་སངས་ངེས། བྱ་དངོས་ ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དལ་བུར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ཁྲོད། ཁོང་ཚོས་མཚན་ ཉིད་རིག་པ་ཚོས་ཐུག་གཅོད་ཐུབ་མེད་པའི་མི་ཚོས་དང་། ཆབ་སྲིད་ གནད་དོན་མང་དག་ཅིག་གི་གསང་བའི་ལྷ་མིག་དེ་རྟེད་ཐུབ་རྒྱ་ཡིན་པ་ དང་། ཁོང་ཚོས་དུས་རབས་གཅིག་དང་དུས་རབས་གཞན་ཞིག་གི་མི་ གཅིག་མཚུངས་མིན་པ་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་ཚོས་ད་དུང་། ཏི་ཨའོ་ཀེན་ཉི(第

欧根尼）[67] ལ་ཁོང་གི་སེམས་དབུས་ཀྱི་མི་དེ་རྟེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཀུན་ནི། ཁོང་གིས་དུས་རབས་དེའི་ནང་འདས་ཟིན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མི་ཞིག་བཙན་པར་བསྟོད་པའི་སྒྲབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། གཟབ་ནན་ཆེ་བའི་གློག་པ་པོ་ཆོས་དབྱགས་རིང་ཞིག་བཏང་ནས། ལྷ་ཐོ[68] དང་རོ་མ། དེ་བཞིན་རང་དབང་བཙས་དུས་གཅིག་ཏु་མེད་པར་འགྱུར་དོན་ནི། ཁོང་ཉིད་དུས་རབས་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་ཞིག་ཏु་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། གལ་སྲིད་ལོ་ངོ་ཕྱ་བརྒྱའི་གོང་དུ་ཁོང་གིས་འཇམ་གླིང་དེར་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཚེ། ཆུབས་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེས་འཇམ་གླིང་ལ་གྲགས་འགྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོ་སྲིད།

མདོར་བསྡུས་ན། གཟབ་ནན་ཆེ་བའི་གློག་པ་པོ་ཆོས། མིའི་སེམས་ཁམས་དང་འདོད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གོ་མེད་ཆོར་མེད་ངང་འགྱུར་ཕྱོག་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་ན་གཤག་མའི་རང་གཤེས་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་འགྲོ་བ་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་། ང་ཆོའི་དགོས་མཚོ་དང་ལྷོ་ལྷང་ནི་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གོ་མེད་ཆོང་མེད་ངང་དུས་རབས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་བསྡུན་ནས་འགྱུར་ཕྱོག་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རྟོགས་ཐུབ། ཁོང་ཆོས་ད་དུང་། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་གང་མའི་མི་རྣམས་རིམ་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ་བའི་ཐད།

---

[67] ཏེ་ཙའོ་ཀེན་ཏེ། (སྤྱི་ལོའི་ཐོན་ཀྱི་ལོ་༡༧༩—སྤྱི་ལོ་ཐོན་ཀྱི་ལོ་༡༨༧) གཙའ་བོའི་གླིང་རི་ས་ཡིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་པ་ཡིན།

[68] ལྷ་ཐོ། ལྷ་ཐོ་གཞོན་པར་གོ (སྤྱི་ལོའི་ཐོན་ཀྱི་ལོ་༧ཅན་སྤྱི་ལོའི་ཐོན་ཀྱི་ལོ་༩༨) གཙའ་བོའི་རོ་མའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཞེ་ས་ངང་སྒྱུར་ལ་ངོ་ཆོལ་གཙང་ཞིང་། ཕྱིས་ས་ངོ་ཆོལ་ལ་ཕམ་པ་བྱུང་རྗེས་རང་སྲོག་ཕྱེབས། —སྒྱུར་པ་པོས།

ཨཱལས་དབང་ཆོས་བལྟས་ན། སྒྲོ་ཆོགས་ཐོག་མི་ཐོག་པོ་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རང་བྱུང་གི་རྒྱང་གཞི་གང་ཡང་མེད་པར་འཕྲལ་བ་གསར་པའི་ཁོད་བྱུང་བའི་མིའི་འདོད་པ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ། ང་ཆོས་བློ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིམ་གྱིས་མཆོ་བསམ་གཏོང་བའི་ཁོད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པས། ང་ཆོས་མཐོང་ཆོས་མྱོང་གྱུབ་ཏུ་གྱུར་བའི་སྐྱང་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བདེན་དཔང་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་དང་ཤེས་དཔལ་གྱི་མིའི་དབར་གྱི་སེམས་དབྱུས་དང་གཤུག་མའི་རང་གཤིས་ཐང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ནི་བདེ་སྐྱིད་ཏ་ཙང་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་དཔལ་གྱི་མི་རྣམས་ནི་ལྷག་བསྟལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཆོས་ཞི་འཇམ་དང་རང་དབང་ལ་ཕྱོགས་ནས་བདེ་བདེ་ལྟོང་ལྟོང་གྱི་འཚོ་བར་རོལ་འདོད་ཀྱི་ཡོད། མ་གཞི་སི་ཏོ་ཀེ་གྲུབ་མཐའ（斯多噶学派）ནི་ཡིད་སེམས་ལྟེང་འཇགས་དང་འདོད་པ་ཆུང་བར་གཞོལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་རུང་། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ལྟར་བྱ་དངོས་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་དོ་ཁུར་སྒྲ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་དེ་འདྲར་སྟེབས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་དང་ཐ་དད་པ་ནི། ཤེས་དཔལ་སྒྲོ་ཆོགས་ཁོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ཉིན་ལྟར་བྱེལ་བ་འཚུབ་འཚུབ་ངང་གནས་ཤིང་སྐལ་པ་ཏུལ་ཆུས་བཆན་པ་དང་། ལས་ཀ་ལྟར་བས་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་བ་ཞིག་འཚོལ་ཐུབ་ཆེད། ཉིན་ལྟར་སེམས་ཁྲལ་ཁོ་ན་བྱས་ནས་བལྟད་དེ།

རང་སྡུག་རང་གིས་ཁོ་བ་དང་། འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་གང་སར་རྒྱུགས་
པ། ཡང་ན་གཏན་དུ་འཚོ་གནས་ཐུབ་ཆེད་ཚོ་འདི་བློ་བཏང་གི་ཡོད།
ཁོང་ཚོས་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་ཚོར་ཁོང་ཁྲོ་ཕྱིད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་མི་སྣ་
གྲགས་ཅན་ཚོའི་གཟིགས་མཐོང་ཐོབ་ཆེད་ཞུ་བ་ཕུལ་བར་འགྲོ་ཡི་ཡོད།
ཁོང་ཚོས་ཕྱུག་བདག་མེག་ནང་མི་འཛོག་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཕྱུག་བདག་
འཚོལ་བར་བསྟོད་ནས་ཇོགས་རམ་ཐོབ་རེ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད། དབང་ཆ་དང་
ཕྱུག་བདག་ཚོར་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཆེད། གང་ཡང་བློས་
གཏོང་བྱས་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འབད་པ་ཕྱིད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་མགོ་
སྐྱར་ལྷེ་བསྟར་གྱིས་མི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡུང་སྐྱོང་ཐོབ་རེ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད་ཁར།
ཕྱ་བ་དེ་དག་ནི་ཞབས་འདྲེན་ཞིག་ཏུ་མི་བཙུན་བར། དེ་ལས་ལྷོག་ཏེ་གཟི་
བརྗིད་ཅིག་ཏུ་བཙུན་ཡི་ཡོད། ཐུན་གཡོག་ཕྱིད་ཐུབ་པ་དེ་སྒོབས་པར་བཙུན
བ་མ་ཟད། ང་དུང་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་ཐུག་འཕད་ཕྱིད་པར་བསྐལ་བ་མེད་
པའི“འདྲ་ཆགས་པའི་མི”དེ་རིགས་འཛོམ་བག་མེད་པར་གྱེང་གི་ཡོད།
ཡོབ་གྱེང་ཞོ་ཐང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཐྲོན་ཆེན་གྱི་ཕྱེལ་ཟིང་ཆེ་ལ་ཀུན་གྱིས
ཡིད་སྨོན་ཕྱིད་པའི་ལས་ཀ་དེར། ཐ་ལི་པི་ཀྱ་མཚོའི（加勒比海）ཐོག་གི
དམུ་ཚོད་ཀྱི་མིས་བལྟས་ཚེ། ལས་ཀ་དེ་ནི་དངོས་འཕེལ་ཐུག་བསྟལ་ཆྱོང
བ་ཁོ་ན་རེད། ཁེན་མ་གང་འཕྱོལ་གྱི་དམུ་ཚོད་མིས་ཚོས་ཐུག་ཤི་ཐྲོང
ཕྱག་མང་པོ་རྒྱུག་དགོས་ཐུང་རྒྱང་། འཚོ་བ་དེ་འདྲ་བསྐལ་འདོད་ཆ་བ

ནས་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ལས་དོན་ལེགས་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱིས་འཚོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་འཇིགས་སྣང་དག་ཉུང་དུ་གཏོང་ནུས་ས། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཚོར་དཀའ་སྡུག་དེ་འདྲ་མྱངས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་ན། ཇི་ལྟར་དུ་སྟོན་ལ་ དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཚོར "དབང་ཆ" དང "མཚན་སྙན" ཞེས་པའི་མིང་ཚོག་གཉིས་པོའི་གོ་དོན་རྣོགས་སུ་འཇུག་དགོས། ཇི་ལྟར་དུ་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཚོར་འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཚད་མར་བརྟེས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཐོབ་མེན་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ལ་མི་བལྟ་བར། མི་གཞན་གྱི་ངོ་གདོང་ལས་སྟོན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་གཞི་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཁྱད་པར་དེ་དག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱལ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང། ཉིན་ལྟར་བདེ་ལྡོང་མེད་པའི་ཤེས་དཔལ་གྱི་མིའི་འཚོ་བའི་རིན་ཐང་ནི། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་དཔྱད་བརྗོད་ལ་གཞིགས་ན་གཏན་འགེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་གཅིག་བརྗོད་ན། ཁོས་རང་ཐོ་ཐའི་འཚོ་བའི་རྒྱུང་ཚོར་ཐད། མི་གཞན་གྱི་ལྟ་ སྟངས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ སྟངས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་དུ་འཇོན་གྱི་ཡོད། ཐྲོར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མི་ཚོས་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞན་རྗེས་རྒྱུ་མེད་པ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བསམ་བློའི་

འཕྲེར་སོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག། དགེ་སྲིག་དཀར་ནག་ལ་གོ་རྟོག་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱང་མོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། གནད་དོན་དེ་ནི་ངས་དགྱེད་གླིང་བྱེད་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་མ་རེད། གཞན་ཡང། ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་ལ་བསྟུ་བ་དང་། བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་མེས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་དང་མ་ཡིན་ཡིན་ཁུལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། གཟི་བརྗིད་མཚན་སྣན་དང་མཛའ་གནས། ཀུན་སྤྱོད། ཐ་ན་བྱ་ངན་གྱིས་རང་བསྟོད་བྱེད་པའི་གསང་གནད་དེ་གང་ཡིན་ནམ། མདོར་བསྡུས་ན། ཕྱི་ང་ཚོས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གནས་ལུགས་མང་དག་ཞིག་སློབ་སྤྱོང་བྱས་པ་དང་། གང་འདྲ་ཞིག་ལ་མི་ཚེས་དང་གུས་ཞབས་ཞིས་པའང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེགས་བཤད་སྣན་པོ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་རྒྱ་པོ་གཞན་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་འཛོན་པའི་ལྷ་ཐུངས་སྣར་ཡང་རྨད་ཆ་འདྲི་བར་བརྗོད་པ་ལས། རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་སོ་སོ་རྒྱ་བོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་འདྲི་བའི་སྒོབས་པ་མེད་པར་འགྱུར་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཕྱི་ཚུལ་ནས་བལྟས་ན་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཆུང་དོན་དངོས་ཐོག་ཀུན་སྤྱོད་དང་མཐུན་གྱི་མེད། ཕྱི་རོལ་ནས་བལྟས་ན་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཆ་ལྡན་ཆུང་། དོན་དངོས་ཐོག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབེན་པ་ཞིག་རེད། ཕྱི་རོལ་ནས་བལྟས་ན་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆུང་། དོན་དངོས་ཐོག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གོང་བུ་ཞིག་རེད། དེ་

དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ཡིན་མངོག་དང་གཡོ་ཁྲམ་སྐྱེ་བོའི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ།[69] གནད་དོན་དེ་དག་ནི། ངས་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་པའི་གནད་དོན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་མ་རེད། ངའི་འོས་འགན་ནི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཙོད་མའི་གནས་སྟངས་མ་ཡིན་པར། ངེད་ཚོའི་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་མཐའ་དག་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་བྱུང་བ་དང་གཏོར་སྐྱོན་ཕོག་པ་ཞིག་ཡིན་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒོལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྟང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པར་རིག་པས་ཁྱེད་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ངས་གནད་དོན་འདི་གཉིས་ལ་གསལ་བཤད་ཁ་གསལ་བྱ་ཐུབ་ན་འགྲིག་པར་སྨྲམ།

ངས་འདྲ་མཉམ་མེན་པའི་འབྲེལ་རྒྱུན་དང་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་དག་རྒྱས་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་ཡོང་བ་བྱས་པ་དང་། ཆབ་གྲིད་སྤྱི་ཚོགས་བཙུག་གས་པ་དང་དེའི་ཞན་ཆ་ཞིབ་ཕྲ་བརྗེད་ཡོད། གནད་དོན་དེ་དག་ང་ཚོས་སྟངས་འཛིན་ལྟན་པའི་བསམ་བློས་སྟེ་ཁྲིད་བྱས་ཀྱི། མིའི་རིགས་ཀྱི་གཏུག་མའི་

---

[69] གསུང་ཚོག་དེའི་གོ་དོན་ཐད། ཏ་ས་མཚོག་གིས «ཚན་རིག་དང་སྒྲུ་ཆུལ་སྒྲ་བ» ཞེས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ནང་དུ་སྟར་ནས་ཞིབ་བརྗེད་གནད་ཡོད་ཅིང་། ཁྱིས་ཀུ «ཚེ་མེའར» ནང་དུ་སྐར་ཡང་རྒྱས་བཤད་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས "དབང་ཕྱུག་དེ་ཉིད་གྲེང་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི། དབང་ཕྱུག་དེ་ལ་བྱན་གཡོག་གི་ཁྱད་གཤིས་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་དབང་སྒྲུར་བྱེད་པའི་མི་ཚོའི་ལྟ་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུན་དགོས་པའི་དབང་གིས་སོ། དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ལྟ་ཕྱོགས་ཐོག་ནས་བྱ་དཀོས་དག་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཚེ། གཞན་གྱི་ལྟ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རང་གི་ལྟ་ཕྱོགས་ཀུ་གྱུབ་པ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆུན་དུ་'ང་ཚོས་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་འདོད།' ཅེས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས། དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ཚད་ནི་གཞན་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་རེད།" «ཚེ་མེའར» —སྒྲུར་པ་ཡོས།

རང་གཤིས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་རིགས་འདིད་བྱ་ཐུབ་པས། ང་ཚོས་རྒྱལ་པོའི་ དབང་ཆ་ལྟས་གནང་བ་ཞེས་པའི་ཤོད་སྟངས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ འཕགས་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ནང་དོན་ལ་བརྟེན་དགོས་དོན་མེད། ང་ཚོས་ གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ནང་དོན་ལས། འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྤང་ཚུལ་འདི་ ཉིད་རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ཁྲོད་ཅ་ལམ་ཐོན་ཀྱི་མེད། འདྲ་མཉམ་མེད་ པ་དེ་ཐོན་པ་དང་མུ་མཐུད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དེ་ནི། ང་ཚོའི་ནུས་ པ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དེས་ རམ་འདེགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྒྲོར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ ལུགས་ཐོན་པ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་པས། འདྲ་མཉམ་མེད་ པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནས་ཐུ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་ལུགས་མཐུན་ཞིག་ཏུ་ཐྱུར། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ནང་དོན་ལས། ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པར། གཏན་ལ་ ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བསམ་བློའི་ཐོག་གི་འདྲ་མཉམ་ མེད་པ་དེ། རྟག་ཏུ་ལུས་ཁམས་ཐོག་གི་འདྲ་མཉམ་མིན་པ་དང་སྡུར་ ཚད་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་སྐབས། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བསམ་བློའི་ཐོག་གི་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་དེ་དང་རང་ ཐུང་གི་ཁྲིམས་དབར་འགལ་བར་འགྱུར་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་རྒྱུན་གཏན་ ཤེས་དཔལ་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཁག་གི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་འདྲ་མཉམ་ མེད་པའི་སྤང་ཚུལ་ཁག་ལ། ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

གང་ལྟར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཕྱི་གྱེ་ཞིག་གིས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་དང་། གླེན་ལྷུགས་ཤིག་གིས་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་ལ་འགོ་ཁྲིད་པ། མི་ཆུགས་པ་གོང་ལྟུག་ཅིག་ལ་བཟས་མི་ཚར་བའི་ཟས་རིགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་མི་མང་ཆे་བར་ཟས་རིགས་ཆང་ནས་ངོ་གདོང་སྐྱ་མདོག་ཏུ་གྱུར་བ་བཅས་ནི། རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་དང་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཆུབ་འགལ་དུ་ཕྱིན་པའམ་ཆ་མི་མཚུངས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད།

མཆན་འགྲེལ།

ཞུ་ཚོག

【ཀ】（གཞུང་དངོས་ཨོག་གྲངས5ནང）ཞི་ལོ་ཏོ་རྡེས（希罗多德）གསུངས་པར་གཞིགས་ན། སེ་མེའར་རྡེ་སི་ཇུན་མ[70]（伪斯麦尔迪斯）བས་ཏ་ཇེས། པར་ཟིག་གི་བཅིངས་འགྲོལ་པ་མི་བདུན་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས། ཁོང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་རིགས་གང་འདྲ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐད་ལ་གྲོས་བསྡུར་བྱས། ཨའོ་ཟླ་ལེ་སིས（奥德勒斯）སྤྱི་མཐུན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཏོན་པ་དང་། བསམ་འཆར་དེ་ནི་སྤྱི་དཔོན་གྱི་ངག་ནས་ཐོན་པས། དེ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཉང་སངས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕྲོག་པའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་ཕུད། སྐུ་ཏྲག་ཚོ་འཇིགས་སྣང་སྐྱེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཁོང་ཚོས་མི་ངམངས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་བརྟེ་སྡུང་ཞུ་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་འཆི་བ་ལས་ཀྱང་འཇིགས་སྣང་ཆེ་བ་ཡོད། དེས་ན། ང་ཚོས་ཚོང་དཔག་ཕྱུབ་པར། ཨའོ་ཟླ་

---

[70] སེ་མེའར་རྡེ་སི་ཇུན་མ་ཞེས་པ་ནི། མཚོང་དཔོན་ཁྭ་སྒྲ་སི་ཏ་བ་དེ་ཡིན། སེ་མེའར་རྡེ་སི་དངོས་འཛིན་པ་ནི་ཕར་ཟིག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞི་ལུ་སིའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པའི་ཏུ་གཞོན་པ་ཡིན་ཞིང། ཐུན་མཚམས་ཀར་པི་སི་སྐྱེ་ཕྲེང་གཉིས་པས་ཁོ་བཀྲོངས་ཟེས། མཚོང་དཔོན་ཁྭ་སྒྲ་སིས་ཁོའི་མིང་འཛིར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་५२२ལོར་ཀང་པི་སི་གྲོངས་པའི་ཚོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས། ཕར་ཟིག་གི་དབང་ཆ་འཕྲོག་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས"སི་མེའར་རྡེ་སི་ཇུན་མ"ཞེས་གྲགས།

ལེ་གོའི་བསམ་འཆར་དང་ལེན་བྱེད་མཁན་བྱུང་མེད། ཁེ་འགྱམ་གྱི་མི་ཚོས་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུས་ཡོད་པས། ཡབ་ཕྱི་ལེ་གོས་ཁས་ལེན་བྱས་མེད་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་བསྟན་མེད་པ་མ་ཟད། རང་འགུལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིད་ཁྲིར་རྒྱོད་པའི་དབང་ཆ་དེ་འགྲན་རྒྱོད་པ་གཞན་ལ་སྤྲད་པ་རེད། ཡབ་ཕྱི་ལེ་གོས་བསམ་འདུན་ནི། ཁོ་དང་ཁོ་པོའི་བུ་ཕྲུག་རྣམས་དུས་ནམ་ཡང་རང་བདག་རང་དབང་གི་འཚོ་བར་རོལ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཁོའི་བསམ་འདུན་དོན་ཕོག་ཏུ་སྒྲིན་ཕྱབ་པ་བྱུང། མ་གཞི་ཞི་ལོ་ཏོ་རྡེས་ཁོ་པོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆར་ཚད་བཀག་ཅི་ཞིག་ཡོད་མིན་གསལ་བཤད་གནང་མེད། འོན་ཀྱང། ཚོད་དཔག་བྱ་ཕྱུག་པ་ནི་ཏན་ཏན་ཚད་བཀག་གང་ཟུང་ཞིག་མཆིས། དེ་ལྟར་མིན་ཚེ་ཡབ་ཕྱི་ལེ་གོར་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་བཀག་སྡོམ་གང་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། སྐྱེ་བོ་གང་ཟུང་ཞིག་ལའང་འགན་འཛིན་འཕྲུལ་མི་དགོས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཡབ་ཕྱི་ལེ་གོ་ཁོང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲོད་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མིར་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། ཐ་ན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་དབང་གྲགས་ཆེ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང། མི་གང་ཟུང་ཞིག་གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོག་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བློ་ཡིད་ཆོས་སས་སྐབས། ཁོས་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་རེགས་གང་ཟུང་བེད་སྤྱོད་བྱ་མི་སྲིད། དོན་དངོས་ལའང་མཁས་མཛངས་ལྡན་པའི་ཡབ་ཕྱི་ལེ་གོ་དང་ཁོང་གི་བུ་ཕྲུག་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་

ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རྩང་། ཁོང་ཚོས་དབང་ཆ་དེ་སྤྱད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་དོན་རྒྱུན་གང་ཡང་བཟོས་མེད།

སྒྲོང་གཞི།

【ཁ】(གཞུང་དངོས་ཧོག་གྲངས32ནང)ངས་དཔྱད་རྩོམ་དེ་འཛིན་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་། ངས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་མཚན་ཉིད་མཁས་ཅན་ཚོས་གྱས་བཀུར་ཆེ་ཧོས་བྱེད་པའི་དབང་གྱིས་ཆེ་བའི་གྲས་ཀྱི་བསམ་འཆར་གཞིར་བཟུང་རྒྱའི་སེམས་ཕྱོགས་བཅད་པ་ཡིན། གང་ལགས་ཧེ་ན། དབང་གྱིས་ཅན་ཚོའི་བསམ་འཆར་ནི་ཁོང་ཚོས་མ་གཏོགས་ཧེས་རྟོགས་མ་ཐུབ་པ་དང་མྱོང་ཚོར་མི་ཐུབ་པའི་སྒ་ཞིང་བརྟན་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་ལྷངས་འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

“ང་ཚོས་རང་ངོ་རང་གི་ཧེས་ཐུབ་རྒྱར་རེ་འདོད་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལུས་པོའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱ་དངོས་མཐའ་དག་ལ་ངོས་འཛིན་སྤར་བས་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད། ངས་གསལ་པོ་ཞིག་ཧེས་མ་སོང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་ང་ཚོར་འཚོ་གནས་ལ་སྤུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞིག་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྤྱི་ཡོད། འོན་ཏེ། ང་ཚོས་དབང་པོ་དེ་ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱ་དངོས་ཐོག་

བེད་སྤྱོད་བྱས། ང་ཚོས་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་རང་ཉིད་དང་མི་འཚམས་པའི་འཚོ་བར་རོལ་བ། ང་ཚོས་ཚོར་ཤེས་དབང་པོའི་ནུས་པ་རྒྱས་གྱུ་བཅུག་ཚད་ཕྱགས་ཆེ་དགོས་པ་དང་། ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་ཆེ་བ་ཏུ་གཏོང་ཕྱགས་ཟལ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་རང་ནོངས་དང་བསམ་གཞིག་བྱེད་པའི་ངོས་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། རང་ནོངས་བསམ་གཞིག་གི་ནུས་པ་དེས་རང་རེ་རྣམས་ང་ཚོའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དངོས་དེར་འཕྲིད་ཐུབ་པ་དང་། ང་ཚོར་དབང་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་ཁག་ས་ས་རང་བྱེ་ནུས། གལ་ཐེད་རང་རེ་ཚོས་ང་ཚོ་རང་ཉིད་ངོ་ཤེས་ཐུབ་ན། ང་ཚོས་ནུས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱ་ངེས་རེད། གལ་ཐེད་ནུས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་གཞི་ནས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ས་ས་ཤན་འབྱེད་བྱ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ནུས་པ་དེ་ཉིད་སྣར་གསོ་ཐུབ་ཏེ་འདོན་ཐེལ་གང་ལེགས་བྱ་ཐུབ་སམ། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ང་ཚོའི་རང་ནོངས་ཀྱི་བསམ་གཞིག་ནུས་པའི་བཏེན་སའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་གི་འཕྲུལ་སྒང་ལས་གཡོལ་ཐུབ་བམ། ང་ཚོས་ནུས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་པའི་གོམས་གཤིས་བརླགས་ཟིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཤ་རུས་ཀྱི་ཚོར་སྒང་དེ་འདུ་འཛིའི་ཟིང་སྟོང་ཁྲོད་དུ་གནས་པས། ང་ཚོའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དུས་ནམ་ཡང་ཁུ་ཐིམ་པའི་གནས་སྟངས་སུ་ལྷུང་ཡོད། རྣམ་ཤེས་དེ་ང་ཚོའི་འདོད་པའི་མེ་ལྟེའི་ཁྲོད་སྐམ་ཟིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་

བསམ་བློ་དང་སྙིང་སྟོབས། ཚོར་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྣམ་རིས་ལ་བསླད་སྐྱོན་བཏང་ཡོད།" (པི་ཕྱང། 《དངོས་མང་རིག་པ》 བམ་པོ་4པ། རོག་གྲངས་151ཀྱི་ནང། 《མིའི་གཏུག་མའི་རང་གཤིས་གླེང་བ》)

ཆ་ཤས་དང་པོ།

【གཅ】(གཞུང་དངོས་ཕོགས་གྱངས59ནང)དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང། ཀླུང་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་མིའི་ཕུང་པོའི་གྲུབ་ཆར་འགྱུར་བ་བྱུང་བའི་ཐད་ནས་བརྗོད་ན། མིའི་དགུང་པ་གཉིས་དང་ཀླུང་པ་བཞི་བཅུགས་མཁན་དུད་འགྲོའི་མདུན་ངོས་ཀླུང་པའི་དབར་གྱི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མང་པོར་བལྟས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱབས་ཁྱོད་ནས་ཐོབ་པའི་ཆོད་སྨོན་ལ་བལྟས་ན། ང་ཚོས་ཡང་སྙིང་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱབས་གང་ཞིག་ཆེས་རང་བྱུང་གི་འགྲོ་སྐྱབས་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་འཚར་སྐྱེ་སྲིད། ཕྱི་གུ་དམར་འབྲར་ཚང་མས་ཐོག་མར་ཀླུང་ལག་བཞི་བཅུགས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ང་ཚོའི་འགྲོ་སྐྱབས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང། ཡང་ང་ཚོས་ཕྱི་གུ་དམར་འབྲར་ཚོར་འགྲོ་སྐྱབས་བསྒྲབས་རྗེས། ཕྱི་གུ་རྣམས་ཡར་ལངས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེང་སང་ང་དུང་དམྱ་ཚོད་ཀྱི་མི་དགེར་ན། ཏཱའོ་ཏུན་ཏུའི་མི（霍屯督人）ལྟ་བུས་ཕྱི་གཡའི་འགྲོ་སྐྱབས་ལ་སེམས་ཤུར་དེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཕྱི་གུ་ཚོས་རྒྱ་ཏུ་ལག་པ་གཉིས་དང། ཀླུང་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གོག་བགྲོད་བྱེད་སྐབས། ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཕྱིས་གུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་སྤྱད་དེ་གཞི་ནས་ཕྱི་གུ་ཚོ་ཡར་ལངས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་ཐུབ་པ་

ཡོང་གི་ཡོད། ཨན་ཏེ་ལེ་ས་གླིང་ཚོམ（安地列斯群岛）ཐོག་གི་ནུ་ལི་པི（加勒比）མིའི་ཕྱུ་གུ་ཡང་དེ་ལྟར་རེད། ངས་ཤུང་ལག་བཞི་བཙུག་ས་མཁན་གྱི་མི་དཔེར་དྲངས་ནས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་གསར་རྩེད་བྱུང་བའི་སྤྱང་གིས་གསོས་པའི་ཕྱུ་གུ་དེས། ཁང་ལིང་ཆིང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང(亨利亲王宫)གི་མི་ཚོར། གལ་སྲིད་ང་རང་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་ན། ང་རང་ཕྱིར་ལོག་ནས་སྤྱང་ཀི་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་འདོད་ཡོད་པ་ལས། མི་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་འདོད་མེད་ཅེས་བརྗོད། ཁོ་ནི་སྤྱང་ཀིའི་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་ཡོངས་སུ་གོམས་འདྲིས་སུ་གྱུར་བས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོའི་ལུས་པོར་པང་ལེབ་བསྡམས་པ་དང་། ཁོར་ཡུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཡར་ལངས་སུ་བཙུག་ཅིང་། ཤུང་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་པོ་འགྲེང་པོར་གནས་ཐུབ་པ་སྤྱོང་བརྡར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༥ལོར། ལི་ཐའོ་ལྷན་ནགས་ཚལ(立陶宛森林)གྱི་ངོམ་ཚང་ནང་ནས་ཕྱུ་གུ་ཞིག་རྟེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གོང་དང་གཅིག་པ་རེད། གུང་ཏོ་ཡུ་ཁེས（孔狄亚克）བརྗོད་པར་གཞིགས་ནས། ཕྱུ་གུ་འདིར་མི་བཞིན་བས་མ་ཤེས་ལྟན་ཡོད་པའི་རྒྱགས་མཚན་གང་ཡང་མེད། ཁོས་ཤུང་པ་གཉིས་དང་ལག་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གོག་བཙོད་བྱེད་པ་དང་སྐད་ཆ་ཤོད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཁར། ཁ་ནས་སྒྲ་ཐོན་པ་དེ་མིའི་སྐད་སྒྲ་འདྲ་པོ་མེད། ལོ་ཤས་འགའ་ཤས་གོང་དགེན་ཇིའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་བསྐྱལ་བའི་ཞོར་ཁན་ནོར་ཁྱུས（

小汉诺威）ཀྱི་དམུ་ཚོང་མི་དེ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྦྱིགས་བཏོན་རྗེས། གཞི་ནས་ཁོས་ཁང་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གོམ་པ་སྟོ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ལྷུ་ལོ་1961ལོར་ཕི་ལི་ཉེའུ་སི་རི་བོ（比利牛斯山）ནས་རྒྱུད་པའི་དམུ་ཚོང་ཀྱི་མི་དེ་གཉིས། རི་སྟེང་ལ་རྒྱུགས་འགྲོ་སྐབས་ཁང་བཞི་བཙུགས་པའི་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་ལྟང་གང་གཅིག་མཚུངས་རེད། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལྟ་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་བཏོན་པ་ལྟ། དཔེ་གཞི་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་དམུ་ཚོང་ཀྱི་མིས་ལག་པའི་ཕན་ཐུས་མི་ཤེས་པ་ཙམ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། (ང་ཆོས་ལག་རྩུང་ལ་ཕན་ཐོགས་མང་པོ་ཡོད་ལུགས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད) དོན་དངོས་ཐོག་སྟེའུ་རིགས་ཀྱི་དཔེ་གཞིས་ལག་གཉིས་ལ་ཕན་ཐུས་མི་གཅིག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ར་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཕར་ཕྱུད། མི་དེ་དག་གི་ལྟ་ཚུལ་གྱིས། མི་རྣམས་ཀྱི་ཁང་ལག་བཞི་ལ་རང་བྱུང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་ལྟན་པ་ཕྱུད། ང་དུང་དེ་བས་འཚམས་པའི་བེད་སྤྱོད་གཞན་ཡོད་པ་ར་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལས། རང་བྱུང་གསས་ཆེན་མོས་མི་རྣམས་ངེས་པར་དུ་གཏན་འགེལ་བྱས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ལྟར་བསྐྱོད་དགོས་ལུགས་བརྗོད་པ་ར་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

འོན་ཀྱང། མི་ནི་ཁང་གཉིས་སྒོག་ཆགས་ཡིན་པ་ར་སྤྱོད་བྱ་ཆེད། ང་ཆོར་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་རྟེད་ཐུབ་ངེས། དང་ཐོག་མི་འགའ་རེས། ཐོག་མའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བཟོ་ལྟ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཆོས་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་མིན་པ་

དང། ཕྱིས་སུ་བཟོ་ལྟ་དེ་འདྲར་གྱུར་པ་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོམ་ཚོགས་དེས་མིའི་རིགས་ནི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་འདྲ་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེས་ཚོགས་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ། གང་ལགས་ཤེ་ན། འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་གྲིད་པའི་གནད་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་ལུང་ངས་སྒྲོལ་བྱས་རྗེས། མ་མཐར་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་མངོན་སུམ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་བཏོན་དགོས་པ་དང། དེ་ལྟར་བགྱིས་ན། ང་གཟོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ངེས། གཞན་ཡང། མིའི་དགུང་པ་གཉིས་པོས་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚོབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང། དེ་ནི་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་ལྟ་བར་ལུང་ངས་སྒྲོལ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱོགས་ལྟུང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང། དེ་ལས་ལྟོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། སྒྲུབ་བྱེད་གཙོ་བོ་འདི་ལྟར་སྟེ། མིའི་མཚོ་བོ་གཟུགས་པོའི་སྟོང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། གལ་སྲིད་མིས་ཤང་ལག་བཞི་བཅུགས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། མིས་དུད་འགྲོ་གཞན་དང་འདྲ་བར་མིག་ཟུང་ཐད་ཀར་ས་ངོས་སུ་བལྟ་བ་མ་གཏོགས། དེ་སྟོན་ཡར་ལངས་ནས་འགྲོ་སྐབས་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཟུང་དེ་ས་ངོས་དང་མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་མདུན་དུ་བལྟ་མི་སྲིད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་ཤང་བཞི་བཅུགས་པའི་དུད་འགྲོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་རང་སྲུང་ལེགས་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མི་ལ་མཐུག་མ་མེད། མཐུག་མས་ཤང་པ་གཉིས་བཅུགས་མཁན་ཀྱི་

མི་ལ་ཕན་ཕོགས་མེད། འོན་ཀྱང་ཤུང་བཞི་བཙུགས་པའི་དུད་འགྲོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་ཕན་ཕོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དུད་འགྲོ་ཚང་མར་མཇུག་མ་ཡོད། བུད་མེད་ཀྱི་ནུ་མ་ནི་ཕྱུ་གུ་པང་ཁའི་ནང་ཉར་མཁན་གྱི་མིའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། ནུ་མའི་གནས་ས་ནི་ཅ་ཅང་གི་ལེགས་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཤུང་བཞི་བཙུགས་པའི་དུད་འགྲོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། གནས་ས་དེ་ཉིད་འཚམས་པོ་དེ་ཙམ་མེད། དེར་བརྟེན། ཤུང་བཞི་བཙུགས་པའི་དུད་འགྲོ་གང་ཟུང་ཞིག་གི་ནུ་མའི་གནས་ས་ནི་མི་དང་ཡོངས་སུ་གཅིག་པ་མིན། གལ་སྲིད་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་བཞིན་ཤུང་ལག་བཙུགས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་བཅུག་ན། མིའི་ལུས་སྨད་དེ་ལུས་སྟོད་དང་བསྡུར་ན་མཐོ་བ་ཡོད་པས། ཕུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་སྟེ་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་སྟབས། མཐའ་མ་མི་ནི་གཟུགས་ངན་ཅི་སྟོམས་པའི་སྒོག་ཆགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དང་། འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ནས་སྟབས་བདེ་པོ་མེད།གལ་སྲིད་མིས་ལག་པ་དེའང་ཤུང་པ་ལྟར་ས་ལ་རེག་ན། མིའི་ཤུང་པའི་རྩས་ཆོགས། (ཤུང་པའི་རྩེ་ངར་ཆེ་བ་དང་བྱིན་པའི་དབར་གྱི་རྩས་ཆོགས) ནི་སྒོག་ཆགས་གཞན་གྱི་རྒྱབ་ངོས་ཤུང་པ་ལས་ཉུང་བ་ཡོད། གལ་སྲིད་མིས་ཤུང་མཇུག་གཅིག་ཕྱུ་ས་ལ་རེག་སྐབས། (མིས་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བྱེད་སྲིད) མིའི་ལོངས་ཆོགས་ཀྱི་རྩས་པའི་ནང་རྩས་པ་ཆུང་ཆུང་ཅ་ཅང་མང་བ་མ་ཟད་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་

མེད་པས། ཤུང་པའི་རྩེ་ངར་ཆེ་བའི་དབར་གཞོགས་འདེགས་བྱ་མི་ནུས་པ་མ་ཟད་མིའི་ཤུང་ངོས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་ཤུང་པའི་རྩེ་ངར་གྱི་རྒྱས་ཆོགས་དབར་བར་ཐག་ཏུ་ཅང་ཉེ་བས། མིའི་ཤུང་པ་ནི་དུས་འགྲོའི་ཤུང་པ་ལྟར་འགྱུགས་བདེ་པོ་མེད། མི་འགས་རེས་ཕྱུ་གུ་དམར་འབྲར་དཔེ་གཞིར་བཟུང་གི་ཡོད། དེས་གནད་དོན་གང་ཡང་གསལ་བཤད་བྱ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕྱུ་གུ་དེ་ཆོའི་ལོ་ན་ཏ་ཅང་ཕྲ་བས། ལུས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ད་དུང་ཤ་རྒྱས་ཁྲག་རྒྱས་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཤུང་ལག་བཞི་པོ་ཡང་འཚར་སྐྱེས་བྱུང་མེད། གལ་ས་ཁྱེད་དཔེ་གཞི་དེའང་ཁྱུངས་ལུང་ཡང་དག་ལ་བརྟེས་ན། ངས་ཀྱང་ཁྱེ་ནི་གདོད་མ་ནས་ནུག་པ་བཙུགས་ཏེ་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྲོག་ཆགས་དེ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁྱེ་ཕྱུག་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་གཟའ་འགོར་འགའ་ཤས་ནང་གོག་བགྲོད་བྱས་ནས་འགྲོ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གཞི་ངམེགས་བསལ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་དགག་པ་རྒྱག་མི་ཐུབ་མི་གཞན་དང་འཕྲེལ་འདྲིས་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས། བྱ་དངོས་གསར་པ་མི་ཤེས་པའི་མི་རིགས་དེ་དག་དཔེ་གཞིར་བྱས་རྒྱང། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་དགག་མི་ཐུབ། འགྲོ་སྐྱོང་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་ནས་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ནས་སྲོག་ཆགས་གང་རྒྱང་ཞིག་གིས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་ཕྱུ་གུ་དེས། གསོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་

གྱི་སྨོག་ཆགས་དེའི་བཟོ་ལྟར་ལང་མོ་བྱེད་སྲིད་པ་དང་། སྨོག་ཆགས་དེ་ དང་འདྲ་བར་ཀུང་ལག་བཞི་བཙུགས་ནས་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་སྲིད། ཕྱུ་གུ་ དེའི་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་ལྟར་ནི་གོམས་འདྲིས་ལུ་འཕྱར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་གཤིས་ལས་བྱུང་བ་མིན། དེ་ནི་དགུང་པ་ཆང་པའི་མི་ ཞིག་གིས་སྤྱོང་བརྟར་བརྒྱུད། ཀུང་པས་ལག་པའི་ཚབ་བྱས་ནས་ལས་ཀ་ བྱེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལྟར། ཕྱུ་གུ་དེས་ཀྱང་ལང་མོ་བྱས་ ནས། ལག་པ་དེ་རིམ་བཞིན་ཀུང་པར་བརྩེས་ནས་འགྲོ་སྐྱོད་བྱས་པས་ རེད།

【ང】(གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས61ནང) གལ་སྲིད་གློག་པ་པོའི་ཁྲོད། རང་བྱུང་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་དེའི་ཡོན་ཚད་ནི། ངས་བཏོན་པའི་ས་ ཞིང་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ནས་ཆུ་ལུང་གཏེས་འཛོམས་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་ ཐེ་ཚོམ་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་དམའ་པོ་དེ་འདྲར་གནས་ཡོད་ཚེ། ངས་ གཤམ་གྱི་ནང་དོན་ཐོག་ནས་དྲི་ལན་གང་བ་རྒྱུ་ཡིན།

"རྩེ་ཤིང་གིས་མཁའ་ཐུང་དང་། ཆུའི་ཁྲོད་ནས་འཚོ་བཅུད་བསྡུ་ ལེན་བྱེད་པ་དེ། ས་རྒྱའི་ཁྲོད་ནས་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པའི་འཚོ་བཅུད་ལས་ མང་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན། རྩེ་ཤིང་མྱགས་ཏལ་ཏུ་ཐུར་རྟེས། རྩེ་ཤིང་གིས་ ས་ཞིང་ལ་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ནི་ས་ཞིང་ནས་བསྡུ་ལེན་བྱས་པའི་དངོས་ པོ་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ནགས་ཚལ་གྱིས་བཏུན་གཤིར་དེ་ཆུངས་

པར་འགྱུར་བར་བཀག་འགོག་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཆར་ཆུ་མང་པོ་གནས་ཐུབ་པས། གཙོད་མའི་རྣམ་པའི་ནགས་ཚལ་ཁྱོད། རྩེ་ཤིང་འཚར་སྐྱེས་ལ་མགོ་བའི་ས་རྒྱ་གཤིན་པོ་མང་པོ་གསོག་ཉར་ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། ཇི་ཙམ་གསོག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུག་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ནི་དེ་ལྟར་མ་རེད། སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་ས་ཞིང་ལ་སྟོན་པའི་ངང་པོ་ནི། ས་ཞིང་ནས་བླངས་པའི་ངང་པོ་ལས་ཉུང་བ་ཡོད། མི་ཚོས་མེ་ཤིང་དང་། དེ་མིན་གྱི་རྡོ་རིགས་སྐྱེ་ངང་པོས་མེ་ཤིང་བྱེད་པ་དང་བེད་སྤྱོད་གཞན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། མི་སྟོང་སའི་ས་ཆར་རྩེ་ཤིང་སྐྱེ་འཚར་བྱེད་སའི་ས་ཆུ་གཤིན་པོ་ཇི་ཉུང་ནས་ཇི་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་ཨ་རབ་ཕྱེད་བླེང་དགྱེལ་མའི་བྱག་རྩོའི་ཆུང་ཀྱི་ལུང་སྟོང་ལྟར་དུ་གྱུར་ཀྱི་ཡོད། ཡང་དཔེར་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་འགའི་ས་ཞིང་ཡང་དེ་འདྲ་རེད། ས་ཆ་དེར་གནའ་ཐུ་མོ་ནས་མི་སྟོང་མཁན་ཡོད། ང་ཆ་ས་ཆ་དེའི་ས་ཞིང་ཚང་མ་ས་ཞིང་བ་ཚུ་ཅན་དང་བྱེ་ཐང་དུ་གྱུར་ཟིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། རྩེ་ཤིང་དང་སྲོག་ཆགས་ལ་མགོ་བའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཚུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དེ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་ཚང་མ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་ནོ།" (གུ་ཕྲེང། 《དངོས་མང་རིག་པ》)

གོང་དུ་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་དོན་གྱི་དཔང་རྟགས་ཕོན་ཆེན་ཡོད། དཔེར་ན། དུས་རབས་གོང་མ་འགའ་ཤས་ནང་གསར་རྙེད་ཐུབ་པའི་མི་མེད་ལུང་སྟོང་ནང་། རྒྱ་རྩེ་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་

ཀྱིས་ཁེངས་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་ཐོག་ནགས་ཚལ་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་བཅད་ནས། མི་སྟོང་ལྔལ་དང་ལོ་ཏོག་འདེབས་ལྔལ་བྱེད་པའི་སྐོར་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་། ངས་ད་དུང་གཤམ་གྱི་ནང་དོན་གསུམ་ཁ་གསབ་བྱ་རྒྱུར། དང་པོ། གལ་སྲིད་སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་ཟད་གྲོན་བྱས་པའི་སྐྱེ་དངོས་ཐོན་ཕྱས་དེ་རྣམས། སྐྱེ་དངོས་གང་གིས་ཁ་གསབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། སྐུ་ཞབས་ཏུ་ཐྲེང་གིས་རིག་པས་ལྷུངས་སྐྱེལ་གནང་བར་གཞིགས་ཚེ། སྐྱེ་དངོས་དེ་ནི་ཕྱོན་ཤིང་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕྱོན་ཤིང་གི་རྩེ་མོ་དང་ལོ་འདབ་ནི་རྩེ་ཤིང་གཞན་དང་བསྡུར་ན། བཟློན་བཤིར་དང་ཆུའི་ཟློངས་པ་འདུས་ཚད་དང་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཚད་དེ་བས་མང་བ་ཡོད། གཉིས་པ། ས་ཞིང་གསར་སྒེལ་བྱེད་པ་དང་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་མི་ཚོས་ས་ཞིང་ཐོག་ནས་ཐོན་པའི་ཐོན་ཕྱས་སྣ་ཚོགས་ཟད་གྲོན་བྱས་པས། ས་རྒྱ་གཤིན་པོར་གཏོར་སྐྱོན་ཕོག་པ་སྟེ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྟེད་ན། སྐྱེ་དངོས་འཚར་སྐྱེས་བྱེད་པར་མཚོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཚད་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ངའི་ནང་དོན་གསུམ་པ་ནི་གཙོ་གནད་ཐོག་ཁ་གསབ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། རྩེ་ཤིང་གི་འཕྲས་བུས་ལྷུ་ཆགས་ལ་འཚོ་བཅུད་མཚོ་འདོན་བྱེད་པ་དེ། སྐྱེ་དངོས་གཞན་ལས་མང་བ་ཡོད། འདིའི་ཐོག་ནས། རང་ཉིད་ངོ་མས་ཚོད་ལྟ་བྱ་རྒྱུང་བ་ནི། གཞི་ཁྱོན་དང་ས་རྒྱ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ས་ཞིང (ལོ་ཏོག་གཅིག

ཤིང་འབྲས་ལི་ཥི(栗子)དང་ལོ་ཏོག་གཅིག་ཤོས་ནི་གྲོ་ཡིན)ཐོག་གི་ཐོན་དངོས་གཉིས་བསྡུར་བ་བཏང་སྟོང་།

【ཅ】 (གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས62ནང) ས་ཁ་བཞི་བཙུག་མཁན་གྱི་དུད་འགྲོའི་ནང་། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟན་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་སོའི་དགྱེས་དང་། གཅིག་ཤོས་ནི་རྒྱ་མའི་གྲུ་ཁའི་གྲུབ་ཆ་རེད། རྡུ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དཔེར་ན། ཏ་དང་ལུག་ རེ་བོང་ལྟ་བུའི་ཁ་ནང་གི་སོའི་ངོ་སྟོམས་པོ་ཡོད། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དཔེར་ན། ཞི་མི་དང་ཁྱི། སྦྱང་ཀི ལྷ་མོའི་སོ་ནི་རྩེ་རྩོ་པོ་ཡོད། རྒྱ་མའི་ཐང་ནས་བརྩོང་ན། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ལ་རྒྱ་མ་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རྩམ་ལོང་ལྟ་བུའོ། འོན་ཀྱང་ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ལ་དེ་མེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་སོ་དང་རྡུ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སོ་ནི་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེར་བརྟེན། མིའི་རིགས་ནི་རྡུ་གཟན་རིགས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཁོངས་སུ་བསྡུ་ངེས་རེད། གནད་དོན་དེ་ནི། གཤགས་དཔྱད་རིག་པའི་ཐོག་ནས་ར་སྒྲོང་ཕྱག་པ་མ་ཟད། གནའ་བོའི་གསུང་རབ་ཁྲོད་ལའང་ལྟ་ཚུལ་དེར་ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་བཀོད་ཡོད། ཏྲེང་རེ་ལོ་མོ (圣热洛姆) ཡིས“ཏྲ་ཞིའར་གེས (狄西尔格) ཁོང་གི《ལྷ་རི་སོའི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས》ནང། ཞིང་ལྟས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་ཏུས་རབས་ནང། ས་ཞིང་གི་ས་རྒྱ་ཏ་ཅང་གཤིན་པོ་ཡོད་པས། མི་ས་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཤ་བཟའ་ཡི་མེད། ཚང་མས་

རང་བྱུང་ལས་འཚར་སྐྱེས་བྱུང་བའི་ཤེས་འཕྲས་དང་ཚལ་རིགས་བཟའ་ཡི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད།" ཅེས་གསུངས། (《རའོ་ལྷུད་ཀྱི་ནུ་ཨན་ལ་དགག་ལན་སྨོག་པ》ཞོད་གཤིས་པ)[71]

ལྷང་ངདས་པའི་རྟོམ་ཡིག་དེའི་ནང། ངའི་སྒྲབ་ཁྱེད་ལ་འཚམས་པའི་ནང་དོན་མང་པོ་ལྟན་ཡོད་རྐང། ངས་མཚམས་དེར་མགོ་བསྡུ་བྱས་ནས་བརྗོད་མེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཕྱབ་པར། རི་དཀར་བཟུང་བ་ནི་ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དབར་འཕབ་རྟོད་ཁྱེད་པའི་རྒྱ་ཀྱེན་ཡིན་པ་དང། རྡོ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དབར་དུས་རྒྱ་ཏུ་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཡིན་པ་རེད། གལ་སྲིད་མིའི་རིགས་ནི་རྡོ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཚེ། མི་རྣམས་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་འོག། སྟབས་བདེ་བའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་འཚོལ་ནྲེད་ཐུབ་པས། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་ཁོད་ནས་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་ནྲེད་ཁྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད།

【ཆ】 (གཞུང་དངོས་ཤོག་གངས64ནང) བསམ་བློ་ཡང་ནས་བསྐུར་དུ་བཏང་ཐེས་གཞི་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་དང། དོན་སྒྲ་མང་པོའི་གོ་དོན་མཐིལ་རྟོགས་ཐེས་རྒྱས་མངའ་དང་རིམ་བཞིན་

---

[71] འདིར་བཟོད་པའི་གནས་ཚུལ་དག་དངོས་ཡོད་ཡིན་ཚུལ་དེང་དུས་ཀྱི་གནས་སྐོར་པ་འགས་ར་སྒྲོད་བྱས། ཕྱི་ལང་ཟླ་ཤ་ཁྲ་ལེའར་གསུངས་དོན། ས་པན་བས་བཙན་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཁུ་པའི་ཡུལ་དང། ཕྱིང་ཏོ་མིང་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ས་ཧགས་པར་བསྐྱལ་བའི་པ་ལྷ་ཏ་སྒྲིང་ཕན་ཀྱི་མི་ཕལ་ཆེ་བ་ཟས་ས་ཤ་བསྟེན་པའི་དབང་གིས་འཚེ་བར་བཤད། (１９５２ལོའི་པར་མའི་མཆན)

འཕྲས་ཚང་ཡོང་བའི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་ནི། དམུ་ཆོད་ཀྱི་མིའི་ངོས་ནས་ བཟློད་ན་གོ་བ་ལེན་ཏུ་ཅང་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ ལགས་ཤེ་ན།དམུ་ཆོད་ཀྱི་མི་ཚོས་རིགས་མཐུན་དབར་ཕན་ཚུན་འཛེལ་ བ་རྩ་བ་ནས་མི་བྱེད། ཡང་གཅིག་བཟློད་ན། ཁོང་ཚོའི་ཤེས་བྱ་དང་ལག་ རྩལ་ནི་མཆོང་ལྡེང་དང་རྒྱུགས་བགྱོད། འཛོང་རེས། ཏོ་གཡུག་པ། ཤིང་ འཛོགས་པ་བཅས་ལས་གཞན་མེད། ཁོང་ཚོས་འགུལ་སྐྱོད་དེ་དག་ལས་ གཞན་གང་ཡང་མི་ཤེས་རུང་། འགུལ་སྐྱོད་དེ་དག་གི་རྩལ་ནུས་ནི་ང་ཚོ་ ལས་ལྷག་པ་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོའི་འགུལ་སྐྱོད་དེ་དག་ང་ ཚོས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད། འགུལ་སྐྱོད་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ ཡོད་མེད་ནི་གཟུགས་པོའི་སྟོང་བརྡར་ལ་རག་ལུས་པ་ལས། མི་གཞན་ དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་པ་དང་། མི་གཅིག་གིས་གཅིག་ཤོས་ ལ་བརྒྱུད་སྟོད་བྱས་ན་ཡར་ནུས་འགྲོ་བ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད། དེར་བརྟེན། འགུལ་སྐྱོད་དེ་རིགས་ཀྱི་རྩལ་ནུས་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚད་གཞི་ནི། མི་རབས་ དང་པོ་དང་མི་རབས་མཐུག་ཤོས་གཉིས་དབར་ཡོངས་སུ་གཅིག་མཚུངས་ རེད། གནས་སྐོར་བ་ཚོའི་ཟིན་ཐོའི་ནང་དམུ་ཆོད་ཀྱི་མིའི་གཟུགས་ ཐྲོན་བས་དང་བློ་ཐྲོན་སྐོར་གྱི་དཔེ་གཞི་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བཀོད་འཛིན་བྱས་ ཡོད་ལ། ཁོང་ཚོའི་རྩལ་ནུས་ཀྱི་བྱང་ཆ་དང་གཟུགས་ པོའི་བདེ་རྩལ་ ལ་བསྟན་བཟློད་མི་བྱེད་མཁན་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བྱ་དངོས་དེ་

དགེ་མིག་གིས་བལྟས་མ་ཐག་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཟིན་ཐོར་འགོད་མཁན་ཆོའི་བཀོད་འཕྲིར་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ད་ལྟ་ངས་དཔེ་དེབ་གང་རུང་ཞིག་གི་ནང་ནས་དཔེ་གཞི་ཞིག་ལྟར་དྲངས་ཐུབ་པ་སྟེ།

ཁྭའར་པན (科尔本) གྱིས“ཁྱོད་ཏུན་ཏུའི་མི (霍屯督人) ནི་ཁྱོད་ལྷང་ཇའོ་རु་གནས་པའི་ཡོབ་གླིང་མི་དང་བསྟུར་ན་ཁ་འཛིན་མཁས་པ་ཡིན། ཁོང་ཆོས་ཁ་འཛིན་དྲ་བཞམ་ཁ་ཀྱུ། ཁ་འཛིན་ཁ་ངན་ཐུག་གང་ཞིག་སྟོད་པ་དང་། ཁོང་ཆོས་མཆོ་འགག་ལ་ཅང་གཅོང་པོ་གང་ཞིག་གི་ནང་ཁ་འཛིན་རུང་། རྒྱལ་ནུས་ཀུན་གྱིས་དོ་ཟླར་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཁ་འཛིན་པའི་བཟོ་ལྟ་ནི་ཏ་ཅང་ངོ་མཚར་བས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཁ་བཟུང་སྐབས་ཏ་ཅང་སྟབས་བདེ་པོས་བཟུང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཆོས་ཆུའི་ནང་ལུས་པོ་འགྲེང་བ་དང་། ལག་ཟུང་མཐོན་པོས་ཆུ་ཁར་བཏེགས་ནས་འགྲོ་བ་དེ། སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་ཐོག་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས། ཆུ་མཆོའི་ཏ་ཆེབས་དྲག་པ་དང་མཆོ་མོ་འཚྱོམ་ཤུགས་ཆེ་རུང་། ཁོང་ཆོ་ནི་ཤིང་མཁན་པོ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་ཏ་ཆེབས་ཐོག་མཁའ་ལ་འཕྱོ་ནས་ཐོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།”ཅེས་གསུངས།

དང་དུང་། ཙོམ་པ་པོ་དེས“ཁྱོད་ཏུན་ཏུའི་མིས་རི་དཔགས་ཇོན་པའི་རྒྱལ་ནུས་ནི་ཁ་ཅང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས། སྐྱེ་བོ་ཆོའི་མིག་གི་སྟོན་མོར་གྱུར་

པ་དང་། རྒྱུག་ཤེད་ཀ་ཅང་མཏོག་པས་པས་སྐྱེ་བོ་ཆོའི་བསམ་ཡུལ་ལས་ འདས”ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྟོམ་པ་པོ་ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཀློའ་ཏུན་ཏུའི་མིས་ཁོང་ཆོའི་བྱང་ཆ་དོད་པའི་རྒྱལ་ནུས་ལ་བརྟེན་ནས་ བྱ་ངན་བརྒྱམས་པ་ནི་ཀ་ཅང་ཁུང་ཁུང་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་སུ་ བྱ་བ་དེ་རིགས་ཐོན་གྱི་ཡོད། དཔེ་གཞི་གཞིགས་བཀོད་ན། ཀློའ་ལྷང་ ཤའོ་མཆོ་འགྱམ་ལ་འཕྱོར་བའི་ཏོ་ལན（荷兰）གྱི་གྲུ་པ་ཞིག་གིས་ཀློའ་ ཏུན་ཏུའི་མི་ཞིག་གླགས་ཏེ། མི་དེར་ཇོ་ཐ་འཐུམ་སྒྲིལ་ནུ་མ་ཅི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ དཔྱང་པར་འཕྲེར་བཅུག་ནས་གྲུ་པ་དང་མཉམ་དུ་གློང་ཁྲེར་དུ་བསྐྱོད། ཁོ་གཉིས་པོ་མི་ཆོགས་དང་ཐག་ཀ་ཅང་རིང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ལ་འཕྱོར་ སྐབས། ཀློའ་ཏུན་ཏུའི་མི་དེས་ཏེ་ལན་གྱི་གྲུ་པ་དེ་ལ་ནུ་ཤེད་ཇི་འདྲ་ ཡོད་མིན་སྐད་ཆ་དྲིས། གྲུ་པ་དེས“ང་རྒྱུག་ཤེད་ཀ་ཅང་མཏོག་པོ་ ཡོད”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས། ཀློའ་ཏུན་ཏུའི་མི་དེས“ཡག་པོ་བྱུང་ས་ོང། དེ་ན་ངེད་གཉིས་རྒྱུག་ཤར་གློད་ནས་འགྲོ”ཞེས་སྐད་ཆའི་མཇུག་རྗོགས་ ཆ་ཐག། ཀློའ་ཏུན་ཏུའི་མི་དེས་ཇོ་ཐའི་ཇོག་ཁྲེས་དཔྱང་པར་འཕྲེར་ནས་ རྒྱུག་ཤར་གློད་དེ་གར་ས་ོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར། ཏེ་ལན་གྱི་གྲུ་པ་དེས་ཁོའི་ རྒྱུག་ཤེད་ལ་བལྟས་ནས་ཀ་ལས་པ་དང་། ཁོའི་རྟེས་སྟེགས་ཐུབ་ཐབས་ཙ་ བ་ནས་མེད་པས། མཐར་ཇོ་ཐ་དེ་ཀློའ་ཏུན་ཏུའི་མི་དེ་དང་མཉམ་དུ་ གར་ས་ོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་རོ།།

ད་དུང་། ལྷའར་པན་གྱི་དགེ་དེབ་ནང་། ཁོང་ཚོའི་མིག་ཤེད་ནི་ཀ་ཅང་རྟོ་པོ་ཡོད། ལག་པའི་འགུལ་སྐྱོང་ནི་ཀ་ཅང་བརྟན་པོ་དང་གནད་ལ་འཚེལ་པོ་ཡོད་པས། ཡོབ་གླིང་གི་མིས་ཁོང་ཚོའི་རྟེས་སྟེགས་ཐུབ་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། བར་ཐག་གོམ་པ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ས་ར་ཡོད་པའི་ཟངས་ཀྱི་སྨོར་མོའི་ཆེ་ཆུང་བྱས་པའི་དམིགས་འབེན་ལ། ཁོང་ཚོས་གཡུག་རྗོ་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་གནད་ལ་འཚེལ་པོས་ཕོག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀ་ཅང་ས་ངར་ངན་གྱིས་པ་ཞིག་ནི། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་ལྟར་མིག་ཟུང་དམིགས་འབེན་ལ་གཟབ་ནན་གྱིས་བལྟ་མི་དགོས་པར། གོམ་པ་སྒོས་ནས་ལུས་གཟུགས་འགུལ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཤུ་ དམིགས་འབེན་ལ་ཞུ་བ་དེ། ཀ་ལམ་གཡུག་རྗོ་ནི་མིག་གིས་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་ལག་པས་ཞིག་གིས་དམིགས་འབེན་ཡོད་ས་ར་བསྐྱལ་བ་དང་ འདྲ་པོ་ཡོད་ཅེས་བཀོད་ཡོད།

ཡེ་ཤྲའི་ཚོས་འཛིན་མཁན་རྡེ་ཐའར（德特尔神甫）གྱིས། ཨན་རྡེ་ལེ་ས་གླིང་ཚོམ（安地列斯群岛）གྱི་དམུ་ཀོད་མི་ཞིག་འཕྲེ་བྱེད་སྐབས། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཀའོ་ལཱ་ཌའོ་དང་ཀའོ་ཏུན་ཏུའི་མིའི་གནས་སྟངས་དབར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་གིས། ཁོང་ཚོས་ནམ་མཁར་འཕུར་བའི་བྱིའུ་ལ་མངའ་འཕངས་སྐབས། གནད་ལ་ཀ་ཅང་འཚེལ་པོ་ཡོད་བ་སྟེ། ཀ་ལམ་མངའ་མོ་འཕངས་ཚད་ཕོག་པར་བསྟན་

བཙོངས་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ཆུ་ནང་གི་ཉ་མོར་མདའ་མོ་འཕངས་རྗེས། ཆུ་བཀྲལ་ནས་ཉ་མོ་བཟུང་བར་འགྱོ་ཡི་ཡོད། མེ་གླིང་བྱང་མའི་དམུ་ཚོང་གྱི་མིའི་ལུས་ཤུགས་དང་རྩལ་ནུས་ཀྱང་ཉ་ཅང་ལེགས་པོ་ཡོད། ང་ལྟ། མེ་གླིང་ལྷོ་མའི་དབྱིན་ཏི་ཡན་མིའི（印第安人）དཔེ་གཞི་ཞིག་འགོང་པ་གཤམ་གསལ། སྒྲི་ལོ་ཀ་ལ་ཕོར། ཉིས་ཆང་ཕོག་ནས་གླ་རྗེ་ལེ་ཥིར（卡迪克斯）སྡུག་ཁལ་རྒྱུག་པར་བཏང་བའི་ཕུ་ངའི་ནོ་ཥ་ལེ་ཥིའི（布宜诺斯艾利斯）དབྱིན་ཏི་ཡན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་སྒྲི་ངོས་ལ། ངས་སྒྲི་ངམངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྟངས་ཕྱི་ཕྱག་གི་ཉིན་ཁར་མ་འཛོམས་པར་འཁྲབ་སྟོན་ཞིག་བྱས་ནས། འཁྲབ་སྟོན་དེས་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་གླུ་ཉོ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཅེས་བཙོངས་པ་དང་། ཁོས་ལག་ནང་ཕག་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་མཆོན་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་གཏུམ་ངག་ཆེ་བའི་ གླང་གོག་ལ་འཛོང་མོ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཙོངས་པ་དང་། ཁོས་གླང་གོག་ས་ལྷོང་དུ་དབྱེལ་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མི་ཚོས་གཏན་འཚེལ་བྱས་པའི་ གླང་གོག་གི་ལུས་པོའི་ཆ་ཤས་ལ་ཕག་པ་དགྱེ་ཞིང་། དེའི་ལྷོང་ཕྲ་བཞག་པ་དང་། མཐུར་མགོ་གཡོགས་རྗེས། གླང་གོག་གི་ཕྱལ་པའི་ལྷོང་བཞོན་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས། ཕྱུགས་རའི་ནང་ནས་གླིང་ཡོང་བའི་གཏུམ་དྲག་ཅན་གྱི་གླང་གོག་གཉིས་དང་འཛོང་མོ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་གོ་གཞན་གྱི་རོགས་རམ་མི་དགོས་པར། མི་ཚོས་གཏན་འཚེལ་བྱས་པའི་དུས་ཚོད་ནང་གླང་གོག་གཉིས་པོ་

གསང་ཐུབ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། ཁོའི་རེ་འདྲེན་ལ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་ དང་། དགེན་ཏེ་ཨན་ཀྱི་མི་དེས་ཁ་བཤད་ལག་ལེན་ཏུ་འཕྲོལ་ཐུབ་པ་ བྱུང་བས། ཁོའི་འདྲེན་པ་དོན་ཐོག་སྨིན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཁོས་འཛིང་མོ་ བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་ཞིབ་ཕྲ་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་སྒྲ་ཞབས་ཀླ་ཏེ་ཨེའི (戈梯埃先生)《དཔོས་མང་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་བསམ་གཞིག་འགའ》ཞེས་ དཔེ་དེབ་ནང་གི་བམ་པོ་དང་པོའི་གཟིགས་པར་འཚལ། གོང་གི་ནང་ དོན་དེ་ནི་དཔེ་དེབ་དེའི་ཤོག་ངོས262ནང་གསལ།

【ཇ】(གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས68ནང) སྒྲ་ཞབས་ཕུ་ཐྲེང (布丰)གིས། རྒྱའི་ཚེ་སྲོག་ནི་སྲོག་ཆགས་གཞན་གྱི་ཚེ་སྲོག་དང་མཚུངས་པར། ཁོ་ཚོའི་འཚར་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ་ཚོད་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་རེད། མིའི་ འཚར་སྐྱེས་དང་ན་ཚོད་སྨིན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་ལོ་14ལ་ཡིན་པ་དང་། མིའི་ ཚེ་ཚད་ཀྱང་གྲངས་ཀ་དེའི་ཕྱག་དྲུག་ནས་བདུན་བར་ཡིན་པས། འདི་ནི་ མི་རྣམས་ཚེ་ཚད་ལོ་90ནས་100བར་འཚོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན། རྒྱའི་ འཚར་སྐྱེས་དང་ན་ཚོད་ལོན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་ལོ་4ལ་ཡིན་པ་རེད། རྒྱའི་ ཚེ་ཚད་ནི་གྲངས་ཀ་དེའི་ཕྱག་དྲུག་ནས་བདུན་བར་ཡིན། དེར་བརྟེན། རྒ་ ནི་ལོ་25ནས་30བར་གསོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་དེ་དང་མི་མཐུན་ པའི་དཔེ་གཞི་ནི་ཀ་ཅང་ཁུང་བས། ང་ཚོས་དཔེ་གཞི་དེ་རིགས་ནི་ དམིགས་བསལ་གྱི་དཔེ་གཞི་རེད་ཅེས་ངོས་འཛིན་བྱ་མི་རུང་། གཟུགས་

སྟོབས་ཆེ་བའི་རྟའི་འཚར་སྐྱེས་དང་ན་ཚོད་སྨིན་པའི་ལོ་ཚོད་ནི་ གཟུགས་སྟོབས་ཆུང་བའི་རྟ་ལས་འགོར་བ་ཡོད་སྟབས། ཁོ་ཚོའི་ཆེ་ཚད་ ཕྱུང་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ལོ་15ནས་རྟ་ཐུན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

【ཅ】（གཞུང་དངོས་ཀོག་གྲངས68ནང）ངས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དང་རྩ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ ཡོད། ཁྱད་པར་དེ་ནི་ངས་གོང་གི་མཆན་འགྲེལ【ཅ】ཡི་ནང་བཤད་ པ་ལས་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དེ་བྱ་རིགས་ཀྱི་ནང་ ཏུའང་ཁྱབ་ཡོད། ཁྱད་པར་དེ་ནི་ཕྱུ་གུ་བཙའ་བའི་གྲངས་ཚད་ཡིན་པ་སྟེ། རྩ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱུ་གུ་བཙའ་སྐབས།ཐེངས་གཅིག་ལ་ཕྱུ་གུ་ གཉིས་ནས་བརྒྱལ་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱུ་གུ་ བཙའ་སྐབས་གྲངས་ཚད་དེ་ལས་བརྒྱལ་གྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རང་ ཕྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་མོ་རིགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ནུ་ མའི་གྲངས་ཚད་ལས་ཤེས་ཐུབ། རྩ་གཟན་སྲོག་ཆགས་དཔེར་ན། ཁོང་མ་ ངང་འཕྲི། ར་མ། ཤ་ཀ། མ་མོ་ས་གས་ལ་ནུ་མ་གཉིས་ལས་མེད། ཤ་གཟན་ སྲོག་ཆགས་དཔེར་ན། ཁྱི་མོ་ངང། ཐུང་མོ། ལྷག་མོ་ས་གས་ལ་ནུ་མ་དྲུག་ ནས་བརྒྱད་བར་ཡོད། བྱ་མོ་ངང་ངང་པ། བྱ་གག་བཅས་ནི་ཤ་གཟན་ སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བས། དེ་དག་ནི་བྱ་ཁོང་ངང་ཁ་ས་གས་ངང་ མཚུངས་པར། བྱ་ཚང་གཅིག་ནང་ཐོ་ང་མང་པོ་བསྐལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། ངང་གུ་དང་བྱ་རིགས**དེ་དེ་གུ་གུ**སོགས་ནི་འཕྲུ་རིགས་ཟས་སུ་བྱེད་པའི་བྱ་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས་སྣང་ཚུལ་དེ་རིགས་མེད་པར། ཁོ་ཚོས་ཐེངས་གཅིག་ལ་སྨོ་ང་མང་ཤོས་གཉིས་ལས་བསྡུལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ཐོན་པའི་རྒྱུ་ཀྱེན་ནི། གཅིག་ན། རྡུ་དང་སྐྱེ་དངོས་གཞན་ཟས་སུ་བྱེད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་ཉིན་ལྔར་རྡུ་ས་དང་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་ལ་ཚོལ་དགོས་པས། ངེས་པར་དུ་དུས་ཚོད་རིང་པོ་སྤྱད་དེ་གཞི་ནས་གྲོད་པ་འགྲངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཁོ་ཚོས་དུས་གཅིག་ལ་ཕྱུ་གུ་མང་པོ་དེ་འདྲ་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཐུབ་པས་ཡིན་ངེས། འོན་ཀྱང་། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱིས་འཚུག་ཙམ་ཞིག་ལ་ཟས་ཁམ་གང་བྱས་ནས་འཚུར་མིད་བཏང་བས་གྲོད་པ་ལམ་སེང་རྒྱགས་པས། ཕྱུ་གུས་འཛིབ་པའི་འོ་མ་མང་པོ་ཁ་གསལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེའི་ཐད་ད་དུང་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ང་ཚོས་ལྟ་ཞིབ་དང་བསམ་གཞིག་བྱེད་རིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟ་གནད་དོན་དེ་དག་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་མེད། མཚམས་དེར། ངས་རང་བྱུང་བསམས་ཀྱི་ཁྲོད་ཆེས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་གནས་པའི་མ་ལག་གི་ཆ་ཤས་དེ་དག་ཞིབ་འཇུག་ཟད་བྱས་པས་ཚོག ལྷོང་ཚུལ་དེས་ང་ཚོར་རྒྱ་མཚན་གསར་པ་ཞིག་མཚོ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། ང་ཚོས་མིའི་རིགས་དེ་ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཕྱུངས་ཏེ། རྡུ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་པས་ཚོག

【ཏ】(གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས81ནང) སྟོན་ཆད། གྲགས་ཅན་རྟོགས་ལྡན་[72] ཞིག་གིས་མི་ཚེའི་སྨོ་སྣང་དང་སྐྱེ་སྣང་གི་གྲངས་ཚད་ལ་བསྟོམས་རྩེས་དང་བསྡུར་བ་བཏང་སྲོང་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལས། སྐྱེ་སྣང་ནི་སྨོ་སྣང་ལས་ལྷག་འཕར་ཤས་ཀྱིས་མང་བ་ཡོད་པ་གསལ་རྟོགས་བྱུང་། དེར་བརྟེན། སྲིད་ཆ་ནས་བལྟས་ན། མིའི་ཚེ་སྲོག་ནི་དགོན་མཆོག་གིས་མིའི་རིགས་ལ་སྲིན་པའི་ལག་རྩལ་རྣམས་ཤ་ཅང་མི་ལེགས་པ་ཞིག་རེད། ངས་ཁོང་གི་མཇུག་སྟོམ་ལ་ཡ་མཚན་སྐྱེ་ཡི་མི་འདུག ཁོང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཤེས་དཔལ་ལྡན་པའི་མིའི་གཟུགས་གཞིར་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང། གང་དེད་མའི་མིར་ཚད་གཞི་འཛིན་ན། ང་ཚོས་ངེས་གཏན་ཐོག་ནས་བརྟོད་ཐུབ་པར། ཁོང་ལ་ལྟ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཁོང་གིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་ཚད་མ་ནི་རང་ས་ས་ས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་མིའི་རིགས་ལ་གནོད་པ་གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དངོས་ཐོག་ང་ཚོ་མཐའ་མཐུག་ཏུ་གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུར་ཀྱར་ཏགས་དོན་ནི། ང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མ་ཆོད་བའི་རྒྱུན་གྱིས་མ་ཡིན། བདེན་པ་རེད། ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་

[72] ཆོས་རིག་པ་མོ་ཥ་ཏུ་ངན། (১৬৫২—১৯৫৭) ངང་ཁོང་གི《ཀུན་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་རིག་པ》ལ་གོ་བའོ། གསུང་ཆོས་འདིའི་ས་བཅད་གཞིས་པར་ཁ་བྱང་དུ། 《སྲིར་མི་ནན་ས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁོད། སྡུག་བསྔལ་ནི་བདེ་བ་ལས་མང》ཞེས་པའོ།། —སྒྲུར་པ་ཡིས།

ཆེན་པོ་མིག་གིས་མཐོང་ཐུབ་པ་སྟེ། ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་མང་པོ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ནུས་མང་པོ་གསར་གཏོད་བྱས་པ། ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་ནུས་པ་མང་པོ་དེ་འདྲ་འཚོལ་ཏྲེད་ཐུབ་པ། ལྷང་ལྷུག་གི་རི་པོ་མཐོན་པོ་ཁོད་སྟོམས་པོར་བཏང་བ། ཐུག་ཏོ་གཤགས་པ། གཙང་པོར་གྲུ་ཁ་བཟོས་པ། ས་ཞིང་གསར་སྒོལ་བྱས་པ། མཚོའུ་ཐྲོག་འདོན་བྱས་པ། ནོ་འདམ་སྐམ་དུ་བཅུག་པ། ས་ཏོས་ཐོག་ཐོག་བཟེགས་ཅན་གྱི་ཁང་པ་བསྐྲུན་པ། རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་གྲུ་འཛོངས་དང་གྲུ་པས་ཁེངས་པ་བཅས་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ང་ཚོས་གོང་གི་བྱ་དངོས་དེ་དག་གིས་ཡང་སྟེང་མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཐང་ཕན་པ་ཇི་ཙམ་ཐོབ་ཡོད་མེད་ཐང་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས། ང་ཚོས་བྱ་དངོས་དེ་དག་ལས་ཚུར་ཐོབ་དང་། ཕར་཮ོར་བ་གཉིས་ནི་དེ་འདྲའི་དོ་མི་སྟོམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཉང་ས་ངང་ཁགས་པ་དང་། མིའི་རིགས་ནི་དེ་འདྲའི་མུན་འཕོམས་ཡིན་པར་ཉང་ས་ངང་ཁགས་པ་ཞིག་རེད། མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་མཐོང་རང་ཆེའི་སྟོབས་སེམས་དང་གནས་ལུགས་མེད་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས། རང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ལ་ལྷུང་ངེས་པའི་དཀའ་སྡུག་དེ་ཉུར་ཐག་གིས་འཚོལ་བར་འགྲོ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མིའི་རིགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་སྐྱོན་མཁན་གྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས། དཀའ་སྡུག་དེ་དག་མིའི་རིགས་དང་

འགྱངས་ས་བཀྲིད་པར་འབད་བརྩོན་གནང་ཡོད།

དེང་སང་གི་མི་ཚང་མ་ཇེ་ལྡན་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། དེའི་ཐད་འདས་ཟིན་པའི་ལྡན་བལྟལ་གྱི་ཉམས་ཚོང་གིས་དཔང་རྒྱས་བྱེད་པས། མཚན་མས་དེར་རྒྱས་སྒྲོང་མི་བྱེད་དོ། འོན་ཀྱང་། མིའི་གཞུག་མའི་རང་གཤིས་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ངས་གོང་དུ་འགྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་བྱས་ཡོད་ལྟམ། ཡང་སྟེང་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིག་གིས་མི་རྣམས་ངན་རྒལ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་རེད་དམ་ཟེར་ན། དེ་ནི་མིའི་གཟུགས་གཞིའི་འགྱུར་ལྡོག་དང་མིའི་རིགས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡར་རྒྱས། དེ་བཞིན་ཤིས་བྱ་བཅས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་ན། ཡང་སྟེང་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་དེ་འདྲར་གྱུར་བ་ཡིན་ནམ། མི་རྣམས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསྡུགས་བརྟོང་གང་འདྲ་བྱས་རྒྱང་། གནད་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་དངོས་དོན་ཡིན་པ་སྟེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་ཚོས་ཕན་གནོད་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བསྡུན་ནས་ཕན་ཚུན་འགོན་སེམས་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ཚུལ་ནས་བལྟས་ན་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱས་རྒྱང་། ཤོག་ལ་ཕན་ཚུན་གནོད་འཚེ་བཟོས་ནས། ཕ་རོལ་པོར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གྲོང་གྱན་ཕོག་ཏུ་བཅུག་གི་ཡོད། མི་དང་མིའི་དབར་འཕྲེལ་བ་བྱེད་ཤས། མི་ཤེར་གྱིས་སེམས་ནང་སྲུང་བཙན་བྱེད་པའི་ཚ་དོན་དང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཐུངས་འཛིན་བསམ་བློས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དར་ཐེལ་བྱེད་པའི་ཚ་

དོན་གཉིས་ཐད་ཀར་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ཏུ་གཞན་ལ་གནོད་ཅིང་རང་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཕྲལ་བ་དེ་རིགས་ལ་མི་ཚོས་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཞིག་གཏོང་སྲིད་དམ། ཕྱུག་བདག་གི་རྟེས་འཛིན་པ (ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ནི་ཕྱུག་བདག་གི་བུ་རྒྱུད་ཤ་སྟག་རེད) གང་བུང་ཞིག་གིས་ཕྱུག་བདག་དེ་མཁྱོགས་ཙམ་ཤི་ན་ཅི་མ་བྱང་བསམ་མཁན་ཤ་སྟག་རེད། མཚོ་འགྲུལ་ལམ་ཐིག་ཐོག་གྲུ་གཟིངས་ཆུའི་ནང་བྱིང་པ་དེ། ཚོང་པ་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་གཏམ་བཟང་ཁོ་ན་རེད། ཁང་པ་ཞིག་ལ་མེ་ཤོར་ན་ཁང་བདག་ལ་བུ་ལོན་འཛིན་དགོས་མཁན་གྱི་མིས་ཁང་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ཐ་ན་གཡར་འཛིན་དེ་རྣམས་ཀྱང་མེར་བསྲེག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ཡོ་སྒྲུག་བྱེད། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ཆག་སྐོ་བྱུང་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཚོས་ཆག་སྐོ་དེ་སྟོ་སྣང་ལ་བརྟེ་ནས་ཐལ་མོ་རྡོབ་ཏེ་བློ་ཡིད་ཆོམ་པར་བྱེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཁྱད་མཚར་པོ་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་སྟེ། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུན་ཟླའི་ཁྱོང་གྱན་གྱི་ཁོད་ནས། གཞི་ནས་རང་ལ་ཁེ་ཧན་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་། མི་ཞིག་ཚོང་ལས་ཀྱི་མ་རྩ་རྡོབ་རྟེས། མི་གཞན་ཞིག་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ང་དྲང་དེ་ལས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ནི། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཆག་ཐོག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོ་སྒྲུག་བྱེད་པ་དང་། མི་འགའ་ཤས་ནང་རིམས་མཆེད་པར་ཡ་སྒྲུག་བྱེད་པ།

མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མི་འཚེ་ཚོད་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་འགྱོ་རྒྱུར་རེ་སྒྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དམག་འཕྲུག་བྱུང་བར་རེ་སྒྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མུ་གེ་བྱུང་བར་རེ་སྒྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྟོན་ངས་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལོ་ཏོག་ལེགས་པོ་བྱུང་བ་མཐོང་སྐབས་དུ་ཤུས་ཚད་མེད་བྱེད་པ་མཐོང་མྱོང། དང་དུང། མི་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་དང་རྒྱུ་ནོར་རྐེག་མེད་དུ་བཏང་བའི་ལོན་ཀྱོན（伦敦）དུ་མི་སྒྲོན་ཆེན་པོ་ཤོར་སྐབས། [73]མི་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོར་གྱུར་ཡོད། ངས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར། རིན་གོང་མཐོ་པོས་ཕུར་སྒམ་བཙོངས་ཏེ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པའི་ལག་བཟོ་པ་ཞིག་ལ་ཉེས་ཆད་གཅོད་མཁན་རྡེ་སྦྲ་རྡེ་ས(德马迪斯)ཞེས་པའི་མི་དེར་སྦྲང་ཐེ་ཉེས(蒙台捏)སྒྲོན་བརྟོད་བྱས་པ་རེད། [74]འོན་ཀྱང། སྦྲང་ཐེ་ཉེས་སྒྲོན་བརྟོད་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལག་བཟོ་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཉེས་ཆད་བཅད་ན་མི་འགྲིག་པར། ངེས་པར་དུ་མི་ཚང་མར་ཉེས་ཆད་གཅད་དགོས་པ་དེ་རེད། ཇ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་གི་ལྷ་ཆུལ་དང་ངའི་ལྷ་ཆུལ་གཅིག་མཚུངས་རེད་འདུག ང་ཚོས་མི་ཚོའི་བཅོས་མའི་ས་མས་བཟང་གི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས། མིའི་ས་མས་དགོས་ཀྱི་འགྱུར་བར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཐུབ་པས། ངས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པར།

---

[73] འདི་མི་ཐྱི་ལོ1ཉ4ཉ4ལོར་ལོན་ཀྱོན་དུ་ མི་སྒྲོན་ཤོར་བ་དེ་ལ་ཟིར་བ་ཡིན།

[74] སྦྲང་ཐེ་ཉེ་མཚོག་གི《དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་སྒྲིག》པོད་དང་པོ། ས་བཅད་ 27 གི《མི་གཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དེ། མི་གཞན་ཞིག་ལས་ཤོར་བ་ཡིན》དུ་ཡོད། —སྒྲུར་པ་པོས།

གལ་སྲིད་མི་ཚང་མས་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པོར་གནས་རུང་། ཟློག་ངོས་སུ་ཕན་ཚུན་གནོད་པ་བྱས་ཚེ། སྤྱི་ཚོགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྱུར་སྲིད་དམ། གལ་སྲིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་འོས་འགན་བསྟུབ་ཆེད་ཕན་ཚུན་འགོན་སེམས་བཅངས་པ་དང་། ཁེ་ཕན་གྱི་རྩོད་ལེན་ཐད་ཕན་ཚུན་བརླས་བཅོས་བྱས་ཚེ། སྤྱི་ཚོགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྱུར་སྲིད་དམ། གལ་ཏེ་མི་གང་རུང་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། མི་ཞིག་གིས་མི་གཞན་ལ་ཞལས་ཕྱི་བསྟུབས་ཏེ་ཁེ་ཕན་ཐོབ་པ་བྱ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་ལན་བཏབ་ཚེ། ངས་མི་དེར། གལ་སྲིད་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བ་དེ་ནི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ན་ཐོབ་ཆེད་ཀྱི་སྒང་དུ་མིན་ན། དེ་བས་ལེགས་པ་ཡོང་ངེས་རེད་ཅེས་ལན་འདེབས་ངེས། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཁེ་དབང་གང་རུང་ཞིག་ནི་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་ཁེ་ཕན་ལས་བཟློག་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། ཉེ་འགྲམ་གྱི་མིར་གནོད་འཚེ་བསྐྱལ་བ་ནི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་མི་དེར་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་པ་ལས་ཁེ་ཕན་མང་བ་ཡོད། གནས་དོན་གྱི་འགག་རྩ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཉེས་ཆད་མི་ཐོག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་འཚོལ་རྟེད་ཐུབ་བམ། གནས་དོན་དེའི་ཐད། ལྷོངས་ལྟན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ནི་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་བོད་ལྷོད་གཏོང་བ་དང་། ལྷོངས་ཆུང་གི་ཐབས་ཤེས་ནི་གལ་ལྷུ་ལྷོད་པ་དེ་རེད།

དམུ་ཁོད་ཀྱི་མི་ཚོ་ཁྲོད་པ་ཆུགས་ཟེས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོ་

དང་རྟོད་མེད་འཚམ་མཐུན་ངང་གནས་པ་དང་། རིགས་མཐུན་ལའང་ མཛའ་གྲོགས་ཞིང་དུང་། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོས་སྐབས་རེ་ཟས་རིགས་ཀྱི་ ཆེད་དུ་འཕྲོག་རྟོད་ཤོར་ན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ། ཁོང་ཚོས་ཕ་རོལ་ལས་རྒྱལ་ ཁ་ལེན་པའི་དཀའ་གནད་ཆེ་ཆུང་དང་ཟས་འཚོལ་བའི་དཀའ་གནད་ཆེ་ ཆུང་ཇི་ཡོད་བས་མ་བློ་མི་འགོར་བའི་བར། ཕན་ཚུན་འཛོངས་རེས་རྩ་བ་ ནས་བྱེད་མི་སྲིད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འཛོངས་རེས་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ གནས་བབ་མཐོ་དམན་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་མ་ཡིན་ པས། ཕན་ཚུན་འཛོངས་རེས་བྱས་རྩང་། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་གནད་དོན་ཐག་ གཅོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་ཁ་ལེན་མཁན་དེས་ཟས་རིགས་དེ་ཟོས་པ་དང་། ཕམ་པ་ཤོར་མཁན་དེས་ས་ཆ་གཞན་ལ་ཟས་རིགས་འཚོལ་བར་བསྐྱོད་ ནས། སྐར་ཡང་གནས་ཚུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཞི་འཛམ་དུ་གྱུར། འོན་ཀྱང་། ཤེས་ངལ་ལྟན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མིའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། གནས་ཚུལ་ གོང་དང་རྩ་བ་ནས་མི་འདྲ། ཐོག་མར། ངེས་པར་དུ་འཚོ་བའི་དགོས་ ངེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལག་ཏུ་འཕྱོར་ཐུབ་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས། དངོས་པོ་ཇི་ཙམ་མང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ལེགས་པའི་གནད་དོན། རྟེས་གྲ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་དང་རྒྱ་ནོར་ཕོན་ཆེན་གསོག་འཇོག་བྱེད་ པའི་གནས་དོན། དེ་བཞིན་མི་ས་ར་དང་བྲན་གཡོག་སྤར་ལས་མང་བ་ ཞིག་དབང་བའི་གནད་དོན་རེད། འདི་དག་གི་ཆེད་དུ་ཁོས་ཚོས་དུས་

ནམ་ཡང་བར་མཚམས་ཆད་ཐོང་མེད། ལྷག་པར་དུ། ཡ་མཚན་སྐྱེ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རང་བྱུང་དང་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་སུ་འགྱུར་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་ཐབས་རྒྱ་པ་ཞིག་ནི། དགོས་མཁོ་དེ་རིགས་བསྐང་ཐུབ་ཆེད། གཏུམ་སྟོང་ཀྱི་ཐུ་སྟོང་སྒེལ་ཤུགས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཏུས་ཡུན་རིང་པོ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཟེས། རྒྱ་ནོར་ཕོན་ཆེན་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆག་སྨོ་འཕྲད་སྐབས། ང་ཚོའི་དཔའ་བོས་གཞི་ནས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁོངས་ཀྱི་བདག་པོ་གཅིག་ཏུར་གྱུར་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་གནས་སྟངས་ཀྱི་བསྡུས་གཟུགས་ཤིག་རེད། སྤྱིར་དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་བསྡུས་གཟུགས་ཤིག་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་མ་མཐར་ལའང་ཤེས་དཔལ་གྱི་མིའི་སེམས་དབུས་སུ་ཏུམ་པའི་རེ་ངན་གྱི་བསྡུས་གཟུགས་ཤིག་རེད།

གལ་སྲིད་ཁོང་ཀྱིས་ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་སྨོ་ནས། ཤེས་དཔལ་གྱི་མི་དང་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་བསྡུར་བ་བཏང་བ་དང་། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོས་སྣུབ་ནུས་ཆེ། ཤེས་དཔལ་གྱི་མིས་ཁོ་ཚོའི་མ་ཏུངས་པ་དང་རེ་འདོད། དགའ་སྡུག་ཕུད། ང་དུང་ཁོང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་དང་འཆི་ལམ་དུ་བརྟེངས་པའི་ལམ་བུ་ཇི་ཙམ་གཏོད་ཡོད་པར་ཞིབ་འཇུག་གཏིག་ཏུ་ཁས་དང་། གལ་སྲིད་ཁོང་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ངལ་

དུབ་ཆེ་བའི་ང་ཚོའི་བསམ་བློ་དེར་སྡུག་བསྔལ་དང་སེམས་སྡུག་རྩོ�as་རྒྱ་
མེད་པ་སྐྱེ་འཇུག་མཁན་གྱི་འདོད་སེམས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་དེར་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་
པ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུལ་པོས་དཀའ་ངལ་ཞོག་འཛིང་ཆེ་བའི་ལས་
ཀ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱུག་བདག་ཚོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གོ་གནས་མཐོ་
ཞིང་སྐྱིད་པའི་འཚོ་བ་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ། གལ་སྲིད་སྐྱེ་བོ་ཀ་ཚོད་ཟས་
གོས་མི་འདང་བར་ཤེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཀ་ཚོད་རྒྱས་སྨོས་ཆེ་དགས་ནས་
ཏུས་མིན་འཆི་བ་སོགས་ལ་སྙོམ་རྩེས་བྱེད་པ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟས་
རིགས་གཙང་བཙོག་མེད་པ་ཞིག་དང་ཟས་རིགས་ཀྱི་ཏོ་བ་ཞིམ་པོ་བཟོ་
བ་ནི་དེ་འདྲའི་གནོད་འཚེ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་བློ་བཏང་བ། གལ་
སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟས་རིགས་རྒལ་མྱགས་ཤོར་བ་དང་། སྨན་ཕྱུས་ལྟད་སྐྱོན་
ཤོར་བ་དང་ཕྱུན་མ་བཟོ་བ། སྨན་ཕྱུས་ཚོང་པས་མཚོ་སྐོར་གཏོང་བ།
སྨན་པས་སྨན་ཐོ་འཕྲི་ལྡངས་ནོར་བ། སྨན་ཕྱོར་ཏ་བྱེད་སའི་སྟོང་
ཆས་དུག་ལྟན་སོགས་ལས་གསལ་རྟོགས་ཕྱུག[75] གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་འདུ
ལོང་ཆེ་བའི་མི་ཚོགས་ལ་མཁའ་ཆུང་བཙོག་སྐྱོན་གྱིས་རྒྱུན་པས་ནད་རིམས
མཆེད་པ་དང་། འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྡངས་ལ་དང་དོད་ཆེ་དགས་ནས་ནད

---

[75] སྐྱེ་བོ་ཀ་ཚ་ཤའི་རྒྱ་ཤའི «ཐུ་ལན་ཞིའི་འཕྲིན་སྐུར་བའི་ཚགས་པར» ཞེས་པའི་ནང་དུ་བུ་སོ་ཡི་ཀློག་
པ་པོའི་འཕྲིན་འགྱོར་ཏེ། «ཟངས་ཆས་སྐྱོང་པའི་ཁེས་སྐྱོན་དང་འཕྲལ་བའི་སྐོར»ཞེས་པ་ཞིག་བཀོད་ཡོད། དེ
ལས་མཐོང་གསལ། བུ་སོ་མཆོག་གིས་ཟངས་དང་དངོས་པོ་གཞན་རེག་ཐུག་བྱུང་ཚོ་ཕྱས་འགྱུར་ནུས་པ་ཐོན
ཏེ། མིའི་བདེ་ཐང་ལ་གནོད་པའི་གྲུབ་ཆ་ཐོན་པའི་ཐད་ལ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། —སྐྱར་པ་པོས།

རིམས་ཕོག་པ། ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དྲོད་ཚད་དོ་མི་སྟོམས་པ་དང་གྱོན་གོས་སྒྲབ་མཐུག་འཚམས་པོ་མི་བྱུང་བ་སོགས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ། གལ་སྲིད་ཚོར་ཤེས་དབང་པོར་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་སེམས་ཅེ་དགས་པའི་གོམས་གཤིས་ངན་པས། ཕྱིས་ནུ་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་ཚོམས་པ་བྱ་མི་ཐུབ་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བདེ་ཐང་ལ་གནོད་འཚེ་ཕོག་པ་དང་། མཐའ་ན་འདས་གྲོངས་ཕོང་བ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་ཐུབ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སྐྱོན་དང་ས་ཡོམ་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་ཙམ་གྱང་གོག་ཏু་གྱུར་བ་དང་སྐྱེ་བོ་ཇི་ཙམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་མེད་པར་འགྱུར་བར་སྟོམ་རྩིས་ཤིག་བྱས་པ་བཅས། མདོར་བསྡུས་ན། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ། རྒྱ་མཐུད་ནས་ང་ཚོའི་མིག་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཉེན་ཁར་གཅིག་བསྡུས་ཐོག་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ཚེ། རང་བྱུང་ཁམས་ཚེན་མོས་ང་ཚོར་སློབ་སྟོན་གནང་བ་དེར། ང་ཚོས་སྣང་མེད་དུ་བཏང་རྒྱུ། རང་བྱུང་ཁམས་ཚེན་མོར་གནོད་འཚེ་ཚེན་པོ་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་ཏོག་ཐུབ་རྒྱ་རེད།

མཚམས་འདིར། ངས་སྟོན་ཚད་ས་ཆ་གཞན་དུ་བརྟོད་ཟིན་པའི་དམག་འཐབ་སྐོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཡང་བསྐྱར་སྒྲོང་གི་མིན། འོན་ཀྱང། ངའི་རེ་བར་དེའི་ཐད་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པའི་མི་ཚོས་རང་མོས་སམ་ཞུམ་པ་མེད་སྒོ་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ། དམག་དཔུང་གི་དམག་རྒྱགས་ཏ་ཆག་དང་སྐན་

ཁང་མཁོ་འདོན་ཐང་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོང་པ་ཚོའི་སྤྱོད་ངན་འཇིགས་སུ་རྩང་བ་དགེ་ཞེས་མཚང་འདོན་རོགས་བྱས་ན་སྣོམ་གྱི་འདུག་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚོང་པ་དེ་ཚོའི་ཟློག་གཡོའི་འོག་ཏུ་ཁམས་ངན་གོ་ཏུག་མང་པོ་འཕྲུག་ཙམ་ཞིག་ནང་ཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ངའི་འོག་ཏེ་བའི་ངམག་མིའི་གྲངས་ཆད་དེ། ངག་པོའི་མ་སྟོགས་འོག་གོང་པའི་མི་གྲངས་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ལོ་ལྔར་མཚོ་ཐོག་ཏུ་ལྟོགས་རིད་ཀྱིས་གྲོངས་པ་དང་ཡང་ན་ཁྲག་འཇིག་ནད་ཀྱིས་གྲོངས་པ། ཡང་ན་མཚོ་ཐག་གིས་བསད་པ་དང་མེར་བསྲེགས་ཐེབས་པ། མཚོ་ནང་ལྷུང་ནས་ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་མི་གྲངས་ལ་བསྟོམས་རྩིས་བྱས་ན། གྲངས་གཞི་དེ་ཡང་ཉང་ས་ངམས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གསལ་ཆ་ཆེན་པོས་མཐོང་ཐུབ་པར། ལྷག་གསོང་དང་དུག་བཏབ་པ། འཕྲོག་བཙོམ་བྱེད་པ། ཐ་ན་སྟེག་ཞེས་དེ་དག་ལ་ཆད་གཅོད་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་བཅས། ཡོངས་རྫོགས་ནི་རྒྱ་ནོར་ཁྱེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གཞན་ཡང་། མིའི་སྐྱེ་འཚེལ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཡོ་ལྟད་གཏོང་ཆེད། མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་དག་ཞིག་བརྩམས་ཡོད། མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ནི་ཏ་ཅང་མང་བ་སྟེ། འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྩིང་སྤྱོད་མ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་བྱུང་

ཁམས་ཀྱི་ཆེས་ཕལ་བྱུང་གི་བརྒྱལ་ཚོས་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པའི་ འཕྲིག་སྦྱོང་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྦྱོང་པ་དང་། ཐབས་ལམ་དེ་དག་ནི། དགེ་ཚོང་ཀྱི་མི་དང་སྒོག་ཆགས་ནས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱོང་མེད། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟློག་ཏུ་མངལ་སྐྱེ་གཏོར་གྱི་ཡོད། (འདི་ནི་གཡེམ་སྦྱོར་གྱི་མཇུག་འཕྲས་ཤིག་དང་མཚན་སྟན་སྤུང་ཆེད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཐ་ཤལ་ཞིག་རེད) འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཕྱུ་ཀུ་དམར་འབྱར་དགྱུག་པའམ་ཆུ་ཤུབ་བཏང་ནས་བསད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱུ་ཀུ་དམར་འབྱར་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་ཕ་མ་དགུལ་ཕོངས་ཤུ་གྱུར་རྟེས་ཀྱི་གླུང་ཕུས་ཤུ་གྱུར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན། ཁོང་ཚོའི་ཕ་མའི་གནག་ས་མས་ཆེ་བའི་ཁྲེལ་མེད་བས་མ་ཟློའི་གླུང་ཕུས་ཤུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཡ་ང་བའི་སྐྱེ་བོ་དག་སྐྱེ་འཕེལ་དབང་པོ་བཅད་ནས། ཁོང་ཚོའི་ལུས་པོའི་ཆ་ཤས་དང་ཁོང་ཚོའི་ཚེ་མཇུག་དེ་སྟེང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཚོས་གླུའི་གླུང་ཕུས་ཤུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད།[76] དེ་ལས་ཐབས་སྐྱོ་བ་ཞིག་ནི། མི་འགའ་ཤས་གང་དུག་རྫུབ་ཆེ་བའི་ཕྱག་དོག་གི་གླུང་ཕུས་ཤུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་འོག་ གང་ལྟར་ཉུག་ཏུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆག་ཕྱོ་དང་། ཡང་ན་གཞན་གྱི་ལག་ཆར་འགྱུར་བའི་

[76] ཕྱོན་ཆད་ཡེ་ཤྲའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྟན་བག་གྱེར་འདོན་འཛིན་གྱས། ཆུན་དུ་བྱིས་པ་འདེམས་ནས་ཁོང་ཚོའི་མཚན་མའི་ཤ་བཏོག་སྟེ། མཁྱེན་དབྱངས་སྟན་འཛིས་ལྟན་པ་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ། ཆེད་མངགས་ཚོས་ལུགས་སྟན་བག་གྱེར་འདོན་བྱེད་མཁན་དུ་བཞག་གི་ཡོད། ——སྒྲུར་པ་པོས།

ངམིགས་ཡུལ་བཅས་ལ་བལྟས་ཏེ། དེ་དག་ཚང་མ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོར་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ངམའ་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད།[77]

གལ་སྲིད་ངས་མུ་མཐུད་ནས་མིའི་རིགས་ནི་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་ནས་ཆེས་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་གཉན་སྒྲིག་འཐེལ་བའི་བར་གྱི། ཏ་བ་ཡོད་ཚད་ནི་བཅན་གནོད་ཕོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་རིག་པས་ཤུངས་སྐྱེལ་བྱས་ན། ང་ཚོར་བསམ་ཚུལ་ཅི་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ངམ། དེ་ལྟར། ཆེས་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་འཐེལ་བའི་ཁྲོད། མི་ཚོས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོའི་སྐད་སྒྲ་

---

[77] ཕ་དབང་སྒྱུད་དེ་མངོན་གསལ་ཐོག་ནས་མི་ཚོས་ངང་འགལ་བའི་ཐྲི་ཀེས་གསོག་པ་དེ། དགོན་པོ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་རྒྱུན་མཐོང་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཕ་ཡི་དབང་ཤེད་བོག ཐུ་གུ་ཇི་ཙམ་ཞིག་གི་ནུས་རྩལ་ངང། རྣམ་ངཡོད་ཐམས་ཅད་འཁྱོག་པོར་བཏང་ཡོད་ཙང། བོས་ཤེང་འཚམས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང། ཐུ་ཕྱོས་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་ཏེས་ཡིན་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག ངང་གིས་འཚོ་འདོད་མེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ནང་ཇ་ཅང་ཁམས་ཆུང་འགོས་ཞན་ཀྱིས་མི་ཚེའི་ཕྲེང་ཐུག་ཟུག་ཀྱི་ཡོད་ཕྱིད་ཙམ། བདེ་སྐྱིད་ལྷན་པའི་གཉན་སྒྲིག་དུ་མཉད། ཕྱི་ཚོགས་གནས་བབ་མཐོ་དམའི་དབང་གིས་ཁ་ཐོར་རམ་ཀེགས་བར་དུ་མ་འཕྲད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཚོས་ཤེད་ལས་འགལ་བའི་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་འོག ཤུད་མེད་ཕྱོད་གཙང་དུ་མ་བརྟན་དམོད་འོག་ཏु་འཚོ་དགོས་ལ། ཁེ་བན་དབང་གིས་བན་ཚུན་ལྷལ་བའི་གཉན་ལྷིག་དེ། ངོན་ངམ་ངོ་མའི་བཙེ ཏུང་ངང་རྣམ་ངཡོད་ཅན་ཀྱི་མིག་ཟུང་འོག་ན་ཏ་ཙང་ནོར་འཕྲལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེས་རེད། ཐོ་སེམས་ངཀར་ཞིང་ཀུན་ཕྱོད་གཙང་བའི་ཕོ་གཞོན་མོ་གཞོན་མང་པོ་ཞིག ཇོགས་ཟླ་འཚོལ་ཤེས་ཤོར་བའི་ཀུན་ཀྱིས་ལྷག་གི་ཆུ་མཚོར་ལྷུང་ནས་འདུག ཕ་མའི་འདོད་ཞེན་མེ་ལྟར་འབར་བའི་འོག འཚོག་ཆས་ཤོར་བའི་ཐུ་མོ་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་ཞིག ཡོག་ལྷོད་ཁོ་ནའི་ངང་ཏུ་ཏུས་ཚོད་འདའ་བཞམ། ཡང་ན་མཁར་ཚོས་གཤེས་ཡོར་མིག་ཆུའི་ཆུ་མཚོ་བཏྱོལ་ཏེ། ལྷ་ངག་ཆེལ་ཆེལ་འདོན་བཞིན་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོའི་གཉན་ལྷིག་དེ། ངང་གི་ཐོ་མོས་མེན་པར་ཆུ་ནོར་ཁོ་ནའི་ཐུན་ཏུ་ས་བས་ཡིན། ཁོ་མོ་ཚོས། གང་ཏུག་ལྷོད་ཁོག་ན་ངང་མེད་ཀྱིས། ཀུན་ལྷོད་འཚལ་བའི་ཐུ་བ་བཟུམ་པའི་ལྷན་རོལ་ན། ཐོ་ཁོག་ཆེན་ཡོས་ངང་གི་ཚེ་ལྷོག་ཆེག་མེད་ཐུད་པ་ཏེའང། ཐུ་བ་ངན་པ་ཞིག་ནི་མིན་པར་སེམས། ཡ་ང་བའི་ཕ་མ་ཆུམས་པ་ཚོ། ངས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ངང་གིས་ཁྱེད་སེམས་ངཀྱུགས་པར་ངགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། ཁྱོད་ཚོའི་ལྷག་གིས་གཅེས་པའི་སེམས་པ་ངམར་ཡོའི་ཐོག་ནས་འཕྲུར་བའི་གཏུང་སེམས་ངག་ཡོ་དེ། ཆོས་ཉིད་གཏོང་ཏུ་ཀྱོན་ཏེ་ཁྲིམས་ལུགས་ཆུ་ལ་བསྐྱར་མཁན་ངག་གི་སེམས་ཀྱི་ཏུ་ཁ་ཕྱིར་ལ་བསྐོར་བའི་ཆུ་ཏ་འགྲོ་བར་སྐྱོན།

སྐབས་འདིར་བདག་གིས་ང་ཚོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ལྷག་བསྟལ་ངང་འཐེལ་ཏེ་བཙོ་བ་ཡིན་ཞིང། ཁོན་ཏེ་བཙེ ཏུང་ངང་ཏུང་སེམས་ཀྱིས་ངང་བསྐྱར་བའི་གཉན་ལྷིག་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཕྱིད་ངམ།

ཨ་ཉན་པར་རྒྱུ་ནོར་གྱི་གནས་སྦྱངས་སྨོར་ཁོ་ན་སྐད་ཆ་དེས་ནས་སྟོད་པ་
དང་། ཤེས་དཔལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛོས་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་དང་བྱ་
ངན་གཉིས་དཀར་ནག་ཡོངས་སུ་གོ་སྟོག་པ། འདོད་ཆགས་བཀག་འགོག་
བྱེད་པ་དེ་གནོད་འཚེ་ཡོད་པའི་སེམས་ཚུང་གཟབ་ནན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་
པ། སྐྱེ་འཕེལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ་དེ་མི་ཚོས་ལ་བརྩེ་བ་བཅས། བྱ་
དངོས་དེ་དག་ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པའི་སྐབས། ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་སམ། ངའི་ལྟ་སྦྱངས་ནི། སྐྱུག་བློ་ལ་ཞེད་སྣང་ཆེ་བའི་བྱ་བ་དེའི་
རིགས་ཀྱི་རས་ལེབས་འབྱེད་དགོས་དོན་མེད་པར། ང་ཚོས་ཞན་ཆ་དེར་
མཐུག་མོ་འཐུགས་ཏེ། མི་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ཕན་པའི་སྨན་བཟང་སྤྱིན་དུ་
བཅུག་ཐུབ་ན་འཐུས་ས། གཞན་ཡང་། ང་དུང་མིའི་ཚེ་སྲོག་ཐུང་དུ་
གཏོང་བ་ངང་གཟུགས་གཞིར་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་བཟོ་ལས་རིགས་
ཀྱིས་མིའི་བདེ་ཐང་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་ཡི་ཡོད། དཔེར་ན། གཏེར་འདོན་
ལས་ཀ་དང་། ལྷག་ས་རིགས་ལས་སྟོན་བཟོ་གྲའི་ལས་ཀ ལྷག་ས་རིགས་
བཙོ་སྦྱངས་བཟོ་གྲའི་ལས་ཀ ལྷག་པར་དུ་ཞ་ཉེ་དང་ཟངས། དཏུལ་ཚུ།
མ་ནོ་ཏ་ས་ས་ལས་ས་ལས་རྒྱ་ཆའི་ལས་ཀ་ལྷ་བྱའོ། །ང་དུང་ལས་ཀ་འགའ་
ཤས་ཀྱིས་ཉིན་ལྷར་བཟོ་པ་མང་པོ་དུས་མིན་འཆི་བ་དཔེར་ན། ཁང་པའི
ཐོག་ཁང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང་ཤིང་བཟོ་བ། ཚར་པོ་བ། ཏོ་གཤག
མཁན་ལྷ་བྱའོ། ངའི་རེ་བར། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་མང་

ཙམ་བསྡུ་རྒྱབ་བྱས་ཏེ། མི་རྣམས་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཙུགས་པ་ དང་འཐུས་ཚང་དུ་འགྲོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། མི་འབོར་ཁུང་དུ་འགྲོ་ བར་ཤེས་རྟོགས་བྱས་ནས་ལེགས་པོ་འདུག། མི་འབོར་ཁུང་དུ་འགྲོ་བའི་ སྣང་ཚུལ་ལ་མཚན་ཉིད་རིག་པ་མ་གས་ཅན་མང་པོས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ ཡོད།

རྒྱས་སྤྲོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལུགས་སྒོལ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཁོ་ ནར་རྫམ་པ་དང་། མི་གཞན་གྱི་ཡིད་སྨོན་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་མིའི་ཁྲོད་རང་ བཞིན་གྱིས་ལེགས་ཐབས་མེད་པར་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལས་ བྱུང་བའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་ཆ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ནུང་བུ་ལྟར་མ་ཐག་སྟར་བས་ ཚབས་ཆེ་རྒྱ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། ཕྱུག་བདག་ཆོའི་རྒྱས་སྤྲོས་ཀྱིས་དབུལ་པོ་འཚོ་ སྐྱོང་བྱེད་ཅེས་པའི་ཁ་གཡར་ས་དེས། དབུལ་པོར་རོགས་སྐྱོར་བྱ་མི་ཐུབ་ པའི་ཁར། ང་དུང་སྐྱེ་བོ་གཞན་དག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་གྱང་དུ་ཕྱིན་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་འབོར་ཇེ་ཁུང་ནས་ཇེ་ཁུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

རྒྱས་སྤྲོས་བྱེད་པ་ནི་དུག་སྨན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན། དེ་ལས་གནད་ལ་འཕེགས་པ་ཞིག་བརྗོད་ན། རྒྱས་སྤྲོས་ཞེས་པ་དེ་ནི་ གནོད་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གནོད་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། རྒྱལ་ ཁབ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཡིན་རུང་། དེའི་ནང་རྒྱབ་ཁབ་འདི་གས་བཟོས་ པའི་བྱན་གཡོག་དང་དབུལ་པོ་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་དེས་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས།

རྒྱལ་བས་དེས་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁུར་པོ་ལྷོད་དུ་བཏང་ནས་ཁྱིམ་གཞིས་ཐོར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བཅུག་པ་དེ་ནི། ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཆུང་ཚ་པོས་རྒྱ་ཐང་དང་ནེཏྲ་གསིང་ཐོག་ལ་འབུ་ཆ་ག་པ་ཁུ་ཚོགས་ཐོན་དུ་བཅུག་པ་དང་དུས་མཚུངས། མིའི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་སྒོག་ཆགས་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཟས་རིགས་མེད་པར་བཟོས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ། གང་ལྟར་དོན་ཆུང་ཚ་པོ་ལྟང་བའི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མུ་གེའི་ལོ་བྲྀ་དང་དུས་ངན་འཆར་རྒྱུ་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་སུ་གྱུབ་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་སྨོས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་སྒོལ་འོག་ཏུ། ར་ང་དབང་གི་སྒྲུ་རྩལ་དང་འཕྲལ་ཆས་ལག་རྩལ། ཚོང་ལས། རྩོམ་རིག་ད་བཞིན་བཟོ་རྩལ་དར་རྒྱས་ཡོང་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་འབྱོར་པ་རྒྱས་ཕྱུག་མོད། འོན་ཀྱང་སྣར་ཡང་ཁེན་རེ་བཞིན་ཉམས་དམས་འགྲོ་བའི་ཕན་མེད་ཀྱི་ངང་པོ་མང་པོ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་དག་ཉམ་ཁེས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཇ་ཅང་སྟབས་བདེ་པོ་རེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་གསས་ལ་རྟོགས་ཕྱུབ་པར། ཞིང་ལས་དེ་ལས་རིགས་ཁག་གི་ནང་ནས་ཁེ་ཕན་ཐོབ་ཚད་ཉུང་ཕོས་ཀྱི་ལས་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ནི་ཞིང་ལས་ཀྱི་ངོ་བོས་ཐག་བཅད་པ་དང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་ནི་མི་རྣམས་དང་ཁ་བྱལ་ཐབས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རིན་གོང་ནི་ཆེད་དགུལ་ཕོངས་ཀྱི་མིས་ཉོ་སྟྲུབ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་

དང་འཚམས་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་དོན་དེར་གཞིགས་ན། ང་ཚོས་ཆོས་ཉིད་དེ་འདྲ་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་པ་སྟེ། སྒྲིར་བཏང་གི་ཆ་ནས། བཟོ་རྒྱལ་ལ་ཁེ་ཕན་ཐོབ་ཚད་མང་ཉུང་དང་དེའི་བེད་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་དགར་ལྟོག་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། མི་རྣམས་ལ་དགོས་མཚོ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ནུས་ལ། དེ་ལས་ལྟོག་ཏུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་མེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེའི་ཕྱོགས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན། བཟོ་རྒྱལ་གྱི་ཕན་ནུས་ངོ་མ་དང་། དེ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཁྲོད་ཐོན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ལ་ང་ཚོས་ལྟ་སྟངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛིན་ཡོད་མིན་ནི་རིགས་འདེད་བྱ་ཐུབ་གོ།།

འདོར་ཕྱོགས་གོས་དེ་ལས་ལྟོག་ཏུ། ཀུན་ཀྱིས་ཡིད་སྨོན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་སྟུག་བསྟལ་ནང་ལྟུང་དུ་བཅུག་གི་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ངོ་མ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྟེ། བཟོ་རྒྱལ་དང་སྒྲུ་རྒྱལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་དར་སྒེལ་འགྲོ་བ་དང་བསྡུན་ནས། ཞིང་ལས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པ་མ་ཟད། ང་དུང་ཕྱུག་བདག་ཚོས་རྒྱས་སྨོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་འཇལ་དགོས། ཞིང་པ་རྣམས་ཉིན་ལྟར་སྟུག་ལས་ཁོ་ན་བྱས་ནས། ལྟོས་གྲོང་པ་རྒྱགས་པའི་འཚོ་བ་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་རོལ་མི་ཐུབ་པ་དང་། མཐར་ཁོང་ཚོས་ས་ཞིང་སྒྲུར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་འཚོ་གོས་འཚོལ་བར་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱལ་ས་དང་གྲོང་

ཁྱེར་ཆེན་མོར་ཐུན་རྟོངས་ཀྱི་མི་ཚོས་ཡིད་སྟོན་ཇི་ཙམ་བྱས་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོའི་སེམས་ནང་གང་ཤུར་ཆུག་དགོས་པའི་བྱ་བ་མཐོང་ཐུབ་པ་སྟེ། གོང་གསེབ་ཀྱི་ས་ཞིང་ས་ཆོད་དུ་གྱུར་བ་དང་། ས་ཞིང་ནང་རྫ་ཌན་གྱིས་ཁེངས་པ། ཡུལ་ལུང་ཀུན་དུ་སྦུག་སྐད་ཀྱིས་ཁེངས་པ། སྦྱི་འབངས་རྣམས་སྨྲང་པོའམ་ཌག་པར་གྱུར་བ་དང་། མཐའ་མཇུག་སྐེ་བསྟན་ནས་ཤི་བ་དང་འཕྲུག་ཤི་ཐེབས་ནས་གྲོངས་ཏེ། མཐར་ཁོང་ཚོའི་དབུལ་པོངས་ཉམ་ཐག་གི་མི་ཚེ་མཇུག་འགྲིལ་གྱི་ཡོད། ཆུལ་ཁབ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་མི་འགའ་ཤས་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པ་དང་། མི་གཞན་འགའ་ཤས་ཉམས་གྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་མི་འབོར་ཉང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད། སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གོང་མའི་ཆུལ་ཁབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱུག་པོ་ཡོང་སྣད། འདུ་འགོད་ཆེ་གྲས་མང་དག་ཅིག་གཉེར་བ་དང་། མཐར་བོད་མེད་དུ་བསྒྲུར་གྱི་ཡོད་པས། འགྱོར་ལྡན་གྱི་ཆུལ་ཁབ་དེ་སྟོབས་ཞན་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་འགྱམ་དུ་ཡོད་པའི་ཟས་ས་འགྱུར་ཆུ་དང་། སྟོབས་ཞན་ཆུབ་ཁབ་དེས་འགྱོར་ལྡན་ཆུལ་ཁབ་དེར་བཙན་འཛིལ་བྱས་ཏེ་ཕྱུག་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་སྨར་ཡང་རིམ་བཞིན་ཉམས་གྱང་དུ་སོང་ནས། མཐར་ཆུལ་ཁབ་དེ་སྨར་ཡང་ཆུལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གིས་བཙན་འཛིལ་དང་ཙ་མེད་བཟོ་ཡི་ཡོད།

མི་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་གསལ་བཤད་བྱ་ཆུའི་རེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ཡོ་རོབ་དང་ཡ་གླིང་། ཐྲེ་གླིང་བཅས་སུ་ལོ་ངོ་བཆུ་ཕྲག་ནང་རང་སྐྱང་གར་

ཤར་གྱིས་གནས་པའི་དམྱ་ཚོད་ཀྱི་མིས། ང་ཚོའི་ཕྱོགས་ལ་གནམ་ས་ཁེབས་པ་ལྟར་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་རྒྱུགས་ཡོང་བ་དེ་ནི། ཁོང་ཚོའི་བཟོ་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་དང་ཁྱིམས་ལུགས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུན་གྱིས། ང་གཟོད་ཁོང་ཚོར་མི་འགོར་མང་པོ་དེ་འདྲ་ལྟན་པ་ཡིན་ནམ། ངའི་ཇེ་བར་མཁས་དབང་ཚོས་ང་ཚོར། རིག་གནས་མེད་པ་དང་ཁྱིམས་ལུགས་མེད་པ། སྨོན་གསོ་ཐོབ་མེད་པའི་དམྱ་ཚོད་ཀྱི་མིས། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རྩ་ས་དང་རི་དགས་བཏོན་པའི་ས་ཆ་ཐོབ་ཆེད་གསོད་རེས་མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཤི་ཁྱིམ་སྟོང་གི་གནས་ཚུལ་མི་ཐོན་པར། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མི་ར་བས་མང་པོ་བུ་རྒྱུད་གསོ་སྒེལ་བྱས་ནས། མི་འགོར་འཕར་ཚད་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱ་དང་། མཁས་དབང་ཚོས་ང་ཚོར། སྒྲིག་ཁྱིམས་ལ་བརྟེ་གྱུང་མི་ཞུ་མཁན་གྱི་མི་ཚོགས་དེ་ཚོས། ང་ཚོའི་བཙ་བསྟན་ཆེ་ལ་ཆ་ཚང་བའི་ཁྱིམས་ལུགས་དང་ཁྱིམས་སྡུང་མཁན་གྱི་མིར་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མཐུག་ཏུ། ཡོབ་གླིང་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲྭ་ཚོགས་འཐུས་སྨོ་ཚང་དུ་བཏང་རྗེས། ཁོང་ཚོས་ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་མི་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགན་འཛིན་འགོས་པ་དང་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཞི་བདེ་མཐའ་མཐུན་གྱི་ཐོག་ནས་འཚོ་གནས་མཉམ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྨོན་གསོ་བཏོ་རྗེས། ཁོང་ཚོས་སྟོན་ཚད་

དང་འདྲ་བར་མི་འགོར་སྐྱེ་འཕེལ་བྱས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་གསལ་བཤད་གནང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད། རང་ཉིད་སེམས་ཁྲལ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཁས་དབང་ཚོས་བདག་ལ་ལན་དེ་འདྲ་ཞིག་སྤྱིན་པ་སྟེ། ཆུབས་ཆེན་གྱི་བྱ་དངོས་འདི་དག་སྟེ། སྒྲུ་རྩལ་དང་ཚན་རིག ཁྲིམས་ཡུགས་ཡོད་ངོ་ཅོག་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ནས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་འགོར་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་སྐྱེ་འཕེལ་བྱེད་པར་སྤོན་འགོག་བྱེད་པ་ནི། ང་ཚོ་འཚོ་གནས་བྱེད་སའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ནས། མི་རྣམས་དེའི་ནང་མི་ཤོང་བ་སྤོན་འགོག་བྱ་ཆེད་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

“ཅི་ཞིག་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་དམ། སྤྱི་ཚོགས་ངེས་པར་དུ་རྩ་མེད་བཟོ་བ་དང་། ཁྱོད་དང་ངའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་བཟོས་ནས། སྨར་ཡང་ནགས་ཚལ་ནང་ཕྱིར་ལོག་གིས་སྲོག་ཆགས་དོམ་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་ས་མ”ཞེས་པ་འདི་ནི་ང་དང་ལྷ་ཚུལ་མི་གཅིག་པའི་མི་ཚོས་བརྗོད་པའི་སྤྲོམ་ཚོག་ཅིག་རེད། སྤྲོམ་ཚོག་དེ་འདྲར། ངས་གཅིག་ནས་དོགས་ཟོན་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དེ་ལྷར་བརྗོད་ཀྱང་ཆོག ཁོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོར་སྤྲོམ་ཚོག་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པ་ནི་དངོས་འབྲེལ་ངོ་ཚ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཁྱོད་ཚོར་མཚོན་ན། སྤྱིར་ཁྱོད་ཚོས་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་སྐད་སྒྲ་ཐོས་མེད། ཁོན་ཀྱང་། ཁྱེད་ཚོས་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ནི་བདེ་ཐང

ངང་མི་ཚེ་ཐུང་ཐུང་དེར་རོལ་དགོས་རྒྱུ་ཕུད། ང་དུང་དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ཚེ། ཁྱོད་ཚོས་སོ་སོའི་གནོད་འཚེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་དང་། སེམས་ཁམས་ཟང་ཟིང་། ཟུལ་བསླད་ཧོར་བའི་སེམས་པ་དང་སྟོ་འཚུབ་ཆེ་བའི་འདོད་ཡམ་བཅས་པ་ཚང་མ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་བསྐྱར་ཅིག་གུ གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་བྱས་ཚེ། ཁྱོད་ཚོའི་གདོང་མའི་བཙ་ཆགས་དང་ལྷད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣར་གསོ་ཕྱབ་ཐེ། ཁྱོད་ཚོས་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་ཕྱིན་ནས་དུས་ནམ་ཡང་དུས་རབས་གཅིག་པའི་མིས་བསགས་པའི་ཐྲིག་ཉེས་དེ་དག་རྩ་བ་ནས་མཐོང་མི་ཕྱབ་འགྱུར་ནུས་པ་མ་ཟད། ཁྱོད་ཚོས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ངན་ལྟོད་དོར་བ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དག་དོར་རུང་། ཁྱོད་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་སྟམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་དགོས་སོ། གཞན་ཡང་། ང་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་དག་ཐེ། འདོད་སེམས་ཀྱིས་གཞུག་མའི་བཙ་ཆགས་ལྟད་མེད་ཀྱི་བསམ་བློ་མེད་པར་ཐུར་ཟིན་ཞིང་། རྩ་དང་ཤིང་འཕྲས་ལི་ཝོ་ཟས་ཐུ་མི་བརྟེན་ཁར། ཁྲིམས་ལུགས་དང་འགོ་གཙོ་ཞིག་མེད་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད་པའི་མི་དེ་རིགས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོས་རང་བྱུང་ལས་བཟློག་པའི་བསླབ་བྱ་ཐོབ་པ་གཟེ་བརྗེད་ཐུ་བརྩེ་བའི་སྐྱེ་བོ། གང་མའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཁྲོད་ནས། ཐྲིར་གནད་དོན་གང་རུང་ལ་སྟེང་པོ་མེད་མོད།

འོན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ་རུང་། བསྟན་གཞུན་དང་གནས་ལུགས་བགྱང་མཁན་དང་། གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་རིགས་བཅས། མངོར་བསྡུས་ན། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་ཚངས་དབྱངས་ནི་མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལྟའི་ཕོ་ཉའི་ཤེས་རབ་དང་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཕྱོགས་པར་འགོད་སྐུལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེད་བརྟན་པོ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོས། ངེས་པར་དུ་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོར་ངོས་འཛིན་དང་སློབ་སྤྱོང་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལག་ལེན་བྱས་ནས། དུས་ཡུན་རིང་པོ་རེ་སྒྲུག་བྱས་པའི་རྒྱུ་བཀྲན་གྱི་གཟིགས་བཟོས་དེ་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། ཁོང་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། ངེས་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོས་པ་མ་ཟད། ནུས་ཤུགས་ཡོད་དགུས་རིགས་མཐུན་ཚོར་ཞབས་ཞུ་བྱེད་དགོས། ཁོང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྩི་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་མཁན་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ལ་བརྩི་དགོས། ཁོང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མཁས་མཛངས་ལྡན་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོར་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོས། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་གནས་པའི་སྐྱོན་ཆ་དང་ཆག་སྐྱོ་རབ་དང་རིམ་པ་སྟོན་འགོག་དང་བཅོས་སྐྱོང་། ཁྱང་འཕྲི་བཅས་བྱ་ཐུབ། ང་ཚོས་ངེས་

པར་དུ་ལས་གནས་བརྟན་སྦྱང་མཁན་གྱི་འགོ་གཙོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོ་ས་ཅམས་ དང་། བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་ངང་ཁོང་ཚོའི་འོས་འགན་གྱི་རྒྱབས་ཆེན་ཡིན་ལུགས་དང་ཚབས་ཆེན་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་མཁན་ལ་སྐུལ་མ་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་རྟེད་དཀར་ཞིང་བཙོ་བཀུར་ཞུ་དགོས་པའི་མི་མང་ཡོར་བརྟེན་ནས། ས་ཅམས་ནུས་གཅིག་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་གཞི་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རྒྱ་ཁྲིམས་ལ་སྟོང་ཕུང་རྒྱ་བ་ནས་བྱེད་མི་ཉན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོས་གཟབ་ནན་གང་འདྲ་བྱས་རུང་། རྒྱ་ཁྲིམས་ཁྲོད་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནོད་སྐྱོན་དེ་རྒྱ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཁེ་བན་ལས་མང་བ་ཡོད་པས་སོ།།

【ཐ】(གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས82ནང) ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དང་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་མཁས་ཅན། དེ་བཞིན་གནས་སྐོར་བའི་གསུང་རྩོམ་ནང་བཀོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད། འགའ་ཤས་ནི་མི་རྒྱུད་ནག་པོ་དང་། འགའ་ཤས་ནི་མི་རྒྱུད་དཀར་པོ། འགའ་ཤས་ནི་མི་རྒྱུད་དམར་པོ་ཡིན་པ་དང་། འགའ་ཤས་ནི་སྐ་ལོ་རིང་བ་དང་། འགའ་ཤས་ནི་སྐ་ས་ལུ་ཡིན་པ། འགའ་ཤས་ཀྱི་ལུས་པོ་ཡོངས་ལ་བ་སྤུས་ཁེངས་པ་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱི་ལུས་པོར་སྐ་ར་ཡང་མེད། སྟོན་ཆད་ཡོད་པ་མ་ཟད་དང་ལྷའི་དུས་ལའང་ཡོད་པའི་མི་རིགས་འགའ་ཤས་ནི་གཟུགས་པོ་

ཏ་ཅང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་དུང་ཏ་ལམ་ཕྱི་ཀེ་སྒྲོའི་མི[78] ཡི་གཟུགས་པོའི་ཆེ་ཆུང་བྱས་པའང་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་གསལ་ལྟར་ན། ལྷ་ཕའོ་སྒྲོ་མི（拉波民人）དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀེ་རྒན་ལན་མིའི（格陵兰人）གཟུགས་ཚད་ནི་སྒྲོར་བཏང་གི་མིའི་གཟུགས་པོའི་ཚད་གཞིར་ཡང་སྒྲོས་ཀྱི་མེད། མཐའ་ན་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བརྗོད་པར། མི་རིགས་འགའ་ཤས་ལ་དུད་འགྲོ་ལྟ་བུའི་མཇུག་མ་སྐྱེས་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཡང་། མ་གཞི་ང་ཚོས་ཞི་ལོ་ཏོ་རྡེ（希罗多德）དང་རྡེ་ཞི་ཡ་སི（提西亚）ཡི་དགེ་དེབ་ནང་གི་ཟིན་བྲིས་ཚང་མར་ཡིད་ཆེས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་། དེའི་ཁྲོད་ནས་ང་ཚོར་མ་མཐར་ཡང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་བསྟོམས་རྩོས་ཤིག་འཛོག་ཐུབ་པ་སྟེ། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་གནའ་བོའི་མི་རིགས་ཁག་ལ་ལྟ་ཞིབ་གཟབ་ནན་བྱས་ན། ང་ཚོས་ཏོག་ཐུབ་པར། ཁོང་ཚོའི་ཐོག་མའི་འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་ནི། ང་ལྟ་ལས་ཁྱད་པར་ལྟབ་ཀྱིས་ཆེ་བ་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོའི་ལུས་པོའི་གཟུགས་དབྱིབས་དང་གོམས་གཤིས་ནི་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས། ཕན་ཚུན་གཅིག་མཚུངས་མེད། རྒྱུད་མེད་ཀྱི་དཔང་རྟགས་མང་པོས་ར་སྟོད་བྱས་པའི་དོན་དངོས་འདི་དག་

[78] ཕྱི་ཀེ་སྒྲོའི་མི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་གླིང་དཀྱིལ་མ་དང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ། ཨེ་ཤ་ཡ་ཤར་སྟོའི་ས་ཁུལ་གླིང་ཕན་ཁག་ལ་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཤོད་སྟོལ་ལ་མི་དེ་རིགས་ཀྱི་གཟུགས་པོ་ཏ་ཅང་ཆུང་བས། གཟུགས་དབྱིབས་མེའུ་ཕུང་འདྲ་པོ་ཡོད།

ལ། གོམས་གཤིས་ལྟར་ན་ཁོང་ཚོའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་བྱ་དངོས་ལ་བལྟ་མཁན་གྱི་མི་ཚོས་མ་གཏོགས་ཡ་མཚན་སྐྱེ་ཡི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མི་དེ་དག་གིས་ས་ཆུ་དང་གནམ་གཤིས། ཟས་རིགས། འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་གོམས་གཤིས། ལྟག་པར་དུ་གྲུབ་ཆ་དེ་དག་གིས་མུ་མཐུད་ནས་ཕ་ཚ་བུ་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཀྱི་མེད་པས་རེད། ད་ཆ། ཚོང་འགྲུལ་དང་ཡུལ་སྐོར། དམག་དོན་ས་བཟུང་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་ཉིན་རे་བཞིན་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་མཉམ་བསྡེས་བྱེད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་བར་མཚམས་མེད་པ་བྱས་པས། ཁོང་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཡང་ཕན་ཚུན་སྟར་བས་ཐག་ཉེ་ཅུ་ཕྱིན། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཐུབ་པར། མི་རིགས་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ཉིན་རे་ལས་མ་འདས་པར་ཁུང་དུ་འགྱོ་བ་དཔེར་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཐུབ་པར། སྤྱིར་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཁོད་ཕྱི་ལན་ཁེའི་མི（法兰克人）དང་ནོ་འར་ལྡན་མི（诺尔曼人）ཕན་ཚུན་འདྲིས་པ་དེས། དེ་སྟོན་རོ་མར་གྱི་མི་འགྱོ་འོང་བྱེད་ཚད་མང་བ་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱིས་ཡུལ་མེའི་གཟུགས་གཞི་དང་ཚོས་གཞིར་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལྷར་གསོ་བྱེད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཐུན་རན་ས་ནི་མི་ནི་སྟོན་ཚད་ལ་ཏིང（拉丁）ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་གྱིས་བཀོད་འཛིན་བྱས་པའི་རིགས་རྒྱུད་དཀར་བ་དང་སྒྲ་ལོ་ས་ར་བ། ལུས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཐུན་ས་ནི་དེ་མ་ཡིན།

གནས་དོན་དེ་དག་སྐོར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་དེ་དག་དང་མིའི་རིགས་ དབར་ཁྱད་པར་ཤོར་བའི་རྒྱས་བཤད་དེ་དག་གིས། རང་ཉིད་ལ་དོགས་ འཚར་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ། གནས་སྐོར་བ་ཚོས་གཅན་གཟན་ལ་ངོས་འཛིན་ བྱས་པའི་སྲོག་ཆགས་མི་འདྲ་བའི་དེ་རིགས་ནི། གཅིག་ཏু་ན་དམུ་ཁོད་ཀྱི་ མི་ངོ་མ་ཡིན་སྲིད་པ་དང་། གནས་སྐོར་བ་ཚོས་ལྟ་ཞིག་གཟབ་ནན་མ་ བྱས་པཱའམ། ཡང་ན་སྲོག་ཆགས་དེ་དག་གི་ལུས་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ འགའ་མཐོང་བའི་ཀྱེན་ནམ། ཡང་ན། ཁོང་ཚོས་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཤེས་ པའི་སྟངས་ཀྱིས། ཁོང་ཚོ་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལ་བརྟེ་བ་ཡིན་ངེས། ཁོང་ཚོ་ ནི་གནའ་སྦ་མོ་ནས་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་འཚོ་གནས་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ ཚོའི་མངོན་མེད་ཀྱི་ནུས་པ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྒྱས་མི་ཐུབ་པས། ཐུར་བཞིན་ གདོང་མའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་གནས་པ་རེད། དཔེ་གཞི་གཅིག་གི་ ཐོག་ནས་ངས་བརྗོད་འདོད་པའི་ནང་དོན་བཀོད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།

《གནས་སྐོར་བའི་མཐོང་ཐོས》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྒྲུར་པ་པོས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀང་ཁོའི་རྒྱལ་ཁབ་(刚果王国)ནས་སྲོག་ཆགས་ཆེ་རིགས་ མང་པོ་ཞིག་གསར་རྩེད་བྱུང་བ་དང་། སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ལ་རྒྱ་གར་ ཤར་ཕྱོགས་སུ“མི་ཚོད”ཅེས་འབོད་པ་དང་། དེ་ནི་མིའི་རིགས་དང་སྟེའུ་ མཇུག་རིང་འདྲེས་ནས་བྱུང་བའི་སྲོག་ཆགས་ཡིན་པར་བརྗོད། པ་ཐེའར

(巴特尔)གྱིས། མི་རྒྱས་ཀྱིས་ལའོ་ཕན་ཀེ་རྒྱལ་ཁབ(洛安格王国)དང་ལྷ་ཡུང་པྲ་ནགས་ཚལ(马永巴森林)ཁྲོད་ནས་སྲོག་ཆགས་ཡ་མཚན་ཅན་གཉིས་གསར་རྟེད་ཐུང་བ་དང་། དེའི་ཁྲོད་ནས་སྲོག་ཆགས་ཆེ་བ་དེའི་མིང་ལ་ཐྲེང་ཀེ (朋戈) དང་། སྲོག་ཆགས་གཞན་དེའི་མིང་ལ་ཕེང་ཡོ་ཁེ (昂约克) ཞེས་རེར། སྲོག་ཆགས་ཐྲེང་ཀེའི་བཟོ་ལྡན་གྱི་མི་དང་ཏ་ཅང་འཇུ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ངོ་གངོང་གི་མི་དང་ཏ་ཅང་འཇུ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མིག་རྒྱས་གཏིང་རིང་པོ་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ལག་པ་དང་འགྲམ་པར་སྒྲ་མེད་པ་དང་། སྨིན་མ་ཏ་ཅང་རིང་། སྒྲིར་ཁོང་ཚོའི་ལུས་པོའི་ཆ་ཤས་གཞན་ལ་སྒྲ་མང་པོ་ཡོད་རུང་། སྒྲ་ཚོགས་མཐུག་པོ་མེད་པ་དང་ཚོས་གཞི་ཁམ་མངོག་ཡིན། ཁོང་ཚོ་དང་མིའི་དབར་མི་འཇུ་བ་ནི། ཁོང་ཚོར་ཤུང་པར་ཉ་རིལ་མེད། ཁོང་ཚོས་ལང་ནས་འགོ་སྐྱོང་བྱེད་སྐབས། ལག་པས་སྐེ་ཕྲེང་གི་སྒྲ་བཟུང་ནས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་ངལ་གསོ་བ་དང་ཤིང་ཕྲོང་ཕོག་གཉིད་ལུག་སྐབས། ཤིང་ཕྲོང་ལ་ཆར་སྐྱེས་འདུ་བ་ཞིག་བཟོས་ནས་ཆར་ཆུ་འགོག་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ཟས་རིགས་ནི་ཤིང་འཕྲས་དང་ཤུན་པ་སྦ་བའི་རི་སྐྱེས་ཤིང་ཏོག་ཡིན་པ་ལས། ཤའི་རིགས་རྩ་བ་ནས་བཟའ་ཡི་མེད། ནགས་ཚལ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ནག་པོ་ཚོས་མཚན་མོ་རྒྱ་ཏུ་མི་ལྷེ་ཐུར་གྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ཞོགས་པ་ཁ་

བྱལ་རྗེས། སྲོག་ཆགས་ཐུན་གོས་མི་རིགས་ནག་པོ་ཚོས་ཕྱར་བའི་མེ་ལྷུའི་འགྱམ་དུ་སྨོད་པ་དང་། མེ་ལྷུ་ཞི་རྗེས་ད་གཟོད་ས་ཆ་དེ་དང་ཁ་བྱལ་གྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕྱིར་སྲོག་ཆགས་དེ་ནི་བདེ་ལྡན་འཁྱུག་པོ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བློ་རིག་མི་བཀྲ་བས། མེ་ཤིང་ཁ་གསབ་སྟེ་ཆུ་མཐུད་ནས་མེ་ལྷུ་ཕྱར་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཅེས་གསུངས།

ཡང་བརྗོད་པར། ཁོ་ཚོ་ནི་སྐབས་རེ་གལ་ལྟར་སྒྲིག་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ཁོ་ཚོས་ནགས་ཚལ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ནག་པོ་བསད་ཀྱི་ཡོད། མཐའ་ན་ཁོང་ཚོ་སྨོད་ས་འི་ཐུལ་དུ་རྫ་ཟ་བར་ཡོང་མཁན་གྱི་གླང་ཆེན་ལ་ཐུ་ཚུར་དང་རྒྱུ་བ་ཤུགས་ཆེན་བཞུ་ཡི་ཡོད་པས། གླང་ཆེན་ཡང་སྐད་ངན་ཤོར་ནས་ཕྱོས་འགྲོ་ཡི་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་ཐུན་གེ་གསོན་པོ་གཅིག་ཀྱང་འཇུ་མ་ཐུབ་བ་དང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲོག་ཆགས་དེ་ནི་སྟོབས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། མི་བཅུ་ལྷག་གིས་ཀྱང་བཟུང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་། མི་རིགས་ནག་པོས་སྲོག་ཆགས་ཐུན་གེ་མོ་རིགས་བསད་རྗེས། ཨ་མར་དམ་པོར་འཁྱུད་ནས་ཕྱོད་པའི་ཐུན་གེ་ཚུང་ཚུང་གསོན་བཟུང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། སྲོག་ཆགས་ཐུན་གེ་གཅིག་ཤེ་རྗེས། ཐུན་གེ་གཞན་དག་གིས་ཕུང་པོ་དེའི་སྟེང་ལྷུག་ཕན་དང་ལོ་མས་བཀབ་ཀྱི་ཡོད། ཕུའར་ཏ་ས། (布尔沙斯) ཁོང་ཉིད་དང་པ་ཐེའར་ཐེངས་གཅིག་གླང་མོལ་བྱེད་སྐབས། སྲོག་ཆགས་ཐུན་གེ་ཞིག་གིས་ཁོང་

གཀ་ཉེ་འགྱམ་ནས་མི་རིགས་ནག་པོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཟུང་ཕྱིན་པ་དང་། མི་རིགས་ནག་པོ་ཆུང་ཆུང་དེས་སྲོག་ཆགས་ཕྲིང་གིའི་ཁོང་ཟླ་བ་གཅིག་འཚོ་བ་བསྐྱལ་བ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱིས་ཚུར་བཟུང་བའི་མི་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། མི་རིགས་ནག་པོ་ཆུང་ཆུང་དེས་བཙོང་པར། གལ་སྲིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་ཕྲིང་གིར་མིག་ཟུང་ལྷོར་ནས་མ་བལྟད་ན། ཁོང་ཚོས་མི་ལ་འཚེ་བ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད། དེའི་ཐད་ལ་ཨེང་ཡོ་ཞེ་དང་པ་ཐེའར་གྱིས་ཞིབ་ཕྲ་གནས་ཚུལ་བཀོད་གནང་མེད།

ཡང་ལུང་འདྲེན་དོན། ཟླ་ཞེའར（达佩尔）གྱིས་སྲོག་ཆགས་འདི་རིགས་ནི་ཀང་ཁོའི（刚果）རྒྱལ་ཁབ་ལ་མང་པོ་ཡོད།སྲོག་ཆགས་དེ་ནི་རྒྱ་གར་ལ་མི་ཆོད་ཅས་འགོད་པ་དང་། ནང་དོན་ནི། ནགས་ཁྲོད་ཀྱི་ཐྲོད་མི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཕྱི་གླིང་གི་མིས་སྲོག་ཆགས་དེར་ཞེ་ཡ་མོ་ལའོ་ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད། སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ནི་མི་དང་ཉ་ཅང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐོར་བ་ཚོས་དེ་ནི་བྱད་མེད་གཅིག་དང་སྟེའུ་གཅིག་ལུས་འདྲེས་བྱང་ནས་སྐྱེས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷུངས་ལུང་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་དེར། མི་རིགས་ནག་པོ་ཚོས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་སྲིད། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གང་ཁོ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་མི་ཆོད་ཅིག་དབོར་ཡོང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཨའོ་ལན་ཀེ-ཕྱི་རྡེ་ལང-ཨང་ལིང་ཆེན་ལ（奥兰

治费德烈昂烈亲王）ཕྱལ་བ་རེད། མི་ཆོད་དེ་ནི་བྱིས་པ་ལོ་གསུམ་ལ་
སྐེལས་པའི་གཟུགས་ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་དང་སྐེད་པ་སྦོམ་ཐུང་རན་ཙམ་
ཡོད་པ། འོན་ཀྱང་ལུས་པོ་ཐང་ཤ་དོད་པོ་ཡོད་ལ། ལུས་པོ་འགུལ་སྟངས་
བདེ་ལྡན་འཕྲུག་པོ་ཡོད། སྒོག་ཆགས་དེའི་ཀང་པ་སྦོམ་པོ་ཡོད་པ་དང་།
བྱང་སྟེང་ཐོག་ལྷུ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་སྐལ་པའི་སྟེང་ལྷས་ཁེངས་
ཡོད། མིས་སྒོག་ཆགས་དེ་མཐོང་མ་ཐག་དེའི་གངོང་པ་ནི་མི་དང་འདྲ་
པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྣ་ནི་ལེབ་ལེབ་ཡིན་ཞིང་། སྣ་རྩེ་སྟེང་ལ་ཕྱོགས་ཡོད།
སྒོག་ཆགས་དེའི་རྐ་བ་དང་མིའི་རྐ་བ་གཅིག་པ་ཡིན། སྒོག་ཆགས་དེའི（
འདི་ནི་སྒོག་ཆགས་མོ་རིགས་ཡིན） ཁུ་མ་ནི་སྐོར་ཞིང་འབུར་འབུར་དུ་
གནས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱེ་བ་ནི་གཏིང་རིང་པོ་ཡོད། དཔུང་པ་ནི་རོང་རོང་
ཡིན་པ་དང་། ལག་པའི་མཛུབ་མོ་ནི་ཐག་ཕོ་ཕོ་ཡིན། སྒོག་ཆགས་དེའི་
བྱིན་པ་དང་ཀང་རྐྱེང་སྦོམ་ལ་ཤ་མང་པོ་ཡོད། སྒོག་ཆགས་དེས་ཡར་
ལངས་ནས་འགྲོ་སྐྱོད་ཐུབ་པ་དང་དངོས་པོ་ཏ་ཙང་ལྷོད་པོ་འདེགས་པ་
དང་འཕྲེར་ཡང་ཐུབ། ཁོས་ཆུ་འཐུང་སྐབས་ལག་པ་གཅིག་གིས་སྟོང་
ཆས་ཀྱི་ཁ་བཟུང་པ་དང་། ལག་པ་གཞན་དེས་སྟོང་ཆས་ཀྱི་ཞབས་ནས་
སྐྱོར་གྱི་ཡོད། ཆུ་བཏུང་ཚར་རྗེས། ལུས་པོའི་རྣམ་པ་ཁྱད་མཚར་པོ་
ཞིག་བསྟན་ནས་མཆུ་ཏོ་འཕྱིས་ཀྱི་ཡོད། ཁོས་གཉིད་ལྷག་སྐབས་མར་
ཉལ་ནས་སྟོང་པ་དང་ད་དུང་མགོ་པོ་སྟས་འབོལ་ཐོག་བཞག་གི་ཡོད། ཁོས་

ལུས་པོའི་ཐོག་རས་ཁེབས་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་གཡོགས་ཀྱི་ཡོད་པས། གློ་བུར་ དུ་བལྟས་ན། མི་ཞིག་མལ་ཁྱིའི་ཐོག་ཉལ་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐྱང་བ་སྐྱེ་ གྲེད། ཐོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། མི་རིགས་ནག་པོ་ཚོར་ཡ་མཚན་ ཀྱི་ཤོད་ཐོལ་མང་པོ་ཡོད། ཤོད་ཐོལ་ལ། ཁོང་ཚོས་བུད་མེད་རྟེས་འདེད་ གཏོང་བ་མ་ཟད། མཚོན་ཆ་ཐོགས་པའི་སྐྱེས་པར་ཚུར་ཁོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ན། ཕྱི་ཚུལ་ནས་བལྟས་ཚེ། ཐོག་ཆགས་དེ་རིགས་ནི་གནའ་ མིས་བརྟོད་པའི་ཕྱེད་ཀ་མི་དང་ཕྱེད་ཀ་ལུག་གི་བཟོ་དབྱིབས་བྱས་པའི་ ལྷ་དེ་རིགས་འདྲ་པོ་ཡོད། མའི་ནོར་ལྟས། མི་རིགས་ནག་པོ་ཚོས་བཟུང་ བའི་མི་ཁོད་ཕོ་མོ་དེ་ཚོ་ནི་ཏ་ལམ་ཐོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཡིན་ངེས་རེད་ ཅེས་གསུངས། ཞེས་པའོ། །

《གནས་སྐོར་བའི་མཐོང་ཐོས》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་བམ་པོ་གསུམ་ པའི་ནང་སྨར་ཡང་མིའི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཐོག་ཆགས་དེ་རིགས་གླིང་ ཡོད་པ་དང་། ཐོག་ཆགས་དེ་ནི་སྟེ་ཀའམ（倍戈）དང་རི་སྟྲེལ་རེད་ཅེས་ བརྗོད། གོང་ལ་ལུང་དྲངས་པའི་ཟིན་ཐོ་ཞིག་ཕྱི་གླིག་སྐབས། ང་ཚོས་ ཏོགས་པར། ཐོག་ཆགས་ཁྱད་མཚར་བ་དེ་རིགས་བཀོད་འཕྲི་བྱེད་པའི་ ཁྲོད། ཐོག་ཆགས་དེ་དང་མིའི་རིགས་དབར་འདྲ་བའི་ཆ་མངོན་གསལ་ ཏ་ཅང་དོད་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཐུན་པའི་ཆ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ལས་ མང་བ་ཡོད། ང་ཚོས་ཏོགས་མི་ཐུབ་པ་ནི། དེབ་དེའི་རྩོམ་པ་པོས་རྒྱ་

མཚན་ཅི་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མིའི་ཁོངས་སུ་མི་འཇ�pa་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་རིགས་འདིང་ཀྱིས་ཚོད་དཔག་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱ་ཐུབ་པ་སྟེ། ཁོང་ཚོའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཅིག་ན། སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ནི་ཇ་ཅང་ཆུང་རྣོན་རྩོངས་ཡིན་པའི་ཀུན་གྱིས་ཡིན་ཤས་ཆེ། ཡང་ན་ཁོ་ཚོས་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཤེས་པས་ཡིན་ཤས་ཆེ། སྐད་ཆའི་ཡོང་ཁུངས་ཤེས་མཁན་གྱི་མིའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་ནི་རིག་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཐྲོར་སྣ་བརྗོད་དཔང་པོ་ནི་མི་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ནས་ལྟན། འོན་ཀྱང་སྐད་ཆ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ནས་བཤད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཙམ་མ་ཟད། ཤེས་དཔལ་གྱི་མི་ནི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྟེགས་རྟེས་གཞི་ནས་གཙོད་མའི་རྣམ་པ་ནས་ཐར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གོང་དུ་ལུང་དྲངས་པའི་ཚོག་དུམ་དེ་དག་ལས་གསལ་བར། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་ཚད་ཞིབ་ཚགས་མེད་པ་དང་། སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ལ་ཕྱོགས་ལྟུང་གི་ལྟ་བ་བཟུང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ཁོང་ཚོས་སྐབས་རེ་སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་རེད་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཡང་སྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱིས་ཆུང་པ་སྟེ་འཕེལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ། ད་དུང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས། པ་ཐེའར（巴特尔）ཡིས་སྲོག་ཆགས་ཐྲེང་ཀེས（朋戈）ནགས་ཚལ་བཆུང་ནས་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་

ནས་པོ་གསོང་ཀྱི་ཡོད་ཅས་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ཕུའར་ཏ་ས(布尔沙斯)ཡིས་སྒྲོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱིས་མི་རིགས་ནས་པོར་གནོད་འཚེ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་མི་རིགས་ནས་པོ་བཟུང་ཏུང་། སྒྲོག་ཆགས་དེ་ཚོའི་མིག་ལ་ལྷིར་ནས་མ་བལྟས་ན་གནོད་འཚེ་གཏོང་གི་མེད་ཅས་བརྗོད་ཡོད། མི་རིགས་ནས་པོས་ནས་ཚལ་ཁྲོད་མེ་ལྷེ་སྦར་ནས་ཕྱོད་པའི་སྐོར་ཐད་ནས་བརྗོད་ན། མི་རིགས་ནས་པོ་ཕྱིན་ཚར་རྗེས། སྒྲོག་ཆགས་ལྷོང་ཀེ (朋戈) ཡིས་མེ་ལྷེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཕྱོད་པ་དང་། མེ་ཞི་རྗེས་ས་ཆ་དེ་ནས་ཁ་བྱལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ལྷ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཚོས། མ་གཞི་ཁོ་ཚོ་བདེ་ལྷག་འཚུག་པོ་ཡོད་རྡུང་། འོན་ཀྱང་མེ་ཤིང་ཁ་གསབ་ལྷེ་མེ་ལྷེ་ཆུ་མཐུད་ལྷར་བའི་ཐོ་རིག་ལྷན་མེད་ཅས་བརྗོད། ངས་གོ་བ་ལེན་མི་ཐུབ་པ་ནི། པ་ཐེའར(巴特尔)དང་ཡང་ན་ཁོང་གི་གན་ཐུང་རྟོམ་ཕྲིག་རྟོམ་གནང་མཁན་ཕུའར་ཏ་ས(布尔沙斯)ཡིས། སྒྲོག་ཆགས་ལྷོང་ཀེས(朋戈)མེ་ལྷེ་ཞི་རྗེས་ས་ཆ་དེ་ནས་ཁ་བྱལ་བ་ནི། ཁོ་ཚོའི་ཀླད་པ་ཐུན་མོངས་ཀྱི་ཆུ་ཀྱེན་ཡིན་པ་ལས། རང་འདོད་ཀྱིས་ཁ་བྱལ་བ་ཞིག་མིན་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ། ལའོ་ཨན་ཀུ(洛安格)ཚ་གཏུག་ཆེ་བའི་ས་ཆ་དེ་འདྲར། མེ་ནི་སྒྲོག་ཆགས་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་མ་རེད། མི་རིགས་ནས་པོ་ཚོས་མེ་སྦྱོང་པ་ནི། གྲང་ཟུག་འགོག་ཆེད་མིན་པར། གཅན་གཟན་

མཐར་སྒོད་བྱ་ཆེད་རེད། དེར་བརྟེན། གནད་དོན་ནི་སྟབས་བདེ་པོ་རེད། སྨོག་ཆགས་ཐྲེང་གེས་མེའི་འགྱམ་དུ་ཡུད་ཙམ་བསྡད་ནས། གཟུགས་པོར་ངོད་སྐྱེས་རྟེས། ས་ཆ་དེར་ཐོད་འདོད་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐང་ཐོག་ཟས་རིགས་འཚོལ་བར་བསྐྱོད་འདོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་དང་མེ་ཏོག་བཟའ་བའི་དུས་ཚོད་ནི་ཤ་བཟའ་བའི་དུས་ཚོད་ལས་མང་བ་འགོར་གྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཐུབ་པར། སྨོག་ཆགས་མང་ཆे་བའི (མི་ཡང་གཅིག་མཚུངས་རེད) རང་གཤིས་ནི་སྒྲོད་ལུག་ཆे་བ་དང་། ངགོས་མགོ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། སྨོག་ཆགས་དེ་རིགས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། དེར་བརྟེན། ཡ་མཚན་ཏ་ཅང་ཆे་བ་ཞིག་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ལྡན་འགྲུག་པོ་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་བསྟོད་པ་བྱེད་སའི་སྨོག་ཆགས་ཐྲེང་ཀ་ཞེས་པ་དེས། རིགས་གཅིག་པའི་སྨོག་ཆགས་གྲོངས་རྟེས་དེའི་ཕུང་པོ་སྦས་པ་དང་། ཕྱོན་ཤིང་ཐོག་ཆར་སྐྱེབས་བཙོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མེ་ཤིང་ཁ་སྟོན་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་ལྟོན་ངས་སྒྲུབ་ཞིག་མཐོང་མྱོང་བ་དང་། སྨོག་ཆགས་ཐྲེང་ཀས་མེ་ཤིང་ཁ་གསབ་མི་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་དེ་སྒྲུབ་དེས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་སེམས་ནང་ངན་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེ་དུས་ངས་གནད་དོན་དེར་བསམ་བློ་ཞིབ་ཕ་བཏང་མེད། དེར་བརྟེན། ངས་ཀྱང་གནས་སྐོར་བ་ཆོའི་ནོར་འཁྲུལ་དེ་དག་ཤོར་མྱོང་ཡོད། སྒྲུབ་དེ་ཚོས་མེ་ཤིང་ཁ་སྟོན་བྱེད་པ་དེ་

ནི་མེ་ལྷེ་མུ་མཐུད་ནས་སྦར་ཆེད་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ངས་འདོད་པ་ལྟར། མིའི་རིགས་ལ་ལང་ཚློས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཐད་ལ་ངས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་མེད། གང་ལྟར་ཡང་ཏ་ཅང་མངོན་གསལ་དོད་པ་ནི། སྒྲིའུ་ནི་མིའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ཞིག་མ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་སྒྲིའུ་ལ་སྐད་ཆ་ཕོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དང་། ལྟག་པར་དུ་ཁོང་ཚོར་མིའི་རིགས་ལ་ལྟན་པའི་རང་དོས་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་ལྟན་མེད། འོན་ཀྱང་། སྲོག་ཆགས་ཐྲེང་ཀེ་དང་མི་ཚོད་ལ་ཚོད་ལྟ་བྱས་པ་བརྒྱུད། དེ་དང་འདྲ་བའི་མཇུག་སྟོམ་བཀོད་པར་ད་དུང་ཆ་ཀྱེན་ཚང་གི་མེད། གལ་སྲིད་མི་ཚོད་དང་དེ་མིན་སྲོག་ཆགས་གཞན་རྣམས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། ཞིབ་ནན་མེད་པའི་ལྟ་ཞིབ་མཁན་ཚོར་ཚོད་ལྟའི་ཐོག་ནས་ར་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་ངེས་རེད། འོན་ཀྱང་། མི་ཚོད་གཅིག་ལ་ཚོད་ལྟ་བྱས་པས་མི་འགྲིག་པ་མ་ཟད། ཚོད་ལྟ་དེ་རིགས་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚོད་ལྟ་དེ་རིགས་སྒེལ་བའི་སྟོན་ལ། ངེས་པར་དུ་རིག་པས་ཁྱེངས་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་རྒྱང་གཞི་ནི་དོན་དངོས་ཤིག་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཚོད་ལྟ་འདི་གཞི་ནས་སྐྱོན་གྱིས་མ་འགོས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ།

ཏོལ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཚོད་སྟོམ་ནི་ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་རྟེས་དཔག་བསམ་བློ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་ནི་ཐལ་ཆེ་ཏགས་པའི་ཁྱད་

ཤོག་ཤ་སྣྱག་རེད། ང་ཚོའི་གནས་སྐོར་བ་ཚོས་ཕྱིང་ཀེ（朋戈）དང་། རི་ལྷོ། མི་ཁོད་བཅས་ལ་དགེ་ཞིག་མེད་པར། དེ་དག་ཚང་མར་གཅན་གཟན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཟད། ས྅ོག་ཆགས་དེ་རིགས་ལ་གནའ་མི་ཚོས་ཁོ་ཚོ་ནི་ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་དང་ཞིང་ལྷ། འཕྲོག་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་ནས། དེ་དག་ཚང་མ་ལྷ་ལ་བརྩི་ཡི་ཡོད། གཅིག་ཏུ་ན། ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་ཞིག་བྱས་ཚེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་ནི་མི་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ངེས[79] རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པར། གནད་དོན་དེ་དག་ཐད། ང་ཚོས་ཚོང་པ་པ་ཐེའར（巴特尔）དང་། ཟླ་ཐེའར（达佩尔）ཟླའར་ཏ་ས྅ིས（布尔沙斯）དང་དེ་བཞིན་རྩོམ་སྒྲིག་མཁན་གྱི་གསུང་རྩོམ་ལ་ཞིབ་ནན་གྱིས་བལྟ་དགོས་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས། ང་ཚོས་ངེས་པར་ཏུ་མའེ་ནོ་ལྷ（梅诺拉）ཡི་ངལ་དེབ་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་བལྟ་དགོས། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ནི་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་སྒྲིལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྩོམ་རིག་མཁས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་བྱང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར། ཁོང་ནི་དོན་ཏུ་རྩོམ་རྒྱལ་ཕུལ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

ངས་གོང་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒྲི་ལོ་༡༨༥༩ལོར་རྟེད་པའི་བྱིས་པ་དེར། གཅིག་ནས་བློ་རིག་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཀུང་ལག

---

[79] དེ་དག་ནི་རི་དྭགས་མིན་ལ་ལྷ་ཡང་མིན་པར། མི་ཉིད་ཡིན་ནོ། （ཀ།ཤ།ལ།ལོའི་པར་གཞི།）

གཞན་ཀྱིས་གོས་གོག་བགྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐད་ཆ་ཤོད་ཤེས་ཀྱི་ མེད་ཁར། ཁ་ནས་ཐོན་པའི་སྒྲ་དེ་ཡང་མིའི་སྐད་སྒྲ་འདྲ་པོ་མེད། ལྷ་ཞིབ་ མཁས་ཅན་ཚོས་བྱིས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བཀོད་འཕྲི་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ ཐང་མི་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པར་མཛོད། གནད་དོན་དེའི་སྐོར་མཚན་ ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་དེས་བདག་ལ་གསུངས་དོན། བྱིས་པ་དེས་ཁ་ ཅུང་ཟད་གང་ངས་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་གྱབས་བྱེད་སྐབས། ཁོའི་སྐད་སྒྲ་ནི་ ཏ་ཅང་སྨོམ་ལ་རྩུབ་པོ་འདུག། འོན་ཀྱང་སྐད་ཆ་ཤོད་ཐུབ་པའི་སྐབས། མི་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་དེར་འདས་ཟིན་པའི་བྱ་བ་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས། ཁོས་ བྱ་བ་གང་ཡང་དྲན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། དེ་ནི་ང་ཚོས་དམར་འཕྲར་སྐབས་ ཀྱི་བྱ་བ་དྲན་མི་ཐུབ་པ་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་སྟེབས་མི་ ལེགས་པར་བྱིས་པ་དེ་ལྟ་ཞིག་མཁས་ཅན་ཚོའི་ལག་ཏུ་ལྡུང་ཚེ། ཁོང་ཚོས་ བྱིས་པ་དེ་ཞུ་ཐེམ་པོ་དང་ཟླུན་རྩོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་མཐོང་ནས། བྱིས་ པ་དེ་ནགས་ཚལ་དང་ཡང་ན་སྲོག་ཆགས་གླིང་གའི་ནང་སྐྱེལ་སྲིད་པ་མ་ ཟད། དེའི་ཐང་ལ་བཀོད་འཕྲི་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཏེ། བྱིས་པ་དེ་ཞི་ མི་དང་ཏ་ཅང་འདྲ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྲིད། ཞེ་བའི་ ལོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུའི་ནང་། ཡོ་རོབ་ཀྱི་མིས་འཛམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་ཤར་ ལ་ཕྱིན་ནས་ཡུལ་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་བཀོད་པའི་དཔེ་དེབ་ཟམ་མི་ཆད་ པར་པར་སྐྱན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ངས་འདོད་པར། ང་ཚོས་ཕར་

བཤད་ཚུར་བཤད་གང་འདྲ་བྱས་ཀྱང་། ང་ཚོས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་མིར་མ་གཏོགས་རྒྱུས་མངའ་མེད་པ་དང་། ཡོ་རོབ་ཀྱི་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་དགོངས་ཕྱོ་བའི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་ལྟ་བ་མང་པོ་ཡོད། ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་རིགས་ནི་ང་ལྟའི་ཚུན་དུའང་གནས་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་ན་རིག་གནས་པའི་ཐེའི་ནང་དུའང་གནས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མིའི་རིགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅས་ཉད་ཀྱིས་བརྟོད་མེད། འོན་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་ཤ་ལྟག་རེད། ཁོ་ཚོས་ཕར་རྒྱགས་ཚུར་རྒྱགས་བྱེད་པ་ནི་ལྷིང་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན། མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུ་མིན་པར། མི་རིགས་ཤིག་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དེ་མི་རིགས་གཞན་དེར་འཚམས་པོ་མེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཀ་ཅང་ཁ་གསལ་པོ་རེད། མ་མཐར་ལའང་ཐག་རིང་བའི་ས་ལྷུལ་དུ་དེ་འདྲ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མཆོ་འགྱུལ་གྱ་པ་དང་ཆོང་པ། དམག་མི། ཆོས་ལུགས་སྟེལ་མཁན་གྱི་མི་བཞི་པོ་དེ་དག་ཕར་ཕྱུད། ཐག་རིང་དུ་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་མེད་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་བོ་རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁྲོད། མདུན་གྱི་ལས་རིགས་གསུམ་པོ་ནི་ལྟ་ཞིབ་མཁན་རྣལ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐབས་མེད་པ་དང་། ལས་རིགས་མཇུག་མ་དེས་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཁོ་ཚོར་སྟྲན་པའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ལས་འགན་སྐྱབ་པར་བྱེལ་བས། སྟྲིར་ཁོང་ཚོས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་བསམ་བློ་འཁྱེར་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ངེས་

གཏན་ཕོག་ནས་བརྟོད་ཐུབ་པར། ཁོང་ཚོས་ཡ་མཚན་གྱི་བསམ་བློ་གཅིག་པུ་འཁྱེར་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་བསྟོད་མི་སྲིད། གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་བཀྲིས་ན། ཁོང་ཚོའི་སེམས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་ཐུབ་པས། གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་སྒྲིལ་བའི་བྱ་བར་འགོག་རྒྱུན་འཕྲད་གྱི་རེད། གཞན་ཡང་། ངམ་པའི་གསུང་རབ་བརྒྱུད་སྒྲིལ་གང་ལེགས་བྱ་ཐུབ་ཆེད། ངེས་པར་དུ་སྤྱོ་སེམས་ཆེན་པོ་དགོས་པ་དང་། དེ་འཕྲོས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་དགོན་མཆོག་གི་གསོལ་རས་ལ་བསྒྲུ་རྒྱ་རེད། འོན་ཀྱང་མི་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྣབས། ངེས་པར་དུ་ཤེས་རིག་འཛིན་ཐང་ལྟན་དགོས། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་མི་ཚང་མར་ཤེས་རིག་འཛིན་ཐང་ལྟན་པའི་ནུས་པ་སྒྲུབ་མེད། མཐའ་ན་དེའི་རྗེས་མཇུག་པ་ཆོ་ལའང་ནུས་པ་དེ་ལྟན་མེད། གནས་སྐོར་བའི་ཟིན་ཐོའི་སྐོར་གྱི་དཔེ་དེབ་གང་རུང་ཞིག་ཁ་ཕྱི་ནས་བལྟ་སྣབས། དཔེ་དེབ་ནང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་བཀོད་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་ནང་དོན་གཞན་མེད་པ་དང་། དེ་བས་ཉང་སངས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩོམ་པ་པོས་སླར་ཐུག་མང་པོ་ལྟད་དེ་ཕྱིས་པའི་ནང་དོན་དེ་དག་ནི། ཐུགས་པོ་ཚང་མས་ཤེས་པའི་བྱ་བ་ཤ་ལྟག་རེད། ཁོང་ཚོས་ཐག་རིང་གི་ས་ཆའི་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ནང་དོན་དེ་དག་ནི། ཁོང་ཚོའི་སྟོང་ཁང་འགྱམ་གྱི་གཞུང་ལམ་སྟེང་མ་བསྐྱོང་རྒྱང་ཤེས་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་ཤ་ལྟག་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་ཁག་ཕོ་ཕོའི་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་ངོ་མ་དེ་རྣམས་མིག་

མདུན་དུ་གནས་ཏང། ཁོང་ཚོས་སྣང་མེད་བཏང་ནས་དེ་དག་གི་སྐོར་གང་ཡང་ཞིག་འཛིན་བྱས་མེད། དོན་དངོས་ཐོག་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཐོན་པར་རྒྱ་མཚན་ངེས་ཅན་ཞིག་མཆིས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་ཆ་བ་གླིན་པར་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཚོར། གནམ་འོག་གི་སྒྲེ་འགྲོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་། མི་ཚང་མར་ཉམས་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་ལྡིག་ལས་སྣ་ཚོགས་ལས་ཆྱོང་། དེར་བརྟེན། མི་རིགས་ཁག་གི་ཁྱད་ཚོས་ལ་དབྱེ་ཞིག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡ་མཚན་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཞིག་ནི། མི་ཚང་མར་སྣ་ཁྱད་དང་ཁ་མིག་བཅས་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོའི་དབར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད། [80] ཅེས་པ་དེའོ།།

---

[80] ཏུ་སོ་མཆོག་གི《ཚེ་མིའར》གྱི་ཡོད་ཕྱ་པའི་ནང་དུ་དེབ་ཕེར་གཅིག་གི་ཚད་ཙམ་ལོན་པའི《ཡུལ་རྟོག》ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་ཁ་བྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱས་གླིང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ"རི་ཆུ་ཙམ་ལ་ཕྱོངས་རྒྱ"བྱས་པ་མ་ཡིན་པར། དོན་དུ་འདི་ནི《ཐུན་ཚོགས་གན་ཚིངས་སྒྲ་བ》ཞེས་པའི"ཁྱོང་བསྡུས"ཀྱི་རེད། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པའི"ཡུལ་སྐོར"ཞེས་པ་མ་བཀོད་པར"ཡུལ་རྟོག"ཅེས་པ་བཀོད་པར་གཞིགས་ན། དམིགས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་གིས་ཐུ་ཏ་བསྟོད་པ་ནི"ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚེད"ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཡུལ་ཐོལ་གོམས་འདྲིས་དང་ཆབ་ཐིད་ཀྱི་ལེགས་ཞན་ལ་རྟོག་ཞིག་བྱེད་པའོ། ཁོང་གིས"རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རི་ཆུ་ཙམ་ལ་ཐྱོང་རོལ་བྱེད་ཚེད་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཕི་དམངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཚེད་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཅི་བག་ཚན་པོ་ཡོད་དེ། ཡ་མཚན་གྱི་སྒྲ་ཁ་ཅན་གྱིས་རི་ཐུ་མ་ཕྱར་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་ལ། ཁོ་ཚོས་རི་ཆུར་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་ཁོར་དུ། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ལ་རྟོག་ཞིག་བྱེད་ལ། ཞིག་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་འཚད་ན། ཐུ་མ་དང་མི་འབྲེ་བར། གཙོ་བོ་མི་དམངས་ལ་ཞིག་འཇུག་དང་། ཁོར་དུ་རི་ཆུའི་མཛོས་པར་ཐྱོང་རོལ་བྱེད་པའོ། "ཞེས་གསུངས། —ཐུར་པ་ཡོས།

ང་ཚོས་སྟོན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལྟན་པའི་འཚོ་བ་དེ་ཉིད་གླར་ཡང་ཤར་བའི་དུས་གཅིག་མཐོང་མི་ཐུབ་བམ། སྟོན་ཆད། མི་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་རྒྱ་བ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཕོ་ལ་ཐུ（柏拉图）ངང་ས་ལིང་ཟི（赛里斯）སྦྲ་ཏ་ཀེ་ལྷ་ས།（毕达哥拉斯）ལྟ་བུའི་ཤེས་རིག་ལ་ཕྱོགས་པའི་མིས་ཞིབ་འཇུག་ཁོ་ནའི་ཚེད། ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྐོར་བྱེད་པར་བསྟོད་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་ཐག་རིང་དུ་བསྟོད་པས་མི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་བས་མ་བློའི་བཀག་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོའི་མཐུན་པའི་ཆ་ངང་མི་མཐུན་པའི་ཆའི་ཐད་ནས་ཁོང་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོར་ཐོབ་པ་ནི་ཐུང་མོང་གི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་ལས། དུས་རབས་གང་རུང་ཞིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ཞིག་གི་ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དེ་དག་དུས་རབས་གང་རུང་དང་ས་ཆ་གང་རུང་ལ་འཚམས་པ་དང་། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་ཚང་མའི་ཐུན་མོང་གི་ཤེས་བྱ་ཅིག་རེད།

མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་མཚན་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བློ་ཁ་ལྟན་པའི་མིའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་བསྟོད་བསྡུགས་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་དམ། ཡང་ན་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་དབུལ་སྡུད་ནས་རིག་གཞུང་པ་དང་རི་མོ་བ་གང་ཞུ་བྱས་ཏེ། ཤར་གླིང་དུ་ཡུལ་སྐོར་བྱེད་པར་བསྟོད་པ་དང་། ས་ཆ་དེའི་གནའ་བོའི་སྟོད་ཁང་རི་མོར་འཕྲི་བ་དང་། ས་ཆ་དེ་དག་ལ་བསྟོད་དེ་ཏོ་རིང་གི་ཡི་

གེའི་ནང་དོན་ཞིབ་འཇུག་དང་བཤད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ངས་རྗོགས་མི་ཐུབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་ཁྱད་ཤོས་ཤོད་པའི་དུས་རབས་ནང་། ཕྱུག་བདག་གཞིས (གཅིག་ནི་གསེར་དངུལ་མང་པའི་ཕྱུག་བདག་ཁ་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྟར་པའི་མི) དང་། གཟི་བརྗིད་དང་སྟན་གྲགས་བསྐལ་བཟང་འཛོག་འདོད་པའི་མི་གཞིས། གཅིག་ནི་གསེར་དངུལ་ཁྲི་གཞིས་གཏོང་མཁན་དང་། གཞན་དེ་ནི་ལོ་བཅུའི་དུས་ཚོད་སྤྱང་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་གནས་སྐོར་བྱེད་མཁན་མི་གཞིས་བཅས། སྒྲུ་བོ་རིགས་དེ་གཞིས་ཀྱི་དགའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ཏེ། འཛམ་གླིང་ལ་གནས་སྐོར་བྱེད་པར་བསྟོད་པ་ནི། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟོ་དང་རྩི་ཤིང་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་མ་ཡིན་པར། ཆེད་མངགས་མི་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་། མི་གཞན་གྱིས་དུས་རབས་མང་པོ་སྤྱང་ནས་ཕྱོད་ཁང་ལ་ཚད་ལེན་ལྟ་ཞིབ་དང་བརྒྱ་དཔྱད་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ། ཁོང་ཚོས་ད་གཟོད་སེམས་ཐག་གཅོད་བཅད་ཀྱིས་ས་གནས་ཁག་གི་ཕྱོད་མིར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་བསྟོད།

དེ་ཕྱིན། ཡོ་རོབ་བྱང་ཕྱོགས་དང་མེ་གླིང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བསྟོད་ཆུང་བའི་ཚན་རིག་ཁང་གི་འགོ་འཛིན་པས། མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་མིན་པར་རྩེས་རིག་མཁས་ཅན་ཞིག་གིས་ངོས་ནས་འཚམས་འདྲིར་བསྟོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ནི་རྩེས་རིག་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་

ཟད། མཚན་ཞིང་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། ཁོང་ཚོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། ལྷ་ཁྲང་རྡེ་མིང（拉孔达明）དང་མའོ་ལྷ་ཕྱུའུ་དབྱི（莫泊杜伊）ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་ཚུགས་པ་དང་། གསར་འགྱུར་ཞིབ་ཕྲ་སྒེལ་ཟིན་པའི་ས་ཆ་དེ་དག་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་རེད། དེ་སྟོན། ཥ་ལ་ཕུ་དང་འདྲ་བར་གནས་སྐོར་བྱེད་མཁན་གྱི་དབྱིག་ནོར་ཚོང་དཔོན་ཕྱའར་ཐན （沙尔丹） ཀྱིས་པར་ཟིག་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་བགོད་ཡོད། ཁེན་ཕུ་ཐྲེའར（肯普菲尔）ཀྱིས་འཇར་པན་གྱི་མཐོང་ཐོས་མང་པོ་བགོད་མེད་རུང། དེ་དག་གི་བགོད་འཛིན་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཕྲ་ཡོད། ཟིན་ཐོ་དེ་དག་ཕུད། ང་ཚོས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་རྒྱུས་མངའ་གང་ཡང་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་ཆ་དེར་བསྟོད་མཁན་གྱི་སྒྲ་བོ་ཡོད་ངོ་ཅོག་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་མི་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་ས་ཆ་དེར་བསྟོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ཆེད་ཡིན་པ་ལས། ཤེས་རིག་འཚེལ་བའི་ཆེད་དུ་མིན། ཨ་ཕ་ནི་ཀ་གླིང་ཆེན་དང་དེའི་གཤིས་ཀ་དང་ཤ་མདོག་ཏ་ཅང་ཁྱད་མཚར་བའི་མང་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་ལུས། ས་གཞི་རིལ་མོའི་ཐོག་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དང་ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་མིང་ཤེས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། ང་ཚོས་འཛོམ་བག་མེད་པར་མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་བྱང་ཞིས་བརྗོད་ན་འགྲིག་གམ། གལ་སྲིད་རྒྱང་རྡེ་ས་ཅེ（孟德斯鸠

) དང་པཱུ་ཐོང (布丰) རྡོ་ཏེ་ལའོ (狄德罗) ཏུ་ཀ་ལ་ལའོ (杜克洛) རྡོ་ལའང་པེའར (达朗贝尔) ཁུང་རྡོ་ཡ་ལ (孔迪亚克) དང་དེ་བཞིན་རྗེས་ཡོན་གྱི་བྱང་ཚད་མཐོ་བའི་མཁས་པ་ཆོས། ཁོང་ཚོའི་ལྷན་ཚུར་སློབ་གསོ་གཏོང་ཐུབ་ཆེད་འཛོམ་གྲྭང་ས་གནས་ཁག་ལ་ལྷོངས་ཆུར་འགྲོ་བ་དང་། ཁོང་ཚོ་ས་སའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཐུར་ལེ་དང་ཨེ་ཅིག། པུ་པུ་ལི་ས་ཁྲལ། མའོ་ལོ་ཀེ་ས་ཚོང་མའི་ཆུལ་ཁག། ཅི་ནེ་ཡ། ནུ་ཐྲེ་དེ་ཆུལ་ཁག་མང་པོ། ཐྲེ་གླིང་ཕྱེ་ཁྲལ་དང་ཐྲེ་གླིང་ཤར་ཆུ་མཚོའི་ངོགས། ལྷ་ལ་པུ། མེང་ཡུའར། ཆུ་བོའི་གང་གཱའི་ངོགས་གཏེས། ཤྲན་ལའོ་ཆུལ་ཁག། པེ་ཀུ་ཆུལ་ཁག། ཨ་ལྷ་ཆུལ་ཁག། ཀྱང་གོ ཏཱ་ཏན། ལྷག་པར་དུ་འཇར་པན། དེ་ནས་ས་གོ་ལའི་ངོས་གཞན་དུ་གནས་པའི་མོ་ཞེ་ཁོ། ཕེ་ལྱ། ཀྱེ་ལེ། ཆེ་ཀྱེ་ལྱན་མཚོ་ངོགས། ཐུཀ་ཁྲེ་ལྱན། གལ་ཁྲིད་ངང་དུང་བསྐྱོང་ཐུབ་ན་མུ་མཐུད་ནས་པཱུ་ལ་ཀུད་ངང་པར་ཅོ། མཐའ་མ་ནཱ་ལི་པེ་ཆུ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན། ཕུ་ལྱ་ལི་ཏཱ་ངང་ངམུ་ཏོང་ཀྱི་མི་གནས་ས་བཞི་ས་ཆ་ཚང་མར་བསྐྱོང་ནས་ལྷ་ཞིབ་ངང་གནས་ཚུལ་བཀོད་འཛིན་བྱས་ཚེ། གནས་སྐོར་དེ་ནི་གནས་སྐོར་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་ནང་ནས་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་ངང། གལ་ཁྲིད་ཏེ་ཀེ་ལྱ་ས [81] གསར་པ་དེ་ངག་གིས་བརྗེད་པར་ངཱའ་བའི་ཐག་

[81] ཏེ་ཀེ་ལྱ་ས་ཞེས་པ་ནི། གནའ་བོའི་གླི་རི་ས་ཁའི་ལྷ་ཐྲུང་ཁྲོད་ཁྱོད་བས་ཤུགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དཔལ་རྡུལ་ཞིག་རེད། ——ཐྲུང་པ་པོས།

རིང་གི་གནས་སྐོར་བ་བྱས་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱས་རྗེས། ཁོང་ཚོས་སེམས་རྣལ་དུ་ཕབ་ནས་སྣུ་གུ་ལག་ཏু་བཟུང་ཏེ། ཕྱོངས་རྒྱའི་ཁྲོད་མཐོང་ཐོས་བྱང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆབ་སྲིད་སྟེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་བཤད་ཅིག་རྩོམ་པར་བྱས་ན། ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་གི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་དཔེ་དེབ་ཁྲོད་ནས་མཐོང་ཐུབ། ངས་འདོད་པར། ལྷ་ཞིབ་མཁས་ཅན་དེ་ལྷ་བྱས་སྒོག་ཆགས་གང་རུང་ཞིག་མི་དང་སྒོག་ཆགས་གང་རུང་ཞིག་གཅན་གཅན་རིང་ཅེས་གཏན་འཁེལ་བྱས་ན། ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་མཐུག་སྟོམ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་བསམ་བློ་སྐྱེ་ནུས། འོན་ཀྱང། ནང་དོན་ཞིབ་ཕྲ་མེད་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏིང་ཟབ་མེད་པའི་ལྷ་ཞིབ་པ་ཚོའི་སྟོམ་ཚོག་དེ་དག་ལ། ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱས་ན་དོན་དུ་བྱིས་བློའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། ལྷ་ཞིབ་པ་དེ་ཚོའི་རིགས་ཀྱིས་སྒོག་ཆགས་འགའ་ཤས་ཐད་ལ་བཏོན་པའི་གནང་དོན་ཐད། ང་ཚོས་ཁོང་ཚོར་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཕྱོག་འདྲི་བྱེད་དགོས།

【ད】（གཞུང་དངོས་ཤོག་གངས84ནང） བདག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། ང་ཚོའི་མཚན་ཉིད་མཁས་ཅན་ཚོས་རྒྱ་མཚན་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུ་ཚུགས་ཀྱིས་གདོད་མའི་མིའི་སེམས་ནང་འདོད་པ་མང་པོ་དེ་འདྲ་སྐྱེས་གྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཐད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་བློ་འཚོར་མ་སོང་། དོན་དངོས་ཐོག་

རང་བྱུང་ཚམས་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཚམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཕུད། ང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་གཞན་འགའ་ཤས་ནི་གོམས་གཤིས་ལས་བྱུང་བ་དང་། གོམས་གཤིས་མེད་པའི་ཐོན་རོལ་དུ། དེ་དག་ནི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་མེད། དགོས་མཁོ་འགའ་ཤས་ནི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ང་ཚོས་ དངོས་པོ་གང་རུང་ཞིག་མིག་གིས་མ་མཐོང་གོང་། ང་ཚོར་དངོས་པོ་དེ་ ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཞིག་གཏན་ནས་འཚོར་མི་སྲིད། དེས་ན། དམུ་ ཏོང་ཀྱི་མི་ཚོས་མིག་གི་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཐོབ་འདོད་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཚོས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ནི། ཁོང་ཚོས་ཚུར་ལེན་ཕུབ་པ་ དང་སྣབས་བདེ་པོས་ཐོབ་ཕུབ་པའི་དངོས་པོ་ཤ་སྟག་རེད། འཇམ་གླིང་ ཐོག་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་ཤེམས་ལས་ཀྱང་ཞི་ལྷོད་ཆེ་བའི་བྱ་དངོས་མེད་པ་ དང་། ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློ་ལས་ཀྱང་འཕོར་རྒྱ་ཆུང་བའི་བྱ་དངོས་གཞན་ གང་ཡང་མེད།

【ན】（གཞུང་དངོས་ཕོག་གྲངས93ནང） ངས་ལའོ་ཁེ（洛克）ཡི 《སྲིད་གཞུང་གླིང་བ》ཞེས་པའི་ནང་ནས་སྒྲུབ་རིམ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ མཐོང་བྱུང་། བཞེད་ཚུལ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཡིན་ལུལ་དང་བདེན་མེད་ཏམ་ བཤད་ཆེ་དགས་འདུག་ དེར་བརྟེན། ངས་ཁོང་གི་ལྷ་བར་ཁས་ལེན་བྱ་ ཐབས་གཏན་ནས་མི་འདུག་ མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་དེས། སྲོག་ཆགས་ཥོ་མོ་ཕན་ཚུན་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་

ནི། ཕྱུ་གུ་བཙན་བའི་བྱ་བ་སྟབས་བདེ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རིགས་རྒྱུད་སྟེལ་བའི་ཆེད་དུ་རེད། སྲོག་ཆགས་ཕོ་མོས་ཕྱུ་གུ་བཙས་ཚར་རྗེས། ང་དུང་མུ་མཐུད་ནས་མཉམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་བཙས་ཟིན་པའི་ཕྱུ་གུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྟབས་བདེ་པོས་བརྗོད་ན། སྲོག་ཆགས་ཕོ་མོ་དེས་ཕྱུ་གུ་ཚོ་རང་རྒྱ་མ་འཕེལ་བའི་བར་མཉམ་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོས་ཤེས་རབ་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བོང་ཚོར་གཏན་འཚེལ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་རེད། ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པར། མིའི་རིགས་ལས་ཚད་གཞི་དམའ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཚོས་ཚོས་ཉིད་དེ་བརྟེ་སྦྱང་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཇི་གཟན་སྲོག་ཆགས་ནང་། སྲོག་ཆགས་ཕོ་དང་མོ་མཉམ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ནི། འཁྲིག་སྟོར་ཐེངས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚོ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ལས་བརྒལ་ཀྱི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲོག་ཆགས་མོ་རིགས་དེའི་ལུས་ཀྱི་འོ་མས་ཕྱུ་གུ་དེ་རྣམས་རང་མཚོ་མ་ཐོན་བར་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྲོག་ཆགས་ཕོ་དེས་ཁམས་དཀར་ཕྱུངས་ཚར་རྗེས། སྲོག་ཆགས་མོ་རིགས་དང་དེའི་ཕྱུ་གུར་ཁ་ཡ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཕྱུ་གུའི་ཟས་རིགས་ལ་ཁ་ཡ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། སྲོག་ཆགས་ཕོ་མོ་འཚོ་བ་མཉམ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་རིང་ཙམ་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཙན་གཟན་མོ་རིགས་དེ་

གཅིག་ཏུས་སྦོག་ཆགས་བཟུང་བར་བསྟོད་ན། རང་ཉིད་དང་ཕྱི་གྱའི་འཚོ་གནས་ཐུབ་ཐབས་མེད། ཤ་གཟན་སྦོག་ཆགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ནི་རྒྱ་གཟན་སྦོག་ཆགས་ལས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་དང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཁོང་ཚོའི་ཐུན་མོང་གི“ཁྱིམ་ཚང”དེ་གནས་ཐུབ་པ་དགོས་ན། སྦོག་ཆགས་ཕོ་རིགས་དེའི་རོགས་རམ་ནི་དགོས་གལ་ཆེ་ཅང་ཆེ། ཁྱིམ་ཚང་དེའི་ནང་། སྦོག་ཆགས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་གསོ་སྐྱོང་འོག་ཕྱུ་གུ་དེ་འཚར་སྐྱེས་ཡོང་གི་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པར། བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་དེར་བརྟེ་སྡུང་ཞུ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང། ཁྱིམ་བྱ་འགའ་ཤས་ནི་ཟས་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་ནང་འཚོ་གནས་བྱེད་པས། བྱ་ཕོས་བྱ་ཕྱུག་གསོ་སྐྱོང་བྱ་དགོས་ཀྱི་མེད། མི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཐུབ་པར། དེ་མིན་བྱ་རིགས་གཞན་གྱི་བྱ་ཕྱུག་ནི་བྱ་ཚང་ནང་ཐོད་སྐབས་ཟླ་ཆས་སྟེར་དགོས་པ་དང་། བྱ་ཕྱུག་གཤོག་རྩལ་རྒྱས་ནས་ཟླ་འཚོལ་བར་བསྟོད་མ་ཐུབ་པའི་བར། བྱ་ཕོ་དང་བྱ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཅིས་གསུངས་ཡོད།

ལའོ་ཁེ（洛克）ཡིས་མུ་མཐུད་ནས་བཤད་པར། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕོ་མོ་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་སྦོག་ཆགས་གཞན་ལས་རིང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅོ་བོ་འདི་ཟླ་ཐེ། བུད་མེད་ལ་མངལ་འཁོར་བའི་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་མེད་པ་དང་། ཕྱུ་གུ་དང་པོ་སྐྱེས་ཚར་

བ་དེ་ཉིད་ཕ་མས་གསོ་སྐྱོང་དང་རང་རྒྱ་མ་འཚེར་བའི་གོང་ལ། སྣར་
ཡང་མངལ་འཕོར་ནས་ཕྱུ་གུ་སྐྱེ་སྲིད། དེར་བརྟེན། ཚ་ཕས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱུ་གུ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་གསོ་
སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་དུང་ཕྱུ་གུ་སྐྱེ་མཁན་གྱི་ཐུང་མེད་དང་
མཉམ་དུ་བཟའ་ཚང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་
དུས་ཚོད་དེ་ནི་སྲོག་ཆགས་གཞན་ལས་རིང་། རྒྱུ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན།
སྲོག་ཆགས་གཞན་གྱི་ཕྱུ་གུ་དང་པོ་དེ་ཕྱུ་གུ་ཕྱི་མ་མ་བཙས་གོང་རང་ལ་
རང་གསོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པས། སྲོག་ཆགས་ཕོ་མོ་གཉིས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྱུར་ནས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་རང་དབང་གིས་
གནས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དུས་ཚོགས་རྟེས་མར་སྣར་ཡང་སྲོག་ཆགས་གཞན་
ཞིག་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཚམས་དེར་སྣེབས་སྐབས།
ངས་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་ཐལ།
འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོས་མིའི་རིགས་ལ་མ་འོངས་འཚར་འགོད་དང་ད་ལྟར་
བློ་ཡིད་ཚོམས་པའི་ནུས་པ་གནང་བ་དང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་དང་
ཐུང་མེད་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་སྲོག་ཆགས་གཞན་
ལས་རིང་བ་ཡོད་པ་མངོན་འགྱུར་བྱུང་ནས། སྐྱེས་པ་དང་ཐུང་མེད་ཀྱི་
ཏུར་བཙོན་རང་བཞིན་ལ་སྐུལ་མ་ཐེབས་ཏེ། ཁོ་གཉིས་པོའི་ཁེ་ཕན་སྤར་
བས་ལེགས་པའི་སྒོ་ནས་མཉམ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཐུན་མོང་ཐོག་

རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་གསོ་སྐྱོང་དང་ཕྱུ་གུའི་ཆེད་དུ་བདེ་སྐྱིད་བསྐྱེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཨེ་ན། ཕྱུ་གུའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན།ཕ་མ་གཉིས་པོའི་འཚེལ་བ་ལེགས་པོ་མེད་པ་དང་ཁ་ཐལ་དུ་སོང་བ་ནི་ཆགས་སྡོ་ཆེ་ཤོས་ཨིག་ཡིན།

བདེན་དོན་གྱི་ཐོག་ནས། བདག་གིས་ལའོ་ཁེ་དང་ལྡ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འཛིན་ཚུལ་མཚམས་འདིར་དགོངས་པར་བྱ་རྒྱུ་དང། ཏུས་མཚུངས། བདེན་དོན་གྱི་ཐོག་ནས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལའོ་ཁེའི་ལྡ་ཚུལ་རྣམས་དེར་འདྲེན་པ་དང་ཏུས་མཚུངས། བསམ་འཆར་འགའ་ཞིག་གོངས་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། གནད་དོན་དེ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཆེད་མིན་པར། གནད་དོན་དེ་རྣམས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆེད་དུའོ།།

དང་པོ། ཐོག་མར་ངས་བརྗོད་དགོས་པ་ནི། ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་རིགས་པས་ལུང་སྐྱེལ་བྱེད་པ་དེས། གཟུགས་ཁམས་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་ར་སྤྲོད་བློ་ཡིད་ཚོམས་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མིག་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་ལས། ཞིབ་ཕྲའི་སྒོ་ནས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་རྣམས་བདེན་པར་གནས་ཡོད་པ་ར་སྤྲོད་བྱ་མི་ཐུབ། ངས་གོང་དུ་ལུང་དྲངས་པའི་སྒུ་ཞབས་ལའོ་ཁེས་རིགས་པས་ལུང་སྐྱེལ་བྱེད་ཐབས་དེ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་རེད། གང་ལགས་ཨེ་ན། མ་གཞི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དབར་གྱི་མཉམ་གནས་འཚོ

བ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་རྒྱུན་སྲིང་ཐུབ་ན། མིའི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོའི་བཀོད་སྒྲིག་རེད་ཅེས་མཐུག་ཐོམ་དེ་འདྲ་བཀོད་མི་རུང་། གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་ཤེས་དཔལ་གྱི་སྟོ་ཚོགས་དང་སྐུ་རྩལ། ཚོང་ལས། དེ་བཞིན་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་བྱ་དངོས་ཡོང་དོ་ཅོག་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་མོས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ས་མ།

གཉིས་པ། སྐུ་ཞབས་ལའོ་ཞེས་ཤ་གཟན་ཐོག་ཆགས་ཀྱི་ཕོ་མོ་མཉམ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ནི། རྩ་གཟན་ཐོག་ཆགས་ལས་རིང་བ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ལུང་གི་རྒྱུན་ཏེན་ཏི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རྟོགས་མ་ཕོང་བ་དང་། ཤ་གཟན་ཐོག་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད། ཐོག་ཆགས་ཕོ་རིགས་ཀྱིས་ཐོག་ཆགས་མོ་རིགས་ལ་ཕྱུ་གུ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པར་རོགས་རམ་བྱེད་ཅེས་ཚོག་ཐག་ཚོད་པོས་གསུངས་དོན་གང་ཡིན་གསལ་པོ་ཤེས་མ་ཕོང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེ་དང་བྱེ་བ། དོམ། སྐྱང་ཀི་བཅས་ཕོ་རིགས་ཐོག་ཆགས་ཀྱིས་ཕོ་ཕོའི་ཁྱེ་མོ་དང་། སྐྱང་མོ་ཕོགས་མོ་རིགས་ཐོག་ཆགས་ལ་རོགས་རམ་བྱས་པ་མཐོང་མྱོང་མེད་པ་དང་། དེ་དང་བསྟུར་ན། ར་དང་གླང་། ཤ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུད་འགྲོ་གཞན་དག་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་མང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གནས་དོན་ནི་ཁྲོག་ཁྱུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཐེ། ཕྱུ་གུ་གསོ་བའི་ཐད། གལ་སྲིད་ཐོག་ཆགས་ཕོ་རིགས་ཀྱིས་ཐོག་ཆགས་

མོ་རིགས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་པ་ནི་དགོས་ངེས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཚེ། དེ་ནི་ རྣ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཁྱུད་ནི་དེ་ལྟར་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲོག་ཆགས་མོ་རིགས་ཀྱིས་ རྣ་ཟ་བའི་སྐབས་དུས་ཆོད་རིང་པོ་འགོར་བ་ དང་། དེའི་རིང་ལུ་གུར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་། དོམ་ རིགས་མོ་དང་སྤྱང་མོས་སྲོག་ཆགས་བཟུང་ནས་བཟའ་སྐབས། འཁྱུག་ ཙམ་ཞིག་ནང་བཟས་ཚར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། གོང་པ་ཁྱགས་རྟེས་དུས་ཆོད་ མང་པོ་ཞིག་ལུ་གུར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཆོད་གཏམ་དེ་ནི་རྣ་ གཟན་སྲོག་ཆགས་དང་ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་མོ་རིགས་དང་ལུ་གུ་མང་ པོ་ཞིག་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ར་སྤྲོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གནས་ ཚུལ་དེའི་ཐད། ངས་མཆན་འགྲེལ 【ཁ】 པའི་ནང་བརྗོད་ཟིན། གལ་སྲིད་ ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཁྱེད་ཡང་དག་པ་དང་སྟེ་ཡོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བྱང་མེད་ལ་ནུ་མ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་རྒྱུན་གཏན་སྐྱེ་ ཐེངས་གཅིག་ལ་ཕུ་གུ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་ཡི་མེད་ན། འདི་ནི་རྒྱ་མཚོན་ཏ་ ཙང་གནད་ལ་འཕེགས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ནས། ང་ཆོས་མིའི་རིགས་ནི་ ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤ་གཟན་སྲོག་ཆགས་རེད་ཅེས་པར་ཐ་ཆོམ་སྐྱེ་ལྟེད། དེས་ན། སྐུ་ཞབས་ལའོ་ལེ་ལྟ་བུའི་ཆོད་ལྷོམ་འགོད་དགོས་ན། ཅེས་པར་ཏུ་ཁོང་གི་ རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་རྣམས་མགོ་ཏིང་སྲོག་དགོས། ལའོ་ལེས་གསུངས་ པའི་ཁྱད་པར་དེ་རིགས་ནི་བྱ་རིགས་ཀྱི་ཁྲོད་མཐོང་མི་ཐུབ། གང་ལགས་

ཤེ་ན། བྱ་ཁོད་ཀྱི་ཕོ་རིགས་དང་མོ་རིགས་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པ་
དེ་དང་། ཕོ་རོག་ཕོ་རིགས་དང་མོ་རིགས་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པ།
དེ་བཞིན་བྱ་རིགས་དེ་དེ་གུ་གུ་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་
གང་ཞིག་རིང་བ་ཡོད་དམ། ང་ཚོར་ཁྱིམ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། བྱ་གག་
དང་ཕུག་རོན་རེད། བྱ་རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོར་མཁོ་འདོན་བྱས་
པའི་དཔེ་གཞི་དང་སྐུ་ཞབས་ལའོ་ཁེའི་ཚོད་གཏམ་གཉིས་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་
རེད། ཕུག་རོན་གྱིས་འཐུ་རིགས་ཤ་སྟག་ཟ་བ་དང་། ཕུག་རོན་ཕོ་མོ་
གཉིས་དུས་ནམ་ཡང་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱས་ནས་ཐུན་མོང་ཐོག་ཕུ་གུ་
གསོ་ཡི་ཡོད། བྱ་གག་ཕོ་རིགས་ཀྱི་ལྟོ་ཆས་ཟ་ཤུགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་
གྱིས་ཤེས་གསལ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་གག་ཕོ་རིགས་ཀྱིས་བྱ་གག་མོ་རིགས་
དང་ཕུ་གུར་གཅེས་སྐྱོང་མི་བྱེད་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་ལྟོ་ཆས་ལ་ཁ་ཡ་བྱེད་ཀྱི་
མེད། ང་ཚོས་བྱ་རིགས་དེས་ཤའི་རིགས་ཟ་བ་ཐེངས་མང་མཐོང་སྐྱོང་
མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་ཕོས་བྱ་ཕུག་ལ་གཅེས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་མཐོང་
སྐྱོང་མེད། བྱ་རིགས་གཞན་གྱི་ཁྲོད་བྱ་ཕོས་བྱ་མོར་རོགས་པ་བྱས་ནས་བྱ་
ཕུག་ལ་ལྟོ་སྟེར་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡོང་ནའང་། དེ་ནི་བྱ་ཕུག་ཆུང་དུས་
འཕུར་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། བྱ་མོར་འོ་མ་མེད་པས། བྱ་རིགས་དེ་ཚོར་
སྲུག་བཞི་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོའི་ཕུ་གུ་ལས་རོགས་པ་མང་བ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
སྲུག་བཞི་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོའི་ངོས་ནས་བརྟེད་ན། ཁྲོག་ཆགས་མོ་རིགས་

ཀྱི་བོ་མ་ནི་མ་མཐར་ལའང་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་ཞིག་འདང་གི་ཡོད།

གསུམ་པ། ལའོ་ཁེས་རིགས་འདིད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་བཅོལ་སའི་དོན་ དངོས་རང་བཞིན་ཐད་མི་འདང་བའི་ཆ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། ཁོང་གིས་ གསུངས་པ་ལྟར། རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ཀྱང་པའི་ཁྱོད། ཕྱུ་གུ་ཐོག་མ་ དེས་རང་ཁ་རང་གསོའི་སྐོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་མཚོ་བསྐང་མི་ཐུབ་ པའི་ཚུན་དུ། ཕྱུ་གུ་དེའི་ཨ་མས་སྐར་ཡང་ཕྱུ་གུ་གཞན་ཞིག་བཙའ་ཐུབ་ ཅེས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དགོས་ན། ངེས་པར་དུ་ཆོད་ ལྟ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་། སྐུ་ཞབས་ལའོ་ཁེས་ཆོད་ལྟ་དེ་ཏན་ ཏན་གནང་མྱོང་མེད་པ་དང་། མི་གཞན་གྱིས་ཆོད་ལྟ་དེ་བྱེད་པའི་ནུས་ པ་མེད། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་ བྱེད་རིང་། བུད་མེད་ལ་མངལ་སྨྲུམ་གསར་པ་འཕོར་བ་ནི་སྟབས་བདེ་པོ་ རེད། འོན་ཀྱང་། ང་ཆོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགའ་བ་ནི། རང་བྱུང་གི་གནས་ སྟངས་ཀྱང་པའི་ཁྱོད། ཐོ་བུར་དུ་ཕྱག་འཕྲད་བྱུང་བ་དང་འཁྱག་སྡུད་ ཕེངས་མ་གཏིག་གི་འདོད་སྲེད་ཆེན་པོ་དེས། བཟའ་ཚང་གི་འཚོ་བའི་ ཁྱོད་འཁྱག་སྡུད་ཕེངས་མང་བྱས་པའི་ནུས་པ་ལྟར། མངའ་སྨྲུམ་འཕོར་ ནུས་པ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད། མངལ་སྨྲུམ་འཕོར་བའི་དུས་ཆོད་ནས་ འགྱུར་བ་ཐུབ་ན། ཕྱུ་གུའི་གཟུགས་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། མངལ་སྨྲུམ་འཕོར་བའི་ནུས་པཉམ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། གཞོན་

ནུའི་དུས་གྱི་སྐྱེས་འཚེལ་ནུས་པ་བེད་སྤྱོད་གང་ཐུང་བྱས་མེད་པའི་བུད་
མེད་ཀྱིས། ཁོང་ཚོ་ལོ་ན་མཐོ་ཡོར་སྒྲོབས་རྩང་མངལ་སྨྲུམ་གྱི་ནུས་པ་དེ
རྒྱུན་སྲོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཕྱུ་གུའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། ང་ཚོས་རྒྱ་མཚན
མང་པོའི་ཐང་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། ཕྱུ་གུ་དེ་ཚོའི་གཟུགས
ཕྱོགས་དང་དབང་པོ་ཁག་སྐྱེས་འཚར་ཡོང་བའི་ཐད། ང་ཚོའི་ཤེས
དཔལ་གྱི་སྟེ་ཚོགས་ནང་གི་ཕྱུ་གུ་ནི་ང་ཚོས་བརྗོད་པའི་གདོང་མའི་རྣམ
པའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་ལས་འགོར་བ་ཡོད། ཕྱུ་གུ་དེ་ཚོའི་ཕ་མའི་གཟུགས
གཞི་ནི་སྐྱོ་བ་དང་། ཕྱུ་གུ་དམར་འབྱར་གྱི་ཤུང་ལག་བཞི་པོ་ནི་སྒྲིལ་རས
ནང་བསྒྲིལ་ནས་བཞག་པ། ཁོང་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཁོར་ཡུག་ནི་ཡག་པོ་དེ
འདྲ་ཡོད་ཁར། རང་ཉིད་ཀྱི་ཞ་མའི་ནུ་ཞོ་མ་འཐུང་བར། མི་གཞན་གྱི་ནུ
ཞོ་བཏུངས་པ་བཅས། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཚང་མས་ཁོང་ཚོའི་གཟུགས
གཞིའི་རང་ཐུང་གི་འཚར་སྐྱེས་ལ་འགོག་རྒྱན་འཕྲད་ནས་དུས་ཡུན་རིང
པོ་འགོར་གྱི་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུ་གུ་ཚོར་འདི་སྤྱོད་དགོས་དང་དེ་སྤྱོད
དགོས་ཞེས་བརྗོད་ནས། ཕྱུ་གུ་ཚོའི་བསམ་བློ་དེ་བྱ་དངོས་མང་པོའི་ཐོག
བཞག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་གཟུགས་པོའི་སྤྱོད་བརྟར
ལ་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པས། ཕྱུ་གུ་ཚོའི་གཟུགས་པོའི་འཚར་སྐྱེས་ལ་འགོག
རྒྱན་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱི་སྟོ
ནས་ཕྱུ་གུའི་བསམ་བློའི་གནོན་ཤུགས་ཆེ་རུ་མི་བཏང་བར། ཁོང་ཚོས

རང་བྱུང་ཚམས་ཀྱི་ཆོད་ཁྱིད་ལྟར་འགལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་གཟུགས་པོར་ སྤྱོང་བརྡར་བགྱིས་ཆེ། ཕྱུ་གུ་རྣམས་དུས་ཐུང་ནང་གོམ་པ་སྤྲོ་ཤེས་པ་དང་ བྱ་བ་ལས་ཤེས་པ། རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་རེད།

བཞི་པ། སྐུ་ཞབས་ལའོ་ཚེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུམ་བུ་དེས། སྐྱེས་པས་རང་ ཁྱིད་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་འཚོར་བའི་བུད་མེད་དང་ཁ་བྲལ་མི་ཕོད་པའི་གནས་ཚུལ་ ཞིག་ར་སྤྲོད་བྱས་པ་མ་གཏོགས། སྐྱེས་པ་དེས་བུད་མེད་དེར་ཕྱུ་གུ་མ་ སྐྱེས་གོང་དང་། ཡང་ན་མངལ་འཚོར་ཟེས་ཀྱི་ཟླ་བ་དགུ་དེའི་ནང་། བུད་ མེད་དེར་དགའ་པོ་བྱེད་པ་ཙ་བ་ནས་མཆོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་ དགུ་དེའི་ནང་བུད་མེད་དེས་སྐྱེས་པ་དེ་དང་འགྲོ་འོང་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ངོ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ན། སྐྱེས་པ་དེས་ཁོ་མོར་ཕྱུ་གུ་བཙས་ ཟེས་རོགས་པ་བྱེད་དོན་གང་ཡིན་ནམ། སྐྱེས་པ་དེས་ཁོ་མོར་རོགས་པ་ བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་དབང་ཡོད་མེད་གསལ་ཆ་མེད་པ་མ་ཟད། ཕྱུ་གུ་ བཙའ་རྒྱ་ཡིན་མིན་སྟོན་དཔག་མ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་དེ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ དགོས་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། སྐུ་ཞབས་ལའོ་ཚེས་བཏོན་གནང་བའི་ལྟ་ ཚུལ་དེ་ནི་ཏཱ་ཏཱ་ངས་སྐད་ཆ་འདྲི་འདོད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐྱེས་པ་དེས་བུད་མེད་དེར་ཕྱུ་གུ་བཙས་ཟེས་དགའ་པོ་ བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྟོགས་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་གནད་འགག་མིན་པར། སྐྱེས་ པ་དེས་བུད་མེད་དེར་མངལ་སྨྲུམ་འཚོར་ཟེས་ད་དུང་ཁ་བྲལ་འདོད་

མེད་པ་བྱེད་པའི་ཆུ་མཚན་རྟོགས་ཐབས་བྱ་ཆུ་དེ་རེད། དོན་དངོས་ཐོག་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བློ་ཡིད་ཚོམས་རྟེས། སྐྱེས་པ་དེར་བུད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཚོ་མེད་པ་དང་། བུད་མེད་དེར་ཡང་སྐྱེས་པ་དེའི་དགོས་མཚོ་མེད། འཁྲིག་སྦྱོང་ཀྱི་བྱ་བ་ཚར་རྟེས། སྐྱེས་པ་དེས་བྱ་བ་དེར་སེམས་ལྷུར་མི་བྱེད་པ་དང་། མཐའ་ན་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་གཏིང་བརྟེད་དུ་འགྲོ་ཡང་སྲིད། ཁོང་གཉིས་ནང་ནས་གཅིག་ཤར་ལ་འགྲོ་བ་དང་། གཅིག་ཨོས་ནུབ་ལ་ཕྱིན་ཏེ། རྟེས་ཤུལ་གང་ཡང་མེད་པར་གྱུར། ཟླ་བ་དགུ་འདས་རྟེས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོན་ཚད་ཀྱི་བྱ་བ་སྣར་ཡང་དྲན་ཐུབ་པ་དང་། དྲན་ཤེས (མི་ཕན་ཚུན་ལུས་འཛིལ་བྱུང་རྟེས་ཡིད་སེམས་ནང་ངེས་པ) དེ་རིགས་ནི་ངས་གཞུང་དངོས་ནང་བརྟོད་པ་ལྟར། མིའི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའམ་ངལ་རྩལ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྟེས་ཐོན་གྱིད། སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ང་ཚོས་བརྟོད་པའི་གནས་གཟན་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ལ་གྱུར་ཚེ། ཁོའི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པར་ཡར་རྒྱས་དང་ངན་རྩལ་ཞེས་པའི་སྟང་ཚུལ་ཡོད་མི་གྱིད། བུད་མེད་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁོས་དེ་སྦྱོན་གྱི་ལུས་འཛིལ་བྱུང་ས་པའི་བུད་མེད་དེ་དང་འདྲ་བར། སྐྱེས་པ་དེའི་འགྲམ་ནས་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་གསར་པ་ཚུར་རོལ་བྱ་ཆོག་པ་དང་། དུས་མཚུངས། གལ་གྱིད་བུད་མེད་ཞིག་མངལ་འཁོར་སྐབས་འདོད་གྱིད་བསམ་བློ་སྐྱེ་ཚེ། སྐྱེས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་མོའི་འདོད་

ཆགས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐང་ཚོག ཏོན་ཀྱང། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེར་ངོགས་པ་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། རང་བྱུང་གི་གནས་སྦྱངས་ཁྲོད། གལ་སྲིད་བྱད་མེད
གཅིག་ལ་མངལ་འཕོར་རྟེས། འདོད་སྲེད་ཀྱི་བསམ་བློ་མི་ལྡན་ཚེ། བྱད
མེད་དེ་དང་སྐྱེས་པ་ཞིག་མཉམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པར་འགོག་རྒྱན་འཕྲད
རྒྱུ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བྱད་མེད་དེར་ལུས་འཕྲེལ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེས
པ་དེ་དགོས་མཁོ་མེད་ལ། སྐྱེས་པ་གཞན་ཡང་དགོས་མཁོ་མེད། དེ་ལྟར
ཡིན་ཚེ། སྐྱེས་པ་དེས་ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་འཚོལ་བར་འགྲོ་དགོས་དོན་མེད
ལ། བྱད་མེད་དེས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་དེ་འཚོལ་བར་འགྲོ་དགོས་དོན་མེད། དེ
ལས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པར། སྒྲ་ཞབས་ལའོ་ཁེའི་རིགས་འདིང་ནི་ལྷུངས
སྐྱེལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་དེའི་ཁྱོན
ཡོངས་ཀྱི་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པའི་ཁྲོད་མཁས་དབང་ཏའོ་ཡུ་ས། （霍布斯）
སོགས་དང་འདྲ་བ་བྱུང། ཁོང་ཚོས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ནི།རང་བྱུང
གནས་སྦྱངས་ཁྲོད་ཀྱི་དངོས་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང། ཡང་གཅིག་བརྗོད
ན། རང་བྱུང་གི་གནས་སྦྱངས་ཁྲོད། མི་ནི་ཁེར་ཆུང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མཁན
ཞིག་ཡིན་པ་དང། མི་ཞིག་གིས་ངེས་པར་དུ་མི་གཞན་ཞིག་དང་འཚོ་བ
སྐྱེལ་བའི་དགོས་པ་མེད་ལ། སྐྱེ་བོ་ཚང་མས་ཕན་ཚུན་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས
འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐང་ལ་མཇོ་བས་མཁས་བཏང་མེད་པ་དེ་རེད། སྒྲ་ཞབས་ལའོ་ཁེ
སོགས་པའི་མི་ཚོས། ཐྲི་ཚོགས་ལས་བཟློལ་བའི་དུས་རབས་རྒྱང་གཞིར་

བཟུང་ཏེ་གནད་དོན་ལ་ལྟ་བ་དེ་ནི་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡིན། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྗོད་ན། ཁོང་ཚོས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་ནི་དུས་རབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་དེའི་ནང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འཚོ་བ་མཉམ་དུ་རོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཞིག་གིས་སྐྱེས་པ་གཞན་ཞིག་དང་ཡང་ན་བུད་མེད་གཞན་ཞིག་དང་འཚོ་བ་མཉམ་དུ་རོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རུང་ཞིག་མཆིས་པས་སོ། །

【པ】（གཞུང་དངོས་ཀྱིག་གྲངས95ནང་） ངས་རྒྱ་ཏུ་སེམས་ནང་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཕྱོགས་ནས་སྐད་ཆ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེས་མི་རིགས་ལ་དགེ་སྐྱོན་ཇི་ཡོད་དཔྱད་བསྡུར་གང་བྱུང་བྱེད་མི་ཉན་ཞེས་དྲན་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གི་ནོར་འཕྲུལ་ཐད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་མཐའ་དཔྱོད་བྱེད་མི་བཙུག་པ་མ་ཟད། ཤེས་ཡོན་ཅན་དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་མཁྱེགས་བཟུང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། ངའི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་དཔྱད་གཏམ་ལ་ཉན་མི་སྲིད། འོན་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བདེན་དོན་ལ་སྤྱང་སྐྱོང་བྱ་ཆེད། མི་གཞན་མང་པོ་དང་ལྟ་བ་མི་གཅིག་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ཕོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་སྐབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་འཕྲུལ་ཡིན་པར་མི་འདོད་ན། ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་རེད།

གལ་སྲིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཆའི་གནོད་འཚེ་དང་ཟང་ཟིང་སྤྱ་མང་

རང་བཞིན་དེ་མེད་པར་བཟོས་ན། མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཕྱོགས་རྒྱུན་གང་ཡང་ཐེབས་མི་སྲིད་པ་མ་ཟད། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྣང་ཚ་གཅིག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤེས་པར་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས། བྱ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་བརྡ་རྟགས་དང་འགྲེལ་སྟངས། ལག་བརྡས་ཕན་ཚུན་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་མིག་ལྟའི་གནས་སྟངས་ནི། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོངས་ས་ངོས་འཛིན་པའི་སྒོག་ཆགས་ཚོས་དེའི་ཐད་ང་ཚོ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད། སྒོག་ཆགས་དེ་ཚོར་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་ཐབས་ལམ་གང་ཡང་མེད་རྟང། མི་རྣམས་ལ་གོ་ཚོའི་ཚོར་སྣང་དང་བསམ་བློ་བརྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེའི་ཐད། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྣང་ཚ་གང་རུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ། ང་ཚོའི་བསམ་བློ་གང་ཡིན་པ་བརྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་འོག། སྒོག་ཆགས་དེ་ཚོ་ནི་ང་ཚོ་མིའི་རིགས་ལས་སྒྱང་གྱང་དོད་པ་མི་འདུག་གམ། (དཔྱ--ཨའོ་ཞེ་ཕུ་ས། 《སྙན་ངག་དང་སྟེབ་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་ཚོས》 ཤོག་གྲངས་᠔᠔)

【ཁ】(གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས104ནང) ཕོ་ལ་ཐུས་གསུངས་པར། ཁ་ཐོར་བའི་གྲངས་ཚད (མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཁྱོད། ཁ་ཐོར་བའི་གྲངས་ཚད (离散量)[82] དང་རྒྱུན་མཐུད་པའི་གྲངས་ཚད (连续量) ཞེས་

[82] ཁ་ཐོར་བའི་གྲངས་ཚད། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཐོག་གི "ཁ་ཐོར་བའི་གྲངས་ཚད" དང "རྒྱུན་མཐུད་པའི་གྲངས་ཚད" ནི་ཕྱོགས་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། སྟོན་མས་ནི "གྲངས" ལ་ཟེར་ཞིང། རྟོགས་རིག

ཐ་སྙད་གཞིས་བཏོན་ཡོད་པ་དང་། གོང་མ་དེ་ནི་རྒྱས་རིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་དང་། མཇུག་མ་དེ་ནི་ཐིག་དང་ངོས། ལངས་གཟུགས་བཅས་དབྱིབས་རྒྱས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་རེད) དང་དེའི་བསྡུད་ཚད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ནི། སྒྲུ་རྩལ་ཆེས་ཐུ་མོའི་ནང་ཏུའང་ཏ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། ངས་སྐབས་དེ་ཏུས་ཀྱི་རྟོམ་པ་པོར་ཁྱེལ་དགོངས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཏེ། ཁོང་ཚོས"གྱངས"ཞེས་པ་ནི་ཐུ་ལ་རྒྱ་རྡེ་ཡིས(帕拉买德)[83] ཐེ་ལའོ་ངའི(特洛伊)ངམག་འཕྲུག་སྐབས་གསར་གཏོང་བྱེད་པར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ང་ཏུང་། ཡུ་ནུ་རྒྱ་ནུང(阿加梅农)[84] གིས་རང་ཉིད་ལ་ཤུང་པ་ཀ་ཚོད་ཡོད་པའི་གྱངས་ཚད་ཤེས་ཀྱི་མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། དོན་དངོས་ཐོག ཐུགས་དེའི་སྙི་ཚོགས་དང་ཐུ་ལ་ཁག་ནི་ཐེ་ལའོ་ངའི(特洛伊)གྲོང་ཁྱེར་མཐའ་བསྐོར་ནས་ངམག་འཐབ་བྱེད་པའི་ཏུས་ཐུགས་ལ་ཐེབས་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་གྱངས་ཚད་དང་གྱངས་ཀ་རྩིས་ཆུག་པའི་ཐབས་ཤེས་མི་རྟོགས་པ་ཁ་ལ་གྲོད། མི་རྣམས་ལ་གྱངས་ཀ་རྩིས་ཆུག་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ཁོན་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་

གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ཐིག་དང་། ངོས། ལངས་གཟུགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ལངས་གཟུགས་རིག་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། —སྒྲུར་པ་པོས།

[83] ཐུ་ལ་རྒྱ་རྡེ། ཏོ་མ་ལོ་ཆུས་སྒྲན་ངག《ངའི་ལི་ཡ་ཐ》ནང་དུ་གསར་གཏོང་མང་པོ་བྱེད་མཁན་གྱི་ངལབ་པོ་ཞིག། —སྒྲུར་པ་པོས།

[84] ཡུ་ནུ་རྒྱ་ནུང། ཐ་ལོ་ངའི་མཁར་བཅོམ་ངམག་འཕྲུག་ཁོད། ཐྲི་རི་ཞིའི་ངམག་ངལྟང་གི་བློན་ཆེན་མཐོ་ཤོས་དེའོ། —སྒྲུར་པ་པོས།

གཞན་མི་ཤེས་པའི་སྟོན་དུ། གྲངས་ཚད་དེ་དགོས་མཚོ་ཡོད་ཀྱང་སྟབས་
བདེ་པོས་གསར་གཏོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་
ཚད་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་དེ་གསར་གཏོད་བྱས་རྗེས། དེའི་ནང་དོན་
སྟབས་བདེ་པོས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། མི་རྣམས་ལ་སོ་སོས་
བརྗོད་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་སྐྱེ་ཐུབ། གྲངས་ཚད་ཞེས་པའི་མིང་
ཆོག་དེ་གསར་གཏོད་བྱེད་སྐབས། ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྟོད
སྒྲུབ་རིག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཐབས་ལམ
གཞན་མ་བརྒྱུད་པར། ཐད་ཀར་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད
པའི་ཐབས་ལམ་ཐད་སྟོང་བརྟར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས
དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོ་དང་། གཟུགས་འདས་རིག་པ་དང་སྟེ་མཚན་གྱི
བསམ་བློ་ཞིག་དགོས། གལ་སྲིད་སྟེ་མཚན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་མ
བརྒྱུད་ན། གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་དངོས་པོ་རིགས་གཅིག་དང་། རིགས
གཞན་ཞིག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་སྤོ་སྒྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ། གྲངས་ཞེས་པ་དེ
ཡང་ཡོངས་ཁྱབ་ལ་བེད་སྟོད་བྱེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད། དམུ་ཚོད
ཀྱི་མི་ཞིག་གིས་ཤང་པ་གཡས་གཡོན་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཤང
པ་གཉིས་པོ་ཁ་བྲལ་མི་ཐུབ་པའི་ཚ་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་ལས།
ཁོའི་ཤང་པ་ནི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།
གང་ལགས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ང་ཚོས་བརྗོད་པའི་དངོས་པོའི་གཟུགས

དགྱེལས་ཀྱི་ནང་དོན་མཆོན་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས། ང་ཆོས་གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་གྲངས་ཚད་ཀྱི་གྲངས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ནང་དོན་ཐ་དད་རེད། དམུ་ཏོད་ཀྱི་མིའི་རྩེས་རིག་ནུས་པ་ཅ་ཅང་ཞན་པོ་ཡོད་པས། ཐ་ན་གྲངས་ཀ་ལྟ་བར་དུའང་བརྩི་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཆོས་ལག་ཟུང་ཁ་སྒྲུར་སྐབས། ལག་པ་གཅིས་ཀྱི་མཐུག་མི་ཁ་འཕྲོད་དུ་གནས་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ལས། ལག་པ་གཅིས་ཀྱི་མཐུག་མོའི་མང་ཉུང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་བས་མ་བློ་འཁོར་གྱི་མེད། དེ་ནི་ཁོང་ཆོས་སྒྲ་ལོར་རྩེས་རྒྱ་མི་ཐུབ་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟར། ཁོང་ཆོས་མཐུག་མོར་རྩེས་རྒྱ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གལ་སྲིད་མིས་ཁོང་ཆོར་གྲངས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པའི་རྟེས། ཁོང་ཆོར་ཏང་པའི་མཐུག་མོ་དང་ལག་པའི་མཐུག་མོ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཁོང་ཆོ་ཅང་ས་ངས་འགྱོ་བ་དང། ཁོང་ཆོས་ཏང་ལག་གི་མཐུག་མོར་བསྡུར་བ་བཏང་ནས། དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུབ།

【བ】（གཞུང་དངོས་ཀོག་གྲངས113ནང） རང་བཙོའི་བསམ་བློ་དང་རང་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཅིས་པོ་ཅ་ཅང་མཉམ་བསྟེས་བྱས་ནས་གྲེང་མི་ཅུང། དེ་གཅིས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྲེར་སོ་ནི་ངོ་པོ་དང་ཕན་འབྲས་ཐད་ཐ་དད་རེད། རང་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་ནི་རང་ཐུང་གི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། དེ་ནི་སྟོག་ཆགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རང་

སྤྱང་བྱེད་པ་དེ་རེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། རྟེས་དཔག་གི་བསམ་བློས་སྟེ་ཁྱིད་དང་སྟེང་རྟེའི་བསམ་བློས་ཚོད་འཛིན་བྱས་པས། བྱམས་སེམས་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང། རང་བཙུའི་བསམ་བློ་ནི་བསྟོས་བཅས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། དེ་ནི་མིའི་རྩོལ་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། རང་བཙུའི་བསམ་བློ་དེས་རང་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པའི་བསམ་བློ་སྐྱེས་སུ་བཏུག་པ་དང། དེས་མི་རྣམས་ཀྱི་དབར་འགོན་སེམས་སྐྱེས་སུ་བཏུག་པ། དེ་ནི་དཔའ་བར་སྣང་པའི་འདོད་བློའི་འཕྲུང་ཁུངས་ངོ་མ་དེ་རེད།

གནས་དོན་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་རྟེས། ངས་མུ་མཐུད་ནས་བརྗོད་དགོས་པར། ང་ཚོས་གང་ཞིད་མའི་གནས་སྟངས་དང་རང་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་ངོ་མའི་ཁོད། རང་བཙུའི་བསམ་བློ་ཞེས་པ་ནི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དམུ་ཏོད་ཀྱི་མི་ཚང་མས་རང་ཉིད་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་སྟ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཏུ་དེར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང། རང་ཉིད་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐོག་འཚོ་གནས་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། འཛིག་རྟེན་ནི་ཁོར་གཅིས་འཛིན་བྱེད་མཁན་དང་ཁོའི་འཚོན་ཀུས་ལ་ཤན་འབྱེད་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཏུ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན། འགྲན་སེམས་ཀྱི་བསམ་བློ་མེད་པས་རང་བཙུའི་བསམ་བློ་སྐྱེ་མི་སྲིད། དེ་དང་མཚུངས་པར། ཁོང་

ཚོར་འཚོན་སེམས་དང་འཚོན་ལན་སློག་པའི་སེམས་ཀྱང་མེད། སེམས་ཁམས་དེ་གཉིས་ནི། རང་ཉིད་ལ་གནོད་པ་བྱུང་སྐབས་དང་གཟོད་ཕོན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རྙེད། གནོད་འཚེ་སྐྱེལ་བ་དེ་ཡང་མཐོང་ཆུང་དང་གནོད་སེམས་བཅངས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱས་པ་ཞིག་མིན། དེར་བརྟེན། འགྲན་སེམས་བཅངས་བའི་མིར་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་ཕན་ཚུན་གཏུམ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྒེལ་རྩང། ཕན་ཚུན་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གནོད་འཚེ་བྱེད་ཀྱི་མེད། མངོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་ན། དམུ་ཏོད་ཀྱི་མིའི་བསམ་བློའི་ནང། ཁོའི་རིགས་གཅིག་པ་དང་དེ་མིན་སྒོག་ཆགས་གཞན་རྣམས་འདྲ་བར། ཤྲོལས་ཞན་པའི་ལག་ནས་ཟས་རིགས་འཕྲོག་ཆོག་པ་དང། རང་ཉིད་ཀྱི་ཟས་རིགས་ཤྲོལས་ཆེ་བས་འཕྲོག་ཀྱང་ཆོག་པ་བཅས། ཁོང་ཚོས་འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་རིགས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་བྱ་བར་བརྗེ་ཡི་ཡོད་པ་ལས། མཐོང་ཆུང་དང་སྒོག་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད། སྐབས་རེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྐབས་དགའ་སྟང་དང་སྐྱོ་སྟང་གི་རྣམ་འགྱུར་སྤྲོན་པ་ཕུད། དེ་མིན་གྱི་ཚོར་སྟང་གཞན་དག་གང་ཡང་མེད།

ཆ་ཤས་གཉིས་པ།

【མ】(གཞུང་དངོས་ཀོག་གྲངས160ནང) འདི་ནི་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་རིན་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། ལོ་མང་རིང་ཡོད་གྱིང་གི་མིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་བཏོན་ནས། འཇམ་གྱིང་ས་ཆ་གཞན་གྱི་དམུ་ཚོད་མི་རྣམས་ཡོད་གྱིང་མིའི་འཚོ་བ་ལུགས་སྒོལ་ལ་བསྟུར་འདོད་བྱེད་པ་ངང། ཁོང་ཚོས་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་མངོན་འགྱུར་བྱུང་བའི་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཀྱང་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྤྱིར་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སྒེལ་མཁན་ཚོས་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་འགའ་ཤས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པར་བསྟུར་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང། ཁོང་ཚོ་ཤེས་དཔལ་གྱི་མི་ཞིག་ལ་བསྟུར་རྒྱ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་མེད། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མིས་ང་ཚོའི་གོམས་སྒོལ་དང་འཚོ་བའི་ཐམས་ལམ་དེར་ཞེན་པ་ལོག་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོས་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་ཁྲོད་ནས། ཐྲ་རན་ས་ཞིའི་མི་དང་ཡོད་གྱིང་ས་ལྷུལ་གཞན་གྱི་མིས་རང་མོས་ཀྱི་སྨོ་ནས་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁྲོད་འཚོ་ཐུབ་བྱེད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དམུ་ཚོད་ཀྱི་

མིའི་ཁྲོད་མི་ཚེ་གང་པོ་འཚོ་བ་རོལ་བ་དང་། ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་རིགས་དོར་འདོད་མེད། མ་མཐར་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པར། ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་ཚོས་ལུགས་སྒེལ་མཁན་འགས་ཀྱང་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཚུང་བྱེད་པའི་དམུ་ཏོད་ཀྱི་མིའི་ཁྲོད། ས་མས་ཁྲལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཞི་དལ་གྱི་འཚོ་བ་རོལ་འདོད་བྱེད། དེར་བརྟེན། བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུར། གལ་སྲིད་དམུ་ཏོད་ཀྱི་མི་དེ་རིགས་དངོས་འཕེལ་ང་ཚོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལྟར་བའི་སྐྱེད་མེད་པ་ཞིག་ན། ཁོང་ཚོས་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་ཏུ་ང་ཚོའི་ཤེས་དཔལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ང་ཚོའི་བའི་སྐྱེད་ཀྱི་འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་ལ་སློབ་སྦྱོང་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། གལ་སྲིད་མི་འཐུའ་ཤས་ཀྱིས། དེ་ནི་དམུ་ཏོད་ཀྱི་མི་ཚོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་མཐོ་པོ་མེད་པས། ཁོ་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་དང་ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཚེ། ངས་ཁོང་ཚོར་བརྗོད་པ་བྱ་བ་ནི། བའི་སྐྱེད་ཞེས་པ་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྐབས། ཚོར་སྣང་གི་ཤས་ཆེ་བ་དང་རྟོས་དཔག་གི་ཤས་ཆུང་བ་ཡོད། གཞན་ཡང་། ངས་བ་ཏུང་འདོད་པར། མི་རྣམས་ཀྱི་ཏྲི་ལན་དེས། དེ་ལས་ལྷག་ཏུ་ང་ཚོ་ཤེས་དཔལ་གྱི་མི་ལ་ས་ལུན་འབྱིན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དམུ་ཏོད་ཀྱི་མིས་ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྟོ་སྣང་ལ་བསམ་ཤེས་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ང་ཚོས་ཁོང་

ཚོའི་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྤྱོ་སྟངས་ལ་དེ་བས་བསམ་ཤེས་བྱ་དགའ་བ་ཞིག་རེད། དོན་དངོས་ཐོག ལྷ་ཞིབ་ཐེངས་མང་བྱས་པ་བརྒྱུད། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མིས་ང་ཚོའི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་འཕྲལ་མར་རྒྱས་མངའ་ཐུབ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་ཆ་ནས་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་རྩོད་ལེན་བྱེད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་རྩོད་ལེན་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་བརྩེ་བཀུར་ཐོབ་པར་རྩོད་ལེན་བྱེད་པ་དེ་རེད། དེས་ན། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་གཅིག་ལེར་ཀུང་གིས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་། ཁོས་ནས་ཁྱོད་དུ་རི་དྭགས་བཏོན་པ་དང་། ཆུའི་ནང་ཉ་འཛིན་པ། གླིང་བུ་ཏྲེང་པ་ཞིག་འབྱུད་པ་ལས་གང་དང་ས་ དང་དབྱངས་གང་ལའང་མཆོ་བསམ་མི་གཏོང་བ་བཅས། ཁོའི་འཚོ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྤྱོ་སྟངས་དེ་ལྷ་བུ་ནི། ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན་གཞི་ནས་རྒྱས་མངའ་ཡོང་ཐུབ་བམ།

དེ་སྔོན་མི་རྣམས་ཀྱིས་དམུ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཐེངས་མང་ཕྱི་རན་ཧོའི་རྒྱལ་ས་ཕ་རི་ས (巴黎) དང་། ལུན་ཏོན། དེ་བཞིན་གོང་ཁྱེར་གཞན་ལ་འཁྱོད་ནས། ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྒྱལ་སྤུགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་ང་ཚོའི་རྒྱས་སྤྱོས་དང་རྒྱ་ནོར། ང་དུང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་མཐོང་དཀོན་པའི་སྒྲ་རྒྱལ་དེ་དག་མིག་བསྟན་པ་དང་། དམུ་ཚོད་ཀྱི་མིས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་མིག་ཏེག་ཏེག་གིས་ལྟད་མོ་བལྟས་ནས་སྤྲོད་པ་ལས། ཁོང་ཚོས་དངོས་པོ་

དེ་དག་ཐོབ་འདོད་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་བསྟན་མེད། ངས་ཐོན་ཆད་ཐོས་ཚོང་བའི་སྒྲུང་དེ་འདྲ་ཞིག་བསམ་བློའི་ནང་འཆར་ཡོང་བ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་ལོ་ངོ་ཐུམ་ཅུའི་གོང་དུ། མི་ཞིག་གིས་མི་གླིང་ལྟོ་མའི་ཡུལ་དེའི་ཐོད་མིའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཐྲང་ནང་འཕྲིད་པ་དང་། འགོ་དཔོན་དེའི་མདུན་དུ་དངོས་པོ་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་སྒྲིག་བཤོམ་བྱས་ནས། ཁོས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་དཔའ་པོ་བྱེད་ན། དངོས་པོ་དེ་ཁོར་ལག་རྒྱས་ཐུ་སྒྲིན་རྒྱའི་ཁ་ཆད་བྱས། འོན་ཀྱང་། ཁོས་དངོས་པོ་གང་ལའང་དཔའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས། ཁོས་ང་ཚོའི་མཚོན་ཆ་ཉ་ཅང་ལྷོད་དགས་པས། བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་སྟབས་བདེ་པོ་མེད་པར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ལྟམ་གྱིས་ཁོའི་ཀུང་པར་རླ་བཟོ་བ། ཁོས་ང་ཚོའི་གྱོན་གོས་གྱོན་སྐབས་བདེ་པོ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་བཅས། ཁོས་དངོས་པོ་ཚང་མར་དཔའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད། མཐའ་མར། ཁོས་ཉལ་གངས་ཞིག་བླངས་པ་དང་དེ་སྐལ་པའི་ཐོག་གྱོན་ཏེ་བདེ་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་བསྟན། དེ་རྗེས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོར"ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། དངོས་པོ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ"ཞེས་འདྲི་སྐབས། ཁོས"རེད། ངའི་ཚོར་སྣང་ལ་དེ་སྐལ་པར་གྱོན་སྐབས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་པགས་པ་ལྟར་བདེ་པོ་འདུག" ཅེས་ལན་བཏབ་པ་རེད། གལ་སྲིད་སྐབས་དེ་དུས་ཆར་པ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་

ན། ཉལ་གཱདན་དེས་ཆར་ཆུ་འགོག་མི་ཐུབ་པ་ཤེས་ནས། ཁོས་སྐད་ཆ་དེའང་བཙོངས་མི་སྲིད།

ཡང་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས། མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྐྱེལ་སྦྱངས་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་པ་དེ་ནི། གོམས་གཤིས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཙོངས་སྲིད། བཙོངས་ཚུལ་དེར་གཞིགས་ན། མཐུག་སྟོམ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པ་སྟེ། གོམས་གཤིས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོབས་ཤུགས་དེས། དམུ་ཚོང་ཀྱི་མི་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་དཀའ་སྡུག་ཀྱི་འཚོ་བར་དགའ་པོ་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཡོབ་གྲོང་གི་མིས་ཁོ་ཚོའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བར་དགའ་པོ་བྱེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་དེ་རེད། མཐུག་སྟོམ་དེ་ནི་དངོས་འབྲེལ་ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བཙོངས་ཚུལ་དེ་རིགས་ལ་དགག་ལན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་ཅ་ཅང་སླ། མཚ�། ངས་མི་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་བཏོན་ནས་སྟོང་བརྡར་བྱས་པའི་དམུ་ཚོང་ཀྱི་མི་དར་མ་དེ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོངས་ཀྱི་མིན་ལ། མི་ཚོས་ཏེན་མན（丹麦）ལ་སྟོང་བརྡར་དང་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་ཀེ་ལིང་ལན་ཀྱི་མི（格陵兰人）དང་འཁྱགས་གླིང་གི་མི（冰岛人）དེ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོངས་ཀྱི་མིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ནི་ས་མས་ནད་དང་རེ་ཐག་ཆད་ནས་ཤི་ཟིན་པ་རེད། （མི་འགའ་ཤས་སྐྱོ་སྡང་གིས་ཤི་བ་དང་མི་འགས་ཤས་ཆུ་བཏལ་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཆུར་བྱོང་ནས་ཤི་བ་རེད） མཚམས་འདིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོབ་གླིང་གི་

ཤེས་དཔལ་ལ་བསྟོད་བསྡུས་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་ཚོར་དཔང་རྟགས་ཕྲུངས་བཙན་ལྡན་པའི་དཔེ་གཞི་ངོ་མ་ཞིག་མཚོ་འདོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པས། ཁྱེད་རྣམ་པས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་རོགས།

ཏའོ་ལྷང་ཧའོ（好望角）ཡི་ཏེ་ལན（荷兰）ཆོས་སྒེལ་མཁན་གྱིས་སྤྱིར་འབད་བརྩོན་མང་པོ་བྱས་རྗང། ཏའོ་ཏུན་ཏུའི་མི（霍屯督人）གཅིག་ཀྱང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལ་བསྐྱར་ཐུབ་མེད། ཏའོ་ལྷང་ཧའོ་ཡི་སྤྱི་དཔོན་ཐྲེན་རྡེ་ས་ཐེའར་གྱིས། དེ་སྔོན་ཏའོ་ཏུན་ཏུའི་བྱིས་པ་ཞིག་གསོ་ཉར་བྱ་རྒྱོང་བ་དང་། བྱིས་པ་དེ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ཡོབ་གླིང་གི་མིའི་གོམས་གཤིས་ལྟར་གསོ་སྐྱོང་བྱས། བྱིས་པ་དེར་གོན་ཆས་ལེགས་པོ་གྱོན་དུ་བཅུག་པ་དང་། སྐད་རིགས་སྣ་ཁ་འགའ་ཤས་བསླབས་པ་བཅས། བྱིས་པ་དེ་ཡར་ཆུས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྤྱི་དཔོན་གྱིས་བྱིས་པ་དེའི་འཛིན་ཐང་ལ་སྟོང་བརྟར་བྱ་ཆེད། བྱིས་པ་དེ་དང་ཆེང་དམིགས་མི་སྣ་ཞིག་ཆུ་གར་དུ་མངགས། ཆེང་དམིགས་མི་སྣ་དེས་ཀྱང་བྱིས་པ་དེར་མཐོང་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་གཉེར་ཁང་གི་བྱ་བ་མང་པོ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དུ་བཅུག་གི་ཡོད། ཆེང་གཏོང་མི་སྣ་དེ་གོང་ས་རྗེས། བྱིས་པ་དེ་ཏའོ་ལྷང་ཧའོ་དུ་སྐྱེས། ཕྱིར་ལོག་བྱས་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར། ཁོས་སྐར་ཡང་ཏའོ་ཏུན་ཏུའི་མི་ཡི་དགའ་ཉེ་ལྷན་མཆེད་ཚོར་བཟླ་བར་བསྐྱོད་རྗེས། ཁོས་ལུས་ཐོག་ཏུ་གྱོན་པའི་ཡོབ་གླིང་ལུལ་གྱི་

བཟོ་ལྟའི་གྱོན་གོས་ཕུང་ནས། ལུས་ལ་ལུག་ལྷགས་ཤིག་གྱོན་པ་རེད། ཁོས་ལུས་པོར་ལུག་ལྷགས་དེ་གྱོན་ཞིང་། ཡོབ་གླིང་ཁུལ་གྱི་བཟོ་ལྟའི་གྱོན་གོས་དེ་རས་སྟོང་ནང་བསྒྲིལ་ཏེ་ལག་ཏু་འཁྱེར་ནས་མཁར་གྲོང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་། ཡོབ་གླིང་ཁུལ་གྱི་བཟོ་ལྟའི་གྱོན་གོས་དེ་སྒྱུ་དཔེན་ལ་སྒྲུང་པ་དང་། ད་དུང་། ཁོས་སྒྱུ་དཔེན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས། སྐུ་ཞབས། ཁྱེད་རང་གི་ངས་བརྗོད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏན་ཏན་དྲན་ངེས་ཡིན་པ་སྟེ། ངས་གྱོན་གོས་དེ་ལུས་པོར་གྱོན་མི་འདོད་པ་དང་། མི་ཚེ་གཅིག་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱ་མི་སྲིད་པ་མ་ཟད། ངས་སེམས་ཕན་གནོད་བཅད་ངང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་གོམས་གཤིས་ལྟར་འཚོ་བར་རོལ་རྩེ་ཡིན་པ་དང་། ཤི་དགོས་བྱུང་རུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་གོམས་གཤིས་ལྟར་འཚེ་རྩེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ངའི་རེ་བ་ཉན་གཅིག་ལ་ཁྱེད་རང་གི་བཀའ་འཕྲིལ་ཐོབ་པ་ནི། སྐེ་རྒྱན་དང་གྲི་ཆུང་དེ་ཐུར་བཞིན་རང་ལུས་ཐོག་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། ད་ཐེངས་ངས་ཁྱེད་ལ་དྲན་རྟེན་གྱི་ཚོབ་ཏু་དངོས་པོ་འདི་གཉིས་དེར་བཞག་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཁོས་སྐད་ཆ་མཇུག་རྗོགས་པ་དང་སྒྲུ་དཔེན་ཐྲེན་རྟེ་ནི་ཐེའུ་ཀྱིས་སྐད་ཆར་བདུ་ལན་མ་སློག་གོང་། ཁོ་ནི་ཁ་ཕྱིར་སྐོར་ནས་ཐོས་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་། ཇའོ་ལྷང་ཇའོ་ཏু་ཁོ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་

མེད་པར་གྱུར་རོ། ། (《ལྷོངས་རྒྱའི་མཐོང་ཐོས》བམ་པོ་5པ།རོགས་གྲངས་175ཡི་ནང)

【ཅ】(གཞུང་དངོས་རོགས་གྲངས175ནང)གཅིག་ཏུ་ན་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བདག་ལ་དགེ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ། གནས་ཚུལ་ཟང་ཟིང་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་མི་སྲིད་པར། གལ་སྲིད་ཁ་ཐོར་དུ་གནས་པར་ཚད་བཀག་མེད་ཅེ། ཁོང་ཚོ་ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་ཐོར་དུ་གནས་ངེས་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་། ཐོག་མར་གནང་དོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཚད་བཀག་ཅེས་པའི་ནི་ས་གཞི་རིལ་མོའི་ཚད་བཀག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ། རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་འབོར་ཕོན་ཆེན་ཡོད་པའི་ཐད་ནས་བརྗོད་ན། ང་ཚོས་ཆོག་ཐག་ཆོད་པོས་བརྗོད་ནུས་པར། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ས་གཞི་རིལ་མོའི་ཐོག་ས་ཕྱོགས་གང་ས་མཉམ་བསྡུས་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་མིས་ཁེངས་ངེས། གཞན་ཡང་། གལ་སྲིད་གློ་ཏུར་དུ་རང་བྱུང་ཆག་སྐོ་ཐོན་པ་དང་། ཡང་ན་དུས་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཕྱོག་འགྲོ་སྲིད་པའི་གནས་སྟངས་འོག། མི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ན་ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་ཐོར་དུ་གྱུར་སྲིད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ནི་ལྷག་སྐྱོག་གི་འོག་ཏུ་འཚོ་བ་དང་། ཁོང་ཚོས་ལྷག་སྐྱོག་གི་ལྟེད་ཚད་དེར་ཚོར་སྟང་ཡོང་སྐབས། ལྷག་སྐྱོག་ལུས་ལ་འཕྲུར་བའི་གོམས་གཤིས་འཛིན་པས། ཁོང་ཚོས་ངང་རྒྱུད་རིང་

པོས་ལྷགས་སྦྲོག་ལས་གྲོལ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་སྐྱེ་རྒྱ་ལས་མ་འདས། མཐུན་ཞབས། མཉམ་བསྟུས་ཐོག་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་སྒྲབས་བདེའི་མཐུན་རྐྱེན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་གོམས་གཤིས་ཐུ་གྱུར་ཟིན་པས། ཁོང་ཚོ་ནི་གདོང་མའི་དུས་སྐབས་ལྟར་ཁ་ཐོར་དུ་འགྱུར་ཐབས་མེད། གདོང་མའི་དུས་སྐབས་ཐུ། བྱ་བ་ཡོད་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས་མེད་པས། རང་ཐག་རང་གིས་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

【ཚ】（གཞུང་དངོས་ཀོག་གྲངས་181ནང） དམག་སྟྲི་ཆེན་མོ་ལྷུད་མཛོ་མཛོ[85] ཡིས་གསུངས་དོན། དེ་སྟོན་ཁོང་ཉིད་དམག་འཐབ་ཅིག་ནང་ཞུགས་སྐབས། དམག་མཁོའི་མཐུན་རྐྱེན་འགན་གཅོང་ལེན་མཁན་ཚོང་པས་མགོ་བའི་དྲན་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་མང་དག་བཙུམས་པས། ཁོང་གི་དམག་དཔུང་ལ་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་འཕྲད་ནས་སྤྱག་སྐད་ཀོར་དགོས་བྱུང་། ཁོང་གིས་འགན་གཅོང་ལེན་མཁན་ཚོང་པ་དེར་ཁ་ཏུང་དྲག་པོ་བཏང་གནང་བ་དང་། དུས་མཚུངས་སྒྲོག་ཁྱིམས་གཅོད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་འཛིགས་སྣང་སྐྱལ། འོན་ཀྱང་ཚོང་པ་ཁྲོམ་པ་དེས་འཛོམས་བཤད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་"ཁྱོད་ཀྱི་འཛིགས་སྐྱལ་ལ་ང་རང་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་ཡི་མི་འདུག

---

[85] དམག་སྟྲི་ཆེན་མོ་ལྷུད་མཛོ་མཛོ་ནི། ཐུ་རན་སིའི་སྐམ་དམག་དམག་སྟྲི་ཆེན་མོ་ལྷན་དགྲི་ཏའི་ཁ་ཐའོ་ལྷུད་ལྷའར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྟྲི་བོ་ཀ་ཅ་ཅ — ཀ་ཅ་ཅ།

ངས་དྲང་པོ་བཤད་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ནོར་ཁྲི་ཕྲག་ཡོད་པའི་འཕྱོར་པ་ཅན་ལ་སྨོག་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་མ་རེད"ཅེས་བརྗོད། དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཐོན་པ་མི་མཁྱེན་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཆོང་པ་ཁྲམ་པ་དེར་མཐའ་མཇུག་ལ་སྨོག་ཁྲིམས་བཅད་མེད། སྤྱིར་ཁོས་སྟེག་ལྟས་ཚང་མེད་བསགས་ཡོད་པས་སྨོག་ཁྲིམས་གཅོད་ དགོས་ངེས་རེད་ཅེས་གསུངས།

【ཇ】（གཞུང་དངོས་ཤོག་གྲངས་214ནང） བགོ་བཤད་དང་སྟོན་མས་རྒྱག་པ་དང་། རང་བྱུང་གནས་སྟངས་ཁོད་ཀྱི་བཏང་སྟོན་མས་ཚད་གཞི་ནན་པོ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ཤེས་དཔལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ལག་བསྟར་བྱས་ན་འགྲིག ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་མི་ཚང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་ནུས་དང་འཇོན་ཐང་ལ་གཞིགས་ནས། ཆུལ་ཁབ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཆོག་པས། སྤྱི་འབངས་ཀྱིས་རང་ས་སོའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཚད་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་ནས། དེ་ལ་དེ་བསྟུན་གྱི་བརྩི་བཀུར་དང་ཐོབ་ཐང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཆོས་ཕྱོགས་དེའི་ཐད་ནས་དགྱེ་རྒྱ་ལ་ཐེའི[86] སྐད་ཆ་དུམ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས། ཁོང་གིས་སྐད་ཆ་དུམ་བུའི་ དེའི་ནང། ཐུ་མོའི་ཡུ་ཐན（雅典）གྱི་མིས་འདྲ་མཉམ་གཏིས་ཡོད་པའི་

[86] དགྱེ་རྒྱ་ལ་ཐེ། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ཟླ་ཨ་༤༥——སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ཟླ་༤༢་ ཁོང་ནི་གནའ་བོའི་གྲྭ་རིས་ཀྱི་ཤུལ་ཁབ་ཀྱི་གཏམ་བཤད་མཁས་ཅན་དང་ཆོག་སྟོར་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་རེད། —སྒྲུར་པ་པོས།

ནང་ནས་འདྲ་མཉམ་གང་ཞིག་གིས་མི་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཐང་དབྱེ་འབྱེད་ནུས་པར་བསྟན་བཅོས་བཙོད་གནང་གི་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་འདྲ་མཉམ་གཅིག་ནི། དབྱེ་འབྱེད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཁེ་ཕན་དེ་ཚ་སྡོམས་ངང་སྤྱི་འབངས་ལ་བསོ་བཤད་བཀྲབ་ནས། སྤྱི་འབངས་ཡོངས་ལ་ཁེ་ཕན་གཅིག་མཚུངས་ཡོངས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདྲ་མཉམ་གཅིག་ཤོས་དེ་ནི། སྤྱི་འབངས་སོ་སོའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་གཞིགས་ནས་ཁེ་ཕན་བསོ་བཤད་རྒྱག་པ་དེ་རེད། གཏམ་བཤད་མཁས་ཅན་ཁོང་གིས། ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ངང་འཛིན་ཐང་ཅན་དེ་ཚོས། བཟང་ངན་མཉམ་འདུས་ངང་དང་བཞག་མིན་པའི་འདྲ་མཉམ་ཕར་ཕྱིན། ནན་ཏན་གྱིས་མི་སྒེར་གྱི་བྱས་ཟིས་ལ་གཞིགས་ནས། བྱ་དགའ་ངང་ཆད་གཅོད་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས། འོན་ཀྱང། མཚ�་འདིར་ངས་ཐོག་མར་བཟློད་དགོས་པར། མི་བཟང་པོ་ངང་མི་ངན་པར་དབྱེ་བ་གང་ཡང་མི་འབྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུས་ནམ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དེ་རྒལ་སྲུངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྣེས་ཀྱང། བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་བཟློས་པར་འབྱེད་སྲིད། ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད། ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ཚད་གཞི་དེ་ནི། ཁྱིམས་དགོན་གྱིས་ཚད་འཛིན་བྱེད་རྒྱང་བའི་ཞིབ་ཞིང་ཐུ་ལ་ཡང་དག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད། དགོན་རིགས་ཀྱིས་གང་འདོད་ངང་སྤྱི་འབངས་ཀྱི་ལས་

དབང་དང་རིམ་པར་ཁ་ལོ་སྣྱར་མི་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། ཐབས་ཤེས་ལེགས་ཤོས་ནི། ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་མི་སྒེར་གྱི་དགེ་སློན་བར་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དཔོན་རིགས་ཀྱིས་མི་སྒེར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཤན་འབྱེད་མ་གཏོགས་བྱ་མི་ཚུགས། གནའ་བོའི་ཉོ་མར་གྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ནི་དེ་འདྲའི་ལྟད་མེད་བཅས་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པས། ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང། གལ་སྲིད་ཤན་འབྱེད་ཁང་དེ་འདྲ་ཞིག་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་ཚེ། བྱ་བ་རྣམས་ཟང་ཟིང་བཟོ་ངེས་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མི་བཟང་དང་མི་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་སྒེར་ཕྱོགས་ལ་གཞི་འཛིན་དགོས་པ་དང་། ཁྱིམས་དཔོན་ནི་ཁྱིམས་ལུགས་ཐོག་གི་ཤན་འབྱེད་པ་རྣམ་མ་ཞིག་རེད། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ཐད་ནས་བརྗེད་ན། མི་དམངས་ནི་ཤན་འབྱེད་པ་ངོ་མ་དེ་རེད། མི་དམངས་ནི་དྲང་གཞག་སྤྱོད་གཙང་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་རེ་ཁོང་ཚོར་མགོ་སྐོར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རྒྱང། ཁོང་ཚོ་ནི་རྒལ་ས་འགྱུར་མི་སྲིད། སྤྱི་འབངས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་ངེས་པར་དུ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི། མི་སྒེར་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ (རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱིམས་དཔོན་གྱིས་ཁྱིམས་ལུགས་གང་བྱང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲིད)མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ངོ་མ་ཕུལ་བ་དེར་གཞི་

འཛིན་དགོས། གལ་སྲིད་དངོས་དོན་གྱི་ལེགས་སྐྱེས་དེ་གཞི་འཛིན་གར་བྱས་ན། ང་གཙོང་གནང་ལ་འཕེགས་པའི་གདེང་འཇོག་ཐོབ་ཐུབ་པོ། །

མཇུག་གཏམ།

རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་གསུང་རྟོམ་གྱགས་ཅན་ཡིག་སྒྱུར་བྱ་རྒྱུ་ནི། ཕན་གྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་ལྷུང་ཤུལ་བྱིའུས་གཅོད་པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་དཀའ་བ་ཞིག་དང་། འོས་སུ་བབས་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ལགས། འོན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱེན་གསུམ་གྱིས་བདག་གིས་གསུང་རྟོམ་འདི་ཉིད་སྒྲུར་བའི་འདུན་པ་དེ་བས་ཇི་ཚེར་འཕེལ་བ་སྟེ། གཅིག་ནི། བོ་སོ་མཚོག་ནི་བདག་གིས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་མཁས་དབང་ཡིན་ཚ་ནས། ཁོང་གི་གསུང་རྟོམ་ནང་ནས་ཐོན་པའི་བསམ་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེངས་མང་ཉིལ་ལ་ཉེ་བའི་བདག་གི་ས་མས་ཁམས་བརྟན་དུ་བཏང་བས། དེ་ལྟའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་བསམ་བློ་དེ་ཉིད་རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱིགས་པོ་དག་གི་སྒྲུན་དུ་བསྟར་ན་ལེགས་སོ་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་ཞིག་དང་། གཉིས་ནས་ཁོང་ཉིད་སྤྱི་ཟླ1712ཟླར་འཕྲུངས་པས། བདག་གིས་གསུང་རྟོམ་འདི་ཉིད་བོད་སྒྲུར་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཉིད་འཕྲུངས་ཏེ་མི་ཟླ་སུམ་བརྒྱ་ཕྱི་ལ་པོ་སོང་བར་རྟོས་དྲན་ཆེད་དུ། ཁོང་གི་སྐྱེང་སྟོབས་དེ་ལ་དཔལ་མཁུ་མཆོན་པར་བྱས་པ་ཡིན། གསུམ་ནས་ཉེ་དེང་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་དུ་མི་དང་མིའི་འདྲ་མཉམ་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག

བྱས་པ་བགྱང་གིས་མི་ཟིན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཁོན་ཏེ་ཕལ་ཆེ་བ་མི་ཉིད་འཚོ་གནས་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཆུབ་ཕྱོངས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་གནས་སྦྱངས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཆུས་སོགས། མི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རབ་དང་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིག་གནང་བ་ལས། དེ་དག་གི“བྱེད་པ་པོ”སྟེ། “མི”ཉིད་གཞུང་ཐིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་མེད་པས། ཕལ་ཆེ་བ་རྩ་བ་བསྟུར་ཏེ་ཡལ་གར་འཆང་བའི་དགེ་ཏུ་སོང་གཤིས། དེའི་ཐད་ཏུ་སོ་མཆོག་གི་གསུང་རྟོམ་འདི་ཁོང་གིས་གླེང་གཞིའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན“མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁྲོད། ང་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཏ་ཅང་ཆེ་ལ། ཡང་ངས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ནི། མི་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བདག་གིས་འདོད་བཞིན་ཡོད།” ཅེས་དང་། “མི་ནི་ངས་དཔྱད་གླེང་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡིན”ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། ཁ་ནང་ལྟའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་དེ། ཁ་ཕྱིར་ལྟ་གོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལས་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་གཞིག་གི་རྟེས་ཟུལ་གྱིས་བཀངས་ནས་ཡོད་པས་སོ། །

མཇུག་ཏུ། ཡིག་སྒྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་མངོན་ཕྱོགས་གང་ཅུང་ནས་མཐུན་ཀྱེན་སྒྲུན་མཁན་ཁ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་དང་མ་རྟོ་རྟེ་ཐྲོལ་དཀར། གནུང་པོ་ཕྱིད་ཆུ་བལྟན་འཛིན་ཉི་མ། ཆུང་མ་ལྟ་མོ་ཕྱིད་བཅས་ལ་

ཕྱག་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱ་དང་། ལོ་ངོ་གཅིག་གི་གོང་དུ་བསྟུར་ཟིན་རྩད། ངལ་སྒྲོམ་ཐོག་ཏུ་ལྷན་མེར་གནས་པའི་འགྱུར་ཡིག་དེ། གློག་པ་པོ་དང་ཞལ་མཇལ་ཕྱབ་པའི་པར་སྒྲན་གྱི་མཕྱན་ཀྱིན་སྒྲན་པ་པོ་སྟེ། རྟོག་སྒྲིག་པ་ཏན་གཅོད་པ་གླུ་རྒྱལ་མཆོག་ལའང་སྟེང་གི་དབུས་ནས་ཕྱག་རྗེ་ཆེ་ཞུ། མཇུག་ཏུ་འགྱུར་ཡིག་དེར་ཚོག་སྐྱོན། ངོན་སྐྱོན། སྒྲར་སྐྱོན་མང་དུ་མཆིས་ངེས་ན། དེའི་ཐད་མཁྱེན་པ་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་དག་གིས་རིན་ཐང་བལ་བཀའ་སྐོབ་གནང་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུའང་ཞུ་བ་ལགས།

སྒྲར་པ་པོས།

2014-11-25ཉིན།

འཛམ་གླིང་གསུང་རྒྱུས་གྲགས་ཆེན་བོད་འགྱུར་དཔེ་ཚོགས།

མི་དང་མིའི་དབར་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ འབྲེལ་རྒྱ་གླེང་བ།

རྒྱུས་པ་པོ། ཏུ་ས་ལས་བརྩམས། ར་ས་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར།

རྒྱུས་ཕྱིག་འགན་འཛིན་པ། གཙོང་པ་ཀུན་རྒྱལ།

མདུན་གོག་མཛོས་རིས་པ། རྗོ་འབྲུམ།

དཔེ་སྐྲུན། གཞན་སྡུག་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

འགྲེམས་ཁྱེལ། གཞན་སྡུག་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

པར་འདེབས། ལན་ཀྱ་ཏི་ཁྲའི་པར་ཁང་།

དེབ་ཚད། ཇོ་སྐོར850×ཇོ་སྐོར1168 1/32

དཔར་གོག 10.875

ཡིག་ཀྱང་། ཁྲ17

པར་ཕེབས། 2014ལོའི་རྦ12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྲུན།

དཔར་ཕེབས། 2014ལོའི་རྦ12པར་དཔར་ཕེབས་དང་པོ་དཔར།

དཔར་ཀྱང་། 1~2 000

དཔེ་རྟགས། ISBN 978-7-5421-2569-9

རིན་གོང་། སྒོར25.00

པར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་པར་བཀྲས་བརྒྱབ་ན་ཁྲིམས་ཆད་ཐོག

(ཤོག་ངོས་ཆད་ནོར་སྒོག་སྐྱོན་གང་རུང་ཡོད་ཚེ་པར་ཁང་ལ་དྲི་གཏུག་བྱ)

རྩོམ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་པ། གཙོད་པ་ཀུན་ཚུལ།

མཏུན་ཏོག་མཛེས་རིས་པ། ཏོ་འབྲུམ།

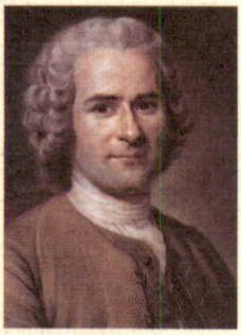

ཆི་དང་ཆིའི་དབར་
འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་འབྲེལ་ཚ་ལྷིང་བ།

ISBN 978-7-5421-2569-9

9 787542 125699 >

(民文)定价:25.00元